

2020-124 REV. 2

Hallintoneuvosto hyväksyi version 30. kesäkuuta 2020
Käännetty versio

Tietotekniikkaviraston konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus 2019

Sisällys

Kaavio- ja lyhenneluettelo	4
Lyhenteet 6	
Hallintoneuvoston laatima arviointi.....	8
Alkusanat 13	
Tiivistelmä 15	
Johdanto 20	
1 Vuoden saavutukset	22
1.1 Strateginen tavoite 1:	22
1.1.1 Järjestelmien operatiivinen hallinnointi	22
1.1.2 Järjestelmien kehittäminen	31
1.1.3 Uusien järjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto	37
1.1.4 Yhteentoimivuus	41
1.1.5 Infrastruktuuri ja verkot	43
1.1.6 Turvallisuus	46
1.1.7 Tietosuoja	47
1.1.8 Raportointi ja tilastot	48
1.1.9 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	49
1.1.10 Tutkimustoiminnan ja teknologian seuranta	50
1.2 Strateginen tavoite 2	52
1.2.1 Organisaation hankkeenhallinta	52
1.2.2 ITSM-kehiksen ylläpito ja kehittäminen	53
1.2.3 Alihankkijoiden ja sopimusten hallinta	54
1.2.4 Organisaatioarkkitehtuuri	54
1.3 Strateginen tavoite 3	55
1.3.1 Kumppanuudet jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten kanssa	55
1.3.2 Kumppanuudet muiden EU:n erillisvirastojen kanssa	57
1.3.3 Kumppanuus toimialan kanssa	59
1.4 Strateginen tavoite 4	59
1.4.1 Organisaatiomuutosohjelma: eu-LISA 2.0	59
1.4.2 Strateginen ja operatiivinen suunnittelu ja raportointi	60
1.4.3 Hallintokehys	61
1.4.4 Talous ja hankinnat	62
1.4.5 Henkilöresurssit	62
1.4.6 Organisaation laajuiset palvelut ja tilat	63
1.4.7 Viestintä	64
1.4.8 Sisäinen tarkastus	66
2 Hallinto 68	
2.1 Hallintoneuvosto	68
2.2 Tärkeimmät kehityssuuntaukset	68
2.2.1 eu-LISA 2.0	68
2.2.2 Uusi lainsäädäntö	70
2.2.3 Yhdistyneen kuningaskunnan Euroopan unionista eroamisen vaikutus	70
2.3 Talousarvion ja varainhoidon hallinto	71
2.3.1 Varainhoito	71
2.3.2 Talousarvion toteuttaminen	71
2.3.3 Hankintamenettelyt	76

2.4	Henkilöstöhallinto	77
2.4.1	Rekrytointi	77
2.4.2	Koulutus ja kehitys	77
2.4.3	Henkilöstötaulukko ja henkilöstön määrä	79
2.5	Tarkastuksen ja jälkiarvioinnin tulosten arviointi	83
2.5.1	Sisäinen tarkastus	83
2.5.2	Sisäisen tarkastuksen yksikkö (IAC)	84
2.5.3	Euroopan tilintarkastustuomioistuin	85
2.6	Suosittelujen jatkotoimet ja tarkastusten toimintasuunnitelmat	85
2.7	Vastuuvapauden myöntävän viranomaisen jatkotoimia koskevat havainnot	87
2.8	Johdon laatima arvio	93
2.9	Ulkopuoliset arvioinnit	93
3	Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuuden arviointi	95
3.1	Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuus	95
3.1.1	Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuuden arvioinnissa käytetty menetelmä	95
3.1.2	Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuusarvioinnin tulokset	95
3.1.3	Suurimmat organisaation laajuiset riskit raportointijaksolla	99
3.1.4	Raportti petostentorjuntastrategian toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta	101
3.2	Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuusarvioinnin päätelmät	102
3.3	Riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikönlausunto	102
4	Johdon vahvistuslausuma	103
4.1	Vahvistuslausumaa tukevien tekijöiden tarkastelu	103
4.2	Varaumat	104
5	Vahvistuslausuma	105
Liite I	Organisaation keskeiset suorituskykyindikaattorit	106
Liite II	Taloushallinnon tilastot	109
Liite III	Organisaatiokaavio	112

Kaavio- ja lyhenneluettelo

Kaavioluettelo

Kaavio 1: SIS II -järjestelmän hakujen ja osumien keskimäärä päivässä (2014–2019)	23
Kaavio 2: SIS II -järjestelmän keskeiset tilastot vuonna 2019	24
Kaavio 3: SIS II -hakujen määrä vuodessa (miljardia, 2014–2019)	24
Kaavio 4: VIS-operaatioiden määrä vuodessa (2012–2019)	25
Kaavio 5: Viisumihakemusten määrä vuodessa (2012–2019)	25
Kaavio 6: VIS-/BMS-järjestelmän keskeiset tilastot vuonna 2019	25
Kaavio 7: Vuodessa toimitetut Eurodac-tiedot (2012–2019)	27
Kaavio 8: Eurodac-järjestelmän keskeiset tilastot vuonna 2019	27
Kaavio 9: Jaottelu Eurodac-keskusjärjestelmään vuonna 2019 lähetettyjen sormenjälkinäytteiden luokan mukaan	28
Kaavio 10: Strasbourgissa käyttöön otettu yhteinen yhdennetty valvontaratkaisu	29
Kaavio 11: eu-LISA 2.0 – Tärkeimpien välitavoitteiden aikataulu	69
Kaavio 12: C1-maksusitoumusmäärärahojen käyttäminen	73
Kaavio 13: Suuntauksat sidottujen ja budjetoitujen varojen käytössä	73
Kaavio 14: Osaston 3 maksetut maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)	74
Kaavio 15: C1-maksusitoumusmäärärahojen käyttäminen	75
Kaavio 16: Suuntauksat maksettujen ja budjetoitujen varojen käytössä	75
Kaavio 17: Osaston 3 maksetut maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)	76
Kaavio 18: Maksut, joiden maksuaika on 30 päivää	76
Kaavio 19: Maksut, joiden maksuaika on 60 päivää	76
Kaavio 20: Henkilöstön jakautuminen toimipaikkoihin (määrä ja osuus koko henkilöstöstä)	80
Kaavio 21: Joustavan työajan, päivityksen ja ylityökorvauksen määrä vuonna 2019 toimipaikkaa kohti	81

Luettelo taulukoista

Taulukko 1: Vuonna 2019 käsiteltyjen häiriötapauksien ja palvelupyynnöiden määrä:	28
Taulukko 2: Häiriötapauksien jaottelu ensisijaisuuden ja järjestelmän mukaan	29
Taulukko 3: Turvallisuusharjoitusten suositusten täytäntöönpanon tilanne	46
Taulukko 4: Sisäisen tarkastuksen yksikön vuoden 2019 suorituskykyindikaattorit	66
Taulukko 5: Maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)	71
Taulukko 6: Uusien tehtävien maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)	71
Taulukko 7: Vuoden 2019 lisätalousarvion erittely (miljoonaa euroa)	72
Taulukko 8: Vuoden 2019 siirron erittely (miljoonaa euroa)	73
Taulukko 9: Vuoden 2019 talousarviositoumusten vapautukset alkuperäisen vuoden mukaan (miljoonaa euroa)	74
Taulukko 10: Vuoden 2019 talousarvion tehtävien kokonaissitoumusten vapautukset L1) (miljoonaa euroa)	74
Taulukko 11: Sopimusten määrä (2014–2019)	77
Taulukko 12: Henkilöstön jakautuminen toimipaikkojen ja sopimustyyppien mukaan	79
Taulukko 13: Korvauksena saatavat vapaat tyyppi ja palkkaluokan mukaan	82
Taulukko 14: Tarkastuksen suositusten täytäntöönpanon tilanne	86
Taulukko 15: Viraston henkilöstön sukupuolten tasapuolinen edustus	89
Taulukko 16: Viraston arvioinnista saatujen suositusten täytäntöönpanon tilanne	94

Taulukko 17: Suurimmat organisaation laajuiset riskit..... 99

Lyhenteet

AFIS	sormenjälkien automaattinen tunnistusjärjestelmä
AG	neuvoa-antava ryhmä
ARES	kehittynyt rekisterijärjestelmä
BCU	varakeskusyksikkö – varakeskus St. Johann im Pongassa
BMS	biometrinen tunnistusjärjestelmä
CA	sopimussuhteinen toimihenkilö (Contract Agent)
CAAR	konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus
CEPOL	Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto
CIR	yhteinen henkilötietorekisteri
CRRS	raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkisto
CSI	yhteinen jaettu infrastruktuuri
CS-SIS	SIS II -keskusjärjestelmä
DAPIX	tietojenvaihto- ja tietosuojatyöryhmä
DPO	tietosuojavastaava
DubliNet	Eurodac-järjestelmän viestintäverkko
EASO	Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto
ECA	Euroopan tilintarkastustuomioistuin
ECRIS-TCN-järjestelmä	kolmansien maiden kansalaisia koskeva eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä
ED	tietotekniikkaviraston toimitusjohtaja
EDPS	Euroopan tietosuojavaltuutettu
EES	rajanylitystietojärjestelmä
EMPACT	Euroopan monialainen rikosuhkien torjuntafoorumi
ENISA	Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto
EPMO	yrittäjien hankehallintatoimisto
ESP	eurooppalainen hakuportaali
ETIAS	EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmä
EU	Euroopan unioni
Eurodac	eurooppalainen tietokanta turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten
Eurojust	Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto
Europol	Euroopan unionin lainvalvontayhteistyö- ja -koulutusvirasto
EUVL	Euroopan unionin virallinen lehti
FG	tehtäväryhmä
Frontex	Euroopan raja- ja merivartiovirasto
FTE	kokoaikavastaava
HR	henkilöresurssit
IA	vaikutustenarviointi
IAC	sisäisen tarkastuksen yksikkö
IAS	Euroopan komission sisäinen tarkastus
ICAO	Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö
ICD	rajapinnan valvonta-asiakirja
ICF	sisäisen valvonnan kehys
ICT	tieto- ja viestintäteknikka

IO	yhteentoimivuus
IT	tietotekniikka
ITIL	IT-infrastruktuurikirjasto
ITSM	IT-palvelujen hallinta
KPI	keskeinen suorituskykyindikaattori
MB	hallintoneuvosto
MID	rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin
MRK	monivuotinen rahoituskehys
MRMIC	riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaava päällikkö
MS	jäsenvaltio
MWO	toimintakunnossa pitäminen
NUI	yhdenmukainen kansallinen käyttöliittymä
OSA	oikeus- ja sisäasiat
PD (myös SPD)	ohjelma-asiakirja (myös yhtenäinen ohjelma-asiakirja)
PMB	ohjelman hallintoneuvosto
PO DIGIT	tietotekniikan pääosasto
PO HOME	muuttoliike- ja sisäasioiden pääosasto
PO JUST	oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto
sBMS	yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu
SiMS	yhteinen yhdenmukainen valvontaratkaisu
SIRENE	kansallisella tasolla esitetyt lisätietopyynnöt (Supplementary Information Request at the National Entries)
SIS	Schengenin tietojärjestelmä
SIS II	toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmä
SLA	palvelutasosopimus
SNE	kansallinen asiantuntija
SPoC	keskitetty asiointipiste
TA	väliaikainen toimihenkilö
TAP	käyttövalmis yhteyspiste
TEF	poikkialainen suunnittelukehys
TESTA-ng	hallintojen väliset Euroopan laajuiset telemaattiset palvelut – uusi sukupolvi
tietotekniikkavirasto	vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto
TTS	tekniset tarjouseritelmät
VIS	viisumitietojärjestelmä
WAN	suuralueverkko
WP	työkokonaisuus

Hallintoneuvoston laatima arviointi

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston hallintoneuvosto on analysoinut ja arvioinut viraston vuoden 2019 konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen saavutukset ja tulokset. Hallintoneuvosto antaa tunnustusta viraston toiminnalle ja esittää seuraavat huomiot.

Yleisiä huomioita

Hallintoneuvosto

- katsoo, että vuonna 2019 tietotekniikkavirasto on saavuttanut viraston perustamisasetuksessa asetetut tavoitteet, edennyt vuosien 2018–2022 pitkäaikaisstrategiassa vahvistettujen tavoitteidensa saavuttamisessa sekä saavuttanut tulokset vuosien 2019–2021 ohjelma-asiakirjan sisältämän vuoden 2019 vuosittaisen työohjelman mukaisesti
- antaa tunnustusta sille, että tietotekniikkavirasto on edistänyt voimakkaasti Schengen-alueen toimintaa, liikkumisvapautta ja EU:n toimintalinjojen toteuttamista vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella
- korostaa viraston vuonna 2019 kohtaamia haasteita, jotka johtuvat sen uudesta perustamisasetuksesta, sen organisaatiomuutoksesta sekä niiden ohella tapahtuneesta rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, ECRIS-TCN-järjestelmän ja yhteentoimivuuden liittyvien osatekijöiden kehityksestä; hallintoneuvosto panee tyytyväisenä merkille, että virasto piti kuitenkin SIS-/VIS-/BMS- ja Eurodac-järjestelmien operatiivisessa hallinnoinnissa yllä vaadittua palvelutasoa jäsenvaltioiden suhteen ja eteni samalla huomattavasti viraston vastuulle annettujen uusien aloitteiden toteuttamisessa
- tunnustaa, että vuonna 2019 viraston henkilöstömäärä, talousarvio ja toiminta kasvoivat huomattavasti, suhtautuu myönteisesti eu-LISA 2.0 -muutosohjelman onnistuneeseen käyttöönottoon ja panee merkille, että virasto hallinnoi muutosta ketterästi ja erittäin hallitusti ja että sen johto ja henkilöstö ovat sitoutuneita siihen
- antaa tunnustusta sille, että virasto on vuoden 2019 onnistuneen toiminnan lisäksi osoittanut koko vuoden ajan ketteryyttä ja joustavuutta käytettävissä olevien henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien parhaan mahdollisen käytön kannalta, vaikka sillä on huomattavia haasteita, kun useita tärkeitä uusia aloitteita (rajanylitystietojärjestelmä, ETIAS, yhteentoimivuus, uudelleenlaadittu SIS, ECRIS-TCN) pannaan yhtä aikaa täytäntöön ja käynnissä on organisaatiomuutos
- antaa tunnustusta tietotekniikkaviraston henkilöstön vähäiselle vaihtuvuudelle ja korostaa, että tietotekniikkaviraston on jatkettava erinomaista toimintaansa, jotta henkilöstön pysyminen ja ammatillinen kehitys tietotekniikkavirastossa voitaisiin varmistaa;
- korostaa, että viraston on laajennettava tilakapasiteettiaan Strasbourgissa, jotta tulevana vuosina tarvittavat täydentävät henkilöresurssit ja tekniset resurssit saadaan sopimaan niihin
- ilmaisee vuosien 2021–2027 uudesta monivuotisesta rahoituskehiksestä (MRK) käytyjen neuvottelujen seurauksena huolensa siitä, että virasto ei ehkä pysty takaamaan hallinnoimiensa järjestelmien keskeytymätöntä käytettävyyttä ja sen vastuulle tulevien uusien tehtävien oikea-aikaista toteuttamista, jos taloudellisia resursseja ei osoiteta riittävästi

Zsolt Szolnoki,
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Kuvat: Zsolt Szolnoki

- antaa tunnustusta sille, että virasto on edistynyt uuden sisäisen valvonnan kehityksen täytäntöönpanossa ja että se on lisännyt valmiuksiaan riskinhallinnassa, laadunhallinnassa, sopimusten ja alihankkijoiden hallinnassa sekä ohjelmien ja hankekokonaisuuksien hallinnassa
- antaa tunnustusta tarkastusten suositusten järjestelmällistä ja säännöllistä seurantaa ja niiden jatkotoimia koskeville viraston toimenpiteille ja niiden toteuttamisessa saavutetulle edistykselle
- panee tyytyväisenä merkille, että Euroopan parlamentti on myöntänyt vastuuvapauden varainhoitovuoden 2018 osalta.

Huomioita viraston operatiivisista saavutuksista

Hallintoneuvosto

- antaa tunnustusta sille, että virasto on onnistunut varmistamaan SIS-, VIS-/BMS- ja Eurodac-järjestelmien keskeytymättömän käytettävyyden
- katsoo, että viraston SIS-, VIS-/BMS- ja Eurodac-järjestelmien hallinnoimiseksi toteuttamat toimet ovat riittäviä sen toimeksiannon mukaisesti ja että niillä on edistetty onnistuneesti järjestelmiä koskevissa säädöksissä asetettujen tehtävien toteuttamista
- onnittelee virastoa sen kyvystä parantaa toimintaansa jatkuvasti, minkä sidosryhmien tyytyväisyyskyselyn myönteiset tulokset osoittavat
- panee tyytyväisenä merkille, että tietotekniikkavirasto on edistynyt ripeästi uudelleenlaaditun SIS-asetuksen täytäntöönpanossa
- korostaa sormenjälkien automaattisen tunnistusjärjestelmän (AFIS) merkitystä Schengenin tietojärjestelmälle ja panee merkille edistyksen, jonka virasto on saavuttanut hankkeen toisen vaiheen täytäntöönpanossa
- suhtautuu myönteisesti uusimpien ohjelmaversioiden onnistuneeseen käyttöönottoon erityisesti Schengenin tietojärjestelmän osalta, koska niiden avulla Europol, Eurojust ja Frontex saavat käyttöönsä SIS-kuulutukset, sekä siihen, että VIS-tietokannan kapasiteettia on lisätty sataan miljoonaan tietueeseen
- panee huolestuneena merkille huomattavan viivästyksen uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen antamisessa, sillä se esti virastoa tekemästä järjestelmään huomattavia parannuksia, joita tarvitaan sen tehokkuuden lisäämiseksi, ja aiheutti sen, että uudelleenlaaditun asetuksen täytäntöönpanoa koskevia määrärahoja ei pystytty kohdentamaan
- tunnustaa, että tietotekniikkavirasto täytti täydellisesti sidosryhmiensä odotukset johtamalla rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän käyttöönottoa tehokkaasti ja johdonmukaisesti
- korostaa rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän suurta merkitystä rajaturvallisuuden ja sisäisen turvallisuuden vahvistamisessa EU:ssa, ilmaisee suuren tyytyväisyytensä niiden käyttöönotossa vuonna 2019 saavutettuun edistykseen ja kannustaa virastoa jatkamaan toimenpiteitään järjestelmien ottamiseksi täysimääräisesti käyttöön tiiviissä yhteistyössä rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän hallintoelinten, jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten ja virastojen kanssa
- korostaa yhteentoimivuusasetusten ja ECRIS-TCN-asetuksen oikea-aikaisen täytäntöönpanon suurta merkitystä ja antaa tunnustusta huomattavalle edistykselle, jonka virasto on saanut aikaan vaadittujen järjestelmien ja osatekijöiden kehittämisessä, erityisesti tarvittavien hallintoelinten perustamisessa
- on tyytyväinen viraston sisäisten valmiuksien edelleen kehittämiseen talousarviosuunnittelussa ja sen täytäntöönpanon ennakoivassa hallinnassa sen varmistamiseksi, että viraston varainhoito on moitteetonta, ja

toteaa, että maksusitoumusmäärärahojen yleinen toteutumistaso oli 99,7 prosenttia ja maksumäärärahojen 99,3 prosenttia, kun tavoitteena oli 95 prosenttia;

- panee tyytyväisenä merkille jäsennellyn toimintamallin, jonka virasto on omaksunut sisäisen muutosohjelmansa täytäntöönpanoa varten, ja sen onnistuneen täytäntöönpanon merkityksen viraston pitkän aikavälin menestykselle
- ilmaisee tyytyväisyytensä viraston sisäisen valvontajärjestelmän tehokkaasta toiminnasta, josta annetaan tunnustusta säännöllisissä ulkoisissa ja sisäisissä tarkastuksissa.

Arvio viraston johtamisesta

Hallintoneuvosto ottaa huomioon viraston vuonna 2019 toteutuneet tulokset ja vuoden aikana tehtyjen sisäisten ja ulkoisten tarkastusten myönteiset tulokset ja on tyytyväinen viraston hallinnoinnin laatuun vuonna 2019.

Muutokset henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien käytössä vuotuisen työohjelmaan verrattuna

Hallintoneuvosto

- katsoo, että tämä kertomus on riittävä vakuutus siitä, että virasto käyttää henkilöresurssiaan ja taloudellisia resurssiaan niiden suunniteltuun käyttötarkoitukseen vuosia 2019–2021 koskevaan ohjelma-asiakirjaan kuuluvassa vuonna 2019 koskevassa vuosittaisessa työohjelmassa esitetyn mukaisesti
- katsoo, että muutokset resurssien käytössä eivät ole merkittäviä ja että ne ovat perusteltuja viraston vuoden aikana saavuttamien tulosten ja tehtyjen tarkastusten tulosten perusteella
- korostaa, että virastolle seuraavalla ohjelmakaudella 2021–2027 osoitettavien henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien ja virastolle osoitettavien tehtävien välillä on saatava aikaan tasapaino.

Suorituskykyindikaattorit

Hallintoneuvosto vahvistaa viraston vuotta 2019 koskevien keskeisten suorituskykyindikaattorien tasot.

Riski- ja valvontaympäristö

Hallintoneuvosto

- antaa tunnustusta sille, että viraston sisäiset valvontajärjestelmät ovat tehokkaita viraston saavuttamien tulosten sekä sisäisten ja ulkoisten tarkastusten tulosten perusteella.
- suhtautuu myönteisesti uuteen sisäisen valvonnan kehykseen, panee merkille ensimmäisen raportin sen täytäntöönpanosta ja kehottaa virastoa jatkamaan kehyksen täytäntöönpanoa ja seurantaa
- suhtautuu myönteisesti riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön nimittämiseen
- antaa tunnustusta sille, että organisaation suurimmat riskit, jotka olisivat voineet vaarantaa vuosia 2019–2021 koskevassa ohjelma-asiakirjassa esitettyjen tehtävien toteuttamisen, on tunnustettu ja arvioitu ja asianmukaiset reagoitusuunnitelmat on otettu käyttöön
- katsoo, että virasto on ryhtynyt asianmukaisiin toimenpiteisiin näiden riskien hallitsemiseksi siten, että ne eivät kehity ongelmiksi, jotka voisivat vaikuttaa kielteisesti sen toimiiin.

Suositukses

Hallintoneuvosto ottaa huomioon tässä kertomuksessa annetut tiedot ja kannustaa virastoa vuonna 2020

- täyttämään kaikki sen toimeksiannosta johtuvat velvoitteet yhtä tehokkaasti ja vaikuttavasti kuin tähän asti
- jatkamaan viipymättä rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän ja yhteentoimivuuden osatekijöiden käyttöönottoa ja pyrkimään saamaan synergiaetuja osoitettujen henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien käytössä aina, kun se on mahdollista
- jatkamaan hanketta, jossa viraston Strasbourgin teknistä toimipaikkaa laajennetaan sekä toimistotilan että datakeskuksen osalta
- jatkamaan uudelleenlaadittujen SIS-asetusten täytäntöönpanoa
- jatkamaan ECRIS-TCN-järjestelmän käyttöönottoa
- tekemään edelleen tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden, Euroopan komission ja asiaankuuluvien EU:n virastojen kanssa uusien järjestelmien ja yhteentoimivuuden osatekijöiden oikea-aikaisen käyttöönoton varmistamiseksi
- saattamaan viipymättä loppuun rekrytinnin kaikkia viraston henkilöstötaulukossa tarkoitettuja toimia varten
- jatkamaan viraston laajuisen hallintorakenteen kehittämistä ja vahvistamista ja kiinnittämään siinä erityisesti huomiota hankekokonaisuuksien ja ohjelmien hallintaan, sopimusten ja alihankkijoiden hallintaan ja toimintoperusteiseen budjetointiin
- viemään viipymättä päätökseen viraston hankintastrategian kehittämisen
- ottamaan käyttöön organisaation laajuiset keskeiset suorituskykyindikaattorit, jossa otetaan huomioon tietotekniikkaviraston organisaation kehitys.

Arviot tulojen ja menojen hyväksyjän antamista vahvistuksista ja varaumista

Hallintoneuvosto katsoo, että käytössä on riittävät ja asianmukaiset toimenpiteet havaittujen johtamisen ja valvonnan puutteiden käsittelemiseksi

Päätelmät

Hallintoneuvosto on erittäin tyytyväinen tietotekniikkaviraston yleiseen suorituskykyyn vuonna 2019 ja viraston saavutuksiin vuoden aikana. Ne ovat viraston vuotta 2019 koskevassa vuosittaisessa työohjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisia. Hallintoneuvosto on tyytyväinen myös käytettävissä olevien henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien käytön tasoon ja asianmukaisuuteen. Hallintoneuvosto korostaa, että huomattava työpaine on edelleen huolenaiheena, erityisesti laaja-alaisissa ja organisaatioiden välisissä toiminnoissa.

Hallintoneuvosto kehottaa virastoa jatkamaan sen kiitettäviä toimenpiteitä sen vastuulle annettujen uusien aloitteiden, erityisesti rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuden ja ECRIS-TCN-järjestelmän, sekä nykyisiä järjestelmiä sääntelevien uudelleenlaadittujen säädösten, toteuttamisessa. Hallintoneuvosto tiedostaa myös viraston keskustasolla tekemän työn ja jäsenvaltioiden kansallisella tasolla tekemän työn keskinäiset riippuvuudet ja kehottaa tietotekniikkavirastoa jatkamaan tiivistä ja tehokasta yhteistyötä niiden ja Euroopan komission kanssa, jotta uusien järjestelmien käyttöönoton lopullinen onnistuminen voidaan varmistaa.

Hallintoneuvosto tunnustaa viraston Strasbourgin teknisen toimipaikan toisen laajennuksen olevan strategisesti merkittävä ja varmistavan viraston henkilöstölle ja paikalla työskenteleville toimeksisaajille asianmukaiset työskentelyolot. On myös tarpeen varmistaa, että tietokeskuksessa on riittävästi kapasiteettia uusien ja nykyisten järjestelmien käyttöönottoon ja hallinnoimiseen tehokkaasti ja kestävästi ja että samalla taataan edelleen nykyisten

järjestelmien keskeytymätön käytettävyys ja oikea-aikainen kehitys. Hallintoneuvosto kehottaa virastoa jatkamaan tätä hanketta viipymättä.

Hallintoneuvosto arvostaa toimitusjohtajan ja viraston johdon ja henkilökunnan sitoutumista ja saavutuksia vuoden aikana ja kiittää heitä ammattimaisesta ja miellyttävästä yhteistyöstä.

Zsolt Szolnoki, hallintoneuvoston puheenjohtaja

Alkusanat

Kuva: Aligar Lusti

Krum Garkov, tietotekniikkaviraston
toimitusjohtaja

Ihmisten vapaa liikkuminen on yksi Euroopan yhdentymisen konkreettisista tunnusmerkeistä. Tätä kertomusta laadittaessa huhtikuussa 2020 se oli kuitenkin koetuksella. EU on koko muun maailman tapaan lähes pysähtynyt covid-19-pandemian seurauksena. Käyttöön on otettu tilapäisiä rajoituksia ja suojelutoimenpiteitä, joilla on rajoitettu ihmisten vapaata liikkumista Schengen-alueella ja EU:n ulkorajojen yli. Kriisi on vaikuttanut kaikkiin kansalaisiin ja organisaatioihin EU:ssa, myös tietotekniikkavirastoon. Virasto on kuitenkin tiedostanut täysimääräisesti palvelujensa merkityksen Schengen-alueelle ja osoittanut suurta ketteryyttä ja sietokykyä pystyessään pitämään toimintaansa yllä. Tietotekniikkavirastosta on tullut erottamaton osa Schengen-rakennetta, ja se on pääosin tietotekniikkaviraston vahvan ja sitoutuneen henkilöstön ansiota. Viraston palvelut ovat kriisin aikana olennaisen tärkeitä, jotta EU pystyy jatkamaan tavanomaista toimintaansa ja tarjoamaan kansalaisilleen tarvittavan tasoista suojelua ja turvaa.

Todellisia saavutuksia mitataan kuitenkin pitkällä aikavälillä. Aiemmin aikaansaadusta edistyksestä oppiminen tulevaisuutta varten asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi auttaa organisaatioita säilyttämään painopisteensä ja suuntansa, erityisesti epävarmoina aikoina. Juuri tämän ajattelutavan mukaisesti virasto esittelee vuoden 2019 saavutuksensa ja etenemisensä vuotuisten toimien toteuttamisessa ja pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisessa.

Vuosi 2019 oli tietotekniikkavirastolle tärkeä ja menestyksenkäs vuosi. Ensinnäkin se oli ensimmäinen kokonainen vuosi, jona pantiin täytäntöön viraston uutta toimeksiantoa, joka toi uusia vastuita ja lisäresursseja. Tietotekniikkaviraston vuotuinen toiminta perustuu kolmeen painopisteeseen:

- 1) Virasto keskittyy jatkuvasti ydintoimiinsa, koska sen vastuulla olevat järjestelmät ovat tärkeitä EU:n sisäisen turvallisuuden, rajaturvallisuuden ylläpitämisen ja muuttoliikkeen hallinnan vuoksi.
- 2) Virasto etenee sen vastuulle annettujen uusien tehtävien toteuttamisessa (eli rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuden ja ECRIS-TCN-järjestelmän kehittämisessä).
- 3) Virasto jatkaa organisaatiomuutosta, jolla varmistetaan viraston menestyminen pitkällä aikavälillä.

Oikeus- ja sisäasioiden poliittisten painopisteiden kehitys vuoden aikana yhdistettynä samanaikaisesti toteutettavien toimien suureen määrään sekä viraston sidosryhmien suuret odotukset tekivät tietotekniikkaviraston toimintaympäristöstä erittäin monimutkaisen ja haastavan. Olen kuitenkin vakuuttunut siitä, että tämä kertomus osoittaa luotettavasti, että tietotekniikkavirasto pystyi vastaamaan näihin haasteisiin onnistuneesti. Onnistumisista voidaan mainita muun muassa seuraavat:

- Virasto varmisti sen vastuulla olevien järjestelmien keskeyttämättömän käytettävyyden jäsenvaltioille ja asiaankuuluville EU:n virastoille.
- Viraston vastuulle annetuissa uusissa tehtävissä on edistytty huomattavasti. Rajanylitystietojärjestelmän kehittäminen alkoi toukokuussa, ja ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuden ja ECRIS-TCN-järjestelmän käyttöönoton valmistelutyössä on edistytty paljon.
- Virasto saavutti sen muutosohjelmassa vuodelle 2019 suunnitellut keskeiset välitavoitteet.
- Tietotekniikkavirasto osoitti olevansa EU:n toimielinten luotettava kumppani ja neuvonantaja, ja se osallistui useisiin kokouksiin eri tasoilla.
- Yhteistyötä muiden oikeus- ja sisäasioiden virastojen kanssa on kehitetty entisestään rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän käyttöönoton yhteydessä.

Viraston sidosryhmät saivat näistä saavutuksista varmuuden sen kyvystä saavuttaa tavoitteensa, ja saavutukset muodostivat vakaan pohjan sen tulevalle menestykselle. Kaikkea tätä ei kuitenkaan olisi pystytty saavuttamaan yksin. Haluan siksi kiittää nyt jäsenvaltioita ja erityisesti niiden maiden hallituksia, joissa virastolla on toimipaikkoja, Euroopan komissiota, Euroopan parlamenttia ja Euroopan unionin neuvostoa sekä EU:n kumppanivirastojamme jatkuvasta tuesta ja rakentavasta yhteistyöstä vuoden aikana. Haluan myös kiittää kaikkia tietotekniikkaviraston työntekijöitä omistautumisesta ja kovasta työstä vuonna 2019. Sen työn ansiosta viraston tavoitteet saavutettiin ja sidosryhmien odotuksiin vastattiin.

Vaativustaso ei laske seuraavana vuonna (2020) eikä sitä seuraavina vuosina. Virasto jatkaa toimimista hyvin haastavassa ja dynaamisessa ympäristössä. On kuitenkin varmaa, että haasteista ja olosuhteista riippumatta tietotekniikkaviraston tavoite pysyy selkeänä: se auttaa palveluillaan jäsenvaltioita niiden pyrkimyksissä tehdä Euroopasta entistä turvallisempi ja voimakkaampi. Tässä hankkeessa onnistuminen edellyttää, että virasto pitää sidosryhmät ja niiden tarpeet kaiken tekemisensä keskiössä ja varmistaa, että se toimittaa sidosryhmille palveluja tehokkaasti asiantuntevasti, ketterästi, joustavasti ja sitoutuneesti.

Krum Garkov, toimitusjohtaja

Tiivistelmä

Konsolidoidussa vuotuisessa toimintakertomuksessa tehdään jäsenneily yleiskatsaus tietotekniikkaviraston vuonna 2019 toteuttamiin toimiin ja sen saavuttamiin tavoitteisiin. Tietotekniikkaviraston perustamisasetuksen mukaisesti hallintoneuvosto arvioi konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen neuvoa-antavia ryhmiä kuultuaan, erityisesti vertaamalla saavutettuja tuloksia vuosien 2019–2021 ohjelma-asiakirjaan kuuluvassa vuonna 2019 koskevassa vuosittaisessa työohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Hallintoneuvoston on hyväksyttävä konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus, ja se lähetetään vuosittain heinäkuun 1. päivään mennessä Euroopan parlamentille, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle ja julkaistaan.

Tietotekniikkaviraston vuoden 2019 saavutukset osoittivat jälleen, että virasto on voimakas ja luotettava kumppani oikeus- ja sisäasioiden alalla ja että sillä on vakaa rakenne ja toiminta sekä erittäin pätevä henkilöstö. Tietotekniikkavirasto osoitti koko vuoden olevansa välttämätön osa Schengen-rakennetta ja edellytys EU:n kansalaisten yhdelle perusoikeudelle – liikkumisvapaudelle. Virasto suoriutui hyvin koko vuoden ajan ja onnistui saavuttamaan tavoitteensa kohtaamistaan haasteista huolimatta.

Nopeasti muuttuvassa ympäristössä epävakaa tilanne EU:n rajojen ulkopuolella, kansainvälinen terrorismi ja rajatylittävä rikollisuus aiheuttavat jatkuvasti huomattavia haasteita sisäiselle turvallisuudelle, lainvalvonnalle ja rajaturvallisuudelle EU:ssa. Tietotekniikkavirasto on EU:n kansalaisten palveluksessa, ja vuonna 2019 tekemällään työllä se osoitti olevansa olennainen osa EU:n näihin haasteisiin antamaa vastausta.

Oikeudellisen kehyksen kehittyminen

Vuosi 2019 toi huomattavia muutoksia lainsäädännölliseen ympäristöön, jossa tietotekniikkavirasto toimii.

Tietotekniikkaviraston uusi perustamisasetus¹ tuli voimaan 11. joulukuuta 2018. Viraston toimeksiannon vahvistamisen myötä sillä on nyt aiempaa enemmän vastuuta nykyisten ja tulevien järjestelmien suunnittelussa, kehittämisessä, yhteentoimivuudessa ja operatiivisessa hallinnoinnissa turvallisuuden, rajaturvallisuuden, muuttoliikkeen ja turvapaikka-asioiden alalla. Uusi toimeksianto laajentaa viraston työskentelyalaa, koska sen rooli kasvaa tutkimuksessa, järjestelmien tietojen laadun varmistamisessa sekä sen toimeksiantoon suoraan liittyvissä kokeiluhankkeissa, mallien toimivuuden osoittamisessa ja testaustoimissa.

Kolme uutta asetusta, joiden tarkoituksena on vahvistaa Schengenin tietojärjestelmää entisestään, tulivat voimaan 28. joulukuuta 2018. Tarkistetun oikeudellisen kehyksen tavoitteena on myös varmistaa Schengenin tietojärjestelmän täysi yhteentoimivuus muiden muuttoliikettä, rajaturvallisuuden ylläpitämistä ja turvallisuutta koskevien EU:n järjestelmien kanssa.

ECRIS-TCN-asetus tuli voimaan 11. kesäkuuta 2019. Tietotekniikkavirasto vastaa ECRIS-TCN-järjestelmän kehittämisestä ja operatiivisesta hallinnoinnista. Se on ensimmäinen laaja-alainen tietojärjestelmä, jonka tietotekniikkavirasto on suunnitellut ja kehittänyt ensisijaisesti oikeusalan tarkoituksiin.

Samana päivänä tuli voimaan kaksi asetusta EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuuskehyksen perustamisesta 1) poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön, turvapaikka- ja muuttoliikeasioiden sekä 2) raja- ja viisumiasioiden aloilla. Yhteentoimivuuden teknisiä oastekijöitä ovat yhteinen henkilötietorekisteri (CIR), eurooppalainen hakuportaali (ESP), yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu (sBMS), rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin (MID) ja raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkisto (CRRS). Niiden kehittäminen on toistuva prosessi, joka edellyttää ensin rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän käyttöönottoa.

¹ Asetus (EU) 2018/1726, EUVL L 295, 21.11.2018, s. 99–137.

Nykyisten järjestelmien operatiivinen hallinnointi

Tietotekniikkavirasto piti koko vuoden ajan **SIS-**, **VIS-/BMS-** ja **Eurodac-**järjestelmiä keskeytyksettä toiminnassa lakisääteisten vaatimusten mukaisesti sovitulla palvelutasoilla. SIS-järjestelmä oli käytettävissä 99,95-prosenttisesti, VIS-järjestelmä 99,65-prosenttisesti ja Eurodac-järjestelmä 99,55-prosenttisesti. Tietotekniikkaviraston vuotuinen sidosryhmien tyytyväisyyskysely osoitti vuonna 2019, että yli 93,4 prosenttia käyttäjistä jäsenvaltioissa oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä tietotekniikkaviraston palveluihin.

Uusien säädösten mukaisesti **SIS II** -järjestelmän versio 9.3.0 otettiin onnistuneesti käyttöön tammikuussa 2020. Tähän versioon kuului uusia käytönvalvontatoimintoja, joiden avulla Europol, Eurojust ja Frontex voivat tehdä järjestelmässä hakuja kaiken tyyppisistä kuulutuksista sekä sormenjälkien vertailua. **SIS AFIS-järjestelmän vaihe 2** käynnistettiin. Sen tavoitteena on ottaa käyttöön uudelleenlaaditusta SIS-asetuksesta johtuvat biometriset lisävaatimukset. Voidakseen vastata jäsenvaltioiden tarpeisiin ja hakujen määrän jatkuvaan lisääntymiseen virasto aloitti hankkeen kyselykapasiteetin lisäämiseksi. Lokakuussa 2019 saatiin päätöksen tärkeä järjestelmän kehittämisvaihe, kun ICAOn uudet translitterointisäännöt otettiin käyttöön. Virasto tuki uusien käyttäjien (Kypros, Irlanti ja Frontex) yhdistämistä järjestelmään.

VIS-/BMS-järjestelmän kehittämisessä vuonna 2019 pyrittiin varmistamaan, että siinä on riittävästi kapasiteettia täyttämään jäsenvaltioiden kasvavat tarpeet, jotka johtuvat EU:n yhteisen viisumipolitiikan täytäntöönpanosta. **VIS-**järjestelmän kapasiteettia lisättiin onnistuneesti sataan miljoonaan hakemukseen, millä varmistettiin riittävä kapasiteetti jäsenvaltioille. **VIS-/BMS-**testausympäristöä parannettiin saattamalla loppuun useita hankkeita. Virasto teki myös työtä uusien käyttäjien yhdistämiseksi järjestelmään (Europol sekä Bulgarian ja Romanian passiivinen käyttöoikeus). Viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän tuleva yhteenliittäminen on vaikuttanut suuresti **VIS-/BMS-**järjestelmän kehitykseen.

Eurodac-järjestelmän toiminnan kehittämistä lykättiin uuden Eurodac-asetuksen hyväksymiseen asti. Käyttöön otettiin yksi uusi versio, johon kuului mukauttavia ja korjaavia muutoksia.

Virasto otti vuonna 2019 käyttöön uuden seurantaratkaisun järjestelmien hallinnointia varten. Se lisäsi viraston työntekijöiden päivittäisen työn tehokkuutta ja paransi heidän työympäristöään.

Uusien järjestelmien käyttöönotto

Tietotekniikkavirasto jatkoi vuonna 2019 työtään sen vastuulle annettujen uusien järjestelmien (rajanylitystietojärjestelmä, ETIAS, yhteentoimivuus ja ECRIS-TCN) käyttöön ottamiseksi. Aloitteet on niiden laajuuden vuoksi järjestetty sisäisiksi ohjelmiksi. Siten voidaan varmistaa yhteisvaikutukset ja tehokkuus käytettävissä olevien henkilöresurssien ja taloudellisten resurssien käytössä.

Tietotekniikkavirasto käynnisti 17. toukokuuta 2019 puitesopimuksen toteuttamisen **rajanylitystietojärjestelmän** kehittämisestä. Vuoden 2019 lopussa ohjelman alustava vaihe oli lähellä päätöstä. Vaatimus- ja eritelmävaihe, jossa laaditaan yksityiskohtaisia teknisiä vaatimuksia järjestelmää ja sen rakennetta varten, eteni täyttä vauhtia. Kehitysvaihe käynnistyi, kun 23. joulukuuta 2019 allekirjoitettiin kaksi erityissopimusta. Ne koskivat kansallisen yhdenmukaisen käyttöliittymän toimittamista ja asentamista keskustasolla ja kansallisella tasolla sekä tarvittavien lupien hankkimista versioiden automaattista käyttöönottoa varten. Rajanylitystietojärjestelmän biometrisen tunnistusjärjestelmän toisen vaiheen (johon sisältyy myös sBMS) tarjousmenettely käynnistettiin 15. elokuuta 2019, ja se päättyi 20. joulukuuta 2019². Alustavan suunnitelman mukaisesti tietotekniikkavirasto aloitti myös viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän välistä yhteentoimivuutta koskevan työn. Päätettiin, että viisumitietojärjestelmän biometrisissä tiedoissa käytetään suoraan yhteistä biometristä tunnistuspalvelua siirtämättä niitä rajanylitystietojärjestelmän osalta välijärjestelmään. Näin saatiin noin 30 miljoonaa euron kokonaissäästöt.

² Tarjousten arviointi alkoi tammikuussa 2020, ja puitesopimus allekirjoitettiin huhtikuussa 2020.

Virasto perusti tarvittavat **ETIAS**-järjestelmän hallintoelimet, ETIAS-järjestelmän ohjelman hallintoneuvoston ja rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän yhteisen neuvoa-antavan ryhmän. ETIAS-ohjelman valmisteluvaihe on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Siinä on rekrytoitu ryhmän jäsenet, osallistuttu delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten laatimiseen ja laadittu tarjousten teknisiä eritelmiä. Hankintaa varten laadittiin uusi toimintamalli, poikkialainen suunnittelukehys. Sen tarkoituksena on saada aikaan sopimussuoja uusien järjestelmien suunnittelulle, kehittämiselle, testaukselle ja käyttöönotolle ETIAS-järjestelmästä alkaen.³

Yhteentoimivuusasetusten voimaantulon jälkeen virasto otti viipymättä käyttöön tarvittavat sisäiset järjestelyt ja käynnisti valmistelutyön asetusten täytäntöön panemiseksi. Työ on jaettu kolmeen toimintalinjaan: uuden henkilöstön rekrytointi, hankintamenettelyn valmistelu ja Euroopan komission ja jäsenvaltioiden tukeminen vaadittujen delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanosäädösten laadinnassa. Virasto suunnitteli yhteentoimivuuden osatekijöiden kehittämistä muun uuden kehityksen yhteydessä. Tarkemmin sanottuna yhteistä biometristä tunnistuspalvelua ja raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkistoa kehitetään rajanylitystietojärjestelmäohjelman osana, eurooppalaista hakuportaalia ja yhteistä henkilötietorekisteriä kehitetään ETIAS-järjestelmän osana ja rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistinta kehitetään erikseen.

ECRIS-TCN-asetuksen voimaantulon jälkeen virasto jatkoi myös sen kehittämiseen osoitetun uuden henkilöstön rekrytointia, aloitti hankintamenettelyn valmistelun ja käynnisti tiiviin yhteistyön oikeusasioiden pääosaston kanssa voidakseen auttaa täytäntöönpanosäädösten ja delegoitujen säädösten laadinnassa.

Infrastruktuurin ja verkkojen kehittäminen

Raportointijaksolla TESTA-ng-palvelujen puitesopimusta käyttävän SIS- ja VIS-viestintäinfrastruktuurin suorituskyky oli lakisääteisten ja operatiivisten vaatimusten mukainen. SIS II -järjestelmän toisella salauskerroksella varmistettiin SIS II -järjestelmän ja SireneMail-järjestelmän toimintatietojen turvallisuus. Se saavutti 100 prosentin käytettävyyden raportointijaksolla.

VIS-viestintäinfrastruktuurin päivitys eteni, ja se on määrä saattaa päätökseen heinäkuussa 2020. Kun VIS-viestintäinfrastruktuuri on päivitetty, sen kapasiteetti on lähes seitsemän kertaa aiempaa suurempi, ja se on valmis tukemaan rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän toiminnan aloittamista. Raportointijaksolla VIS-viestintäinfrastruktuurista toteutettiin toisen salauskerroksen kokeiluhanke. VIS-järjestelmän toisen salauskerroksen kokonaisvaltaista käyttöönottoa kaikille jäsenvaltioille lykättiin kuitenkin siihen asti, että rajanylitystietojärjestelmän toinen salauskerros suunnitellaan, koska molemmissa on käytettävä samaa viestintäinfrastruktuuria.

TESTA-ng-järjestelmässä SIS-viestintäinfrastruktuurin päivitys alkoi vuonna 2019 ja jatkui raportointijakson ajan. Päivitykset aloitettiin marraskuussa 2019, ja niitä on tehty kolmessa toimipaikassa kuukautta kohti. Kun päivitys on valmis, kaikki jäsenvaltiot lisäävät kaistanleveyttään kymmenestä megatavusta sekunnissa 50 megatavuun sekunnissa, ja ne voivat päivittää sitä sataan megatavuun sekunnissa.

Virasto varmisti raportointijaksolla infrastruktuurinsa operatiivisen hallinnon ja päivittäisen toiminnan sekä Strasbourgin teknisessä päätoimipaikassa että St. Johann im Pongau varatoimipaikassa Itävallassa.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa

Tietotekniikkavirasto oli edelleen sitoutunut erittäin tiiviiseen, avoimeen ja rakentavaan yhteistyöhön hallintoneuvostonsa ja neuvoa-antavien ryhmien (SIS, VIS, Eurodac, EES-ETIAS, yhteentoimivuus ja ECRIS-TCN) kanssa. ETIAS-asetusten voimaantulon jälkeen virasto perusti ETIAS-järjestelmän ohjelman hallintoneuvoston ja laajensi rajanylitystietojärjestelmän neuvoa-antavan ryhmän toimeksiantoa kattamaan ETIAS-järjestelmän (rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän yhteinen neuvoa-antava ryhmä). ETIAS-järjestelmän ohjelman hallintoneuvoston ensimmäinen kokous pidettiin 1. helmikuuta 2019 ja yhteisen neuvoa-antavan ryhmän kokous 13.

³ Poikkialainen suunnittelukehys käynnistettiin 29. tammikuuta 2020.

maaliskuuta 2019. Rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän yhteisen neuvoo-antavan ryhmän johdolla työskenteli kolme työryhmää: jäsenvaltioiden, joilla on ulkoisia maa- ja merirajoja, tieto- ja viestintätekniisten ratkaisujen työryhmä, liikenteenharjoittajien työryhmä (perustettu yhdessä Euroopan komission kanssa) ja biometriikan työryhmä. Yhteentoimivuusasetusten ja ECRIS-TCN-asetusten voimaantulon jälkeen puolestaan saatiin valmistelutyö päätökseen järjestämällä neuvoo-antavien ryhmien ja ohjelman hallintoneuvoston ensimmäiset kokoukset. Ensimmäinen yhteentoimivuuden ohjelman hallintoneuvoston kokous järjestettiin 30. lokakuuta 2019 ja ensimmäinen yhteentoimivuuden neuvoo-antavan ryhmän kokous 11. tammikuuta 2020. Ensimmäinen ECRIS-TCN-järjestelmän neuvoo-antavan ryhmän kokous järjestettiin 24. tammikuuta 2020 ja ohjelman hallintoneuvoston ensimmäinen kokous 30. tammikuuta 2020.

Tietotekniikkavirasto jatkoi osallistumistaan Schengenin arviointimekanismiin ja auttoi seuraamaan Schengenin säännösten soveltamista. Virasto tuki vuonna 2019 kymmentä Schengen-arviointitehtävää ja neljää yhteisen viisumipolitiikan arviointia Euroopan komission pyynnöstä.

Lokakuussa 2019 järjestettiin vuotuinen konferenssi "The New Information Architecture as a Driver for Efficiency and Effectiveness in Internal Security" EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion Suomen johdolla. Se kokosi yhteen lähes 200 edustajaa jäsenvaltioista, EU:n toimielimistä ja kumppanivirastoista sekä ammattihenkilöitä toimialalta ja yliopistomaailmasta. Kahdessa toimialan pyöreän pöydän tapahtumassa oli yhteensä 190 osallistujaa. Ne tarjosivat hyödyllisen foorumin yksityiskohtaisille keskusteluille viraston vastuulle annettujen tulevien laaja-alaisten tietojärjestelmien arkkitehtuurin suunnittelua ja kehittämistä koskevista käytännön seikoista ja ratkaisuista.

Organisaatiomuutos

Virasto käynnisti vuonna 2019 organisaation laajuisen muutosohjelman, jonka tarkoituksena on mukauttaa viraston organisaatiota sen uuteen toimeksiantoon ja uusiin vastuisiin. Ohjelman nimi on "eu-LISA 2.0", ja sillä pyritään varmistamaan, että uudelleenorganisointiprosessi toteutetaan avoimesti ja läpinäkyvästi ja että viraston henkilöstö osallistuu siihen aktiivisesti. Viraston uusi organisaatiorakenne oli ohjelman keskeinen osa. Se otettiin käyttöön 1. syyskuuta 2019. Operaatio-osastoa varten on suunniteltu ja otettu käyttöön täysin uusi organisaation matriisirakenne. Myös viraston laajusten toimintojen organisaatio suunniteltiin uudelleen.

Toimipaikat

Virasto on aloittanut hankkeen Strasbourgin teknisen toimipaikkansa tilojen laajentamiseksi. Euroopan komission ja hallintoneuvoston ranskalaisen edustajan kanssa tehdyn ennakkotarkastuksen jälkeen sovittiin, että Ranskan sisäasiainministeriö antaa virastolle tukea hankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Vuoden 2019 lopussa virasto allekirjoitti sopimuksen ohjelmasuunnittelupalvelusta, jossa laaditaan alustavat suunnittelut ja tekniset edellytykset tekniselle suunnittelupalvelulle, jonka on määrä alkaa vuoden 2020 lopussa.

Talousarvion toteuttaminen

Tietotekniikkavirasto hallinnoi vuonna 2019 talousarviota, jossa oli 288,4 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja ja 138,1 miljoonaa euroa maksumäärärahoja EU:n yleisestä talousarviosta. Talousarvion toteutumisaste pysyi virastossa korkeana, erityisesti seuraavissa:

- 99,7 prosenttia maksusitoumusmäärärahoista, kun otetaan huomioon hallintoneuvoston hyväksymät toimenpiteitä edellyttävät maksumäärärahasiirrot vuoden 2020 helmikuussa
- 99,3 prosenttia maksumäärärahoista, mukaan lukien hallinnollisten menojen siirrot varainhoitovuodelle 2020.

Hallintoneuvostolle raportoidut tärkeimmät riskit ja ongelmat

Vuoden aikana hallintoneuvostolle raportoidut tärkeimmät riskit ja ongelmat liittyivät viraston vastuulle annettujen uusien tehtävien täytäntöönpanoon, talousarvion toteuttamiseen ja seuraavan monivuotisen rahoituskehysten 2021–2027 suunnitteluun.

Virasto laati hallintoneuvostolle säännöllisiä kuukausiraportteja rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän käyttöönoton etenemisestä. Niihin kuului yksityiskohtainen kuvaus työstä, ja niissä määritettiin riskit ja ongelmat. Myös EES-/ETIAS-järjestelmien neuvoo-antavien ryhmien toiminnasta laadittiin säännöllisesti raportteja.

Hallintoneuvosto käytti näitä raportteja, kun se laati 15 päätöstä ja suositusta, jotka liittyvät rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän käyttöönottoon keskustasolla ja kansallisella tasolla. Hallintoneuvostolle myös tiedotettiin säännöllisesti viraston käynnistämien tärkeimpien hankintamenettelyjen etenemisestä.

Virasto antoi säännöllisesti tietoa tarpeistaan uudella MRK-kaudella 2021–2027 ja siihen liittyvistä riskeistä. Hallintoneuvosto ilmaisi kesäkuussa 2019 huolensa viraston pyytämien ja sille osoitettujen taloudellisten resurssien välisestä erosta ja totesi, että jos eroon ei löydetä ratkaisua, siitä seuraa kielteisiä vaikutuksia ja riskejä.

Hallintoneuvostolle myös tiedotettiin säännöllisesti Strasbourgin teknisen toimipaikan toista laajennusta koskevasta hankkeesta sekä riskeistä, jotka liittyvät siihen, että uusille järjestelmille, henkilöstölle ja itse paikalla työskenteleville toimeksisaajille ei ole riittävästi tiloja. Hallintoneuvosto seurasi hanketta tiiviisti viraston kanssa.⁴ Jotta riskiä voitaisiin lieventää kustannustehokkaasti, virasto selvitti mahdollisuutta tilapäisten toimistotilojen vuokraamiseen ja tilapäisen infrastruktuurin perustamiseen itse paikalle ensisijaisen datakeskuksen laajentamista varten.

Hallintoneuvostoa pidettiin säännöllisesti ajan tasalla viraston muutosohjelman (eu-LISA 2.0) täytäntöönpanon tilasta. Se liittyi läheisesti määritettyyn viraston laajuiseen riskiin (organisaation epävakaus).

Johdon tekemä sisäisten tarkastusten arviointi

Viraston johto on kohtuullisen vakuuttunut siitä, että käytössä ovat asianmukaiset sisäiset valvontajärjestelmät ja että ne toimivat suunnitellusti. Vuoden aikana merkittäviä riskejä on asianmukaisesti tunnistettu ja hallittu. Sisäisten ja ulkoisten tarkastusten tulokset vahvistavat tätä luottamusta vielä lisää.

Tarkastuksen tulokset

Virastolle ei annettu kriittisiä suosituksia tilintarkastustuomioistuimen, riippumattomien ulkopuolisten tarkastajien, komission sisäisen tarkastuksen osaston tai viraston sisäisen tarkastuksen yksikön vuonna 2019 tekemissä tarkastuksissa. Kaikki muut suositukset käsiteltiin niihin liittyvissä toimintasunnitelmissa, ja vuonna 2019 virasto eteni entisestään niiden täytäntöönpanossa.

Riskit

Vuonna 2019 havaittiin kahdeksan suurta organisaation laajuista riskiä. Niihin vastattiin laatimalla viraston riskinhallinnan valmiussuunnitelma. Yksikään havaituista riskeistä ei toteutunut vuoden aikana.

⁴ Hankkeesta toimitettiin alustavat tiedot talousarvioviranomaisille 2. huhtikuuta 2019.

Johdanto

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston laatimassa konsolidoidussa vuotuisessa toimintakertomuksessa luodaan järjestelmällinen katsaus vuonna 2019 suoritettuihin toimiin ja saavutettuihin tavoitteisiin.

Taustatietoa

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto perustettiin vuonna 2011 asetuksella N:o 1077/2011, ja se aloitti toimintansa 1. joulukuuta 2012. Virasto perustettiin pitkäaikaiseksi ratkaisuksi nykyisten ja tulevien laaja-alaisten tietojärjestelmien EU:n tason operatiiviselle hallinnoinnille vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella. Asetus (EU) 2018/1726 vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavasta Euroopan unionin virastosta (eu-LISA)⁵ tuli voimaan 11. joulukuuta 2018 ja korvasi ja kumosi tietotekniikkaviraston aiemman perustamisasetuksen. Asetuksella (EU) 2018/1726 laajennettiin viraston toimeksiantoa. Tällä uudella toimeksiannolla vahvistetaan viraston valmiutta parantaa ja kehittää EU:n turvallisuutta, rajaturvallisuutta ja muuttoliikettä koskevia tietojärjestelmiä, ja sillä laajennetaan viraston työn soveltamisalaa tutkimukseen ja innovointiin.

Tietotekniikkavirasto hallinnoi tällä hetkellä Schengenin tietojärjestelmää (SIS)⁶, viisumitietojärjestelmää (VIS)⁷ ja eurooppalaista tietokantaa turvapaikanhakijoiden sormenjälkien vertailua varten (Eurodac)⁸. Nämä järjestelmät ovat olennaisen tärkeitä Schengen-alueen sujuvalle toiminnalle. Nämä tietojärjestelmät ovat alueen ulkorajoilla ratkaisevan tärkeitä rajaturvallisuuden ylläpitämisessä ja EU:n yhteisen turvapaikka- ja viisumipolitiikan täytäntöönpanon varmistamisessa. Schengen-alueella järjestelmien pitää olla käytettävissä EU:n kansalaisten liikkumisvapauden takaamiseksi.

Virasto kehittää samaan aikaan rajanylitystietojärjestelmää (EES)⁹, EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmää (ETIAS)¹⁰, niiden jäsenvaltioiden tunnistamista koskevaa keskitettyä järjestelmää, joilla on kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tuomioita koskevia tietoja (ECRIS-TCN)¹¹, ja uusia osatekijöitä, joilla muokataan viraston vastuulle annettujen järjestelmien yhteentoimivuuskehystä yhteentoimivuusasetusten¹² mukaisesti.

Tehtävät, visio ja ydinarvot

Asetuksessa (EU) 2018/1726 säädetyn lakisäätetyn toimeksiantonsa mukaisesti viraston tehtävänä on erityisesti **tuottaa jatkuvasti lisäarvoa jäsenvaltioille tukemalla tekniikan avulla niiden toimia entistä turvallisemman Euroopan puolesta.**

Tämä tehtävä toteutetaan viraston vision mukaisesti **tarjoamalla sidosryhmille korkealaatuisia ja tehokkaita palveluja ja ratkaisuja, ansaitsemalla niiden luottamus mukauttamalla jatkuvasti teknologian tarjoamia mahdollisuuksia jäsenvaltioiden kehittyviin tarpeisiin ja kehittämällä virastosta asiantuntijakeskus oikeus- ja sisäasioiden alalla.**

5 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1726, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavasta Euroopan unionin virastosta (eu-LISA) sekä asetuksen (EY) N:o 1987/2006 ja neuvoston päätöksen 2007/533/YOS muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1077/2011 kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 99–137).

6 Asetus (EU) 2018/1860, asetus (EU) 2018/1861 ja asetus (EU) 2018/1862, EUVLL 312, 7.12.2018, s. 1–106; asetus (EY) N:o 1986/2006 ja asetus (EY) 1987/2006, EUVL L 381, 28.12.2006, s. 1–23; neuvoston päätös 2007/533/YOS, EUVL L 205, 7.8.2007, s. 63–84.

7 Asetus (EY) N:o 767/2008, EUVL L 218, 13.8.2008, s. 60–81.

8 Asetus (EU) N:o 604/2013, EUVL L 180, 29.6.2013, s. 31–59.

9 Asetus (EU) 2017/2226, EUVL L 327, 9.12.2017, s. 20–82.

10 Asetus (EU) 2018/1240, EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1–71, ja asetus (EU) 2018/1241, EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1–73.

11 Asetus (EU) 2019/816, EUVL L 135, 22.5.2019, s. 1–26.

12 Asetus (EU) 2019/817 ja asetus (EU) 2019/818, EUVL L 135, 22.5.2019, s. 27–135.

Tietotekniikkaviraston tehtävä ja visio näkyvät operatiivisessa toiminnassa, jota hoidetaan viraston ydinarvojen mukaisesti. Ne ohjaavat ja tukevat kaikkea viraston operatiivista toimintaa ja strategista kehitystä. Ydinarvot ovat seuraavat:

- **vastuullisuus:** moitteeton hallintokehys ja varainhoito ja kustannustehokas toiminta
- **avoimuus:** säännöllinen ja avoin viestintä tietotekniikkaviraston keskeisten sidosryhmien kanssa ja niiden ottaminen mukaan jatkuvaan vuoropuheluun tietotekniikkaviraston pitkän aikavälin kehittämisstrategian määrittelemiseksi
- **huippuosaaminen:** sopivan organisaatorakenteen, sopivien ihmisten ja sopivien menettelyiden avulla varmistetaan palveluiden jatkuvuus jäsenvaltioille
- **jatkuvuus:** varmistetaan, että tietotekniikkavirasto käyttää mahdollisimman hyvin hyödykseen jäsenvaltioiden erikoisosaamista, tietoja ja investointeja ja jatkaa erikoisosaamisen ja tietojen kehittämistä
- **tiimityöskentely:** jokaiselle ryhmän jäsenelle annetaan mahdollisuus hyödyntää osaamistaan ja kokemustaan parhaalla mahdollisella tavalla viraston menestymisen hyväksi
- **asiakaskeskeisyys:** varmistetaan, että tietotekniikkavirasto ottaa kaikissa tilanteissa sidosryhmiensä tarpeet ja vaatimukset huomioon.

Viraston toimipaikka

Viraston päätoimipaikka on Tallinnassa, Virossa, ja viraston vastuulla olevien järjestelmien operatiivista hallinnointia hoidetaan Strasbourgissa, Ranskassa. Tietotekniikkavirastolla on myös tekninen varatoimipaikka St. Johann im Pongausissa, Itävallassa, ja yhteystoimisto Brysselissä, Belgiassa.

Oikeudellinen tausta

Asetuksen (EU) 2018/1726 24 artiklan 3 kohdan g alakohdan mukaan toimitusjohtajan on laadittava viraston toimintaa koskeva konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus ja toimitettava se hallintoneuvoston arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi neuvoo-antavien ryhmien kuulemisen jälkeen. Saman asetuksen 19 artiklan 1 kohdan t alakohdan mukaan hallintoneuvoston on arvioitava ja hyväksyttävä viraston edellisen vuoden toimintaa koskeva konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus, jossa saavutettuja tuloksia verrataan erityisesti vuotuisessa työohjelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Hallintoneuvoston on toimitettava sekä kertomus että sitä koskeva arviointi Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle viimeistään kunkin vuoden heinäkuun 1 päivänä ja varmistettava, että vuotuinen toimintakertomus julkaistaan.

1 Vuoden saavutukset

Viraston strategiset tavoitteet on määritetty jäsenvaltioiden ja Euroopan komission kanssa tietotekniikkaviraston pitkän aikavälin strategiassa 2018–2022¹³. Strategiset tavoitteet perustuvat viraston toimeksiantoon, ja niissä esitetään rakenne, jonka perusteella virasto asettaa monivuotiset strategiset tavoitteensa. Viraston toteuttamilla toimilla edistetään sen neljän strategisen tavoitteen saavuttamista:

Strateginen tavoite 1: kehittyä asiaankuuluvien toimintalinjojen edistäjänä ja täytäntöönpanokumppanina EU:ssa

Strateginen tavoite 2: pitää yllä ja laajentaa viraston asemaa EU:n tieto- ja viestintätekniiikan osaamiskeskuksena ja palveluntarjoajana

Strateginen tavoite 3: kasvaa edelleen EU:n tärkeimpänä tieto- ja viestintätekniiikan asiantuntijakeskuksena

Strateginen tavoite 4: jatkaa tehokkaan ja toimivan organisaation kehittämistä EU:n sääntelykehiksen mukaisesti

1.1 Strateginen tavoite 1:

KEHITTÄÄ ASIAANKUULUVIEN TOIMINTALINJOJEN EDISTÄJÄNÄ JA TÄYTÄNTÖÖNPANOKUMPPANINA EU:SSA

1.1.1 Järjestelmien operatiivinen hallinnointi

Vuonna 2019 viraston ydintoimintojen tavoitteena oli sen toimeksiantoon kuuluvien laaja-alaisten tietojärjestelmien eli SIS II-/AFIS-, VIS-/BMS- ja Eurodac-järjestelmien toiminnan ympärivuorokautinen ylläpito. Tietotekniikkaviraston keskeinen onnistuminen olikin näin ollen tämän tavoitteen saavuttaminen lakisääteisten vaatimusten ja sovitujen palvelutasojen mukaisesti ja niin, että asiakastyytyväisyys pysyi korkeana.

Järjestelmien yleinen suorituskyky vuonna 2019 oli hyvä ja verrattavissa vuoden 2018 suorituskykyyn. Tarkemmin analysoituna tilanne oli seuraavanlainen:

- SIS II -järjestelmän käytettävyys oli 99,95 prosenttia (KPI 6) ja SIS II -keskusjärjestelmän vastausaika oli 99,84 prosenttia (KPI 7).
- VIS-keskusjärjestelmän käytettävyys oli 99,65 prosenttia (KPI 8) ja VIS-keskusjärjestelmän vastausaika oli 97,79 prosenttia (KPI 9).
- Eurodac-keskusjärjestelmän käytettävyys oli 99,55 prosenttia (KPI 3) ja Eurodac -keskusjärjestelmän vastausaika oli 99,91 prosenttia (KPI 4).

Tietotekniikkaviraston sidosryhmien vuoden 2019 tyytyväisyyskyselyn tulokset olivat myös hyvin myönteisiä. Yhteenlaskettu tulos oli 93,4 prosenttia tyytyväisiä tai hyvin tyytyväisiä käyttäjiä (KPI 20). Myös jäsenvaltioiden järjestelmätuen suorituskyky (KPI 22) ylitti tavoitteen (80 %) ja oli 90 prosenttia. Tietotekniikkaviraston sidosryhmien tyytyväisyyskysely on säännöllinen palautemekanismi, joka on kehitetty keräämään jäsenvaltioilta käyttäjäpalautetta viraston antamasta tuesta. Sidoryhmien tyytyväisyyden mittaaminen auttaa virastoa selvittämään, täyttääkö sen suorituskyky jäsenvaltioiden tarpeet ja odotukset. Tätä palautetta kerätään SIS-, VIS- ja Eurodac-järjestelmistä vuotuisella tyytyväisyyskyselymenettelyllä. Kyselyssä käsitellään tietotekniikkaviraston neuvontapalvelun yleistä suoritustasoa, häiriöiden ja ongelmien hallinnointia, operatiivista viestintää, kansallisten toimien teknistä tukea ja versioiden hallintaa. Jäsenvaltioilta kerätään vastaukset, ne kootaan, ja kukin prosessin omistaja arvioi ne.

SIS

Operaatiot

Raportointijakson aikana SIS-keskusjärjestelmän yleinen suorituskyky oli sovitun palvelutasosopimuksen mukainen. Toimintakunnossa pitämistä koskeva siirtymäprosessi on saatettu loppuun. Jäsenvaltioille annettiin

¹³ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Corporate/eu-LISA%20Strategy%202018-2022.pdf>.

tukea jatkuvasti viraston IT-palvelujen hallinnan (ITSM) kehityksen mukaisesti. Kuukausiraportit toimitettiin ajoissa ja hyväksyttiin. SIS II -keskusjärjestelmän käytettävyyttä oli 99,95 prosenttia (KPI 6, hieman alle 99,99 prosentin vihreän tavoitteen, 99,5 prosentin keltainen tavoite toteutunut¹⁴) ja SIS II -keskusjärjestelmän vastausaika oli 99,84 prosenttia (KPI 7, 99,5 prosentin vihreä tavoite toteutunut). Tapahtumat, jotka estävät järjestelmää toimimasta asianmukaisesti, hoidettiin oikea-aikaisesti siten, että suorituskyky säilyi loppukäyttäjillä palvelutasosopimusten mukaisena. Virasto suoritti tämän tavoitteen saavuttamiseksi korjaavia, muokkaavia, täydentäviä ja ehkäiseviä huoltotoimenpiteitä ja otti käyttöön yhteensä kaksi versiota.

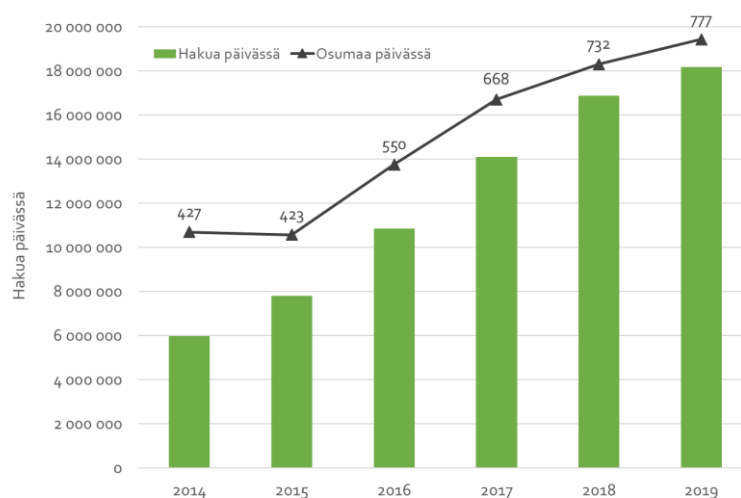
Kun vaihto varakeskusyksikköön oli tehty heinäkuun lopussa, jäsenvaltiot ja tietotekniikkavirasto havaitsivat, että hakuja koskeva suorituskyky oli heikentynyt huomattavasti, minkä vuoksi useita keskusjärjestelmään tehtyjä hakuja hylättiin. Virasto päätti välittömästi vaihtaa takaisin keskusyksikköön, ja päätös tuli voimaan samana päivänä. Perussyynä määritettiin lomakaudesta johtuva hakujen erittäin suuri määrä keskusjärjestelmässä. Tietotekniikkavirasto päätti yhdessä toimintakunnossa pitämistä vastaavan toimeksisaajan kanssa lisätä varakeskusyksikön palvelinten muistia. Vuoden 2019 kolmannella ja neljännellä neljänneksellä tehdyt vaihdot vahvistivat, että varakeskusyksikkö on valmis käsittelemään entistä suuremman määrän keskusjärjestelmään hakuja. Tämä tapahtuma toi myös esiin sen, että SIS-kapasiteettia on lisättävä.

Myös SIS- ja SIS-AFIS-järjestelmän biometrisiä hakuvalmiuksia käytettiin vuonna 2019 runsaasti. Se osoitti niiden merkityksen EU:n lainvalvontayhteisölle. Kun eurooppalaiseen pidätysmääräykseen on lisätty biometriset sormenjälkitiedot, SIS-AFIS-järjestelmässä voidaan tunnistaa etsitty henkilö paljon aiempaa nopeammin. Myös SIS AFIS -järjestelmää käytettiin ja ylläpidettiin onnistuneesti ilman suuria häiriöitä. Tällä hetkellä AFIS-järjestelmää käyttää 19 jäsenvaltiota.

Tietotekniikkavirasto tuotti tuellaan edelleen lisäarvoa sekä jäsenvaltioille että oikeus- ja sisäasioiden virastoille, jotka voivat käyttää SIS-järjestelmää (Europol, Eurojust ja Frontex). Tietotekniikkaviraston erityinen tukiryhmä tuki näitä 35:tä sidosryhmää uusien kansallisten järjestelmien ja Sirene-työnkulkujärjestelmien vaatimustenmukaisuustestien tekemisessä ja uuden viestintään tarkoitetun välitysohjelmiston määrittämisessä.

Tilastot

Vuoden 2019 tilastotiedot vahvistavat, että SIS II on edelleen suurin turvallisuuden ja rajaturvallisuuden ylläpitämisen tiedonjakojärjestelmä jäsenvaltioissa, ja sen käyttö lisääntyy jatkuvasti (kaavio 1)

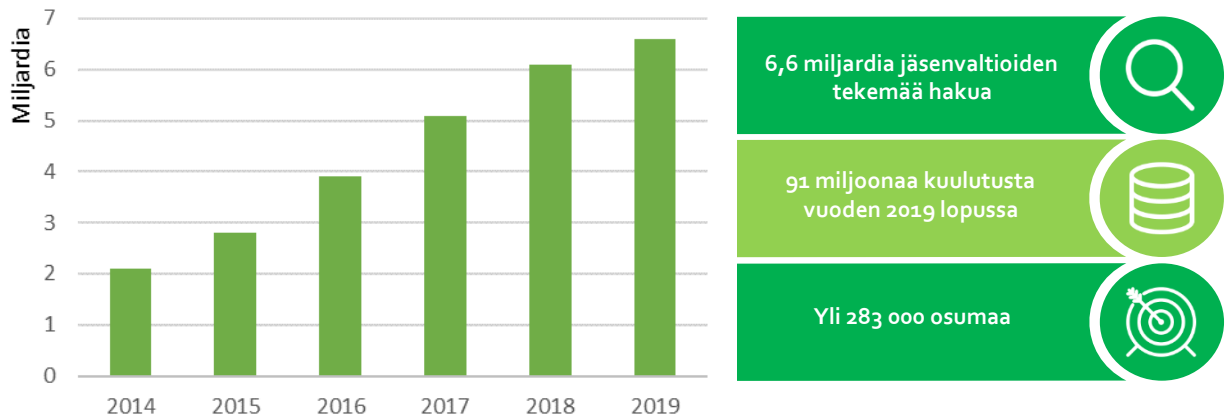

Kaavio 1: SIS II -järjestelmään hakujen ja osumien keskimäärä päivässä (2014–2019)

14 Keskeisistä tulosindikaattoreista on yhteenveto liitteessä ol.

Järjestelmän vuositilastot julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2014, ja siitä lähtien on ollut havaittavissa asteittaista kasvua. Vuonna 2014 SIS II -järjestelmässä tehtiin keskimäärin lähes kuusi miljoonaa hakua päivässä, ja vuonna 2019 toimivaltaiset viranomaiset koko Euroopassa tekivät SIS II -järjestelmässä keskimäärin 18 miljoonaa hakua päivässä. Käyttöä huomattavasti lisänneitä tekijöitä ovat uudet käyttäjät eli Yhdistynyt kuningaskunta vuodesta 2015 ja Kroatia vuodesta 2017 sekä uudet käyttötapaukset (esim. järjestelmälliset tarkastukset).

Vuonna 2019 jäsenvaltiot ja assosioituneet maat käyttivät SIS II -järjestelmää yli 6,6 miljardia kertaa eli kaksi prosenttia enemmän kuin vuonna 2018 (kaavio 3).

Kaavio 3: SIS II -hakujen määrä vuosittain (miljardia, 2014–2019)

Kaavio 2: SIS II -järjestelmän keskeiset tilastot vuonna 2019

SIS II -järjestelmässä oli 91 miljoonaa kuulutusta 31. joulukuuta 2019 (kaavio 2). Lisäystä vuodesta 2019 on 11 prosenttia.

Suurin kuulutusluokka oli ”myönnetyt asiakirjat”. Sen osuus kaikista kuulutuksista oli 75,5 prosenttia. SIRENE-toimistot käsittelivät 283 713 osumaa. Lisäystä oli kuusi prosenttia vuodesta 2018. Henkilöitä koskevia kuulutuksia oli 983 124. Niiden osuus kuulutusten kokonaismäärästä oli yksi prosentti mutta yli kolme neljäsosaa kaikista kirjatusta osumista.

Viisumitietojärjestelmä (VIS) / biometrinen tunnistusjärjestelmä (BMS)

Operaatiot

Virasto piti VIS- ja BMS-järjestelmiä yllä säännöllisesti ja kokonaisvaltaisesti raportointijakson aikana. Jäsenvaltioille toimitettiin raportit, joissa yksilöitiin häiriötapauksen ratkaisujat. VIS-järjestelmän suorituskyky oli yleisesti hyvä palvelutasosopimuksen mukaisesti. BMS-järjestelmässä oli joitakin ongelmia, mutta järjestelmien suorituskyky pysyi tyydyttävällä tasolla. VIS-keskusjärjestelmän käytettävyys oli 99,65 prosenttia (KPI 8, 99,5 prosentin keltainen tavoite toteutunut¹⁵) ja VIS-keskusjärjestelmän vastausaika oli 97,79 prosenttia (KPI 9, 90 prosentin vihreä tavoite toteutunut). Suuren käytettävyyden vihreän tavoitteen (99,99 %) saavuttaminen edellyttää joko järjestelmän kunnostamista kokonaisuudessaan VIS-järjestelmän uudelleenlaadinnan aikana tai aktiivinen-aktiivinen-konfiguraatiota. Nykyisellä arkkitehtuurilla, jossa on toimipaikan aktiivinen-passiivinen-konfiguraatio, ei nimittäin saavuteta kokonaan suuren käytettävyyden tavoitetta.

BMS-järjestelmän virtualisointi otettiin käyttöön vuoden 2018 versiossa 3 ja pantiin tuotannossa täysimääräisesti täytäntöön sekä keskusyksikössä että varakeskusyksikössä huhtikuussa 2019. Version tavoitteena oli mukauttaa BMS-järjestelmää uuteen testausympäristöön. Versio aiheutti kuitenkin BMS-

¹⁵ Keskeisistä suorituskykyindikaattoreista on yhteenveto liitteessä I.

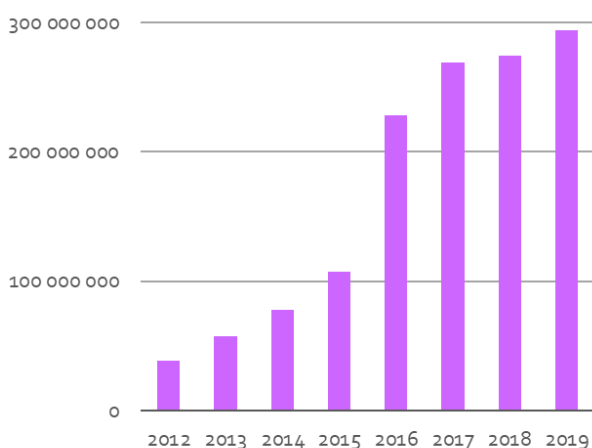

järjestelmän häiriötapausten kesäkuussa. Silloin alkoi ilmetä suorituskyvyn heikkenemistä ja suuri määrä asynkronisia tapahtumia, jotka aiheuttivat virheilmoituksia. Ongelma näytti vaihtelevan ajan ja liikennemäärän mukaan. Siitä käynnistettiin perusteellinen selvitys. Virasto ja toimintakunnossa pitämisestä vastaava toimeksisaaja käyttivät huomattavasti resursseja ongelman tutkimukseen ja ratkaisemiseen, jotta sen perussy syy voitaisiin saada selville ja poistaa. Tällaista käyttäytymistä ei ollut koskaan havaittu kuormitus-, seisonta- ja stressitesteissä, joten sen toistaminen testausympäristössä oli haastavaa. Jakson aikana jäsenvaltioille tiedotettiin säännöllisesti tilanteen kehittymisestä. Korjaavilla toimenpiteillä lievennettiin yleistä tilannetta ennen ratkaisun löytymistä. Ongelma onnistuttiin ratkaisemaan toimeksisaajan kanssa. Ongelman korjaamiseen käytettiin alun perin hätäratkaisua. Syyskuussa otettiin käyttöön välitysohjelmiston komponenttien ohjelmistokorjaus. Ongelman väliaikaiseen ratkaisuun kuuluu välitysohjelmiston tietokannan ja sovelluksen uudelleenkonfiguraatio. Se toteutetaan vuoden 2020 versioilla 1 ja 2.

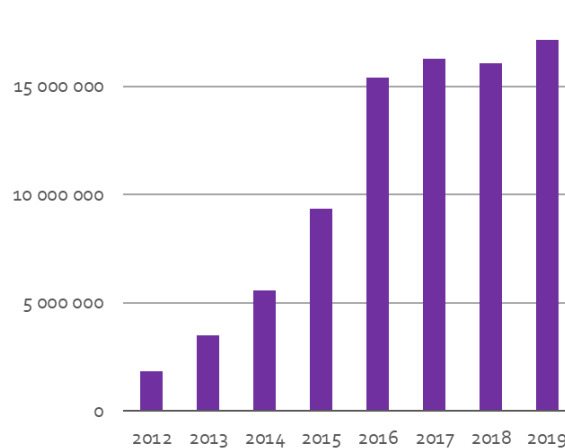
Tämän BMS-järjestelmää koskevan ongelman vuoksi vuonna 2019 ei otettu muita versioita käyttöön. Suunniteltua BMS-virtualisoinnin vaihetta 2, joka oli alun perin suunniteltu vuoden 2019 neljännelle neljännekselle, lykättiin vuoden 2020 ensimmäiselle neljännekselle¹⁶.

Tilastot

Vuonna 2019 käsiteltiin yli 294 viisumitietojärjestelmän operaatiota ja 17 miljoonaa viisumihakemusta. Operaatiot lisääntyivät 7,3 prosenttia ja viisumihakemukset 6,6 prosenttia vuonna 2018 (kaavio 5 ja kaavio

Kaavio 3: VIS-operaatioiden määrä vuosittain (2012–2019)

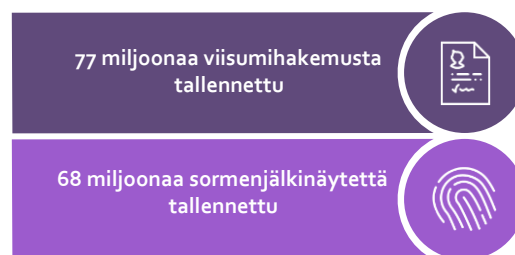

Kaavio 4: Viisumihakemusten määrä vuosittain (2012–2019)

Kaavio 5).

Kesäkuussa saavutettiin kaikkien aikojen huippu 130 000 operaatiolla tunnissa. VIS-järjestelmän osalta enimmäissuorituskyky on nykyään 450 000 sanomaa tunnissa ilman suorituskyvyn heikkenemistä.

VIS-tietokannassa oli 1. tammikuuta 2020 77,07 miljoonaa viisumihakemusta, 77,04 miljoonaa kasvokuvaa ja 68,74 miljoonaa sormenjälkinäytettä (kaavio 6) Vertailun vuoksi VIS-tietokannassa oli vuonna 2014 11,6 miljoonaa viisumihakemusta ja 9 miljoonaa sormenjälkinäytettä. Viisumitietojärjestelmän viisi suurinta käyttäjää ovat Ranska, Saksa, Italia, Espanja ja Kreikka. Viisi aktiivisinta VIS-aluetta ovat Venäjä, Itä-Aasia, Pohjois-Afrikka, Intia

Kaavio 6: VIS-/BMS-järjestelmän keskeiset tilastot vuonna 2019

¹⁶ Maaliskuusta 2020 alkaen versio on otettu tuotannossa käyttöön varakeskusyksikössä, mutta asennusta keskusyksikössä lykättiin lisää covid-19-pandemiasta johtuvien rajoitusten vuoksi.

ja Pakistan ja Persianlahden alue. Aikaa viisumihakemuksen ja viisumin myöntämisen välillä kului keskimäärin 8,9 päivää.

Eurodac

Operaatiot

Eurodac-järjestelmän suorituskyky oli raportointikauden aikana sovitun palvelutasosopimuksen mukainen. Jatkuva käytettävyys varmistettiin yleisesti, kuten myös kaikki tarvittavat palvelut, joilla taataan järjestelmän tavanomainen toiminta. Eurodac-keskusjärjestelmän käytettävyys oli 99,55 prosenttia (KPI 3, 99,5 prosentin keltainen tavoite toteutunut¹⁷) ja Eurodac-keskusjärjestelmän vastausaika oli 99,91 prosenttia (KPI 4, 99,45 prosentin vihreä tavoite toteutunut).

Maaliskuussa tapahtui häiriötapaus uuden varmenteen asentamisen jälkeen, ja Eurodac-keskusjärjestelmä ei ollut käytössä yön aikana. Häiriön korjaamiseksi tehtiin peruutusoperaatio, ja sen jälkeen asennettiin uusi varmenne.

Touko- ja heinäkuun välisenä aikana Eurodac-järjestelmässä oli joitakin lyhyitä käyttökeskeytyksiä yhden komponentin toimintahäiriön vuoksi. Sekä tietotekniikkaviraston että toimintakunnossa pitämisestä vastaavan toimeksisaajan perusteellisen analyysin jälkeen löydettiin tekninen ratkaisu ja se toteutettiin heinäkuun puolivälissä.

Osana IT-palvelujen hallinnan kehityksen yhdistämistä kaikki jäsenvaltiot (lukuun ottamatta Yhdistynyttä kuningaskuntaa) siirtyivät yhteen keskitettyyn asiointipisteeseen. Valtaosa jäsenvaltioista alkoi myös käyttää palvelunhallintatyökalua (SM9), jolla voidaan tehostaa vuorovaikutusta ja yhdenmukaistaa yhteyksiä kaikkien jäsenvaltioiden kanssa kaikissa järjestelmissä.

Eurodac-järjestelmän operaattorin päivitetty käsikirja (versio 1.35), jossa esitetään yksityiskohtaisesti sekä jäsenvaltioiden että tietotekniikkaviraston operatiiviset menettelyt, jaettiin keskitettyyn asiointipisteeseen joulukuun puoliväliin mennessä, kun muutokset oli esitelty Eurodac-järjestelmän neuvoa-antavalle ryhmälle.

Marraskuussa tehtiin Eurodac-järjestelmän turvallisuusharjoitus. Pää tavoitteena oli testata Eurodac-järjestelmän turvallisuutta, toiminnan jatkuvuutta ja toimintakunnon palauttamista koskevia valmiuksia. Mukana oli kuusi maata: Alankomaat, Italia, Latvia, Portugali, Suomi ja Sveitsi. ENISA ja komissio tukivat valmisteluja ja täytäntöönpanoa.¹⁸ Harjoituksesta saatiin hyödyllistä tietoa siitä, miten sisäisiä ja ulkoisia prosesseja ja toimintalinjoja voidaan entisestään parantaa järjestelmän jatkuvan toiminnan varmistamiseksi.

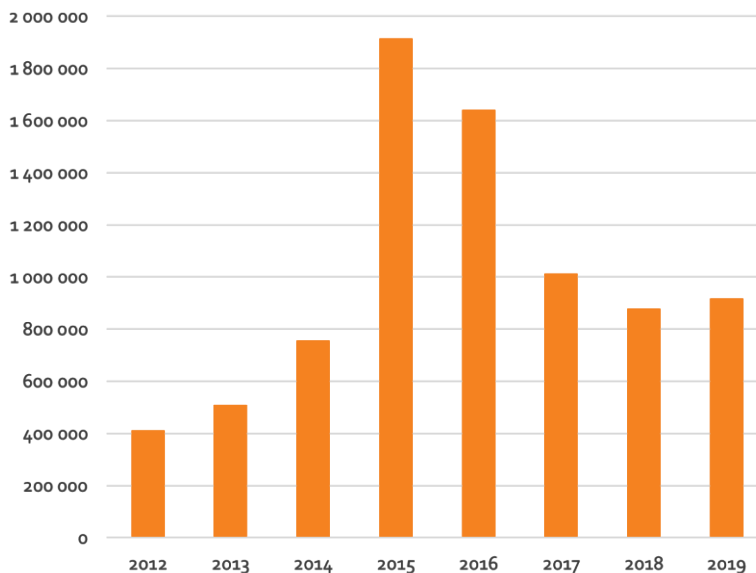
Euroopan tietosuojavaltuutettu tarkasti Eurodac-järjestelmän 2.–4. joulukuuta. Säädösten mukaisesti Euroopan tietosuojavaltuutettu tekee Eurodac-keskusjärjestelmälle tietosuojatarkastuksen kolmen vuoden välein. Tarkastuksessa tietotekniikkavirasto vastasi kaikkiin tarkastajien kysymyksiin, antoi pyydetyn näytön ja esitteli konkreettisia esimerkkejä käytännön istunnoissa.

¹⁷ Keskeisistä suorituskykyindikaattoreista on yhteenveto liitteessä o.

¹⁸ Eurodac-järjestelmän neuvoa-antava ryhmä hyväksyi loppuraportin helmikuussa 2020.

Tilastot

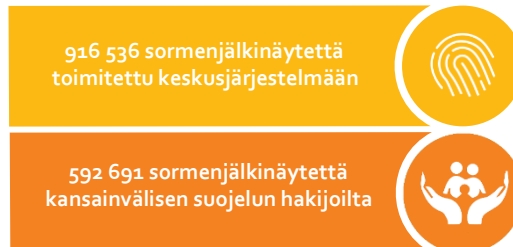
Vuonna 2019 jäsenvaltiot toimittivat 916 536 sormenjälkinäytettä Eurodac-keskusjärjestelmään (kaavio 7). Eurodac-järjestelmään tehtyjen tapahtumien kokonaismäärä kasvoi vuonna 2019 vuodesta 2018 neljä prosenttia. Edellinen huippu saavutettiin vuonna 2015, kun liikennemäärä oli ennätyskelliset miltei kaksi

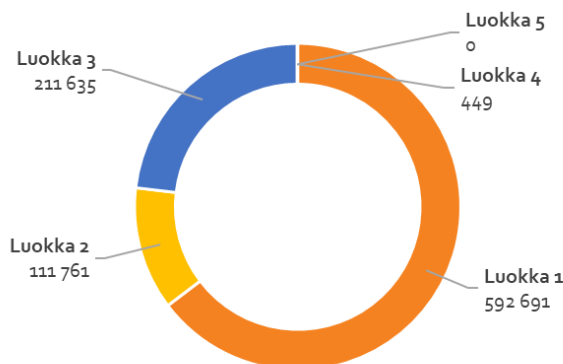
Kaavio 7: Vuodessa toimitetut Eurodac-tiedot (2012–2019)

miljoonaa tapahtumaa. Vuoden 2019 loppuun mennessä Eurodac-keskusjärjestelmään oli tallennettu 5,69 miljoonaa sormenjälkinäytettä (6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018).

Tarkemmin sanottuna Eurodac-keskusjärjestelmässä käsiteltiin 592 691 vähintään 14-vuotiaiden kansainvälisen suojelun hakijoiden sormenjälkinäytettä (luokka 1) (kaavio 8) ja 111 761 sellaisten vähintään 14-vuotiaiden henkilöiden sormenjälkinäytettä, jotka oli pidätetty jäsenvaltion rajan laittomasta ylittämisestä (luokka 2). Lisäksi jäsenvaltion alueella laittomasti oleskelevien vähintään 14-vuotiaiden henkilöiden sormenjälkinäytteitä lähetettiin 211 635 (luokka 3). Jäsenvaltioiden nimetyt lainvalvontaviranomaiset lähettivät 449 sormenjälkinäytettä terroristirikosten tai muiden vakavien rikosten ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi (luokka 4). Europol ei lähettänyt vuonna 2019 yhtään näytettä (luokka 5). Kaaviossa 9 esitetään datanäytteiden määrät luokittain.

Kaavio 8: Eurodac-järjestelmän keskeiset tilastot vuonna 2019

Kaavio 9: Jaottelu Eurodac-keskusjärjestelmään vuonna 2019 lähetettyjen sormenjälkinäytteiden luokan mukaan

DubliNet-operaatiot

Raportointijakson aikana DubliNet-verkkoa pidettiin yllä varmistamalla, että verkko- ja varmennepalvelut olivat jatkuvasti jäsenvaltioiden käytettävissä.

Kyproksella oli kesäkuussa yhteysongelmia muiden jäsenvaltioiden kanssa, mikä puolestaan vaikutti DubliNet-sähköpostiviestien vaihtoon. Yhteys oli epävakaata neljän viikon ajan, kunnes Kyproksen ryhmä löysi ratkaisun ja pani sen paikallisesti täytäntöön.

TESTA-ng-operaattori teki syyskuun 28. päivän ja lokakuun 5. päivän välillä häiriöharjoituksen järjestelmän viestinvälityspalvelussa. Kaikki TESTA-ng-järjestelmän ensisijaisessa viestinvälityspalvelussa käsiteltävä sähköpostiliikenne vaihdettiin toissijaiseen viestinvälityspalveluun. Sen vuoksi muutamat jäsenvaltiot eivät voineet lähettää eivätkä vastaanottaa sähköpostiviestejä (sekä Eurodac-järjestelmässä että DubliNet-verkossa). Perussyyksi määritettiin virheellinen konfiguraatio kyseessä olevissa jäsenvaltioissa. Kun TESTA-ng vaihdettiin takaisin alkuperäiseen konfiguraatioon, kaikkien jäsenvaltioiden liikenne palautui normaaliksi.

IT-palvelujen hallinta

Järjestelmien operaatiotuki

Järjestelmiensä jatkuvan käytettävyyden varmistamiseksi tietotekniikkavirastolla on ympärivuorokautinen järjestelmätuki, ja henkilöstö työskentelee vuoroissa. Järjestelmätuen suorituskyky vuonna 2019 oli erittäin hyvä. Se ylitti tavoitteen (80 %) ja oli 90 prosenttia. Sitä mitataan viraston laajuisella keskeisellä tulosindikaattorilla 22 ”jäsenvaltioiden järjestelmätuen suorituskyky”. Indikaattorilla tarkoitetaan viraston kykyä antaa loppukäyttäjille tukea apupyynnöissä ja häiriötapauksien ratkaisemisessa. Indikaattorilla mitataan tuen saatavuutta (vastausaika) ja tuen tehokkuutta (ratkaisuaika). Indikaattori näyttää siis pyynnöt, jotka on saatettu loppuun tietotekniikkaviraston ja jäsenvaltioiden välisessä palvelutasosopimuksessa esitettyjen vaatimusten mukaisesti. Virasto käsitteli vuonna 2019 yli 5 100 ilmoitusta: 3 854 häiriötapautumaa ja 1 329 palvelupyynnöä (taulukko 1). Jäsenvaltiot toimittivat yli 1 168 ilmoitusta, ja 4 015 toimitettiin sisäisesti, joko seurantatapahtumista tai toimintakunnossa pitämisestä vastaavilta toimeksisaajilta.

Taulukko 1: Vuonna 2019 käsiteltyjen häiriötapauksien ja palvelupyynnöiden määrä:

	SIS	VIS	Eurodac	Yhteensä
Häiriötapaukset	869	1 719	481	3 069
Jäsenvaltion avaama	384	258	190	832
Avattu sisäisesti	485	1 461	291	2 237
Palvelupyynnöt	789	270	270	1 329
Jäsenvaltion avaama	241	85	57	383
Avattu sisäisesti	548	185	213	946

Vuonna 2019 käsitellyistä 3 069 häiriötapauksesta 40 oli kriittisiä: 14 SIS II -järjestelmässä, 8 VIS-järjestelmässä ja 18 Eurodac-järjestelmässä (taulukko 2).

Taulukko 2: Häiriötapauhtumien jaottelu ensisijaisuuden ja järjestelmän mukaan

Ensisijaisuus	SIS	VIS	Eurodac	Yhteensä
Matala	122	455	86	663
Kohtalainen	386	676	147	1 209
Korkea	347	580	230	1 157
Kriittinen	14	8	18	40
Yhteensä	869	1 719	481	3 069

Yhteisen yhdennetyn valvontaratkaisun käyttöönotto

Vuonna 2019 virasto teki tiiviisti työtä sellaisen seuraavan sukupolven ratkaisun suunnittelussa ja käyttöönotossa, jota sen ensimmäisen ja toisen tason tukitoiminnot käyttävät laaja-alaisten tietojärjestelmien valvontaan. Tämän ratkaisun nimi on yhteinen yhdennetty valvontaratkaisu. Se otettiin käyttöön juuri perustetussa ympärivuorokautisessa seurantahuoneessa, joka sijaitsee viraston Strasbourgin teknisen toimipaikan kunnostetussa datakeskusrakennuksessa (kaavio 10). Laitteiston avulla voidaan valvoa samalla tavalla nykyisiä ja tulevia laaja-alaisia tietojärjestelmiä, mistä saadaan merkittäviä tehokkuus- ja vaikuttavuushyötyjä. Ratkaisusta saadaan yleiskatsaus kaikkien järjestelmien toimintaan ja helpotetaan säännönmukaisuus havaitsemista ja tutkimista ajoissa.

Yhteisessä yhdenneyssä valvontaratkaisussa on viisi täysin varustettua ympärivuorokautisessa käytössä olevaa valvontapöytää ja viisi metriä pitkä videoseinä, jossa on kahdeksan 46-tuumaista näyttöä. Ne voidaan liittää toisiinsa tai yhdistää yhden ison kuvan saamiseksi (kaavio 10). Kaikkien kolmen eri järjestelmäympäristön 90 työasemaa yhdistetään yhteen keskustyökaluun liittämättä niitä toisiinsa. Näin ensimmäisen tai toisen tason virkailija pystyy helposti valitsemaan lähteen (ympäristö), jota työasemista käsin on käsiteltävä. Jokaisessa työasemassa on vain monitorit, hiiri ja näppäimistö. Kaikki muut laitteistot on

Kuva: Dominik Schubert, tietoteknikkavirasto

Kaavio 10: Strasbourgissa käyttöön otettu yhteinen yhdennetty valvontaratkaisu

asennettu turvallisesti ja varmasti datakeskuksen sisällä oleville telineille. Huoneessa on ergonomisesti asianmukainen laitteisto, joka soveltuu ympärivuorokautiseen käyttöön. Siihen kuuluu kaikkien näyttöjen valaistuksen hallinta automaattisesti vuorokaudenajan mukaan ja yksilöllisesti muokattavat kalusteet. Kosketuslevyjen avulla vaadittu ympäristö voidaan valita nopeasti ja helposti ja siirtää toisiin toimistoihin tai jopa yhteenliitettyyn kokoushuoneeseen.

Toisessa vaiheessa yhteinen yhdennetty valvontaratkaisu otetaan käyttöön teknisessä varatoimipaikassa, mutta se tehdään pienemmässä mittakaavassa. Suunnitteluvaihe on jo alkanut, ja asennus ja käyttöönotto suunnitellaan tehtäväksi vuonna 2020.

Muutoksenhallinta

Tietoteknikkaviraston hallinnoimien laaja-alaisten tietojärjestelmien muutoksenhallintaprosessi käynnistettiin, kun neuvoo-antavat ryhmät kannattivat sitä ja hallintoneuvosto hyväksyi sen vuonna 2013. Lähes seitsemän vuoden jälkeen muutoksenhallintaprosessi on päässyt kaikkien sidosryhmien hyväksymälle

kypsyytasolle. Myös tietotekniikkaviraston vastuulle annetut järjestelmät ovat saavuttaneet korkean vakaustason. Siksi jäsenvaltiot ja komissio ovat toimittaneet aiempaa vähemmän muutospyyntöjä. Toimitetuista muutospyyntöistä on kuitenkin tullut monimutkaisempia, ja niiden arviointi vaatii paljon työtä. Tässä prosessissa muutoksenhallintaryhmä määrittää ja sopii, millä tavalla pyydyt muutokset pannaan täytäntöön. Asianomaisten neuvoo-antavien ryhmien ja asiaankuuluvien komiteoiden on hyväksyttävä sitten muutokset. Muutoksia toteutettiin mahdollisuuksien mukaan suunnitellussa versiossa. Kun muutokset edellyttivät tavallista monimutkaisempia testaustoimia tai ne olivat riippuvaisia muista muutoksista, ne suunniteltiin pantavaksi täytäntöön kunkin sovelluksen tulevissa uudelleenlaadintoissa. Tällä toimintamallilla lievennetään näiden muutosten täytäntöönpanon, testauksen ja validoinnin vaikutusta sekä jäsenvaltioiden että viraston kannalta.

SIS-järjestelmässä käsiteltiin kahdeksan uutta muutospyyntöä, jotka koskivat nykyisten toimintojen parannuksia ja päivityksiä. Kolme pyyntöä luokiteltiin merkittäviksi ja viisi vähäisiksi. Erityisesti keskityttiin ratkaisemaan ICAOn vuoden 2015 translitterointisääntöjen täytäntöönpanoon liittyvää ongelmaa. Perustettiin työryhmä etsimään ratkaisua, sopimaan muutoksen täytäntöönpanotavasta ja loppujen lopuksi koordinoimaan toimintaa ja yhdenmukaistamaan se jäsenvaltioiden kanssa, jotta sovelluksessa havaittu puute voitiin korjata. Muutos toteutettiin vuoden 2019 ensimmäisessä SIS-versiossa. Neljän muutoksen täytäntöönpano on suunniteltu vuodelle 2020 ja kolmen SIS-järjestelmän uudelleenlaadinnan yhteydessä.

Viisumitietojärjestelmässä muutoksenhallintaryhmän työssä keskityttiin viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän yhteenliittämisen vaikutuksen arviointiin. Tämä oli erittäin merkittävä tehtävä, joka edellytti virastolta ja jäsenvaltioilta kattavaa osallistumista. Perustettiin työryhmä. Kolme erityiskokousta ja neljä etäkokousta järjestettiin, jotta voitiin arvioida perusteellisesti EES-asetuksesta johtuvia muutoksia viisumitietojärjestelmään ja määrittää niiden täytäntöönpanotapa. Yli 30 muutosta luetteloiitiin, ja ne on pantava täytäntöön viisumitietojärjestelmän rajapinnan valvonta-asiakirjassa, jotta voidaan varmistaa yhteenliittäminen rajanylitystietojärjestelmän kanssa. Lisäksi käsiteltiin kolme uutta muutospyyntöä, jotka kaikki luokiteltiin merkittäviksi. Yksi oli kiireellinen muutos, ja kaksi on suunniteltu toteutettavaksi viisumitietojärjestelmän uudelleenlaadinnan yhteydessä.

Eurodac-järjestelmässä käsiteltiin kuusi uutta muutospyyntöä. Kaikki muutospyyntöt olivat käytettävyyden parannuksia. Ne luokiteltiin vähäisiksi mutta huomattavan tärkeiksi jäsenvaltioille. Keskeinen muutospyyntö koski alustakapasiteetin lisäämistä. Sitä tarvittiin turvapaikanhakijoiden määrän kasvun vuoksi lisääntyneestä työmäärästä selviämiseksi. Muut parannukset liittyivät jäsenvaltioiden operaatioita ja käytettävyyttä koskeviin tarpeisiin.

Jatkuvan työn ja jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa tehdyn yhteistyön ansiosta valtaosa muutospyyntöistä on pantu ripeästi täytäntöön. Tähän mennessä kaikki jäsenvaltiot ovat tukeneet kaikkia täytäntöön pantuja tai täytäntöön pantaviksi suunniteltuja muutoksia. Tämä on merkittävä saavutus muutoksenhallintaprosessissa. Se osoittaa prosessin kyvyn yhdistää jäsenvaltioiden asiantuntijat ehdotettujen parannusten arviointia ja laatimista varten.

Testien, versioiden ja käyttöönoton hallinta

Ennen versioiden käyttöönottoa niitä testattiin kattavasti. Tietotekniikkavirasto eteni laaja-alaisten tietojärjestelmien päästä päähän -testausalustan täytäntöönpanossa. Ratkaisun valitsemisen jälkeen toteutettiin täytäntöönpano- ja koulutusvaiheet. Ratkaisu on tällä hetkellä valmis käytettäväksi rajanylitystietojärjestelmän kehittämistä varten, ja sitä laajennetaan asteittain kaikkiin muihin järjestelmiin kustannus-hyötyanalyysin perusteella.

SIS II-, VIS- ja Eurodac-versioiden käyttöönotto määritetään versioiden ja käyttöönoton hallintakäytännössä. Käyttöönottoa ja versioita koskevat toimet suunnitellaan ja toteutetaan siten, että vaikutus järjestelmien

operatiivisiin toimiin voidaan minimoida. Siinä myös kiinnitetään erityistä huomiota niiden suorituskykyyn ja käytettävyyteen. Vuonna 2019 otettiin käyttöön seuraavat versiot.

SIS II: yksi versio otettiin käyttöön tuotantoympäristössä. Muokkaavien ja korjaavien osien lisäksi tämä versio sisälsi ICAOn vuoden 2015 eritelmien täytäntöönpanon. Se oli toiminnan muutos, joka vaikutti jäsenvaltioiden tietoihin. Toinen versio saatiin päätökseen 8. tammikuuta 2020. Se sisälsi pääasiassa muutoksia, joiden avulla Frontex voidaan ottaa mukaan uutena SIS-käyttäjänä, sekä käyttöoikeuksien laajennuksen Europolille ja Eurojustille.

Viisumitietojärjestelmä: kolme versiota otettiin käyttöön tuotantoympäristössä. Vuoden 2019 ensimmäistä versiota oli lykätty vuodesta 2018, ja se sisälsi biometrisen tunnistusjärjestelmän virtualisoinnin. Toinen versio sisälsi muokkaavia ja korjaavia osia sekä viisumitietojärjestelmän kapasiteetin laajennuksen sataan miljoonaan tietueeseen. Vuoden 2019 viimeinen versio puolestaan sisälsi Europolin ottamisen mukaan uutena käyttäjänä.

Eurodac: yksi versio otettiin käyttöön tuotantoympäristössä. Tässä versiossa keskityttiin korjaavien ja muokkaavien teknisten muutosten täytäntöönpanoon. Toisen suunnitellun teknisen version toimintakuntoon saattamista lykättiin vuoteen 2020 asti¹⁹.

Virasto käynnisti sovelluksen elinkaaren hallintaa koskevan kokonaisvaltaisen toimintamallin, jonka tarkoituksena on toimittaa tietoteknisiä komponentteja ja sovelluksia aiempaa nopeammin ja ketterämmin. Yhteisten komponenttien uudelleenkäyttö sekä uusien järjestelmien yhteenliitettävyys ja yhteentoimivuus lisäävät monimutkaisuutta sovellusten koko elinkaaren ajan. Sovelluksen elinkaaren hallintaa koskevan toimintamallin avulla elinkaaren hallintaprosessi voidaan automatisoida. Sillä myös varmistetaan jäljitettävyyden parantaminen kaikessa raportoinnissa, analyysissä, kehittämisessä, testauksessa, käyttönotossa ja laadunvarmistuksessa, kun elinkaaren hallintaa sovelletaan johdonmukaisesti ja kokonaisvaltaisesti. Alustavassa vaiheessa joulukuussa 2019 käynnistettiin tutkimus, jossa yksilöidään nykyiset valmiudet ja puutteet ja määritetään etenemissuunnitelma sovelluksen elinkaaren hallinnan täytäntöönpanoa varten. Tutkimus on määrä toteuttaa vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla.

1.1.2 Järjestelmien kehittäminen

SIS

Vuonna 2019 tietotekniikkaviraston SIS-järjestelmää koskevissa toimissa keskityttiin pääosin uudelleenlaaditun SIS-asetuksen oikea-aikaiseen täytäntöönpanoon samalla, kun jatkettiin SIS AFIS -järjestelmän kehittämistä. Voidakseen vastata jäsenvaltioiden tarpeisiin ja hakujen määrän jatkuvaan lisääntymiseen virasto aloitti hankkeen kyselykapasiteetin lisäämiseksi. Vuoden 2015 ICAOn translitterointisäännöt pantiin täytäntöön ja virasto tuki uusien käyttäjien (Kypros, Irlanti ja Frontex) yhdistämistä.

SIS-järjestelmän uudelleenlaatiminen

Uudelleenlaaditut SIS-asetukset tulivat voimaan 28. joulukuuta 2018. Sen jälkeen aloitettiin useita toimia. Rajojen ja turvallisuuden tietojärjestelmiä koskevan asiantuntijaryhmän SIS-alaryhmä (SIS-asiantuntijaryhmä) aloitti kokoontumiset 29. ja 30. tammikuuta SIS-järjestelmän uuden oikeudellisen kehityksen mukaisesti. Näin käynnistettiin ensimmäinen vaihe keskusteluista, jotka koskivat keskusjärjestelmän uusien toimintojen ja teknisten vaatimusten kuvausta, täytäntöönpanon mahdollisia ja ensisijaisia vaihtoehtoja sekä niiden teknisiä ja operatiivisia vaikutuksia. SIS-asiantuntijaryhmä kokoontui vuoden 2019 aikana säännöllisesti käsittelemään muun muassa kuulutusten kohteita koskevia uusia vaatimuksia, uusia tilastollisia vaatimuksia ja SIS-järjestelmän käyttöä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamista varten. SIS-

¹⁹ Se otettiin käyttöön helmikuussa 2020.

järjestelmän uudelleenlaatimisen osana vuoden 2019 loppuun mennessä toteutettiin useita rajapinnan valvonta-asiakirjan ja yksityiskohtaisten teknisten eritelmien arviointikierroksia.

Tammikuussa 2020 otettiin käyttöön onnistunut SIS II -järjestelmän versio 9.3.0. Uuden oikeusperustan mukaisesti tähän versioon kuului uusia käytönvalvontatoimintoja, joiden avulla Europol, Eurojust ja Frontex voivat tehdä kyselyjä kaiken tyyppisistä kuulutuksista järjestelmässä sekä tehdä hakuja sormenjäljistä ja laajennettuja hakukyselyjä. AFIS-toimintoa on myös täydennetty haulilla monisormilukulaitteella luetuista sormenjäljistä. Eurojust ja Frontex voivat käyttää toimintoja täysimääräisesti, kunhan validointi ja liittäminen niiden järjestelmiin on tehty.

AFIS-järjestelmän vaihe 2

Useat jäsenvaltiot (Belgia, Espanja, Islanti, Liettua ja Tšekki) etenivät AFIS-järjestelmän vaiheen 2 validoinnissa ja siihen liittymisessä.

Virasto käynnisti AFIS-järjestelmän vaiheen 2 Strasbourgissa 16. huhtikuuta. Tietotekniikkavirasto ehdotti SIS AFIS -järjestelmän ohjelmanhallintakehyksen aikana, että AFIS-järjestelmän vaiheeseen 2 yhdistetään SIS-järjestelmän uudelleenlaatimisesta johtuvat täydentävät biometriset vaatimukset, koska AFIS-järjestelmän vaiheen 2 suunnitteluvaiheen aikataulu on tiukka. AFIS-järjestelmän vaiheen 2 tavoitteena on määrittää vaatimukset ja niitä vastaava malli järjestelmän suorituskyvyn parantamiseksi ja biometrinen hakuvalmiuksien laajentamiseksi kämmenjälkiä ja latenteja sormenjälkiä koskevilla sormenjälkitiedoilla. Tämä biometrisen järjestelmän laajennus tulee käyttöön rajatarkastuksissa (ensimmäinen linja) ja poliisiasemilla (toinen linja). Tätä uutta toimintoa käytetään myös poliisitutinnan osana. AFIS-järjestelmän vaiheen 2 suunnitteluvaiheen (syys-joulukuu) jälkeen eri sidosryhmät hyväksyivät käyttäjän vaatimuksia koskevan asiakirjan²⁰.

ICAOn translitterointisäännöt

Kuuden kuukauden kehittämisen jälkeen virasto sai 9. lokakuuta 2019 päätökseen vuoden 2015 ICAOn translitterointisääntöjen käyttöönoton SIS II -järjestelmässä. Se oli tärkeä välitavoite SIS II -järjestelmässä sekä haastavin ja monimutkaisin järjestelmäparannus sitten sen käyttöönoton toukokuussa 2013.

Kansallisten erityismerkkien translitterointi on SIS II -järjestelmän perustoiminto, joka helpottaa kuulutusten luomista ja niiden saamista esiin, kun järjestelmässä tehdään haku. Virasto havaitsi vuonna 2018 joidenkin jäsenvaltioiden raportoiman häiriötapahtuman vuoksi, että SIS II -järjestelmässä ei ollut uusimpien ICAOn eritelmien arvoja. ICAO oli vuonna 2015 päivittänyt koneluettavia matkustusasiakirjoja koskevat eritelmät sekä uudet translitterointitaulukot. Tämä SIS II -järjestelmän onnistunut kehitys on todiste viraston erinomaisesta yhteistyöstä jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa, sillä nämä osallistuivat ongelman arviointiin ja ratkaisun määrittämiseen.

Kyselykapasiteetin kasvu

SIS-järjestelmän kyselykapasiteetin lisäämiseksi käynnistettiin hanke 1. huhtikuuta. Kyselykapasiteetin kasvu merkitsee huomattavaa kehitystä SIS-keskusjärjestelmässä. Sillä täytyy vastata jäsenvaltioiden lisääntyvään käyttöön ja kuulutusmäärän räjähdysmäiseen kasvuun. Loppujen lopuksi kuulutuskapasiteetti kasvaa 130 miljoonaan. Hanke jaettiin kolmeen päävaiheeseen: ensimmäinen versio otettiin käyttöön ja sisällytettiin WebLogic-sovellusohjelmiston päivitykseen²¹. Toinen versio koskee hakukonetta. Kolmannessa versiossa puolestaan tehdään tietokannan päivitys.

Uusien käyttäjien yhdistäminen

Tietotekniikkavirasto tuki edelleen sitä osaa SIS-yhteisöstä, jota ei ole vielä yhdistetty tuotantojärjestelmään. Vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä aloitettiin hanke Kyproksen yhdistämiseksi. Tietotekniikkavirasto

²⁰ Täytäntöönpanovaihe alkoi tammikuussa 2020.

²¹ Ensimmäinen versio otettiin käyttöön vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä.

työskenteli maan sisäasiainministeriön ja sen poliisivoimien edustajien kanssa hankkeen alussa ja koulutuksessa. Irlannin yhdistämisessä edettiin huomattavasti: joulukuussa 2019 hyväksyttiin lopullinen testauksen tiivistelmäraportti, jonka perusteella SIS-järjestelmään yhdistämiselle vuonna 2020 oli olemassa tekninen valmius. Vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä vahvistettiin Frontexin yhdistäminen SIS-järjestelmään. Se on SIS-järjestelmän uudelleenlaatimisesta johtuva keskeinen näkökohta.

Viisumitietojärjestelmä (VIS) / biometrisen tunnistusjärjestelmä (BMS)

Järjestelmän kehittämisessä vuonna 2019 pyrittiin varmistamaan, että sillä on riittävästi kapasiteettia täyttämään jäsenvaltioiden kasvavat tarpeet, jotka johtuvat EU:n yhteisen viisumipolitiikan täytäntöönpanosta. Tähän kehitykseen kuului viisumitietojärjestelmän ja biometrisen tunnistusjärjestelmän sekä testausympäristöjen antaminen jäsenvaltioiden käyttöön. Virasto teki myös työtä uusien käyttäjien yhdistämiseksi järjestelmään (Europol sekä Bulgarian ja Romanian passiivinen käyttöoikeus). Viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän tuleva yhteenliittäminen on vaikuttanut suuresti VIS-/BMS-järjestelmän kehitykseen.

Kapasiteetin kasvu

Tietotekniikkavirasto laskee kapasiteetin hallinnan osana säännöllisesti ennusteita pystyäkseen ennakoimaan asianmukaisia toimia, joilla ehkäistään toimintahäiriöitä ja kriittisiä vaikutuksia operaatioihin. Viisumitietojärjestelmän ensimmäinen versio otettiin käyttöön vuonna 2011. Siinä oli määrä käsitellä jopa sata miljoonaa hakemusta. Vuonna 2015 tehty perusteellinen analyysi osoitti, että viisumihakemuksen keskimääräinen koko oli huomattavasti odotettua suurempi. Sen vuoksi tallennuskapasiteetti oli pienempi kuin hakemusten tavoitemäärä. Tämän vuoksi ryhdyttiin toimiin, jotta tallennusinfrastruktuuri saataisiin tarvittavalle tasolle. Toimien tuloksena kesäkuussa 2019 otettiin käyttöön uusi versio, joka lisäsi viisumitietojärjestelmän tallennuskapasiteettia sataan miljoonaan tietueeseen. Tämän kapasiteettitason odotetaan riittävän pitkän aikavälin toimintatarpeisiin. Siinä on myös jonkin verran liikkumavaraa sellaisten mahdollisten tulevien päätösten tai tapahtumien osalta, jotka lisäävät viisumitietojärjestelmän käyttöä ja lisäkapasiteetin tarvetta.

Myös BMS-tietokannan kapasiteetin lisäys eteni, kun teknisestä ratkaisusta laadittiin yksityiskohtainen suunnitelma, konfiguroitiin ympäristöt ja toteutettiin hankkeen testauskampanja. Hanke oli teknisesti valmis loppuun saatettavaksi, ja versio oli valmis käyttöön otettavaksi vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä. Toisella vuosineljänneksellä tapahtuneen häiriön vuoksi BMS-tuotantojärjestelmälle piti kuitenkin tehdä lisätestejä vuoden 2019 toisella puoliskolla. Sillä välin uusien viisumihakemusten määrän havaittiin laskeneen, minkä vuoksi kapasiteetin lyhyen aikavälin lisäys ei ollut enää niin ensisijaista. Siksi katsottiinkin, että kyseisen version käyttöönoton lykkääminen oli toiminnan kannalta mahdollista. Version käyttöönottoa tuotannossa lykättiin siksi vuoden 2020 ensimmäiselle puoliskolle.

Testausympäristö

VIS-/BMS-järjestelmien kehittämisen ja niiden kapasiteetin lisäämisen myötä testausta varten on onnistuttu kehittämään uusia taustatietokantoja. Näiden uusien taustatietokantojen piti olla aiempaa suurempia, jotta ne vastaisivat VIS- ja BMS-järjestelmien uutta kapasiteettia. Niiden piti myös olla aiempaa edustavampia, jotta testien laatua voitiin parantaa, ja ne piti yhdistää toisiinsa, jotta päästä päähän -testaus onnistuisi. Loppuunsaatetun hankkeen testauksesta saatiin myös muita hyötyjä, esimerkiksi joidenkin testivaiheiden automaatio ja tehokkuustesteissä käytettävien työkalujen dokumentointi.

VIS-/BMS-järjestelmän päästä päähän -testausalustaa koskevan hankkeen täytäntöönpano saatiin päätökseen vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä. Hankkeen tavoitteena oli luoda avoin päästä päähän -testiratkaisu, jossa hyödynnetään alan vakiotyökaluja (jotka kattavat toiminnalliset ja muut kuin toiminnalliset näkökohdat) VIS- ja BMS-järjestelmiä varten. Hankkeessa osoitettiin myös testauksen valvontatyökalumallin toimivuus. Uusi testinhallinta-alusta on nyt käytössä.

Testausympäristöä oli määrä laajentaa sataan prosenttiin esituotantokapasiteetista, jotta testausolosuhteet voidaan yhdenmukaistaa tuotanto-olosuhteiden kanssa. Näin tehokkuus- ja kestävyystesteistä saadaan entistä tarkempia. Osoitettuja määrärahoja ja resursseja piti kuitenkin tällä välin priorisoida uudelleen, jotta pystyttiin käynnistämään viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän yhteenliittämishanke. Se on ensisijaisempi, ja sen suunnittelurajoitukset ovat tiukempia.

Kaikilla testialustoilla oli vuonna 2019 kaksi viikkoa kestänyt kriittinen häiriötapaus. Sen jälkeen jäsenvaltiot ilmaisivat, että on otettava käyttöön nimenomainen palvelutasosopimus sekä testausympäristöt, jotka eivät ole niin alttiita häiriöille. Siksi käynnistettiin nimenomainen hanke, jonka tarkoituksena on lisätä viisumitietojärjestelmän testausinfrastruktuurin sietokykyä sekä parantaa valvontaa ja reagointikykyä häiriötapaüksessa²².

VIS-/BMS-järjestelmien resurssien optimointi

Jotta VIS-/BMS-järjestelmien laskentaresursseja voidaan käyttää tehokkaasti, virasto aikoo parantaa VIS-/BMS-järjestelmien alkupään konfiguraatiota, jotta toimien jakaminen voidaan yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden todellisen käytön kanssa. Vuonna 2019 toimitettiin ja hyväksyttiin analyysiraportti VIS-/BMS-järjestelmien tapahtumien suoritustehon hienosäädöstä. Tällä välin oli kuitenkin arvioitu, että viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän yhteenliittämisen käyttöönotolla olisi huomattava vaikutus VIS-/BMS-järjestelmien tapahtumien käyttöön ja jakamiseen. Siksi tapahtumien suoritustehon suunniteltua hienosäätöä ei voitu toteuttaa. Heti, kun rajanylitystietojärjestelmän lopulliset käyttöönnusteet julkaistaan, tehdään jälleen kerran analyysi saman mallin perusteella, ja aloitetaan käyttöönotto. Toisaalta BMS-järjestelmän virtualisointi, jota tapahtumien suoritustehon hienosäätö teknisesti edellytti, toteutettiin ja otettiin käyttöön tuotanto- ja esituotantoympäristöissä.

Tämä viisumitietojärjestelmän korjaaminen tapahtumien joustavaa hienosäätöä koskevaa hanketta varten käynnistettiin vuonna 2017. Sen tarkoituksena oli osoittaa mallin toimivuus, jotta viisumitietojärjestelmän kapasiteetin ja tehon joustavuutta voidaan parantaa käyttämällä dynaamista palvelupohjaista mallia. Viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän yhteenliittämistä koskevassa hankkeessa otettiin kuitenkin käyttöön uusia vaatimuksia ja teknisiä rajoituksia, jotka eivät olleet yhdenmukaisia tämän hankkeen kanssa. Kriittistä vaatimusta siitä, että häiriöaikaa ei ole, ei myöskään täytetty. Siksi katsottiin, että tämän mallin toimivuutta koskevan testin tulosta ei voitaisi käyttää viisumitietojärjestelmän kehittämisessä edelleen.

Uusien käyttäjien yhdistäminen

Elokuussa 2019 allekirjoitettiin erityissopimus järjestelmän passiivisen käyttöoikeuden antamisesta Bulgarialle ja Romanianle ja mahdollisesti Kroatialle, jos Eurooppa-neuvostossa tehtäisiin siitä päätös. Tämä passiivinen käyttöoikeus (oikeus tehdä haku viisumitietojärjestelmään) on edellytys sille, että jäsenvaltiot voivat ottaa rajanylitystietojärjestelmän käyttöön. Tietotekniikkavirasto antoi kaikille kyseisille jäsenvaltioille edelleen tukea testauksessa ja koulutuksessa. Toteuttaminen eteni vain pienin viivästyksin, jotka johtuivat lisätestauksesta, jota toiminnallisuuden täydellinen validointi edellytti. Tähän liittyvä VIS-versio on määrä ottaa käyttöön kesäkuussa 2020.

Samalla, kun tietotekniikkaviraston valtuuskunta osallistui Schengenin tietojärjestelmän liittymiskokoukseen Kyproksessa, se vieraili myös Kyproksen ulkoasiainministeriössä keskustelemassa järjestelmän keskusoperaatioita koskevista koulutuksen etenemissuunnitelmista.

Europolin yhdistämistä koskevaa hanketta jatkettiin: muutospyyntöä koskeva sopimus allekirjoitettiin ja vaatimustenmukaisuustestaus aloitettiin kesäkuun lopussa. Toiminto otettiin tuotannossa käyttöön

²² Hanke on arvioitavana, ja se on määrä panna täytäntöön vuoden 2020 toiseen neljännekseen mennessä.

lokakuussa 2019. Koska kansallinen rajapinta ei ole kuitenkaan vielä täysin valmis, Europol ei ehkä käytä käyttöoikeuttaan ennen vuoden 2020 ensimmäistä neljännestä.

Eurodac

Vuonna 2019 kaikki Eurodac-järjestelmää varten suunnitellut hankkeet liittyivät tiettyyn tekniseen kehitykseen. Valitettavasti lainsäätäjät eivät ole vielä hyväksyneet uudelleenlaadittua Eurodac-asetusta, ja järjestelmän kaikkea toiminnallista kehitystä on pitänyt lykätä.

Viestintämalli

Virasto oli suunnitellut Eurodac-viestintämallin muuttamista verkkopalveluiksi vuonna 2019. Hankkeen tavoite ja soveltamisala esitettiin Eurodac-järjestelmän neuvoo-antavalle ryhmälle, joka antoi kielteisen lausunnon tämän kehityksen toteuttamisesta ennen Eurodac-asetuksen uudelleenlaadintaa. Eurodac-järjestelmän neuvoo-antavan ryhmän mukaan kallis muutos kansalliseen yhteyspisteeseen ei toisi lisäarvoa toiminnan kannalta. Verkkopalveluja tarvittaisiin uudelleenlaadinnan toteuttamisen jälkeen, kun jäsenvaltioiden ja Eurodac-keskusjärjestelmän välillä vaihdetaan aiempaa enemmän tietoa. Eurodac-infrastruktuurimalli ei myöskään ole enää korkeimmalla tasolla, eikä se täytä yhteentoimivuusasetuksissa määritettyjä vaatimuksia. Siksi Eurodac-järjestelmä, myös sen verkkopalveluihin perustuva viestintämalli, rakennetaan suunnitelmien mukaan kokonaan uudestaan, kun uusista Eurodac-säädöksistä peräisin olevia uusia toimintoja otetaan käyttöön.

Eurodac-järjestelmän UMF-asiantuntijaryhmän (standardiviestimuoto) ensimmäinen tapaaminen järjestettiin maaliskuussa. Virasto perusti tämän ryhmän, koska viestintämalli muutetaan verkkopalveluihin ja koska yhteentoimivuuden yhteydessä tietojenvaihdon tulevaan muotoon tulee myös muutoksia. Ryhmän tarkoituksena on johtaa tietotekniikkaviraston koordinoimana UMF-standardiviestimuotoa ja turvapaikka-asioita koskevan laajennuksen valmistelutyötä ja toimia yhteyspisteenä Eurodac-järjestelmän neuvoo-antavalle ryhmälle ja perustetulle UMF-hankehallinnolle. Ryhmä osallistuu myös tulevaan DubliNet-verkoston kehitykseen, kuten vaihtamiseen PDF-muodosta (Portable Document Format) UMF-standardiviestimuodon kanssa yhteensopiviin verkkomuotoihin. Prosessiin osallistui myös muita sidosryhmiä, muun muassa EASO. Syyskuussa järjestettiin toinen asiantuntijaryhmän tapaaminen. Kaikki Eurodac-järjestelmän käyttötapaukset käsiteltiin ja analysoitiin (alkuperäisen Eurodac-asetuksen uudelleenlaadintaehdotuksen perusteella).

Yhdistäminen yhteiseen varmistusinfrastruktuuriin

Raportointijaksolla jatkettiin Eurodac-järjestelmän yhdistämistä yhteiseen varmistusinfrastruktuuriin tehokkuushyötyjen saamiseksi. Kesäkuussa saatiin päätökseen ensimmäinen vaihe, jossa valmistustiedot siirretään fyysisesti tallennettaviksi yhteisessä jaetussa infrastruktuurissa. Toinen vaihe, jossa sovelluksen varmistusmekanismi päivitetään, peruttiin nykyisen Eurodac-infrastruktuurin teknisten rajoitusten vuoksi. Siksi päätettiin siirtyä sen sijaan yhteisen jaetun infrastruktuurin varmistuspalveluun, joka on käytettävissä vuonna 2020.

Monispektrinen kuvantamistutkimus

Tietotekniikkavirasto teki huhti- ja toukokuussa tutkimuksen, jossa arvioitiin, vaikuttaisiko monispektristen kuvantamislaitteiden käyttäminen sormenjälkien kuvaamisessa Eurodac-keskusjärjestelmän suorituskykyyn. Tutkimus toteutettiin Ruotsin ja Norjan tuella Eurodac-järjestelmän neuvoo-antavan ryhmän toimeksiannon nojalla. Tutkimuksessa todettiin, että monispektrisen kuvantamisen käyttö ei heikennä Eurodac-järjestelmän suorituskykyä. Eurodac-järjestelmä pystyy myös käsittelemään monispektrisillä kuvantamislaitteilla otettuja sormenjälkikuvia nopeammin kuin optisilla suoraskannereilla otettuja. Kun siis tapahtumia on paljon, monispektrisen kuvantamisen käyttö voi lyhentää osumia koskevien vastausten odotusaikaa. Monispektristen kuvantamistekniikoiden käyttö ei myöskään laskisi Eurodac-keskusjärjestelmän nykyistä tarkkuustasoa.

Tutkimustulosten perusteella tietotekniikkavirasto katsoi, että monispektristen kuvantamistekniikoiden käyttö voidaan toteuttaa muiden tekniikoiden ohella kunkin jäsenvaltion tarpeiden ja määrärahojen mukaan. Tietotekniikkaviraston verkkosivustolla julkaistiin yhteenvetoraportti tutkimuksen tuloksista²³.

Laaja-alaisten tietojärjestelmien suuri käytettävyys

Viraston vastuulle annetut järjestelmät ovat olennaisen tärkeitä rajatarkastuksille, sisäiselle turvallisuudelle ja muuttoliikkeen hallinnalle EU:ssa. Viraston on siksi varmistettava niiden keskeytymätön käytettävyys jäsenvaltioille ja asianomaisille EU:n virastoille. SIS-, VIS- ja Eurodac-järjestelmiä on kuitenkin kehitetty eri aikoina, ja ne perustuvat eri arkkitehtuureihin, joilla ei pystytä täysin varmistamaan niiden suurta käytettävyttä.

Viraston perustamisasetuksen 10 artiklassa edellytetään, että "[k]un järjestelmiä koskeissa unionin säädöksissä edellytetään, että virasto pitää kyseiset järjestelmät toiminnassa ympäri vuorokauden viikon jokaisena päivänä, virasto toteuttaa teknisiä ratkaisuja kyseisten vaatimusten täyttämiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisten unionin säädösten soveltamista. Jos kyseiset tekniset ratkaisut edellyttävät järjestelmän jäljentämistä tai järjestelmän komponenttien jäljentämistä, ne otetaan käyttöön vain, kun on suoritettu viraston tilaama riippumaton vaikutustenarviointi ja kustannus-hyötyanalyysi ja kun komissiota on kuultu ja hallintoneuvosto on tehnyt asiasta myönteisen päätöksen."

Marraskuussa 2018 annetun SIS-asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa säädetään, että "eu-LISA toteuttaa teknisiä ratkaisuja, joilla vahvistetaan SIS-järjestelmän keskeytymätöntä käytettävyttä joko niin, että CS-SIS-keskus ja sen varakeskus ovat käytössä samanaikaisesti, edellyttäen, että varakeskus voi varmistaa SIS-järjestelmän toiminnan, jos CS-SIS-keskukseen tulee vika, tai niin, että järjestelmästä tai sen komponenteista on olemassa kaksoiskappaleet. Sen estämättä, mitä asetuksen (EU) 2018/1726 10 artiklan menettelyvaatimuksissa säädetään, eu-LISA laatii viimeistään 28 päivänä joulukuuta 2019 vaihtoehtoisia teknisiä ratkaisuja koskevan selvityksen, joka sisältää riippumattoman vaikutustenarvioinnin ja kustannus-hyötyanalyysin."

Tietotekniikkavirasto käynnisti vuonna 2019 vaikutustenarviointia koskevan työn. Jotta tulosten johdonmukaisuus kaikissa järjestelmissä voitiin varmistaa ja operatiiviset hyödyt maksimoida, vaikutustenarviointi jaettiin kuitenkin kahteen vaiheeseen. Ensimmäisen vaiheen tarkoituksena oli tehdä kokonaisvaltainen riippumaton vaikutustenarviointi ja kustannus-hyötyanalyysi viraston vastuulle annettujen kaikkien järjestelmien keskeytymätöntä käytettävyttä koskevista erilaisista kapasiteettivaihtoehdoista. Siinä keskityttiin järjestelmien suorituskykyyn ja suureen käytettävytyteen, tutkittiin yksityiskohtaisesti nykyisiä ja tulevia tarpeita, joita tekniset ratkaisut saisivat aikaan teknisten toimipaikkojen verkkoisännöintikapasiteetin osalta, sekä nykyisiin operatiivisiin järjestelyihin liittyviä riskejä. Siinä myös arvioitiin ja vertailtiin korkean tason vaihtoehtoja kapasiteetin laajentamiselle ja varatoimipaikoille. Vaikutustenarvioinnin ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen maaliskuussa 2020.

Virasto jatkaa vaikutustenarvioinnin toiseen vaiheeseen vuonna 2020, jotta se voi täyttää lakisääteisen vaatimuksen keskeytymätöntä käytettävyttä koskevia teknisiä vaihtoehtoja koskevasta riippumattomasta vaikutustenarvioinnista ja kustannus-hyötyanalyysistä. Sen tavoitteena on eritellä teknisiä ja arkkitehtuuriin liittyviä ratkaisuja viraston vastuulle annettujen järjestelmien keskeytymätöntä käytettävyttä varten, ja muun muassa laatia entistä tarkempi tekninen analyysi ja kustannus-hyötyanalyysi. Vaikutustenarvioinnin toisen vaiheen tulosten perusteella virasto pystyy vertailemaan kokonaisvaltaisesti määritettyjä teknisiä ratkaisuja, joilla helpotetaan ensisijaisen etenemistavan määrittämistä. Siinä otetaan huomioon uusien järjestelmien (rajanylitystietojärjestelmä, ETIAS, yhteentoimivuuden osatekijät) arkkitehtuuri ja hyödynnetään sitä, sillä sen tosiasiallisena tarkoituksena on tukea keskeytymätöntä käytettävyttä (aktiivinen/aktiivinen-tila). Vaikutustenarvioinnin lopputulokset esitetään hallintoneuvostolle marraskuussa 2020.

23 <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/Eurodac%20MSI-Optical%20Test%20Study.pdf>.

Näiden järjestelmien uuden, korkean käytettävyytason arkkitehtuurin toteutus voidaan kuitenkin aloittaa käytännössä vasta vuonna 2020. Siihen vaikuttaa myös tarvittavien määrärahojen saatavuus uudessa monivuotisessa vuosien 2021–2027 rahoituskehyksessä.

1.1.3 Uusien järjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto

Rajanylitystietojärjestelmä (EES)

Virasto jatkoi vuonna 2019 rajanylitystietojärjestelmän käyttöönottoa koskevaa työtä tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja Euroopan komission kanssa. Käyttöönottoimien monimutkaisuuden vuoksi työ on järjestetty ohjelmaksi, jossa on seuraavat hankkeet:

- rajanylitystietojärjestelmän keskusjärjestelmä
- rajanylitystietojärjestelmän biometrinen tunnistusjärjestelmä ja yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu
- rajanylitystietojärjestelmän verkkopalvelu
- rajanylitystietojärjestelmän rajapinta raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston kanssa
- viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän yhteentoimivuus
- verkko (myös viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuuri).

Vuoden 2019 lopussa käyttöönotto eteni aikataulussa. Siinä oli vain vähäisiä poikkeamia, jotka eivät vaikuttaneet yleiseen aikatauluun ja keskeisiin välitavoitteisiin. Jäljempänä annetaan yksityiskohtaista tietoa yksittäisten hankkeiden tilasta.

Rajanylitystietojärjestelmän keskusjärjestelmä

Tietotekniikkavirasto julkaisi 17. toukokuuta 2019 tarjouspyynnön rajanylitystietojärjestelmän kehittämistä koskevasta puitesopimuksesta. Tarjouskilpailun voitti kolmen yrityksen yhteenliittymä. Yritykset ovat IBM Belgium, Atos Belgium ja Leonardo. Rajanylitystietojärjestelmää koskevan puitesopimuksen kokonaisyläraja on hieman yli 14,2 miljoonaa euroa enintään kuudeksi vuodeksi. Työkokonaisuuden 1 ja 2 täytäntöönpanoa koskevat ensimmäiset erityissopimukset allekirjoitettiin 3. kesäkuuta 2019.

Joulukuun 2019 lopussa saatiin päätökseen ohjelman alustava vaihe (työkokonaisuus 1). Kaikki tuotokset on toimitettu, ja virasto on arvioinut ne aikataulussa. Vaatimus- ja eritelmävaiheessa (työkokonaisuus 2) on useita monimutkaisia tuotoksia, jotka liittyvät järjestelmän ja sen arkkitehtuurin yksityiskohtaisiin vaatimuksiin. Niitä ovat järjestelmän toiminnalliset eritelmät, sen yksityiskohtainen tekninen suunnittelu sekä rajapinta keskusjärjestelmän ja jäsenvaltioiden ja Europolin järjestelmien välillä sekä viisumitietojärjestelmän kanssa. Joulukuun 2019 lopussa työ eteni täyttä vauhtia, vaikka joitakin viivästyksiäkin on havaittu. Niillä ei kuitenkaan ole vaikutusta keskusjärjestelmän suunniteltuun käytettävyyteen, jotta jäsenvaltioiden kanssa voidaan aloittaa testaus vuoden 2020 lopussa, eikä helmikuulle 2022 suunniteltuun käyttöönottopäivään. Myös kehitysvaihe (työkokonaisuus 3) alkoi, kun 23. joulukuuta allekirjoitettiin kaksi erityissopimusta. Ne koskivat kansallisen yhdenmukaisen käyttöliittymän toimittamista ja asentamista sekä tarvittavien lupien hankkimista versioiden käyttöönoton automatisoimiseksi.

Rajanylitystietojärjestelmän biometrinen tunnistusjärjestelmä ja yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu

Rajanylitystietojärjestelmän BMS-järjestelmän ensimmäistä vaihetta koskeva tarjouspyyntö käynnistettiin 20. kesäkuuta 2018. Tarjousten jättämisen määräaika oli 1. lokakuuta 2018. Sen jälkeen tarjoukset arvioitiin. Virasto sai tarjousten tekniset eritelmät valmiiksi helmikuun 2019 puoliväliin mennessä. Koska siihen mennessä yhteentoimivuusasetusten (jotka lopulta tulivat voimaan 11. kesäkuuta 2019) osalta oli edistytty huomattavasti, tietotekniikkavirasto ja komissio katsoivat, että olisi hyödyllistä keskustella käytettävissä olevista vaihtoehdoista, jotta kyseinen edistymisen voitaisiin ottaa huomioon rajanylitystietojärjestelmän BMS-järjestelmää koskevassa tarjouksessa. Useiden kahdenvälisten keskustelukierrosten jälkeen

tietotekniikkavirasto ja komissio laativat yhteisen muistion siitä, että tarjouksen soveltamisalaa pitäisi laajentaa kattamaan VIS-, SIS II-, Eurodac- ja ECRIS-TCN-järjestelmien siirtyminen yhteiseen biometriseen tunnistuspalveluun. Tämä vaihtoehto edellytti tarjousmenettelyn LISA/2018/RP/02 EES BMS perumista. Se tehtiin 8. huhtikuuta 2019. Virasto on arvioinut, että tällä toimintamallilla säästetään 9–12 kuukautta yhteentoimivuusasetusten täytäntöönpanoa varten, vaikka rajanylitystietojärjestelmän BMS-/sBMS-järjestelmän hankintamenettelyn aikataulua jatketaan. Tarjouksen soveltamisalan laajentamisen mukaisesti tehtiin päätös siitä, että myös viisumitietojärjestelmän biometrisissä tiedoissa käytetään välittömästi yhteistä biometristä tunnistuspalvelua ilman, että sen biometrisiä tietoja siirretään rajanylitystietojärjestelmän osalta väliaikaiseen järjestelmään. Tästä saadaan arviolta 30 miljoonan euron säästöt. Uusi tarjouspyyntömenettely (vaihe 1) käynnistettiin 7. toukokuuta 2019, ja tarjousten jättämisen määräaika oli 26. kesäkuuta 2019. Tarjouksen vaihe 2 käynnistettiin 15. elokuuta 2019, ja se päättyi 20. joulukuuta 2019²⁴.

Rajanylitystietojärjestelmän käyttäjän ohjelmistovälineistö (USK) on työkalu, jota tarvitaan varmistamaan biometristen tietojen laatu. Myös se kuuluu yhteistä biometristä tunnistuspalvelua koskevaan tarjouspyyntöön. USK:ta koskevat sisäiset vaatimukset koottiin yhteen EES-, VIS-, SIS- ja Eurodac-ryhmien avustuksella.

Rajanylitystietojärjestelmän verkkopalvelu liikenteenharjoittajille ja kolmansien maiden kansalaisille (uudelleenkäytettävä ETIAS-järjestelmän yhteydessä)

Komissio laati liikenteenharjoittajia koskevan täytäntöönpanoasetuksen, ja tietotekniikkavirasto osallistui siihen Frontexin kanssa. Asetus koskee liikenteenharjoittajien velvoitteita liikenteenharjoittajien rajapinnan (rajanylitystietojärjestelmän verkkopalvelu ja ETIAS-järjestelmän liikenteenharjoittajien yhteyskeskus) käytössä. Ne osallistuivat myös julkista verkkosivustoa ja verkkosivuston mobiilisovellusta koskevan täytäntöönpanosäädöksen laatimiseen.

Tietotekniikkavirasto ja komissio järjestivät yhdessä liikenteenharjoittajien työryhmän ensimmäisen epävirallisen kokouksen 4. kesäkuuta 2019 Brysselissä. Liikenteenharjoittajien työryhmän tarkoituksena on valistaa liikenteenharjoittajien yhdistyksiä niiden EES- ja ETIAS-asetuksista sekä Schengenin yleissopimuksesta johtuvista velvoitteista. Työryhmä myös seuraa sitä, missä tilanteessa liikenteenharjoittajat ovat edellä mainitun lainsäädännön täytäntöönpanossa, sekä asiaankuuluvia operatiivisia/teknisiä näkökohtia, ja keskustelee niistä. Ensimmäisessä kokouksessa oli 40 osallistujaa 17:stä liikenteenharjoittajia edustavasta tahosta, ja heitä kehoitettiin antamaan vastauksena alustavaa palautetta. Työryhmän toinen kokous pidettiin 20. syyskuuta ja kolmas 19. joulukuuta. Liikenteenharjoittajien tilapäinen tekninen ryhmä muodostettiin liikenteenharjoittajien työryhmän kylkiäisenä. Se piti ensimmäisen kokouksensa 6. marraskuuta, ja siinä keskityttiin EES- ja ETIAS-järjestelmien verkkopalvelujen täytäntöönpanossa tarvittaviin teknisiin tekijöihin.

Tietotekniikkavirasto toteutti samaan aikaan useita toimia, joita tarvitaan teknisten eritelmien koko paketin laatimisessa. Ne koskevat EES-/ETIAS-verkkopalvelujen ennusteiden kehittämistä, jotta asianomainen työkokonaisuus voidaan käynnistää voimassa olevan rajanylitystietojärjestelmän käyttöönottoa koskevan puitesopimuksen nojalla.

Kaikista näistä toimista saatavia tuloksia käytetään EES-/ETIAS-verkkopalvelujen teknisten eritelmien loppuun saattamiseen.

Rajapinta raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston kanssa

Rajanylitystietojärjestelmän on tuotettava jäsenvaltioille raportteja ja tilastoja EES-asetuksen 63 artiklassa asetettujen vaatimusten mukaisesti. Samaan aikaan on käynnissä laajempi yhteentoimivuutta koskeva aloite kaikkien tietotekniikkaviraston järjestelmien yhteisen raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston luomista

24 Tarjousten arviointi alkoi tammikuussa 2020, päätös sopimuksen tekemisestä tehtiin maaliskuussa ja puitesopimus allekirjoitettiin huhtikuussa 2020.

varten. Siitä tehtiin tekninen tutkimus joulukuussa 2019 (ks. yhteentoimivuusosio, sivu 41). Tutkimuksessa määritellään tekniset eritelvät ja ehdotetaan määrärahoja ja aikataulua tietotekniikkaviraston tietojärjestelmien, myös rajanylitystietojärjestelmän, rajapinnalle yhteisen keskustietoarkiston kanssa. Eritelmien perusteella vuoden 2020 toisella neljänneksellä käynnistetään hanke osana rajanylitystietojärjestelmän puitesopimusta. Sen tarkoituksena on luoda rajanylitystietojärjestelmän rajapinta arkiston kanssa.

Viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän yhteentoimivuus

Alustavan suunnitelman mukaisesti tietotekniikkavirasto aloitti viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän välistä yhteentoimivuutta koskevan työn. Virasto arvioi yhteistyössä viisumitietojärjestelmän toimeksisaajan kanssa EES-asetuksen vaikutuksen viisumitietojärjestelmään. Toiminnallisten eritelmien määrittäminen aloitettiin huhtikuussa 2019, ja jäsenvaltioita pyydettiin osallistumaan rajapinnan valvonta-asiakirjan arviointiin. Ripeän edistymisen varmistamiseksi järjestettiin kolme muutoksenhallintaryhmän kokousta huhti-, touko- ja kesäkuussa 2019. Asiakirja hyväksyttiin virallisesti SIS-/VIS-komitean VIS-jaostossa syyskuussa 2019, ja se toimitettiin jäsenvaltioille saman kuukauden loppuun mennessä. Biometriseen tunnistusjärjestelmään liittyvät muutokset käsitellään heti, kun yhteistä biometristä tunnistuspalvelua koskeva sopimus on voimassa, jotta ne eivät vaikuta yhteistä biometristä tunnistuspalvelua koskevaan tarjousmenettelyyn.

Verkko (myös viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuuri)

Verkkohanke toteutetaan kolmessa vaiheessa: ensimmäisessä vaiheessa tehdään toteutettavuustutkimus päivityksen teknisen ja taloudellisen toteuttamiskelpoisuuden määrittämiseksi ja toisessa vaiheessa testataan juuri kehitettyjä teknisiä osia virtuaalisessa testausympäristössä ja kokeiluun osallistuvien jäsenvaltioiden kanssa. Kolmannessa vaiheessa otetaan käyttöön muutokset, joita nykyiseen viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuuriin on tehtävä, jotta rajanylitystietojärjestelmä sopii siihen.

Hankkeen ensimmäinen vaihe saatiin onnistuneesti päätökseen. Toinen ja kolmas vaihe ovat käynnissä ja hyvällä mallilla. Viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuurin päivitystä käsitellään yksityiskohtaisemmin infrastruktuuri ja verkot -osiossa (ks. sivu 44).

ETIAS

ETIAS-asetuksen tultua voimaan tietotekniikkavirasto jatkoi sen täytäntöönpanoa ja aloitti tarvittavista hallintorakenteista ja järjestelmän kehittämistä koskevan työn järjestämisestä.

Vuoden 2019 ensimmäisen puoliskon aikana virasto perusti tarvittavat ETIAS-järjestelmän hallintoelimet. ETIAS-järjestelmän ohjelman hallintoneuvosto kokoontui 1. helmikuuta 2019 Strasbourgissa ensimmäiseen kuukausikokoukseensa. ETIAS-asetuksen mukaisesti rajanylitystietojärjestelmän neuvoo-antavan ryhmän toimivaltaa laajennettiin kattamaan ETIAS-järjestelmä. Rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän yhdistetyn neuvoo-antavan ryhmän ensimmäinen kokous järjestettiin 13. ja 14. maaliskuuta viraston päätoimipaikassa Tallinnassa. Tämän ohella järjestettiin erityisiä kolmenvälisiä teknisiä kokouksia tietotekniikkaviraston, Frontexin ja Europolin kesken. Niissä varmistettiin toimiva tekninen yhteistyö ja koordinaatio kolmen viraston välillä.

ETIAS-järjestelmän kehittämistä ja käyttöönottoa koskeva työ on jäsenelty ohjelmaksi, jossa on kolme erillistä vaihetta:

- i. Valmisteluvaihe alkoi vuonna 2018, ja sen on määrä kestää vuoden 2020 toisen neljänneksen loppuun asti. Virasto on parhaillaan laatimassa teknisten tarjousertelmien validointia.
- ii. Hankintavaihe alkoi vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä, kun käynnistettiin poikkialaisen suunnittelukehityksen hankintamenettely. Se päättyy sopimusten allekirjoittamiseen ja ETIAS-järjestelmän suunnittelun ja kehittämisen aloittamiseen vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä.

- iii. Käyttöönottovaiheessa on kolme päätoimintalinjaa: ensiksi ETIAS-järjestelmän yksityiskohtainen vaatimusanalyysi ja suunnittelu, toiseksi sen kehittäminen ja kolmanneksi järjestelmän testaus ja käyttöönotto.

Valmisteluvaihe on parhaillaan käynnissä, ja siinä on neljä rinnakkaista toimintalinjaa: rekrytointi, oikeusasiat, tekniset asiat ja poikkialainen hankinta.

Rekrytointia koskeva toimintalinja

Henkilöstön rekrytoinnin osana virasto on määrittänyt ETIAS-järjestelmän valmistelua, käyttöönottoa ja käyttämistä varten soveltuvia profiileja valmiuspuutteita koskevan arvioinnin perusteella. Määritetyt profiilit on ryhmitelty, jotta rekrytointiprosessia voidaan nopeuttaa ja jotta ne ovat yhdenmukaisia viraston uuden organisaatorakenteen kanssa. Vuoden 2019 lopussa oli täytetty kymmenen toimea 19:stä.

Oikeusasioita koskeva toimintalinja

Virasto on tukenut Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita älykkäitä rajoja käsittelevien komitean ja asiantuntijaryhmän kokousten yhteydessä ETIAS-järjestelmän teknisten tarjouseritelmien laatimisessa tarvittavien asiaankuuluvien säädösten valmistelussa. Teknisten tarjouseritelmien viimeistelyyn sekä ETIAS-järjestelmään myöhemmin tehtäviä muutoksia varten tarvitaan vakaat versiot säädöksistä. Kuusi täytäntöönpanosäädöstä ja kuusi delegoitua säädöstä katsotaan vakaiksi. ETIAS-seurantalistan salausta koskevan täytäntöönpanosäädöksen osalta edettiin kuitenkin vain vähän. Yhteentoimivuusasetuksista johtuvilla neljällä täytäntöönpanosäädöksellä ja delegoidulla säädöksellä on katsottu olevan vaikutusta ETIAS-järjestelmään. Siksi näitä säädöksiä koskeva työ on asetettu etusijalle osana älykkäitä rajoja (yhteentoimivuusmallia) käsittelevää komiteaa, ja niiden vakauttamista koskeva aikataulu on yhdenmukaistettu (arvioitu vuoden 2020 ensimmäiselle neljännekselle). ETIAS-järjestelmään tämän seurauksena tehtävien muutosten vaikutustenarviointi aloitettiin lokakuun lopussa. Vuoden 2019 lopussa kyseiset muutokset odottavat edelleen hyväksymistä. Siitä huolimatta virasto ennakoii sekä rajanylitystietojärjestelmän että ETIAS-järjestelmän osalta asiakirjoissa esitetyt vaatimukset ja otti ne huomioon. Tietotekniikkavirasto tukee lisäksi aktiivisesti komissiota liikenteenharjoittajia koskevan täytäntöönpanoasetuksen laatimisessa osana ETIAS-järjestelmän kehitystä.

Tekninen toimintalinja

Teknisessä toimintalinjassa virasto jatkoi teknisten tarjouseritelmien laatimista. Korjaussuunnitelma määritettiin, jotta teknisten tarjouseritelmien laatua ja kattavuutta voidaan lisätä, koska niistä oli esitetty useita huolenaiheita. Lisäasiantuntemusta on käytetty, jotta havaitut puutteet voidaan korjata ja jäljellä olevista ETIAS-järjestelmän teknisten tarjouseritelmien valmistelutoimista huolehtia vuoden 2020 toisen neljänneksen loppuun mennessä. ETIAS-järjestelmän ohjelman hallintoneuvostolle on annettu valtuudet arvioida ETIAS-järjestelmän tekniset tarjouseritelmät ja hyväksyä ETIAS-asetuksen artiklojen yhteys ETIAS-järjestelmän teknisten tarjouseritelmien asiakirjojen asiaomaisiin osioihin. Virasto laati ja piti yleiskatsauksen ETIAS-arkkitehtuurista teknisten tarjouseritelmien asiakirjojen osana.

Virasto laati testausstrategian ETIAS-järjestelmää varten ja käsitteli sitä neuvoo-antavan ryhmän tasolla. Tavoite on kaksiosainen: suunnittelun kannalta hienosäädetään kaikkia asiaan liittyviä toimia, erityisesti niitä, joissa on mukana jäsenvaltioita ja virastoja; kattavuuden kannalta varmistetaan, että käyttöönottoa koskevista toimista huolehditaan asianmukaisesti. Viimeksi mainittu koskee myös toiminnan päästä päähän -testausta, jonka osalta virasto jakoi lukuisia testausskenaarioita neuvoo-antavan ryhmän jäsenille. Jäsenvaltioiden, Frontexin ja Europolin odotetaan antavan palautetta ajoissa, jotta toimi saadaan päätökseen vuoden 2020 loppuun mennessä. Toimella autetaan myös jäsenvaltioita suunnittelemaan toimintaprosessejaan uudelleen toiminta-alan (viisumit, muuttoliike, lainvalvonta ja rajat) mukaan ja testaamaan niitä yhdessä uusien kansallisten tieto- ja viestintätekniisten ratkaisujen kanssa ennen kuin ETIAS-järjestelmä otetaan käyttöön. Se

auttaa niitä myös ryhtymään valmiuksien kehittämiseen ja kouluttamaan loppukäyttäjiä ennen ETIAS-järjestelmän käyttöönottoa.

Poikkialainen hankinta

Neljäs toimintalinja eli poikkialainen hankinta on otettu käyttöön valmisteluvaiheessa, ja sillä täydennetään ETIAS-järjestelmän valmistelutoimien alkuperäistä soveltamisalaa. Näin voidaan puuttua haasteisiin, jotka johtuvat laajenevasta yhteentoimivasta järjestelmäympäristöstä, ja mukautua tietotekniikkaviraston uuteen poikkialaiseen organisaatioon. Toimintalinjan tavoitteena on saada aikaan sopimussuoja uusien järjestelmien suunnittelulle, kehittämiselle, testaukselle ja käyttöönotolle ETIAS-järjestelmästä alkaen. Tämän päätöksen perusteella tammikuussa 2020 aloitettiin valmistelut poikkialaista suunnittelukehystä koskevia eritelmiä ja tarjouspyyntöä varten²⁵. Se on määrä saattaa päätöksen heinäkuun 2020 alkuun mennessä, kun kustakin poikkialaisen suunnittelukehysten erästä tehdään sopimus: suunnittelu, koordinointi, laadunvarmistus ja yhdistämisen tuki (erä 1), kehittäminen (erä 2), infrastruktuuri – laitteisto, ohjelmisto ja niihin liittyvät palvelut (erä 3) sekä testaus ja hyväksyntä (erä 4).

ECRIS-TCN-järjestelmä

Kesäkuun 11. päivänä 2019 tuli voimaan asetus niiden jäsenvaltioiden tunnistamista koskevan keskitetyn järjestelmän perustamisesta, joilla on kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden tuomioita koskevia tietoja (ECRIS-TCN). Asetuksen mukaan tietotekniikkavirasto vastaa ECRIS-TCN-järjestelmän kehittämisestä ja operatiivisesta hallinnoinnista. Se on ensimmäinen laaja-alainen tietojärjestelmä, jonka tietotekniikkavirasto on suunnitellut ja kehittänyt ensisijaisesti oikeusalan tarkoituksiin. Tältä kannalta tämä hanke on viraston ensimmäinen virallinen sitoumus EU:n oikeusalan yhteisölle ja viraston uusille sidosryhmille, kuten oikeus- ja sisäasioiden pääosastolle ja Euroopan syyttäjänvirastolle. Samaan tapaan kuin muiden uusien järjestelmien kehittämisessä tietotekniikkavirasto aloitti ECRIS-TCN-järjestelmää koskevan työskentelyn kolmella toimintalinjalla: hankinnan valmistelu, uuden henkilöstön rekrytointi ja tuki täytäntöönpanosäädösten ja delegoidun säädöksen laatimiselle. Rekrytoinnin osalta yksi sopimussuhteinen toimihenkilö liittyi ECRIS-TCN-ryhmään vuonna 2019, ja vuonna 2020 rekrytoidaan neljä muuta sopimussuhteista toimihenkilöä. Oikeusasioita koskevan toimintalinjan osana tietotekniikkavirasto teki komission (oikeus- ja sisäasioiden pääosaston) ja jäsenvaltioiden kanssa tiivistä yhteistyötä tarvittavien täytäntöönpanosäädösten ja delegoitujen säädösten laatimisessa. Virasto antoi myös tukea ECRIS-TCN-järjestelmän komitean ja asiantuntijaryhmän kokouksille. Lisäksi virasto alkoi valmistautua ERCIS-viitesovelluksen luovutukseen oikeus- ja sisäasioiden pääosastolta. Kun tämä on saatu päätökseen, tietotekniikkavirasto vastaa ECRIS-viitesovelluksen ylläpidosta ja sen kehittämisestä eteenpäin. Tammikuussa 2020 tehtiin valmisteluja ECRIS-TCN-järjestelmän neuvonantavan ryhmän ja ohjelman hallintoneuvoston ensimmäisten kokousten järjestämistä varten.

1.1.4 Yhteentoimivuus

Asetus (EU) 2019/817 kehyksen vahvistamisesta rajoja ja viisumipolitiikkaa koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja asetus (EU) 2019/818 kehyksen vahvistamisesta poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sekä turvapaikka- ja muuttoliikeasioita koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle tulivat voimaan 11. kesäkuuta 2019.

Asetusten voimaantulon jälkeen virasto ryhtyi tarvittaviin toimenpiteisiin yhteentoimivuusarkkitehtuurin täytäntöönpanemiseksi. Se tehdään ohjelmana, jossa on kolme erillistä vaihetta.

- i. Valmisteluvaihe alkoi välittömästi yhteentoimivuusasetusten antamisen jälkeen. Sen on määrä kestää vuoden 2020 toisen neljänneksen loppuun asti, kun tekniset tarjouseritelmät hyväksytään.
- ii. Hankintavaihe alkoi sen kanssa rinnakkain vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä, kun käynnistettiin poikkialaisen suunnittelukehysten hankintamenettely. Se päättyi sopimusten allekirjoittamiseen ja

²⁵ Menettely käynnistettiin 29. tammikuuta 2020.

yhteentoimivuuden osatekijöiden suunnittelun ja kehittämisen aloittamiseen vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä.

- iii. Täytäntöönpanovaiheessa on kolme päätoimintalinjaa. 1) yhteentoimivuuden osatekijöiden yksityiskohtainen vaatimusanalyysi ja suunnittelu, 2) niiden kehittäminen ja 3) niiden käyttöönotto ja yhdistäminen laaja-alaisiin tietojärjestelmiin.

Valmisteluvaihe oli käynnissä vuoden 2019 lopussa. Se koostui neljästä rinnakkaisesta kokonaisuudesta: rekrytointi, oikeusasiat, tekniset asiat ja hankinta poikkialaisesti. Niiden tila vuoden 2019 lopussa esitetään jäljempänä.

Jotta nykyisten ja uusien laaja-alaisen tietojärjestelmien yhdistämistä uuteen yhteentoimivuusarkkitehtuuriin voidaan helpottaa, virasto teki toteutettavuustutkimuksen ”Elaboration of a future architectural framework for interoperable IT systems at eu-LISA: impact assessment and migration and integration plan”. Sen tulokset liitettiin erillisiä yhteentoimivuuden osatekijöitä koskeviin vaatimuksiin.

Vaadituista hallintoelimitystä tietotekniikkavirasto perusti yhteentoimivuuden ohjelman hallintoneuvoston ja yhteentoimivuuden neuvoo-antavan ryhmän valvomaan ja koordinoimaan täytäntöönpanotoimia. Ohjelman hallintoneuvoston ensimmäinen kokous pidettiin lokakuun 2019 lopussa. Neuvoo-antavan ryhmän ensimmäinen kokous pidettiin tammikuussa 2020.

Rekrytointia koskeva toimintalinja

Vuoden 2019 lopussa 11 toimea 27:stä on täytetty.

Oikeusasioita koskeva toimintalinja

Virasto on tukenut Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita asiaankuuluvien säädösten laatimisessa osana yhteentoimivuuden komitean ja asiantuntijaryhmän kokouksia. Komissio määrittä yhdessä viraston kanssa ensisijaisesti tarvittavat täytäntöönpanosäädökset ja delegoidut säädökset, jotta tarvittavat hankintatoimet voidaan käynnistää täytäntöönpanoaikataulun mukaisesti. Sen tuloksena päätettiin laatia kuusi säädöstä ennen vuoden 2019 loppua, viisi lisää vuoden 2020 toisella puoliskolla ja kaksi vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä. Käyttöönottoon liittyvät säädökset laaditaan, kun on selkeää tietoa siitä, että kyseinen järjestelmä voidaan ottaa käyttöön. Kaksi säädöstä, joilla laajennetaan eurooppalaisen hakuportaalin ja rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistimen siirtymäaikaa, laaditaan vain tarvittaessa.

Suunnitelman mukaan vuoden 2019 loppuun mennessä kuusi säädöstä oli saanut vakaan muodon yhteentoimivuuden asiantuntijaryhmän ja komitologiakomitean keskusteluissa, joissa päästiin yleisesti yhteisymmärrykseen. Säädökset ovat seuraavat:

- delegoitu säädös raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston toimintaa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä
- delegoitu säädös menettelyistä sellaisten tapausten määrittämiseksi, joissa henkilöllisyystietojen voidaan katsoa olevan samat tai samankaltaiset.
- täytäntöönpanosäädös eurooppalaista hakuportaalia koskevasta menettelystä, joka koskee hakujen tekemistä tietojärjestelmissä ja vastausten muotoa
- täytäntöönpanosäädös eurooppalaisen hakuportaalin profiilien teknisistä yksityiskohdista
- täytäntöönpanosäädös yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun suorituskyvyn seurannasta ja täytäntöönpanosäädös eri tietojärjestelmistä peräisin olevien tietojen yhdistämistä koskevista teknisistä säännöistä.

Tekninen toimintalinja

Tämän toimintalinjan tavoitteena on laatia tekniset tarjouseritelmät yhteentoimivuuden osatekijöitä varten. Jäljempänä esitetään, miten kunkin osalta on edistytty.

Eurooppalainen hakuportaali (ESP)

Eurooppalaisen hakuportaalin teknisiä tarjouseritelmiä laadittiin vuoden 2019 lopussa Viraston suunnitelman mukaan ne saadaan päätökseen kesäkuun 2020 loppuun mennessä. Kun hallintoneuvosto on arvioinut ne asetuksen (EU) 2019/818 554 artiklan mukaisesti, kehittämisen odotetaan alkavan vuoden 2020 toisella puoliskolla.

Yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu (sBMS)

Yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun kehittämistä koskeva hankintamenettely oli edelleen käynnissä vuoden 2019 lopussa²⁶. Yhteistä biometristä tunnistuspalvelua kehitetään rinnakkain rajanylitystietojärjestelmän kanssa, jolloin säästetään huomattavasti aikaa ja vaivaa.

Raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkisto (CRRS)

Raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston teknisiä tarjouseritelmiä laadittiin vuoden 2019 lopussa. Ne perustuvat toteutettavuustutkimukseen ydintoiminnan järjestelmien yhdistetystä raportointiratkaisusta. Se toteutettiin vuoden 2019 lopussa, ja siinä määritetään raportoinnin ja tilastoinnin keskusarkiston perustana olevan teknisen ratkaisun arkkitehtuuri. Siitä saadaan kokonaisvaltainen välineistö tilastolliseen raportointiin ja analyysiin.

Tämän kertomuksen laatimisen aikaan teknisiä eritelmiä arvioitiin asetuksen (EU) 2019/818 54 artiklan mukaisesti. Raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston kehittäminen on määrä aloittaa vuoden 2020 toisella puoliskolla.

Yhteinen henkilötietorekisteri (CIR)

Yhteisen henkilötietorekisterin teknisiä tarjouseritelmiä laadittiin vuoden 2019 lopussa Viraston suunnitelman mukaan ne saadaan päätökseen kesäkuun 2020 loppuun mennessä. Kun hallintoneuvosto on arvioinut ne asetuksen (EU) 2019/818 554 artiklan mukaisesti, yhteisen henkilötietorekisterin kehittämisen odotetaan alkavan vuoden 2020 toisella puoliskolla.

Rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin (MID)

Rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistimen teknisiä tarjouseritelmiä laadittiin vuoden 2019 lopussa Viraston suunnitelman mukaan ne saadaan päätökseen kesäkuun 2020 loppuun mennessä. Kun hallintoneuvosto on arvioinut ne asetuksen (EU) 2019/818 554 artiklan mukaisesti, rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistimen kehittämisen odotetaan alkavan vuoden 2020 toisella puoliskolla.

1.1.5 Infrastrukturi ja verkot

Viestintäinfrastruktuurin operatiivinen hallinnointi

Raportointijaksolla TESTA-ng-palvelujen puitesopimusta käyttävän SIS- ja VIS-viestintäinfrastruktuurin suorituskyky oli lakisäätöisten ja operatiivisten vaatimusten mukainen. Viestintäinfrastruktuurin suorituskyky ylitti sen vihreän tavoitteen (KPI 5). VIS-viestintäinfrastruktuurin yleinen käytettävyys oli 99,990 prosenttia ja SIS-viestintäinfrastruktuurin yleinen käytettävyys oli 99,995 prosenttia.

SIS II -järjestelmän toisella salauskerroksella varmistettiin SIS II -järjestelmän ja SireneMail-järjestelmän toimintatietojen turvallisuus. Se saavutti 100 prosentin käytettävyyden raportointijaksolla.

Viestintäinfrastruktuurin operatiivisen hallinnoinnin edistämiseksi keskusyksikössä on otettu onnistuneesti käyttöön järjestelmä, joka pystyy mittaamaan verkkotilastoja (sekä tuotanto- että esituotantoympäristöissä). Virasto pystyy sen avulla raportoimaan verkkoliikenteen eri aloista ja analysoimaan niitä aiempaa paremmin. Se myös parantaa viraston valmiuksia vianetsinnässä.

²⁶ Se saatiin päätökseen huhtikuussa 2020, ja tehdyn sopimuksen toteuttaminen aloitettiin toukokuussa.

Viestintäinfrastruktuurin verkkoja koskevat sopimusnäkökohdat

Raportointijaksolla saatettiin päätökseen talousarvion toteuttamiseen liittyvien tehtävien luovutus ja SIS- ja VIS-järjestelmien viestintäinfrastruktuurien hankintoja, uusimista ja sopimuksia koskevat asiat. Luovutus komissiolta virastolle alkoi vuonna 2018, ja toimenpide saatettiin onnistuneesti päätökseen maaliskuussa 2019, kun SIS-kohdasta tehtiin viimeinen talousarviosiirto.

Kun luovutus oli saatu päätökseen, SIS- ja VIS-järjestelmien viestintäinfrastruktuurien kunnossapitoa ja käyttöä koskevat sopimukset pantiin täytäntöön, ja uusista sopimuksista verkon kaistanleveyden lisäämiseksi neuvoteltiin, ja ne käynnistettiin. Kaistanleveyden päivitykset ovat tarpeen, jotta rajanylitystietojärjestelmä ja ETIAS-järjestelmä saadaan sopimaan viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuuriin. SIS-järjestelmän viestintäinfrastruktuurin kaistanleveyttä on parannettava, jotta SIS II -järjestelmän AFIS-ominaisuudet saadaan sopimaan siihen.

Eurodac-sovellusta koskevat EuroDomain-sopimukset keskusyksikössä ja varakeskusyksikössä on uusittu.

Virasto auttoi myös valmistelemaan TESTA-puitesopimuksen uusimista, jota komissio (tietotekniikan pääosasto) johti sopimuksen omistajana.

Viestintäinfrastruktuurin kehitys

Viestintäinfrastruktuuria kehitettiin raportointijaksolla useilla aloilla.

Viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuurin päivitys

Viisumitietojärjestelmän viestintäinfrastruktuurin päivitystä koskeva toteutettavuustutkimus aloitettiin maaliskuussa 2019 ja päätettiin kesäkuussa. Päivitys on tarpeen rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän kaistanleveyttä koskevien lisätarpeiden täyttämiseksi. Heinäkuussa alkoi päivityksen alustava vaihe. Päivitys tehdään yhdistämällä linjapäivityksiä ja korvaamalla käyttövalmiita yhteyspisteitä uusilla malleilla toimipaikoissa, joissa linjapäivitys ei riittäisi yksin. Vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä tehtiin tutkimus jäsenvaltioiden tilanteesta, muun muassa siitä, tarvittaisiinko uusia laitteita linjapäivityksiä varten. Uusien käyttövalmiiden yhteyspisteiden käyttöönotto virtuaalisessa testausympäristössä alkoi joulukuussa 2019 kahden koekäyttöönoton jälkeen. Kun päivitys saadaan päätökseen heinäkuussa 2020, VIS-viestintäinfrastruktuurin kapasiteetti on lähes seitsemän kertaa aiempaa suurempi, ja se on valmis tukemaan rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän toiminnan aloittamista.

SIS II -viestintäinfrastruktuurin päivitys

TESTA-ng-järjestelmän SIS-viestintäinfrastruktuurin päivitys alkoi vuonna 2019 ja jatkui raportointijakson ajan. Ensisijaiset toimipaikat Sveitsissä, Puolassa ja Portugalissa on päivitetty sataan megatavuun sekunnissa jo vuonna 2018. Ensisijaiset toimipaikat Itävallassa, Saksassa ja Alankomaissa päivitettiin vuonna 2019. Tämän vaiheen loppuunsaattamisen jälkeen käynnistettiin jäljellä olevien jäsenvaltioiden yleinen päivitys, jotta SIS II AFIS -vaatimukset täyttyvät. SIS II -keskusjärjestelmän keskusyksikön ja varakeskusyksikön käyttövalmiit yhteyspisteet on päivitetty yhdestä gigatavusta sekunnissa kahteen gigatavuun sekunnissa. Jäsenvaltioissa käyttöön otettavan mallin 2 käyttövalmiin yhteyspisteen virtuaalinen testaus saatiin onnistuneesti päätökseen. Mallin 2 käyttövalmis yhteyspiste otettiin sitten käyttöön kahdessa jäsenvaltiossa lisätestausta varten. Sen perusteella se hyväksyttiin myöhemmin otettavaksi käyttöön kaikissa jäsenvaltioissa. Päivitykset aloitettiin marraskuussa 2019, ja niitä on tehty kolmessa toimipaikassa kuukautta kohti. Komissio ja tietotekniikkavirasto valitsivat hitaan tahdin talousarviosyistä. Sopimuksen mukaan kaikissa jäsenvaltioissa tehdään alustava päivitys 50 megatavuun sekunnissa, ja sitä voidaan myöhemmin laajentaa sataan megatavuun sekunnissa tarpeiden mukaan. Kun päivitys on valmis, kaikki jäsenvaltiot lisäävät kaistanleveyttään kymmenestä megatavusta sekunnissa 50 megatavuun sekunnissa, ja ne voivat päivittää sen sataan megatavuun sekunnissa.

EuroDomain-viestintäinfrastruktuurin päivitys

Eurodac-sovelluksessa käytetään EuroDomain-viestintäinfrastruktuuria varmistamaan liitettävyyden Eurodac-keskusjärjestelmän ja kansallisten järjestelmien välillä. EuroDomain-infrastruktuurin talousarvion toteuttamiseen liittyvät tehtävät ja sopimusasiat kuuluvat komission (tietotekniikan pääosaston) toimivaltaan, mutta virasto hallinnoi

EuroDomain-infrastruktuurin käyttövalmiiden yhteyspisteiden talousarvion toteuttamista ja sopimuksia koskevia asioita keskusyksikössä ja varakeskusyksikössä. EuroDomain-infrastruktuurin keskusyksikön ja varakeskusyksikön käyttövalmiiden yhteyspisteiden päivitystä on lykätty siihen asti, että uudelleenlaadittu Eurodac-asetus hyväksytään. Eurodac-järjestelmän kaistanleveyttä on päivitettävä vain, jos uudelleenlaaditussa Eurodac-asetuksessa edellytetään verkon päivitystä.

Toisen salauskerroksen kehitys

Vaikka SIS-viestintäinfrastruktuurissa on toinen salauskerros, jolla varmistetaan, että kolmas osapuoli ei pääse käsiksi ilmitekstitietoihin, VIS-viestintäinfrastruktuurissa ei ole toista salauskerrosta. Raportointijakson aikana VIS-viestintäinfrastruktuurissa kokeiltiin toista salauskerrosta. Kokeilu tehtiin ottamalla kolmessa jäsenvaltiossa käyttöön esituotantoverkkoa koskeva ratkaisu.

Viisumitietojärjestelmän toisen salauskerroksen täysimääräistä käyttöönottoa kaikissa jäsenvaltioissa kuitenkin lykättiin. Viisumitietojärjestelmän ja rajanylitystietojärjestelmän toisten salauskerrosten on oltava käytössä yhtä aikaa, koska niissä käytetään samaa viestintäinfrastruktuuria. Niiden on kuitenkin myös noudatettava säädösten vaatimuksia (eli tietojen loogista erottamista). Siksi rajanylitystietojärjestelmän toisen salauskerroksen suunnittelua on selkeytettävä ennen kuin viisumitietojärjestelmän toinen salauskerros otetaan käyttöön kaikissa jäsenvaltioissa, jotta voidaan välttää riski lisäkustannuksista ja siitä, että ne eivät ole käytettävissä, jos molempia toisen salauskerroksen ratkaisuja ei suunnitella rinnakkain.

Yhtenäisen suuralueverkon kehitys

Vuonna 2017 aloitettiin mallin toimivuuden osoittamista koskeva hanke. Siinä laadittiin vaatimuksia viraston vastuulle annettujen laaja-alaisten tietojärjestelmien yhtenäistä suuralueverkkoa varten. Työn toinen vaihe toteutettiin vuonna 2018, ja sen perusteella suositeltiin SD-WAN-ratkaisujen (ohjelmistosuuralueverkko) testaamista. Loppuvaihe päätettiin toukokuussa 2019, ja siinä testattiin määritettyjä ratkaisuja. Tutkimuksen tulokset osoittivat, että ratkaisut voisivat olla yhteensopivia viraston tarpeiden kanssa. Tutkimuksen tuloksia käytetään suuralueverkon tulevassa kehittämisessä laaja-alaisia tietojärjestelmiä varten sekä sen parantamisessa.

Vuonna 2019 oli määrä aloittaa tutkimus yhtenäisen suuralueverkon alasta. Tutkimuksen tavoitteena on parantaa tapaa, jolla laaja-alaisten tietojärjestelmät yhdistetään viestintäinfrastruktuuriin, ja keskittyä siinä erityisesti turvallisuuteen, laajennettavuuteen, joustavuuteen, käytettävyyteen ja suoritustehoon. Tutkimusta lykättiin siihen asti, että alan suunnittelua varten on tiedossa rajanylitystietojärjestelmän perustaso. Tätä perustasoa käytetään sitten järjestelmän yhdenmukaistamiseen muiden nykyisten järjestelmien kanssa.

Yhteinen jaettu infrastruktuuri

Infrastruktuurin elinkaaren hallinnan parantamiseksi virastolla on käytössä yhteisen jaetun infrastruktuurin ohjelma. Ohjelman tavoitteena on keskittää ja yksinkertaistaa teknisiä palveluja sekä pitää yllä ja kehittää edelleen viraston vastuulle annettujen laaja-alaisten tietojärjestelmien käyttämää yhteistä infrastruktuuria säädösten säännösten mukaisesti.

Raportointijaksolla virasto varmisti järjestelmien infrastruktuurin operatiivisen hallinnan ja päivittäisen toiminnan hallitsemalla häiriötapauksia, täyttämällä pyyntöjä, ratkaisemalla ongelmia sekä ottamalla käyttöön muutoksia ja versioita. Infrastruktuurin operatiivista hallintaa ja päivittäistä toimintaa toteutettiin myös St. Johann im Pongau varatoimipaikassa.

Vuonna 2019 yksi tärkeimmistä yhteisen jaetun infrastruktuurin ohjelmassa luoduista tuotoksista oli yhdenmukaistetun teknologiastandardin ja teknologiakokonaisuuden luettelon viimeistely. Se on yhteisen jaetun infrastruktuurin ja erityisesti yhteentoimivuuden ydinperustaa. Standardin perusteella on kehitetty useita teknisiä palveluja: loppuun saatettiin tallennuspalvelu ja alulle pantiin tietokantapalvelu ja varmistuspalvelu.

Yhteisen jaetun infrastruktuurin ohjelman osana valtaosa testausinfrastruktuuria koskevasta hankkeesta on toteutettu vuoden 2019 aikana, myös täydellinen testaussarja, joka on otettu käyttöön ja joka on ollut käytettävissä

marraskuusta 2019 lähtien. Testaussarjassa on kattava valikoima yhdenmukaisia työkaluja, joilla voidaan tukea tietotekniikkaviraston testausprosessia päästä päähän, vaatimusten hallinnasta testien suunnitteluun, mallintamiseen ja toteuttamiseen sekä niistä raportointiin. Hanke jatkuu vuoden 2020 alussa, jotta se voidaan saattaa kokonaisuudessaan päätökseen ja ottaa käyttöön lisämoduuleja, joiden avulla sovellusta ja sen infrastruktuuria voidaan tarkkailla lähes reaaliaikaisesti suoritusteho- ja stressitestauksen aikana.

Toisessa yhteisen jaetun infrastruktuurin ohjelman hankkeessa rakennettiin eri ympäristöihin teknisiä yhteisen jaetun infrastruktuurin alustoja, joita käytetään tulevaisuudessa nykyisten järjestelmien siirtämiseen. Uusia sovelluksia isännöidään tässä juuri luodussa yhteisen jaetun infrastruktuurin ympäristössä.

1.1.6 Turvallisuus

Turvallisuus on keskeinen osatekijä kaikissa tietotekniikkaviraston kaltaisen tietojärjestelmiin keskittyvän organisaation toiminnoissa ei vain oikeudellisista syistä, vaan myös sen roolissa tietotekniikkapalvelujen asiantuntijakeskuksena, myös järjestelmien ja tietojen turvallisuuden osalta.

Vuoden 2019 aikana viraston turvallisuusyksikkö ylläpiti ja päivitti edelleen fyysistä turvallisuutta ja henkilöstön turvallisuutta koskevia toimenpiteitä luodakseen turvallisen ja varman työskentely-ympäristön erityisesti tilojensa ja niiden käyttöoikeuksien osalta.

KPI 1 koskee turvallisuustesteissä havaittujen kriittisten puutteiden määrää. Siinä tavoite on nolla. Vuonna 2019 KPI 1 -indikaattorin arvo on yksi. Turvallisuustestauksessa virasto määrittäi yhden haavoittuvuusluokan, jota käsiteltiin riskinhallintaprosessin mukaisesti. KPI 2 koskee sellaisten havaittujen turvallisuusriskien osuutta, jotka on käsitelty varmistetuilla turvallisuustarkastuksilla, ja sen arvo vuonna 2019 oli 90 prosenttia. Turvallisuusyksikkö tekee lisää korjaavia toimia, jotta järjestelmien tosiasiallista altistumista haavoittuvuusluokkien jäljelle jäävälle kymmenelle prosentille voidaan hallita.

Tietoturvan hallintakehyksensä keskeisenä osana virasto otti käyttöön tietoturvan hallintajärjestelmän ja hallinnoi ja kehitti sitä jatkuvasti asiaankuuluvien tietoturvan hallintajärjestelmiä koskevien standardien ja kansainvälisten parhaiden käytäntöjen mukaisesti. Turvallisuutta koskevia toimintalinjoja ja menettelyjä kehitettiin ja parannettiin entisestään yhdistämällä niihin Euroopan komission asiaankuuluvat toimintalinjat. Tämä koski erityisesti arkaluonteisten turvaluokiteltujen ja muiden kuin turvaluokiteltujen tietojen suojausasetuksen (EU) 2018/1726 mukaisesti. Rajanylitystietojärjestelmän kehittämisen osana laadittiin asiaankuuluvia asiakirjoja järjestelmän turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevista näkökohdista.

Lakisääteisten vaatimusten mukaisesti virasto käynnisti SIS-, VIS- ja Eurodac-järjestelmien turvallisuussuunnitelmien arvioinnin ja päivityksen.

Sen varmistamiseksi, että Eurodac-, VIS- ja SIS-keskusjärjestelmät ovat jatkuvasti säädösten vaatimusten mukaisia tietojen suojaamisen ja tietoturvan osalta, virasto jatkoi sen organisaation, järjestelmien ja asiaankuuluvien viestintäverkkojen turvakehyksen ja menettelyjen vahvistamista ja kehittämistä. Jäännösriskien jatkuva valvonta ja hallinta toteutui koko vuoden läpi, jotta voitiin varmistua siitä, että tietojärjestelmien asianmukaiset turvatarkastukset on toteutettu ja hallinnoitu asianmukaisesti. Kaikki kriittiset ongelmat käsiteltiin yhdistämällä korjaavia toimia ja korvaavaa valvontaa. VIS- ja SIS II -järjestelmän osalta virasto on panemassa täytäntöön vuosien 2017 ja 2018 turvallisuusharjoituksista peräisin olevia suosituksia (taulukko 3).

Taulukko 3: Turvallisuusharjoitusten suositusten täytäntöönpanon tilanne

	Suoritettu	Suoritettu osittain	Ei aloitettu	Ei sovelleta
VIS-harjoituksen suositukset	36	28	5	—

SIS II -harjoituksen suositukset	24	30	7	1
----------------------------------	----	----	---	---

Eurodac-järjestelmän osalta samanlainen operatiivinen harjoitus järjestettiin vuonna 2019. Siihen osallistuivat tietotekniikkavirasto ja kuusi jäsenvaltiota, ja siinä testattiin turvallisuutta, toiminnan jatkuvuutta, toimintakunnon palauttamista, häiriötapahtumien hallintaa ja muita tietoteknisiin operaatioihin liittyviä näkökohtia. Harjoituksesta esitetään hallintoneuvostolle raportti hyväksyttäväksi vuonna 2020. Vuodelle 2020 on suunniteltu usean järjestelmän turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevaa harjoitusta.

Tietoturvan osalta vuonna 2019 otettiin käyttöön kolmihaarainen toimintamalli järjestelmien turvallisuustason parantamiseksi: 1) jatketaan toimenpiteitä viraston turvallisuuspoliittisen kehyksen päivittämiseksi ja parantamiseksi, 2) kehitetään turvallisuusriskien hallintaa koskevaa toimintamallia ja 3) vahvistetaan teknisen turvallisuusarkkitehtuurin kehittämistä.

Viraston teknologiastrategian tavoitteena on vahvistaa turvallisuustarkastusten kehittämistä yhteisen jaetun infrastruktuurin tasolla. Sen mukaisesti virasto toteutti useita hankkeita, muun muassa turvallisuustietojen ja -tapahtumien hallintajärjestelmän (SIEM) ja uuden julkisen avaimen infrastruktuurin, joka käynnistettiin vuonna 2019 ja joka on määrä päättää vuonna 2020. Virasto suunnitteli vuonna 2019 toteuttavansa myös ensisijaisten käyttöoikeuksien hallintavalmiuksien parantamisen osana identiteetin- ja pääsynhallintahanketta. Tätä hanketta ei kuitenkaan ole vielä aloitettu yhteistä jaettua infrastruktuuria koskevan sopimuksen talousarvion rajoitetun enimmäismäärän vuoksi. Sen sijaan tehtiin yhteinen päätös palvelupyynnön perumisesta ja vaihtoehtoisen tavan etsimisestä hankkeen toteuttamista varten. Ratkaisuna on, että palvelu otetaan käyttöön ja toteutetaan rajanylitystietojärjestelmän käyttöönotto-ohjelman yhteydessä.

Toiminnan jatkuvuuden hallintajärjestelmien erityistarkastuksia on lisäksi tehty suunnitelman mukaisesti. Tähän kuuluu viraston laajuisten toiminnan jatkuvuutta koskevien menettelyjen kehittäminen, toiminnan jatkuvuutta koskevien sääntöjen täytäntöönpano ja toiminnan jatkuvuutta koskevista harjoituksista saatujen suositusten toteuttaminen.

Yhteistyötä jäsenvaltioiden ja muiden EU:n virastojen kanssa ylläpidettiin osaamisen ja parhaiden käytäntöjen jakamisen tasolla turvallisuusvastaavien verkoston kahdesti vuodessa pidetyissä kokouksissa. Tietotekniikkaviraston johtama asiantuntijaryhmä käsitteli järjestelmän turvallisuuden, tietosuojan, häiriötapausten hallinnan ja nykyisten ja tulevien laaja-alaisten tietojärjestelmien sietokyvyn kaltaisia aiheita. Rajanylitystietojärjestelmän valmistelussa turvallisuusvirkaileijoiden verkosto osallistui suositusten laatimiseen turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevia suunnitelmia varten. Jäsenvaltiot käyttävät niitä tarkastustensa perustana.

Hyvien käytäntöjen vaihdon osana tietotekniikkavirasto isännöi toukokuussa 2019 myös toiminnan jatkuvuutta käsittelevää verkostoa, joka kokosi yhteen toiminnan jatkuvuuden asiantuntijoita EU:n toimielimistä ja virastoista. Tässä foorumissa aiheena ovat ratkaisut, joilla edistetään varautumista häiriöihin harjoitusten, toiminnan jatkuvuutta koskevan valistuksen ja koulutuksen avulla. Siinä myös tutkitaan uusia tekniikoita, joilla voitaisiin tukea ja edistää EU:n virastojen ja toimielinten sietokykyä.

1.1.7 Tietosuoja

Viraston on varmistettava korkean tietosuojan taso unionin tietosuojalainsäädännön, myös kutakin laaja-alaista tietojärjestelmää koskevien erityissäännösten, mukaisesti (tietotekniikkaviraston perustamisasetuksen 2 artikla). Viraston on pitänyt joulukuusta 2018 lähtien noudattaa asetusta (EU) 2018/1725²⁷, jossa esitetään säännöt siitä, miten EU:n virastojen pitää käsitellä hallussaan olevia yksilöiden henkilötietoja ja erityisesti oikeutta henkilötietojen suojaan ja oikeutta yksityisyyteen. Tällä uudella asetuksella yhdenmukaistettiin EU:n virastoja koskevat säännöt toukokuusta 2018 lähtien voimassa olleen yleisen tietosuoja-asetuksen sääntöihin.

²⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39–98).

Virasto suunnitteli ja aloitti uudesta asetuksesta johtuvien uusien vaatimusten ja velvoitteiden täytäntöönpanon. Puuteanalyysin loppuun saattamisen jälkeen toteutettiin useita toimia, muun muassa laadittiin uudet "tietotekniikkaviraston tietosuojavastaavan täytäntöönpanosäännöt", jotka hallintoneuvosto hyväksyi 9. lokakuuta. Yhteenveto tämän puuteanalyysin tärkeimmistä havainnoista ja suositelluista toimita esiteltiin myös hallintoneuvoston kokouksessa marraskuussa 2019.

Uudet tietosuojalausekkeet sisällytettiin uusiin ja voimassa oleviin sopimuksiin. Virasto kehitti uusia rekisteröintimalleja tietosuojatoimille, vaatimustenmukaisuuden tarkistuksille, riskiseulonnoille, kynnysarvon arvioinneille ja tietosuojarikkomuksille. Myös tietosuojan vaikutustenarviointia koskevia raportteja varten laadittiin kattava malli. Tietosuojavastaava järjesti tietotekniikkaviraston henkilöstölle ja itse paikalla työskenteleville toimeksisaajille tiedostustilaisuuksia uudesta asetuksesta ja piti virastoon säännöllisesti yhteyttä erilaisilla sisäisen viestinnän välineillä. Yksilöllistä valmennusta tarjottiin työntekijöille, jotka tarvitsevat erityisneuvontaa ja -ohjausta voidakseen noudattaa uuden asetuksen mukaisia velvoitteitaan rekisterinpitäjinä. Malleja ja yksityiskohtaisia ohjeita laadittiin tukemaan rekisterinpitäjiä tietojenkäsittelytoimien dokumentoinnissa. Myös "tietosuojarikkomusten tehtävistä" laadittiin. Siinä selitetään yksityiskohtaisesti vaiheet ja toimet, jotka on toteutettava, jos ilmenee tietosuojarikkomus.

Uuden asetuksen täytäntöönpanon lisäksi virasto päätti keskittää käytettävissä olevat resurssit tietosuojajohtajien ja -tuen antamiseen ryhmille, jotka valmistelevat nykyisten järjestelmien parantamista ja uusien järjestelmien kehittämistä. Toisena painopisteenä oli Euroopan tietosuojavaltuutetun vuoden toisella puoliskolla tekemä tutkimus Eurodac-keskusjärjestelmästä. Suunniteltua tietosuojaa koskevaa vuotuista tutkimusta lykättiin tärkeysjärjestyksen muuttamisen vuoksi.

Hallintoneuvostolle tiedotettiin säännöllisesti tietosuojan noudattamisen tilasta ja viraston toimista väliraporteilla, jotka maaliskuussa toimitti – silloinen – virkaa tekevä tietosuojavastaava ja marraskuussa juuri nimitetty tietosuojavastaava. Tietosuojavastaavan on laadittava ja toimitettava hallintoneuvostolle vuotuinen kertomus siitä, miten tietotekniikkavirasto noudattaa sovellettavia tietosuojasetuksia. Tietosuojavastaavan vuoden 2018 vuotuisessa toimintakertomuksessa kuvataan tietosuojavastaavan kyseisenä vuonna tekemää työtä. Edellisen tietosuojavastaavan irtisanoutumisen vuoksi tätä kertomusta täydennettiin poikkeuksellisesti ja se esitettiin hallintoneuvostolle ennen vuoden 2018 loppua. Sen jälkeen se julkaistiin viraston verkkosivustolla.

Tammikuussa 2019 virkaa tekevä tietosuojavastaava järjesti valistustilaisuuden tietosuojapäivän kunniaksi. Tässä tapahtumassa koko viraston henkilöstölle annettiin yleiskatsaus rekisteröityjen oikeuksista, käsittelytoimien rekistereistä, tietosuojan vaikutustenarvioinneista, tietosuojarikkomuksista sekä tietosuojavastaavan ja Euroopan tietosuojavaltuutetun tehtävistä.

Toukokuun 24. päivänä järjestettiin uusi koulutustapahtuma videovalvonnasta ja tietosuojaan liittyvistä näkökohdista. Tietotekniikkaviraston tietosuojavastaava tiedotti myös Euroopan tietosuojavaltuutetun järjestämistä koulutustapahtumista, jotka olivat avoimia koko viraston henkilöstölle. Yksikköjen ja jaostojen päälliköille järjestettiin vuonna 2019 neljä koulutustapahtumaa.

Tietosuojatietoa jaetaan lisäksi viraston viikoittaisessa sisäisessä uutiskirjeessä, joka lähetetään koko henkilöstölle ja itse paikalla työskenteleville toimeksisaajille. Viikoittainen uutiskirje sisältää tietosuojasta erityisosion, jonka tietosuojavastaava laatii. Osion tarkoituksena on pitää henkilöstö ajan tasalla uusimmista ohjeista, saatavilla olevasta koulutuksesta ja alan uusimmasta kehityksestä.

1.1.8 Raportointi ja tilastot

Tietotekniikkavirasto laati ja julkaisi vuonna 2019 useita raportteja Eurodac-, SIS II- ja VIS-järjestelmistä niitä koskevien säädösten mukaisesti. Virasto laati jokaisesta julkaistusta raportista tietokoosteen, jossa kuvattiin tärkeimmät tiedot ja

tilastot. Sen tarkoituksena oli lisätä järjestelmien käytön avoimuutta ja näkyvyyttä. Raportit ja tietokoosteet ovat julkisesti saatavilla viraston verkkosivustolla²⁸.

Eurodac – vuoden 2018 tilastot²⁹

Raportti ”Eurodac – 2018 statistics” toimitettiin maaliskuussa 2019 EU:n toimielimille ja julkaistiin viraston verkkosivustolla. Eurodac-järjestelmän neuvoo-antava ryhmä hyväksyi raportin etukäteen. Raportissa annetaan tilastotietoa Eurodac-keskusjärjestelmän työstä, erityisesti toimitettujen tietokokonaisuuksien määrästä ja osuimien määrästä, jotka on jaoteltu luokittain sekä jäsenvaltioiden ja assosioituneiden maiden mukaan.

Vuosikertomus Eurodac-keskusjärjestelmän toimista, myös sen teknisestä toiminnasta ja turvallisuudesta³⁰

Raportti toimitettiin EU:n toimielimille kesäkuussa 2019 ja julkaistiin viraston verkkosivustolla, kun hallintoneuvosto oli hyväksynyt sen 14. kesäkuuta. Raportissa kuvataan järjestelmän kehitys pääpiirteissään ja annetaan yleiskatsaus vuositilastoista edellisten vuosien tapaan.

Päivitetty luettelo nimetyistä viranomaisista, joilla on käyttöoikeus Eurodac-keskusjärjestelmään tallennettuihin tietoihin³¹

Hallintoneuvosto hyväksyi asiakirjan 17. huhtikuuta, minkä jälkeen se julkaistiin viraston verkkosivustolla.

SIS II – vuoden 2018 tilastot³²

Raportti ”SIS II – 2018 statistics” toimitettiin maaliskuussa 2019 EU:n toimielimille ja julkaistiin viraston verkkosivustolla. SIS-järjestelmän neuvoo-antava ryhmä hyväksyi raportin etukäteen. Raportissa esitetään SIS II -järjestelmän tilastot tietuemääränä kuulutusluokkaa kohti, osuimien määrä kuulutusluokkaa kohti sekä se, miten usein SIS II -järjestelmää käytettiin.

Kolmas raportti SIS II -keskusjärjestelmän teknisestä toiminnasta ja sen viestintäinfrastruktuurista³³

Hallintoneuvosto hyväksyi kertomuksen 24. lokakuuta. Sen jälkeen se toimitettiin EU:n toimielimille ja julkaistiin viraston verkkosivustolla. Raportti koskee ajanjaksoa tammikuun 1. päivästä 2017 joulukuun 31. päivään 2018. Siinä kuvataan toimia, jotka on toteutettu SIS II -keskusjärjestelmän operatiivisen hallinnonin, myös sen turvallisuuden, varmistamiseksi, sekä vuosittain kerätyt tilastot.

Päivitetty luettelo SIS II -järjestelmän toimivaltaisista viranomaisista, päivitetty luettelo kansallisista SIS II -toimistoista ja kansallisista Sirene-toimistoista

Molemmat asiakirjat julkaistiin *Euroopan unionin virallisen lehden* numerossa C 222, 2. heinäkuuta 2019.

Neljäs raportti viisumitietojärjestelmän teknisestä toiminnasta

Virasto alkoi vuoden lopussa laatia uutta raporttia, joka koskee ajanjaksoa lokakuusta 2017 syyskuuhun 2019.

1.1.9 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus

Raportointijaksolla tietotekniikkavirasto alkoi toteuttaa suunniteltuja vuoden 2019 koulutustoimia. Erilajuisia ja -muotoisia kurseja toteutettiin 25. Valtaosa tietotekniikkaviraston kurseista oli henkilökohtaista koulutusta (64 %), seuraavaksi eniten oli verkkoseminaareja (36 %) ja verkko-opiskelukurseja. Kurseista suurin osa koski Schengenin tietojärjestelmää (60 %), sen jälkeen viisumitietojärjestelmää (12 %) ja Eurodac-järjestelmää (12 %). Niiden jälkeen yleisimpiä olivat monialaiset koulutukset (12 %).

IT-operaattoreille tarkoitettujen viisumitietojärjestelmän kehittämistä koskevien kurssien toinen kierros jatkui 6. maaliskuuta Strasbourgissa järjestetyllä keskitason (L2) kurssilla. Kurssin tavoitteena oli esitellä viisumitietojärjestelmän operatiivisen järjestelmän periaatteita ja teknisiä näkökohtia ja antaa toimista yksityiskohtainen katsaus kohdeyleisölle, joka koostui keskitettyjen asiointipisteiden johtajista ja ylemmästä

²⁸ <https://eulisa.europa.eu/our-publications/reports>.

²⁹ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/Eurodac%20-%202018%20statistics%20-%20report.pdf>.

³⁰ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/2018%20Eurodac%20Annual%20Report.pdf>.

³¹ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/2019%20Eurodac%20updated%20list%20of%20authorities%20-%20asylum.pdf>.

³² <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/SIS%202018%20statistics.pdf>.

³³ <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/Central%20SIS%201%20Report%20technical%20functioning%202017-2018.pdf>.

operatiivisesta henkilöstöstä. IT-operaattoreille tarkoitettu viisumitietojärjestelmän kehittämistä koskeva koulutusohjelma päätettiin edistyneen tason (L3) koulutustapahtumaan, joka pidettiin Tallinnassa 3. ja 4. huhtikuuta. Koulutustapahtumia järjestettiin myös viisumitietojärjestelmän uusille tulokkaille Bulgariasta, Romaniasta, Kroatiaista ja Europolista.

IT-operaattoreille tarkoitettu Eurodac-järjestelmän kehittämistä koskeva koulutusohjelma alkoi vuonna 2019 alkutason (L1) koulutuksella 9. huhtikuuta Strasbourgissa. Siinä esiteltiin Eurodac-järjestelmän operatiivisen järjestelmän periaatteita ja teknisiä näkökohtia sekä annettiin yleiskatsaus sen operaatioista. Keskitason (L2) koulutus järjestettiin 6. toukokuuta Strasbourgissa, ja siinä esitettiin kattava yleiskatsaus keskitettyjen asiointipisteiden viestintäkanavista tietotekniikkaviraston neuvontapalvelun kanssa. Koulutuksessa esiteltiin asiaan liittyviä parhaita käytäntöjä keskitettyjen asiointipisteiden vastuiden täyttämässä ja tehtiin yleiskatsaus asianomaisten tahojen tehtäviin. Edistyneen tason (L3) koulutus pidettiin 12. kesäkuuta 2019 Tallinnassa. Sen tavoitteena oli parantaa Eurodac-järjestelmän yleistä käyttöä tarjoamalla uusimpia ja tarkimpia tietoja ja kokemusta Eurodac-järjestelmän teknisistä ja toimintaan liittyvistä aiheista.

SIS-järjestelmästä järjestettiin vuoden aikana verkko-seminaarisarja, jossa käsiteltiin päivitettyjä tilastoja ja tietojen vaatimustenmukaisuustarkastusten tuloksia maissa, joissa tehdään Schengen-arviointeja. SIS II -järjestelmän keskitettyjen asiointipisteiden profiileja koskeva kurssi järjestettiin 4. ja 5. kesäkuuta Strasbourgissa. Sen tarkoituksena oli selittää kattavasti operatiivisia käsitteitä, jotka ovat tarpeen keskitetyn asiointipisteen tehtävän täyttämässä kansallisen tason päivittäisissä tehtävissä. SIS II -järjestelmästä järjestettiin myös joukko kursseja SIRENE-verkostolle (CEPOLin kanssa yhdessä toteutettu toimintaan suuntautunut kurssi ja tekninen kurssi). Vuoden aikana SIS-järjestelmästä toteutettiin myös uusien tulokkaiden ohjelmia Irlannille, Frontexille ja Europolille.

Verkko-opiskelussa tietotekniikkavirasto vahvisti suurin harppauksin oppimisen hallintajärjestelmäänsä ja tietotekniikkaviraston koulutusvalikoiman verkko-opiskelukomponenttia. Verkkokursseja kehitettiin 12 ja päivitettiin 11. Täysin itseohjautuvan verkko-opiskelumoduulin, SIS & SIRENE Essentials, kehittäminen ja toteuttaminen oli tärkeä välitavoite.

Virasto jatkoi vuonna 2019 hedelmällistä yhteistyötään jäsenvaltioiden kanssa kansallisia yhteyspisteitä koskevilla toimilla sekä Euroopan komission ja EU:n oikeus- ja sisäasioiden alan kumppanivirastojen (erityisesti CEPOLin, Frontexin ja Europolin) kanssa. Yhteisten koulutustapahtumien järjestämistä jatkettiin vuonna 2019, pääasiassa yhteistyössä CEPOLin ja Frontexin kanssa. Osana osallistumisestaan EMPACT-foorumiin³⁴ tietotekniikkavirasto järjesti valitustapahtuman Eurodac- ja SIS II -järjestelmän asiaankuuluvista tehtävistä. Tietotekniikkavirasto myös osallistui oikeus- ja sisäasioiden alan virastojen koulutuksen yhteysryhmän työhön koordinoimalla tulevien yhteentoimivuutta koskevien koulutustapahtumien määrittämistä ja hallintaa. Ehdotetut toimet toteutetaan vuoden 2020 aikana.

Rajanylitystietojärjestelmän yhteydessä virasto puolestaan jatkoi valmistelujaan jäsenvaltioiden koulutusta varten, erityisesti laatimalla suunnitelmaa rajanylitystietojärjestelmän teknistä käyttöä koskevasta käyttöönottoa edeltävästä koulutusmallista. Maaliskuussa 2019 saatiin päätökseen koulutustarpeiden analyysi, jossa keskityttiin kohdeyleisöjen, koulutusaiheiden ja koulutukselta odotettavissa olevien tulosten määrittämiseen. Tämän jälkeen yksilöitiin rajanylitystietojärjestelmän kohderyhmät ja laadittiin asiaankuuluvat koulutusohjelmat. Myös ETIAS-opintosuunnitelman kehittämisen ensimmäiset vaiheet käynnistettiin vuoden 2019 aikana. Rajanylitystietojärjestelmästä järjestettiin verkossa ensimmäinen koulutustapahtuma joulukuussa 2019. Siinä keskityttiin korkean tason arkkitehtuuriin ja käyttöönoton etenemissuunnitelmaan.

1.1.10 Tutkimustoiminnan ja teknologian seuranta

Perustamisasetuksensa mukaisesti virasto seurasi tutkimustoimintaa ja teknologiaa koko vuoden 2019 ajan. Virasto julkaisi tutkimustoiminnan ja teknologian seurantaraporttinsa. Lisäksi se jatkoi työtä etenemissuunnitelman

³⁴ Euroopan monialainen rikosuhkien torjuntafoorumi.

määrittämiseksi, muun muassa kehittämällä menetelmää tutkimustoiminnan ja teknologian seurannan painopisteiden määrittämiseksi.

Tutkimustoiminnan ja teknologian seurantayksikössä jatkettiin koko vuoden 2019 ajan asiaankuuluvan kehityksen tutkimista tutkimustoiminnan ja teknologian alalla toimeksiannon mukaisesti. Jotkin tutkimustoiminnan ja teknologian seurannan painopisteet siirrettiin edellisiltä vuosilta, koska ne olivat edelleen merkityksellisiä. Niitä ovat muun muassa biometriikka, hajautetun tilikirjan teknologia, uusi arkkitehtuuri ja tekoäly.

Tutkimustoiminnan ja teknologian seurantatoimien keskeinen tuotos vuonna 2019 oli raportin "Distributed Ledger Technologies and Blockchain for Large-Scale IT. Perspectives for eu-LISA" julkaisu joulukuussa³⁵. Vaikka raportin laatiminen aloitettiin vuonna 2018, valtaosa työstä, myös tietojen kerääminen, analyysi ja laatiminen, tehtiin vuonna 2019.

Myös tekoälystä toteutettiin huomattava määrä toimia, koska sen merkitys oikeus- ja sisäasioissa kasvaa. Virasto esitteli eritoten korkean tason periaatemuistion "Artificial Intelligence in the Operational Management of Large-Scale IT Systems. Perspectives for eu-LISA" sisäisen turvallisuuden operatiivisen yhteistyön pysyvän komitean (COSI) kokouksessa marraskuussa 2019.

Lisäksi vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä käynnistettiin tutkimustoiminnan ja teknologian seurantaraportti tekoälystä laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiivisessa hallinnassa. Se on määrä julkaista vuoden 2020 toisella neljänneksellä. Raporttia koskevan työn ohella tuettiin muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston johtamaa erityistutkimusta tekoälystä rajaturvallisuuden, muuttoliikkeen ja turvallisuuden aloilla. Virasto edisti edellä mainittua tutkimusta osallistumalla keskusteluihin, esittämällä kannanottoja asiaankuuluvista käytötapauksista sekä arvioimalla tuotoksia. Keväästä 2019 lähtien virasto myös tuki keskusteluja tekoälystä turvallisuuden ja lainvalvonnan palveluksessa muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston koordinoimassa työpajojen sarjassa.

Toinen tärkeä toimintalinja oli tiedottaminen tietotekniikkaviraston sidosryhmille teknologian kehityksestä sekä valmiuksien vahvistamisessa tarvittavan tehokkaan tietojenvaihdon varmistaminen. Sitä varten tutkimustoiminnan ja teknologian seurantayksikkö osallistui useisiin asiaankuuluville sidosryhmille tarkoitettuihin tapahtumiin. Niitä olivat muun muassa

- kaksi toimialan pyöreän pöydän tapahtumaa, joista ensimmäinen pidettiin Bukarestissa EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion Romanian tuella ja toinen oli
- viraston vuosikonferenssi, joka pidettiin Tallinnassa EU:n neuvoston puheenjohtajavaltio Suomen johdolla.

Tutkimustoiminnan ja teknologian seurantayksikkö osallistui myös useisiin tietotekniikkaviraston sidosryhmien järjestämiin tapahtumiin. Niitä olivat muun muassa Milanossa helmikuussa 2019 pidetty rajaturvallisuuskonferenssi, Berliinissä helmikuussa 2019 pidetty Euroopan poliisikongressi, Lontoossa maaliskuussa 2019 pidetty matkustajaterminaalikonferenssi, Washington D.C:ssä huhtikuussa 2019 pidetty Connect:ID-konferenssi, Lontoossa kesäkuussa 2019 pidetty tapahtuma Identity Week Planet Biometrics ja Washington D.C:ssä kesäkuussa 2019 pidetty kansainvälinen rajahuippukokous.

Tutkimustoiminnan toimeksiantoa laajennettiin huomattavasti, kun tietotekniikkaviraston tarkistettu perustamisasetus annettiin marraskuussa 2018. Uuteen toimeksiantoon kuuluu teknologian seurannan lisäksi vastuu tutkimuksen ja innovoinnin EU:n puiteohjelman osien täytäntöönpanosta. Virasto on käynnistänyt vuoropuhelun EU:n puiteohjelman asianomaisen osan koordinoimista vastaavan komission yksikön (muuttoliike- ja sisäasioiden pääosaston) kanssa. Vuoropuhelu jatkuu vuonna 2020, ja sen tarkoituksena on selvittää viraston alustavia mahdollisuuksia osallistua asianomaisiin hankkeisiin ja pohtia, miten voidaan edistää tulevien aihekohtaisten painopisteiden määrittämistä.

35 <https://www.eulisa.europa.eu/Publications/Reports/DLTs%20%20blockchain%20report.%20Dec%202019.%20Key%20findings.pdf>.

Näiden keskustelujen kanssa samaan aikaan laaditaan viraston tutkimusta ja innovointia koskevaa uutta strategista visiota vuoden 2020 aikana laajennetun toimeksiannon ja sidosryhmien odotusten mukaisesti.

1.2 Strateginen tavoite 2

PITÄÄ YLLÄ JA LAAJENTAA VIRASTON ASEMAA EU:N TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKAN OSAAMISKESKUKSENA JA PALVELUNTARJOAJANA

1.2.1 Organisaation hankkeenhallinta

Tietotekniikkaviraston perustamisasetuksen 2 artiklan a alakohdassa säädetään, että tietotekniikkavirasto varmistaa "laaja-alaisten tietojärjestelmien kehittämisen käyttäen tällaisten järjestelmien tehokasta kehittämistä varten tarvittavaa asianmukaista projektinhallintarakennetta". Tietotekniikkaviraston organisaation hankkeenhallintatoimisto (EPMO) perustettiin vuonna 2017. Sen tehtävänä on yhdistää kaikki viraston toteuttamat hankkeet ja seurata niitä sekä edistää sen sisäistä hallintoa avoimuuden ja vastuuvollisuuden varmistamiseksi.

Organisaation hankkeenhallintatoimisto jatkoi vuonna 2019 etenemissuunnitelmansa täytäntöönpanoa käsittelemällä useita keskeisiä aloja ja vahvistamalla sisäisiä tarkastuksia viraston hankkeenhallintamenetelmän täytäntöönpanosta.

Ottoluettelo

Virasto virallisti vuonna 2019 toimintamallinsa uusien hankkeiden toteutettavaksi ottamista koskevalle prosessille. Hankkeiden "ottoluettelosta" tehdyn toimitusjohtajan päätöksen perusteella laadittiin alustava luettelo, joka tietotekniikkaviraston on määrä panna täytäntöön vuonna 2019. Perustason ottoluettelo hyväksyttiin huhtikuun 2019 loppuun mennessä.

Ottoluettelolla varmistetaan, että kukin hanke liittyy asianmukaiseen rahoituspäätökseen. Ottoluetteloon voi tehdä muutoksia vain viraston ohjauskomitean hyväksynnän nojalla.

Viraston ohjauskomitea

Viraston ohjauskomitea perustettiin 17. lokakuuta toimitusjohtajan päätöksellä korvaamaan ohjelman ohjauskomitea. Viraston ohjauskomitean toimivaltaan kuuluu työkokonaisuuksien, ohjelmien ja hankkeiden hallinta, kun taas ohjelman ohjauskomitea huolehti tietotekniikkaviraston ohjelmien ja hankkeiden ohjauksesta ja valvonnasta.

Kehitysohjelmia koskevat edistymiskertomukset

Raportointijaksolla virasto laati raportteja uusien järjestelmien kehittämisen tilasta asiaankuuluvien säädösten vaatimusten mukaisesti. Nämä raportit laaditaan kuuden kuukauden välein ja lähetetään Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Virasto laati myös kuukausiraportteja, joita ohjelman hallintoneuvostot käyttivät, kun ne raportoivat asianomaisten kehitysohjelmien edistymisestä hallintoneuvostolle.

Hankehallinto

Hankkeen suorituskykyä seurataan säännöllisesti analysoimalla indikaattorikokoelmia ja hankkeen päätösraportteja, jotka hankepäälliköiden on esiteltävä hankkeen päättyessä.

Hankkeen vaatimustenmukaisuuden tarkastuksia järjestetään vuosittain. Ne ovat osa viraston pyrkimyksiä seurata jatkuvasti toimiansa vaatimustenmukaisuutta vakiintuneen hankkeenhallintamenetelmän perusteella. Hankkeenhallintatuotteista vuoden 2018 lopussa tehdyn vaatimustenmukaisuuden tarkastuksen perusteella käyttöön on otettu parantavia toimia, kuten organisaation hankkeenhallintatyökaluun liittyvät valmennus- ja valistustapahtumat.

Vuoden 2019 vaatimustenmukaisuustarkastus alkoi marraskuussa. Hankkeiden vaatimustenmukaisuustarkastus tehtiin organisaation hankkeenhallintatyökalussa hankkeesta saatavilla olevien tietojen, vuoden 2019 ottoluettelon ja

taloudellisten toimijoiden luettelon perusteella. Sekä käynnissä olevat että päätetyt hankkeet kuuluivat tarkastuksen piiriin. Lähtötiedot koottiin, ja vuoden 2020 alussa tulokset esitettiin yhdessä toimintasuunnitelman kanssa.

Ohjelmien ja hankekokonaisuuden hallinta

Organisaation hankkeenhallintatoimiston tehtävänä on tarjota organisaatiolle hankkeenhallintaympäristö ja pitää sitä yllä organisaation tasolla. Virasto päätti luoda tämän tavoitteen tueksi ohjelmien ja hankekokonaisuuksien hallintavalmiudet. Vuonna 2019 tehtiin markkinatutkimus mahdollisten ohjelmien ja hankekokonaisuuksien hallintaa koskevien ratkaisujen määrittämiseksi. Sen tuloksena sopivimmaksi käyttövalmiiksi ohjelmistoratkaisuksi, jolla voidaan hallita hankekokonaisuuksia, ohjelmia ja keskinäisiä riippuvuuksia muiden hankkeiden kanssa, määritettiin "Planview Enterprise One". Sopimus allekirjoitettiin vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä, täytäntöönpanohanke alkoi, ja se loppuu vuoden 2020 loppuun mennessä.

Ennakkoarvioinnit

Tietotekniikkaviraston varainhoitoasetuksessa säädetään, että kaikista huomattavia menoja edellyttävistä ohjelmista ja toimista on tehtävä ennakkoarviointi ennen hyväksymistä ja liittämistä viraston vuotuisen työohjelmaan. Vuonna 2019 viraston organisaation hankkeenhallintatoimisto teki ennakkoarvioinnit riippumattomana organisatorisena elimenä. Vuonna 2017 laaditun ennakkoarviointeja koskevan käytännön mukaan ennakkoarviointimenettelyä tarkistettiin lisäksi niin, että siinä otettiin käyttöön kaksivaiheinen lähestymistapa.

Mahdollisuuksien arviointi (vaihe 1): Tämä arviointi on saatettava loppuun kaksi vuotta ennen hankkeen alkamista. Arviointi koskee menetelmän dokumentointia, alustavia toiminnan perusteluja ja hanketta tukevia asiakirjoja, kun ne ovat saatavilla.

Toteutettavuuden arviointi (vaihe 2): Tämä arviointi on saatettava loppuun vuotta ennen hankkeen alkamista. Arviointi koskee hankkeen keskeisen menetelmän asiakirjoja, lopullista toimintatapausta, keskeisten sidosryhmien haastattelussa kerättyä näyttöä ja suuria hanke-ehdotuksia koskevia hanketta tukevia asiakirjoja. Hankkeen luokka (pieni, keski-suuri, suuri) määritetään sovittujen luokittelukriteerien mukaisesti.

Tämän uuden lähestymistavan perusteella kahdelle suurelle hankkeelle, jotka oli määrä käynnistää vuonna 2020, tehtiin toteutettavuuden ennakkoarviointi, ja 14 hanketta, jotka oli määrä käynnistää vuonna 2021, valittiin mahdollisuuksien ennakkoarviointiin. Hallintoneuvostolle esitettiin kaksi yhteenvetoraporttia marraskuussa 2019.

Rajanylitystietojärjestelmän toimeksisaajan tarkastus

Elokuussa rajanylitystietojärjestelmän LIA-yhteenliittymän (Leonardo, IBM Belgium, Atos Belgium) edustajille järjestetyn laadunvarmistusta koskevan työpajan perusteella virasto katsoi, että on tarkistettava, soveltaako LIA-yhteenliittymä asianmukaisesti hankkeenhallintaprosesseja. Organisaation hankkeenhallintatoimisto teki siksi vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä vaatimustenmukaisuustarkastuksen rajanylitystietojärjestelmän toteuttamishankkeen työkokonaisuuksista 1 ja 2. Sen tavoitteena oli tarkastaa kolmeen keskeiseen poikkileikkaavaan prosessiin liittyvien sopimusvelvoitteiden täyttäminen: hankehallinto, laadunhallinta ja vaatimusten hallinta. Vaatimustenmukaisuustarkastus perustui LIA-yhteenliittymän antamaan näyttöön, ja siinä tehtiin 36 havaintoa, joista 22 luokiteltiin erittäin kriittisiksi. Tulokset julkaistiin tammikuussa 2020 ja toimitettiin tietotekniikkaviraston sisäisille sidosryhmille.

1.2.2 ITSM-kehityksen ylläpito ja kehittäminen

ITSM-kehitys ja jatkuva kehittyminen tieto- ja viestintäteknikan palvelujen ja johtamiskäytäntöjen asiantuntijakeskukseksi

Jotta virasto voisi vahvistaa toimintaansa edelleen parhaiden kansainvälisten käytäntöjen mukaisesti, se jatkoi tietoteknisten perusrakenteiden kirjaston (ITIL)/ITSM täytäntöönpanoon perustuvan palvelu- ja prosessimallin kehittämistä. Vuonna 2016 perustetussa tietotekniikkaviraston ITSM-prosessimallissa on jo käytössä 12 prosessia.

Virasto piti yllä palveluluetteloaan ja tarkisti ja päivitti nykyisiä palveluja sekä määrittä tarvittaessa uusia osana uusien järjestelmien kehittämistä.

ITSM-kehityksen vaiheen 2 hanke päätettiin vuonna 2019, ja siinä määritettiin onnistuneesti seuraavat prosessit: käytettävyyden hallinta, kapasiteetin hallinta, tietämyksen hallinta ja jatkuvan palvelun parantamisen hallinta. Ne pantiin asteittain täytäntöön vuoden aikana. Kun ne on pantu täytäntöön, ne vahvistavat huomattavasti tietotekniikkaviraston prosessimallia ja parantavat siten tarjottavien palvelujen laatua. Uusien prosessien määritelmien ja täytäntöönpanon ohella prosesseja automatisoitiin ja yhdistettiin entisestään. Sen tarkoituksena oli lisätä valvontaa ja tehokkuutta sekä parantaa jatkuvasti palvelun toimittamista.

Jatkuvan palvelun parantamisen hallinta on ratkaisevan tärkeää tehokkaassa laadunhallinnassa. Siitä saadaan käytännön keinot parannusten määrittämiseen. Jatkuvan palvelun parantamisen rekisteri käynnistettiin, ja se tuli käyttöön vuoden 2019 loppuun mennessä. Sitä käytetään rekisteröimään kaikki palveluihin ja prosesseihin liittyvät parannusaloitteet, niiden arvioinnin tulokset, niiden ensisijaisuuden taso ja vastaavat sovitut tuotokset. Tämän prosessin toinen osa on tietotekniikkaviraston mittausta koskeva puurakenne. Sillä taataan, että kaikki viraston tavoitteisiin liittyvät mittarit ja tavoitetasot on yhdenmukaistettu, ja helpotetaan saavutusten mittaamista ja seuranta.

Tiedonhallintaprosessia käytetään jäsentämään ensimmäisen tason tuen, toisen tason tuen ja jäsenvaltioiden antaman tuen tietämysartefakteja. Prosessi toteutettiin vuonna 2019 käyttämällä palvelunhallintatyökalun toimintaa. Sillä varmistetaan olemassa olevan tietämyksen tehokas uudelleenikäyttö ja sen laadun asteittainen parantaminen. Sillä myös minimoidaan riippuvuus avainhenkilöstöstä.

Vuoden 2019 ajan otettiin käyttöön yhdenmukaistettu ITSM-työkaluun tarvittavia parannuksia, joilla puututtiin uusiin ja päivitettyihin prosessivaatimuksiin. Työkalua myös päivitettiin, jotta viraston toimeksisaajien olisi helpompi käyttää sitä. Näin varmistettiin aiempaa tehokkaampi raportointi niiden suorituskyvystä ja yleisesti yksinkertaistettiin jokapäiväisiä toimia.

Kehittyntä raportointiratkaisua koskeva hanke ja sen yhdistäminen järjestelmään omaisuuden ja konfiguraatioiden hallinnan väliin oli suunniteltu alun perin vuodelle 2019. Sen tärkeysjärjestystä kuitenkin muutettiin ja sitä lykättiin vuodelle 2020.

1.2.3 Alihankkijoiden ja sopimusten hallinta

Virasto määrittä pitkän aikavälin strategiassaan alihankkijoiden ja sopimusten hallintavalmiudet erityiseksi kehityskohteeksi. Se edellyttää sellaisen hankintastrategian toteuttamista, jolla tarjotaan vaadittu ketteruus ja prosessien ja työkalujen jatkuva parantaminen. Siihen kuuluu myös viraston toiminnan tehokkuuden seuranta ja kokonaiskustannusten jatkuva optimointi.

Osana eu-LISA 2.0 -muutosohjelmaa alihankkijoiden ja sopimusten hallinnalle luotiin erityinen yksikkö, joka otti tehtävänsä vastaan lokakuussa 2019. Ensimmäisten toimien tarkoituksena oli määrittää yksikön ja sen tehtävien koko ja yksilöidä prosessit ja rajapinnat muiden keskeisten sisäisten sidosryhmien kanssa uudessa organisaatiossa. Asiaankuuluvien työntekijöiden rekrytointi käynnistettiin, ja se on määrä saada päätökseen vuoden 2020 toiseen neljännekseen mennessä. Uusi ryhmä osallistui poikkialaista suunnittelua koskevan hankinnan teknisten tarjousertelmien laatimiseen (ks. ETIAS-osiosta poikkialainen hankinta sivulla 41) ja tuki operaatio-osaston yksiköjä erityisissä sopimusten hallintaa koskevissa aiheissa.

1.2.4 Organisaatioarkkitehtuuri

Virasto alkoi vuonna 2019 uuden eu-LISA 2.0 -organisaation käyttöönoton jälkeen valmistella ensimmäistä vaihetta organisaatioarkkitehtuurin perustamisessa.

Organisaatioarkkitehtuurin määritelmäasiakirjat laadittiin. Niissä kuvattiin prosessit, jotka luodaan tietotekniikkaviraston organisaatioarkkitehtuurin määrittämistä ja kehittämistä varten. Organisaatioarkkitehtuurin

kehys kuvataan tietotekniikkaviraston organisaatioarkkitehtuurin hallintokehelyssä. Siinä kuvataan organisaatioarkkitehtuurin kehittämistä koskeva yhdennetty lähestymistapa ja yhteiset prosessikomponentit. Siinä myös edistetään järjestelmäartefaktien uudelleenkäyttöä. Siihen kuuluu myös niin sanottua arkkitehtuuripyynnöä koskeva prosessi. Organisaatioarkkitehtuurin kehittämisen etenemissuunnitelma laadittiin perusteista alkaen aina parannuksiin ja organisaation jatkuvuuteen asti. Siihen kuuluu myös organisaatioarkkitehtuurin käyttöönottoa koskeva toimintamalli (suunnitelma, rakenna ja käytä) ja organisaatioarkkitehtuurin hyödyt ja menestystekijät. Lisäksi laadittiin toimeksianto tietotekniikkaviraston sisäisen arkkitehtuurin arviointilautakunnan perustamista varten.

Rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän arkkitehtuuria koskeva työ on edennyt, ja uudelleenkäyttöä ja standardointia varten luetellut komponentit määritettiin ja niitä ehdotettiin. Nyt ne odottavat johdon päätöstä. Virasto on tällä hetkellä perustamassa arkkitehtuurin arviointilautakuntaa. Yksi sen tärkeimmistä toimista on päättää standardeista ja uudelleenkäytettävistä ja jaettavista komponenteista.

1.3 Strateginen tavoite 3

KASVAA EDELLEEN EU:N TÄRKEIMPÄNÄ TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKAN ASIAANTUNTIJAKESKUKSENA

1.3.1 Kumppanuudet jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten kanssa

Tietotekniikkavirasto myötävaikutti vuoden aikana merkittävästi asianomaisissa neuvoston työryhmissä käytyihin keskusteluihin ja osallistui oikeus- ja sisäasioiden neuvoston kokouksissa käytyihin keskusteluihin. Virasto teki myös tiivistä yhteistyötä EU:n neuvoston puheenjohtajavaltioiden Romanian ja Suomen kanssa antamalla asiantuntemusta pyydettyä ja osallistumalla neuvoston puheenjohtajavaltioiden järjestämiin eri konferensseihin ja työpajoihin.

Viraston panos erilaisten komiteoiden, asiantuntijakokousten, työpajojen ja Euroopan komission järjestämän korkean tason foorumin valmisteluissa on myös ollut huomattava etenkin, kun otetaan huomioon se, että vuonna 2019 pantiin täytäntöön useita säädöksiä, jotka tulivat voimaan vuonna 2018 (esim. uudelleenlaaditut SIS- ja ETIAS-asetukset).

Virasto työskenteli tiiviisti EU:n puheenjohtajavaltioiden Romanian ja Suomen kanssa antamalla asiantuntemusta pyydettyä. Virasto vahvisti asemaansa Euroopan parlamentin tärkeänä neuvonantajana teknisissä näkökohdissa, jotka liittyvät suoraan eri lainsäädäntöehdotuksista käynnissä oleviin neuvotteluihin ja kuuluvat viraston toimeksiantoon, esimerkiksi tarjoamalla asiantuntemustaan lainsäätäjille teknisten kolmikantaneuvottelujen aikana. Tietotekniikkavirasto osallistui myös virallisiin komiteakokouksiin ja edisti niitä esimerkiksi raportoimalla rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän käyttöönotossa aikaansaadusta edistyksestä, sekä epävirallisemmin teknisten kokousten tasolla esittelijöiden ja varjoesittelijöiden kanssa.

Uudelleenlaadittujen SIS-, EES- ja ETIAS-järjestelmien sekä yhteentoimivuuden käyttöönoton osana virasto antoi Euroopan komissiolle ja jäsenvaltioille jatkuvasti tukea täytäntöönpanosäädösten ja delegoitujen säädösten laatimisessa, tuki monimutkaisia teknisiä keskusteluja operaatio- ja toimintatasolla ja osallistui aktiivisesti älykkäitä rajoja käsittelevän komitean, yhteentoimivuuskomitean, SIS-SIRENE-komitean ja kaikkien asianomaisten asiantuntijoiden alaryhmien kokouksiin.

Rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän yhteinen neuvonantava ryhmä aloitti kokouksensa 13. ja 14. maaliskuuta 2019. Tilapäinen työryhmä, jossa käsiteltiin tieto- ja viestintätekniisiä ratkaisuja jäsenvaltioille, joilla on ulkoisia maa- ja merirajoja, päätti toimintansa suositusten antamiseen 26. maaliskuuta 2019. Työryhmä oli kutsuttu koolle rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän neuvonantavan ryhmän johdolla. Se kokoontui viisi kertaa marraskuun 2018 ja maaliskuun 2019 välisenä aikana, ja sen tavoitteena oli määrittää toteuttamiskelpoinen ratkaisu ja yhteinen arkkitehtuuri rajanylitystietojärjestelmän käyttöön ottamiseksi ulkoisilla maa- ja merirajoilla. Tämän työryhmän tehtävien päätyttyä rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän neuvonantavan ryhmän yhteyteen perustettiin kaksi muuta työryhmää. Toisessa käsiteltiin liikenteenharjoittajia ja toisessa biometriikkaa. Liikenteenharjoittajien työryhmän tarkoituksena on antaa liikenteenharjoittajien yhteisölle tietoa sen EES- ja ETIAS-asetuksista sekä Schengenin yleissopimuksesta johtuvista velvoitteista. Se myös seuraa sitä, millä tasolla

liikenteenharjoittajat ovat edellä mainitun lainsäädännön täytäntöönpanossa, sekä asiaankuuluvia operatiivisia/teknisiä näkökohtia, ja keskustelee niistä. Työryhmän ensimmäinen istunto pidettiin 4. kesäkuuta Brysselissä, ja sen jälkeen järjestettiin kaksi muuta kokousta 20. syyskuuta ja 19. joulukuuta. Biometriikkaa käsittelevä työryhmä tarjoaa tietotekniikkaviraston, Euroopan komission ja jäsenvaltioiden biometriikka-asiantuntijoiden teknisille keskusteluille paikan, jossa voidaan jakaa parhaita käytäntöjä ja etsiä asianmukaisia teknisiä ratkaisuja ja standardeja asiaankuuluvia biometrisiä tunnistusjärjestelmiä ja tulevaa kokonaisvaltaista yhteistä biometristä tunnistuspalvelua varten. Tämä työryhmä piti kaksi kokousta, 15. lokakuuta ja 13. joulukuuta.

Eurodac-, SIS- ja VIS-järjestelmien neuvoo-antavat ryhmät tarjosivat jäsenvaltioiden asiantuntijoille sekä oikeus- ja sisäasioiden virastojen ja Euroopan komission edustajille paikkoja teknisen asiantuntemukseen vaihtoon ja tukea näiden järjestelmien kehitykseen liittyvissä eri teknisissä ongelmissa. Virasto jatkoi vakiintuneen käytännön mukaan yhteenvetojen laatimista neuvoo-antavien ryhmien kokouksista ja niiden jakamista sidosryhmilleen. Heinäkuusta alkaen neuvosto on myös julkaissut ne edustajaportaalisissa. Näillä yhteenvedoilla tarjotaan oikea-aikaista ja merkityksellistä tietoa laaja-alaisen tietojärjestelmien toiminnasta jäsenvaltioiden edustajille, jotka eivät ole neuvoo-antavien ryhmien jäseniä, ja parannetaan tietämystä neuvoo-antavien ryhmien olennaisen tärkeästä työstä.

Virasto tuki edelleen komissiota valmistelemalla asiaankuuluvia esityksiä ja osallistumalla yhteentoimivuutta käsittelevän korkean tason foorumin kokouksiin, jotka pidettiin 5. maaliskuuta ja 15. marraskuuta Brysselissä, sekä valmiutta käsitteleviin opintokäynteihin jäsenvaltioiden pääkaupungeissa. Valmiutta käsitteleviä opintokäyntejä järjestettiin vuonna 2019 Tanskaan, Latviaan, Liettuaan, Kyprokseen, Maltaan, Romaniaan, Tšekkiin, Slovakiaan, Portugaliin, Sveitsiin, Sloveniaan ja Kroatiaan. Näiden käyntien tavoitteena oli keskustella siitä, mikä on rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, uudelleenlaaditun SIS-järjestelmän ja yhteentoimivuuden valmistelujen ja valmiuden tilanne kansallisella tasolla.

Huhtikuussa tietotekniikkaviraston ja Frontexin edustajat osallistuivat Kroatian viranomaisten kutsusta tarkastuskäynnille Kroatiaan Bajakovon ja Tovarnikin rajanylityspaikoilla. Käynnin tarkoituksena oli arvioida rajanylityspaikkojen nykyisiä haasteita, selvittää mahdollisia ratkaisuja työmäärän helpottamiseksi ja samalla valmistautua uusiin järjestelmiin. Bajakovon rajanylityspaikka sijaitsee Kroatian Zagrebin ja Serbian Belgradin välisellä päätiellä. Se on käytävä, joka yhdistää Keski-Euroopan Länsi-Balkaniin ja Kaakkois-Eurooppaan. Rajanylityspaikkaa käyttää vuosittain yli kuusi miljoonaa matkustajaa ja kaksi miljoonaa ajoneuvoa. Tietotekniikkaviraston ja jäsenvaltioiden edustajat kävivät opintokäynnillä myös Yhdysvaltojen Washington D.C:ssä 3.–8. marraskuuta 2019. Käynnin tarkoituksena oli saada oppia Yhdysvaltain viranomaisten kokemuksista rajanylitystietojärjestelmää ja ETIAS-järjestelmää vastaavien järjestelmien käyttöönotosta. Osallistujat kävivät tulli- ja rajavalvontavirastossa Washington D.C:ssä, merirajalla Miamin satamassa ja ilmarajalla Washingtonin Dullesin lentoasemalla.

Tietotekniikkavirasto edisti edelleen EU:n sisäisen turvallisuuden strategian kehittämistä ja parantamista oikeusperustansa koskevien säännösten ja sidosryhmiensä odotusten mukaisesti. Siihen kuului aktiivinen osallistuminen Prümin sopimuksen tulevaisuudesta käynnissä oleviin keskusteluihin. Virasto osallistui Euroopan komission Brysselissä 27. maaliskuuta, 25. kesäkuuta ja 12. joulukuuta järjestämiin Prüm-työpajoihin ja antoi niihin panoksensa. Tietotekniikkavirasto osallistui myös aktiivisesti keskusteluihin matkustajien ennakkotietoja ja matkustajarekisteriä koskevien direktiivien tarkistamisesta osallistumalla asiaankuuluviin neuvoston työryhmiin (tietosuojatyöryhmä) ja seuraamalla niitä. Se myös seurasi kolmannen Etyjin laajuisten matkustajatietojen vaihtoa käsittelevän seminaarin tuloksia sekä matkustajarekisteriä käsittelevän epävirallisen työryhmän kokouksia, jotka pidettiin 18. ja 19. kesäkuuta sekä 3. ja 4. syyskuuta.

Virasto jatkoi aktiivista osallistumistaan kolmeen EMPACT-painopisteeseen, jotka koskevat aseita, tietojärjestelmiin kohdistuvia hyökkäyksiä ja laittoman maahantulon järjestämistä. Virasto osallistui useisiin kokouksiin, pääasiassa aseita ja laittoman maahantulon järjestämistä koskeviin (esim. aseita käsittelevän EMPACT-foorumin vuotuisen aloituskokoukseen 19. ja 20. helmikuuta, aseita käsittelevän EMPACT-foorumin strategiseen kokoukseen 19. heinäkuuta ja laittoman maahantulon järjestämistä käsittelevän foorumin operatiivisen toimintasuunnitelman

laatimisistuntoon 11. ja 12. syyskuuta) ja osallistui aktiivisesti asiaankuuluviin keskusteluihin. Laittoman maahantulon järjestämistä käsittelevän painopisteen osana tietotekniikkavirasto edisti operatiivista toimintaa järjestämällä koulutusta.

EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion Suomen tuella ja sen kanssa järjestettiin tietotekniikkaviraston kuudes vuosikonferenssi "The new information architecture as a driver for efficiency and effectiveness in internal security". Se on tärkeä osa sidosryhmäyhteistyötä. Konferenssissa keskityttiin sisäisen turvallisuuden tulevaisuuteen sekä mahdollisuuksiin, joita uusi tietoarkkitehtuuri tuo lainvalvonta- ja rajaturvallisuusyhteisöille (sivulla 65 on lisätietoja vuosikonferenssista).

Yhteistyökumppanien kanssa järjestettiin muita sidosryhmätapahtumia, joissa esiteltiin viraston toimeksiantoa, tuotiin esiin toimintaprosesseja ja keskusteltiin viraston toimista ja suunnitelmista. Näitä tapahtumia olivat erityisesti tapaamiset ulkomaanedustuston päällikköjen kanssa 18. maaliskuuta Tallinnassa, oikeus- ja sisäasioiden neuvosten kanssa 2. huhtikuuta Brysselissä ja kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan (LIBE) jäsenten kanssa 18. syyskuuta Strasbourgissa ja 29. ja 30. lokakuuta Tallinnassa. Suunniteltujen käyntien ja katsausten lisäksi tietotekniikkavirastolla oli myös useita korkean tason tapaamisia, kuten tapaamiset Naton kyberpuolustuksen osaamiskeskukseen johtajan, Naton parlamentaarisen yleiskokouksen turvallisuuden kansalaisulottuvuuden komitean, Romanian sisäasiainministeriön valtiosihteerin, Saksan sisäasiainministeriön parlamentaarisen valtiosihteerin, Viron sisäministerin, Viron parlamentin valtuuskunnan, EU:n neuvoston pääsihteeristön oikeus- ja sisäasioiden pääjohtajan ja Unkarin sisäministerin kanssa.

Schengen-arvioinnit

Tietotekniikkavirasto osallistui vuonna 2019 kymmeneen Schengen-arviointiin:

- kuusi SIS-/SIRENE-järjestelmää koskevaa Schengen-arviointia
- yhteistä viisumipolitiikkaa, myös viisumitietojärjestelmää, koskevat Schengen-arvioinnit
- yksi ilmoittamaton Schengen-arviointi, joka koski yhteistä viisumipolitiikkaa, myös viisumitietojärjestelmää, ja jonka kohteena oli neljä jäsenvaltiota.

Virasto tuki komissiota ja jäsenvaltioita SIS-/SIRENE-arviointitehtävissä, jotka koskivat arviointitehtäviä Tšekissä maaliskuussa, Puolan arviointia huhtikuussa, Slovenian arviointia kesäkuussa, Ranskan uudelleenarviointia kesäkuussa, Unkarin arviointia lokakuussa ja Slovakian arviointia marraskuussa.

Yhteistä viisumipolitiikkaa, myös viisumitietojärjestelmää, koskevien arviointien osalta virasto osallistui seuraaviin arviointeihin:

- Abu Dhabissa ja Chengdussa (Kiina) tammikuussa tehty Tšekin arviointi
- Marokossa syyskuussa tehdyt Espanjan, Alankomaiden, Ranskan ja Sveitsin ilmoittamattomat arvioinnit
- Almatyssa (Kazakstan) ja Mumbaissa (Intia) lokakuussa tehty Unkarin arviointi
- Minskissä (Valko-Venäjä) ja Istanbulissa (Turkki) joulukuussa 2019 tehty Slovakian arviointi.

1.3.2 Kumppanuudet muiden EU:n erillisvirastojen kanssa

Tiivis yhteistyö kumppanivirastojen, erityisesti oikeus- ja sisäasioiden yhteisön, kanssa jatkui koko vuoden 2019. Europolin ja CEPOLin kanssa valmisteltiin kahdenvälisiä yhteistyösuunnitelmia vuosia 2019–2021 varten. Perusoikeusviraston ja EASOn kanssa laadittiin luonnoksia yhteistyösuunnitelmiksi vuosia 2020–2022 varten, ja ne on määrä saada päätökseen vuonna 2020. Suunnitelmissa tehdään katsaus nykyiseen kahdenväliseen yhteistyöhön ja tuleviin aloitteisiin.

Europolin ja Frontexin kanssa tehtiin operatiivisen tason tiivistä yhteistyötä, jotta voitiin varmistaa EES- ja ETIAS-asetusten täytäntöönpano. Näin helpotettiin yhteentoimivuusasetusten sujuvaa täytäntöönpanoa. Frontexin,

Europolin, CEPOLin ja perusoikeusviraston kanssa on käynnistetty koulutusalan yhteistyö, jotta voidaan varmistaa useiden sidosryhmien kansallisen tason koulutus. Muita virastoja otetaan tarvittaessa mukaan.

Tietotekniikkavirasto laajensi tukeaan Europolille ja avasi käyttöoikeuden SIS-järjestelmään ja asiaankuuluviin kuulutuksiin Europolin SIRENE-toimiston perustamisen jälkeen. Tietotekniikkavirasto myös auttoi Europolia valmistelemaan yhteyttä viisumitietojärjestelmään. Tietotekniikkavirasto teki Frontexin kanssa yhteistyötä myös SIS-yhteyden perustamisessa ja sen varmistamisessa, että operaatioihin lähetetyt asianomaiset ryhmät voivat ottaa yhteyttä Schengenin tietojärjestelmään.

Oikeus- ja sisäasioiden virastot, Euroopan komissio ja Eurostat pitivät 9. ja 10. heinäkuuta tietotekniikkavirastossa Tallinnassa kokouksen yhteentoimivuusasetusten täytäntöönpanosta. Kokouksessa keskusteltiin yhteentoimivuusarkkitehtuurin eri osatekijöiden kehittämisen tilasta ja keskityttiin raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston perustamiseen.

Tietotekniikkaviraston ja Frontexin palvelutasosopimus Frontexin toimintakunnan palauttamisesta vastaavasta toimipaikasta tuli voimaan 10. lokakuuta 2019. Tietotekniikkaviraston Strasbourgin toimipaikassa on nyt kahden viraston, EASOn ja Frontexin, toimintakunnan palauttamisesta vastaavat toimipaikat. Tavoitteena on luoda yhteisvaikutuksia oikeus- ja sisäasioiden virastojen välille ja säästää kustannuksissa.

Tietotekniikkavirasto osallistui koko vuoden 2019 ajan säännöllisesti Frontexin hallintoneuvoston kokouksiin. Se osallistui myös Frontexin Puolassa järjestämään vuotuisen Euroopan raja- ja merivartiostopäivään. Europol kutsui tietotekniikkaviraston säännöllisesti hallintoneuvostonsa tiedonhallintaa käsittelevään työryhmään antamaan uusimpia tietoja yhteentoimivuusasetusten täytäntöönpanon tilasta. Tietotekniikkavirasto osallistui 25. ja 26. kesäkuuta 2019 CEPOLin järjestämään oikeus- ja sisäasioiden virastojen koulutuksen yhteispisteiden vuotuisen tapaamiseen ja CEPOLin vuotuisen sidosryhmätapaamiseen. Ne molemmat pidettiin Budapestissä. Tapaamisissa jaettiin uusimpia tietoja oikeus- ja sisäasioiden virastojen kahden- ja monenvälisistä yhteistyöaloitteista ja suunniteltiin yhdessä jäsenvaltioille tarkoitettua koulutusta rajanylitystietojärjestelmästä, ETIAS-järjestelmästä ja yhteentoimivuudesta.

Virasto jatkoi yhteistyötään ENISAn kanssa vuonna 2018 allekirjoitetun työskentelyjärjestelyn ja huhtikuussa 2019 tehdyn palvelutasosopimuksen perusteella. Sopimuksessa määrättiin ENISAn tuesta tietotekniikkaviraston Eurodac-järjestelmän turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevalle harjoitukselle, joka pidettiin marraskuussa 2019.

Tietotekniikkaviraston turvallisuusvirkaileijoiden verkostolla ja Europolin turvallisuuskomitealla oli uusien järjestelmien, teknologioiden ja lainsäädännön vuoksi 20. marraskuuta yhteinen kokous, jossa keskusteltiin turvallisuuteen ja toiminnan jatkuvuuteen liittyvistä näkökohdista. Turvallisuusasiantuntijat vaihtoivat parhaita käytäntöjä ja tietämystä.

Tietotekniikkavirasto osallistui aktiivisesti oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston toimintaan. Vuonna 2019 verkoston puheenjohtajana toimi Europol. Virasto osallistui virastojen välisiin keskusteluihin eri aiheista, muun muassa yhteentoimivuudesta, innovoinnista ja tieto- ja viestintäteknologian turvallisuudesta. Euroopan unionin perusoikeuskirjan 10. vuosipäivän kunniaksi oikeus- ja sisäasioiden virastojen päälliköt antoivat yhteisen lausunnon perusoikeusviraston 12. marraskuuta Brysselissä järjestämässä korkean tason konferenssissa "Making the EU Charter of Fundamental Rights a reality for all: 10th anniversary of the Charter becoming legally binding". Oikeus- ja sisäasioiden virastojen päälliköt keskustelivat Haagissa 22. marraskuuta nykyisestä ja tulevasta yhteistyöstään, jossa keskitytään EU:n uuden strategisen ohjelman 2019–2024, monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 ja tietojärjestelmien ja innovoinnin yhteentoimivuuden toteuttamiseen. Ne antoivat myös yhteisen lausunnon moninaisuudesta ja osallisuudesta.

Tietotekniikkavirasto osallistui myös aktiivisesti EU:n virastojen verkoston toimintaan ja osallistui aihekohtaisiin kokouksiin viestinnän, oikeudellisten asioiden, strategisen suunnittelun, henkilöresurssien ja tieto- ja viestintäteknologian aloilla. Brysselissä järjestettiin helmikuussa hallintopäälliköiden korkean tason kokous ja Tukholmassa lokakuussa virastojen päälliköiden korkean tason kokous.

1.3.3 Kumppanuus toimialan kanssa

Toimiala on viraston keskeinen sidosryhmä. Se tukee laadukkaiden teknisten ratkaisujen toimittamista koskevaa viraston työtä. Lisäksi toimialalla tehtävien toimien seuranta tutkimusalalla on tärkeä osa viraston yleistä tutkimustoiminnan seurantaa sen perustamisasetuksen mukaisesti. Toimet tämän ryhmän sitouttamiseksi jatkuivat vuonna 2019 edellisvuosien tapaan, ja työtä ohjasivat yhteisöllisyys, avoimuus ja rakentava lähestymistapa.

Edellisten vuosien tapaan virasto järjesti vuonna 2019 kaksi toimialan pyöreän pöydän tapahtumaa. Tietotekniikkaviraston kymmenes toimialan pyöreän pöydän tapahtuma järjestettiin 24. huhtikuuta Bukarestissa Romaniassa EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion Romanian vahvalla tuella. Tapahtumassa keskityttiin maa- ja merirajojen yhdenmukaisesti rajaturvallisuusratkaisuja koskeviin vaatimuksiin. Ulkoisten meri- ja maarajojen tieto- ja viestintätekniisiä ratkaisuja käsittelevän työryhmän raportin julkaisemisen jälkeen virasto pyysi toimialaa osallistumaan sellaisten toteuttamiskelpoisten ratkaisujen ja yhteisen arkkitehtuurin määrittämiseen, joiden avulla rajanylitystietojärjestelmä voidaan ottaa käyttöön EU:n ulkoisilla meri- ja maarajoilla. Tapahtuma kokosi maailmanlaajuiselta rajaturvallisuuden ylläpitämisen ja turvallisuuden toimialalta yhteen lähes sata edustajaa keskustelemaan lakisääteisistä vaatimuksista, prosessista ja teknologioista.

Tallinnassa järjestettiin 17. lokakuuta 11. toimialan pyöreän pöydän tapahtuma, jossa keskityttiin uuden oikeus- ja sisäasioiden tietoarkkitehtuurin täytäntöönpanon käytännön näkökohtiin. Tapahtuman päätavoitteena oli sitouttaa toimiala keskustelemaan konkreettisista ehdotuksista, jotka koskevat uuden yhteentoimivuusarkkitehtuurin täytäntöönpanoa ja jotka ovat yhdenmukaisia oikeudellisten, toiminnallisten ja teknisten vaatimusten kanssa. Kun yhteentoimivien tietojärjestelmien tulevan arkkitehtuurin laatimista tietotekniikkavirastossa koskevasta toteutettavuustutkimuksesta oli julkaistu ote, virasto kehotti toimialaan antamaan kannanottonsa. Tapahtuma kokosi yhteen yli sata osallistujaa 51 eri organisaatiosta 19 maassa. Edustettuina olivat maailmanlaajuinen rajaturvallisuuden ylläpitämisen ja turvallisuuden toimiala, EU:n jäsenvaltiot, Amerikan yhdysvallat, Kanada, EU:n toimielimet ja oikeus- ja sisäasioiden virastot sekä yliopistomaailma.

1.4 Strateginen tavoite 4

KEHITTÄÄ NYKYAIKAINEN, TEHOKAS JA TOIMIVA ORGANISAATIO

1.4.1 Organisaatiomuutosohjelma: eu-LISA 2.0

Virasto käynnisti vuonna 2019 muutosohjelman. Sen tarkoituksena on toteuttaa uusi organisaatorakenne, joka soveltuu tietotekniikkaviraston uuteen toimeksiantoon. Ohjelma on nimeltään eu-LISA 2.0, ja sen tavoitteena on varmistaa, että organisaatiomuutosprosessi on avoin ja läpinäkyvä ja että tietotekniikkaviraston henkilöstö osallistuu siihen.

Organisaatiomuutoksella virasto pyrkii

- sujuvoittamaan ja nopeuttamaan päätöksentekoprosesseja
- lisäämään ketteryyttä työpaikalla, muun muassa lisäämällä innovointimahdollisuuksia
- lisäämään vaikutusmahdollisuuksia ja vastuuta uusilla keskitetyillä toiminnoilla ja yhdenmukaistetuilla profiileilla
- parantamaan viraston asemaa, jotta organisaation menestyksestä saadaan kestävää.

Muutoksen onnistumisen varmistamiseksi virasto on laatinut muutoksenhallintasuunnitelman. Ohjelma on edennyt huomattavasti raportointijaksolla. Viraston uusi organisaatiokaavio on saatettu loppuun. Se sisältää erityisesti täysin uuden rakenteen sekä operaatio-osastolle että viraston hallinto-osastolle (aiemmin yleinen koordinointiyksikkö) ja siinä on selkeästi esitetyt toimintoperusteiset sektorit.

Organisaatiomuutosta koskeva työ jaettiin neljään toimintalinjaan:

- nykyisen henkilöstön siirtäminen uuteen organisaatorakenteeseen
- uuden henkilöstön rekrytointi
- tietotekniikkaviraston osaamismallin täytäntöönpano
- yksikköjen ja osastojen tehtäväkuvausten ja viraston toimintamallin tarkistaminen.

Organisaatiomuutosohjelmasta on lisätietoa jäljempänä kohdassa 2.2.1.

1.4.2 Strateginen ja operatiivinen suunnittelu ja raportointi

Virasto panostaa huomattavasti sisäisten suunnittelu- ja ohjelmaprosessiensa jatkuvaan kehittämiseen, myös strategiseen suunnitteluun ja monivuotiseen ja vuotuisen ohjelmasuunnitteluun ja raportointiin. Se parantaa jatkuvasti organisaation laajuisia IT-suunnittelutyökalujaan ja antaa asiaankuuluvaa koulutusta. Vuonna 2019 kaikki viraston raportointiasiakirjat ja ohjelma-asiakirjat hyväksyttiin ja julkaistiin säädöksissä asetetussa aikataulussa.

Hallintoneuvosto hyväksyi vuoden 2018 konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen 26. kesäkuuta 2019 neuvoo-antavien ryhmien ennakkokuulemisten jälkeen. Sen jälkeen kertomus toimitettiin Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle. Se julkaistiin myös viraston verkkosivustolla ja käännettiin 22 viralliselle kielelle (hyväksytyn englanninkielisen version lisäksi).

Hallintoneuvosto hyväksyi väliraportin tietotekniikkaviraston ohjelmasuunnitteluasiakirjan 2019–2021 täytäntöönpanosta 30. elokuuta neuvoo-antavien ryhmien kuulemisen jälkeen. Sen jälkeen raportti toimitettiin Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle.

Muiden kuin olennaisten muutosten tekemistä vuosittaiseen työohjelmaan koskevien valtuuksien siirtämisestä toimitusjohtajalle tehdyn hallintoneuvoston päätöksen mukaisesti toimitusjohtaja päätti 29. maaliskuuta sisällyttää ohjelma-asiakirjaan 2019–2021 kuuluvaan vuotta 2019 koskevaan vuosittaiseen työohjelmaan uuden toimen, joka liittyy vuoden 2015 ICAOn translitterointisääntöjen käyttöönottoon SIS II -järjestelmässä. Päätöksessä noudatettiin SIS II -järjestelmän muutoksenhallintaryhmän antamaa suositusta, jonka SIS-/VIS-komitea oli hyväksynyt. Myös Schengenin tietojärjestelmän neuvoo-antava ryhmä antoi myönteisen lausunnon suosituksesta, ja hallintoneuvosto antoi sille luvan 12. joulukuuta 2018.

Hallintoneuvosto hyväksyi 19. marraskuuta 2019 muutoksen, jonka mukaan sovelluksen elinkaaren hallintaa koskevan prosessin täytäntöönpanoa koskeva tutkimus sisällytetään ohjelma-asiakirjaan 2019–2021 kuuluvaan vuotta 2019 koskevaan vuosittaiseen työohjelmaan.

Hallintoneuvosto hyväksyi 30. tammikuuta 2019 luonnoksen tietotekniikkaviraston yhtenäiseksi ohjelma-asiakirjaksi 2020–2022. Se toimitettiin virallista lausuntoa varten Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle. Hallintoneuvosto hyväksyi lopullisen version 19. marraskuuta 2019.

Virasto toimitti ensimmäisen luonnoksen yhtenäisestä ohjelma-asiakirjastaan 2021–2023 tarkistettavaksi neuvoo-antaville ryhmille lokakuussa ja hallintoneuvostolle marraskuussa 2019. Hallintoneuvosto hyväksyi 31. tammikuuta 2020 luonnoksen yhtenäiseksi ohjelma-asiakirjaksi 2021–2023. Se toimitettiin sitten Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle.

Uuden organisaatorakenteen (eu-LISA 2.0) käyttöönoton jälkeen virasto alkoi tarkistaa suunnitteluprosessejaan³⁶.

Kesäkuussa 2019 virasto alkoi hallintoneuvoston pyynnön mukaisesti tarkistaa organisaation laajuisia keskeisiä suorituskykyindikaattoreitaan (KPI) ja niistä esitettiin päivitetty kokonaisuus hallintoneuvostolle marraskuussa. Virasto testasi sitten keskeisten suorituskykyindikaattorien uutta kokonaisuutta vuoden 2019 tiedoilla ja esitti uudet kokonaisuudet tietoineen hyväksyttäväksi vuonna 2020³⁷.

³⁶ Uutta toimintamallia testattiin vuonna 2020 viraston yhtenäisen ohjelma-asiakirjan 2022–2024 laatimista varten.

³⁷ Hallintoneuvosto hyväksyi organisaation laajusten keskeisten suorituskykyindikaattorien päivitetyn kokonaisuuden huhtikuussa 2020.

Virasto teki vuoden 2019 aikana monivuotista rahoituskehystä koskevien arvioidensa kattavan tarkistuksen ja otti siinä huomioon uusien järjestelmien käyttöönottoon tehdyn yleisen aikataulun muutoksen ja järjestelmien operatiiviset tarpeet. Viraston kokonaispyyntö tulevasta monivuotisesta rahoituskehystä 2021–2027 on 1 955 miljoonaa euroa. Näitä määrärahoja tarvitaan rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän sekä uudelleenlaadittujen nykyisten järjestelmien yhteentoimivuuden toteuttamiseen, nykyisten järjestelmien arkkitehtuurin kehittämiseen, jotta voidaan varmistaa niiden laaja käytettävyys, viraston operatiivisten valmiuksien laajentamiseen, nykyisten järjestelmien siirtämiseen ja yhdistämiseen uuteen yhteentoimivuusarkkitehtuuriin, uuden turvallisen verkoston toteuttamiseen ja viraston vakaan toiminnan varmistamiseen.

1.4.3 Hallintokehys

Sisäisen valvonnan kehys

Hallintoneuvosto hyväksyi 19. maaliskuuta 2019 tietotekniikkaviraston tarkistetun sisäisen valvonnan kehysten³⁸. Päätöksessään hallintoneuvosto antoi toimitusjohtajan tehtäväksi sisäisen valvonnan periaatteiden ja ominaisuuksien toteuttamisen ja sisäisen valvonnan seuranta-vaatimusten määrittämisen. Hallintoneuvosto antoi toimitusjohtajalle tehtäväksi myös riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön nimittämisen. Päätöksen perusteella viraston johto laati sisäisen valvonnan seuranta-vaatimukset, jotka hyväksyttiin toimitusjohtajan päätöksellä ja jotka tulivat voimaan 1. tammikuuta 2020. Johto myös nimitti riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön. Sisäisen valvonnan kehysten toteuttaminen, seuranta ja sen ensimmäinen arviointi kuvataan jäljempänä kohdassa 3 (sivu 95).

Hallintoelimet

Hallintoelinten osalta virasto antoi edelleen laadukasta hallinnollista ja logistista tukea hallintoneuvoston, ohjelman hallintoneuvostojen ja neuvoo-antavien ryhmien toiminnalle.

Virastolla on ryhmä, joka käsittelee nimenomaisesti hallintoelinten toimia (hallintoneuvoston sihteeristö). Tämä sihteeristö tukee puheenjohtajia ryhmien sujuvan toiminnan varmistamisessa. Sen päätehtävänä on varmistaa, että kokoukset järjestetään toimivasti ja dokumentoidaan, pitää kirjaa kaikista ryhmien päätöksistä ja neuvotteluista, seurata niitä ja niiden jatkotoimia, tarkistaa päätösten lainmukaisuus ja seurata lakisääteisiä velvoitteita sekä varmistaa jatkuva viestintä ja yhteydenpito ryhmien jäsenten kanssa.

Virasto tuki täysimääräisesti uusien järjestelmien hallintoon liittyvien elinten perustamista ja toimintaa. ETIAS-järjestelmän ohjelman hallintoneuvosto aloitti toimintansa vuoden 2019 alussa. Maaliskuussa 2019 rajanylitystietojärjestelmän neuvoo-antavan ryhmän toimivaltuuksia laajennettiin kattamaan ETIAS-järjestelmän (rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän neuvoo-antava ryhmä).

EES-asetusten mukaisesti tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto antoi rajanylitystietojärjestelmän ohjelman hallintoneuvostolle valtuudet arvioida EES-keskusjärjestelmän tekniset tarjouseritelmät (myös kansallisten yhtenäisten käyttöliittymien fyysinen arkkitehtuuri ja infrastruktuuri). Rajanylitystietojärjestelmän ohjelman hallintoneuvosto vahvisti, että rajanylitystietojärjestelmän tekniset tarjouseritelmät ovat säädösten mukaisia. Se auttoi lieventämään hankintamenettelyyn liittyviä riskejä.

Virasto valmisteli lisäksi hyvissä ajoin etukäteen toimintaansa aloitteleviin uusiin järjestelyihin liittyvät hallintorakenteet ja -prosessit eli yhteentoimivuuden ohjelman hallintoneuvoston, ECRIS-TCN-järjestelmän hallintoneuvoston, yhteentoimivuuden neuvoo-antavan ryhmän ja ECRIS-TCN-järjestelmän neuvoo-antavan ryhmän.

Virasto myös vahvisti edelleen suhdettaan nykyisiin neuvoo-antaviin ryhmiin (Eurodac, SIS ja VIS) ottamalla ne mukaan suunnitteluun ja operatiivisiin prosesseihin, jotta voidaan lisätä avoimuutta ja hyötyä ryhmien laajasta kokemuksesta ja tietämyksestä.

Kokonaislaadunhallinta

³⁸ Päätös nro 2019-042, tehty 19.3.2019, on saatavilla osoitteessa <https://eulisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents/public-register>.

Vuonna 2017 toteutetun yhteisen arviointikehyksen ensimmäisen itsearvioinnin perusteella laadittiin toimintasuunnitelma. Näiden toimien täytäntöönpanon tilaa tarkistettiin vuonna 2019, ja laadittiin jakson lopun raportti, jonka viraston hallintoneuvosto hyväksyi vuoden 2019 neljännellä neljänneksellä. Luetelluista 12 toimesta kuusi toimea on suoritettu kokonaan tai osittain, viisi on käynnissä ja yhtä on lykätty. Raportissa myös vahvistettiin, miten jatkossa aiotaan edetä yhteisen arviointikehyksen toteuttamisessa.

1.4.4 Talous ja hankinnat

Virasto jatkoi sisäisten taloudellisten prosessiensa ja menettelyjensä kehittämistä ja vahvistamista varmistaakseen käytettävissä olevien rahoitusresurssien avoimen ja tehokkaan hallinnoinnin.

Myös tiettyjen merkittävien tarjousprosessien digitoimiseksi tehtiin paljon työtä tarjousten sähköisellä toimittamisalustalla. Komission tuella virasto pystyy käyttämään täysimääräisesti tarjousten sähköistä toimittamisalustaa, minkä ansiosta tarjousprosesseissa voidaan siirtyä lopullisesti paperista sähköiseen työnkulkuun.

Tietotekniikkavirasto toteutti uusia toimenpiteitä tulevaisuuden suunnittelemista varten, erityisesti talousarvion ja hankintojen aloilla, sekä prosessiensa muutoksenhallintaa varten. Vuonna 2019 on siirrytty asteittain paperisista työnkuluista sähköisiin – käyttämällä EU:n laajuista kehittyntä rekisterijärjestelmää (ARES) – useimmissa prosesseissa varanhoidon, talousarvion, varojen ja hankintojen alalla. Prosessien uudelleensuunnittelu on keskeinen tekijä viraston jatkuvan menestymisen varmistamisessa, koska on käymässä selväksi, että uudet tehtävät ja niiden myötä lisääntynyt työmäärä eivät aina johda vastaaviin henkilöstön lisäyksiin, etenkin organisaation laajuisissa toiminnoissa.

Toimintoperusteisen budjetoinnin tulevaa käyttöönottoa varten tarvittavat osat selvitettiin ja viraston varainhoito- ja hankintamenettelyjä valvottiin ja kehitettiin jatkuvasti.

1.4.5 Henkilöresurssit

Henkilöstöhallintotoimissa keskityttiin vuonna 2019 kolmeen keskeiseen alaan: henkilöresurssien optimointiin ja vakaaseen hallintaan, henkilöresurssien tietoteknisten työkalujen kehittämiseen ja käyttöönottoon sekä operaatioihin liittyvään henkilöstön koulutukseen.

Henkilöresurssien optimointi ja vakaa hallinta

Henkilöstöyksikön ensisijaisena tehtävänä vuonna 2019 oli tukea organisaation eu-LISA 2.0 -organisaatiomuutosohjelman toteuttamisessa. Kolme neljästä ohjelmaan liittyvästä työnkulusta liittyi suoraan henkilöresurssihin. Virasto käynnisti vuonna 2019 muutosohjelman, jonka tavoitteena oli luoda uusi organisaatorakenne tietotekniikkaviraston toimeksiannon mukaisesti ja varmistaa, että oikeat ihmiset ovat oikeilla paikoilla.

Henkilöstöyksikkö varmisti, että muutosohjelman myötä henkilöstön kanssa järjestetään kuulemisia ja että edistymisestä tiedotetaan säännöllisesti eri kanavien kautta, myös erityiskäyttöön tarkoitettulla tietoaalustalla. Lisäksi käytettiin huomattavasti aikaa ja vaivaa esiin tuotujen mahdollisten huolenaiheiden kuuntelemiseen ja niihin puuttumiseen. Tämä paransi henkilöstön sitoutumista muutosprosessiin ja edisti uuden rakenteen onnistunutta käyttöönottoa. Kaikki työntekijät, joihin muutos vaikutti suoraan, saivat myös päivitettyä työnkuvaukset, joissa ilmoitettiin heidän uusista tehtävistään ja vastuistaan.

Henkilöstöhallinnon IT-työkalujen kehittäminen ja käyttöönotto

Vuonna 2019 hankkeessa, jossa EU:n virastot yhdistetään Sysper-järjestelmään, siirryttiin kehittämisestä ja käyttäjien tarpeiden analysoinnista täytäntöönpanovaiheeseen. Kesäkuussa 2019 otettiin käyttöön ensimmäinen organisaatorakennetta koskeva perusmoduuli, ja työntekijöitä ja heidän uraan liittyviä tietojaan koskeva toinen moduuli tuli käyttöön lokakuussa. Henkilöstötietojen siirto saatiin päätökseen, ja myös muutos tietotekniikkaviraston organisaatorakenteeseen toteutettiin.

Allegro-järjestelmään perustuva sähköinen rekrytointityökalu otettiin kokonaisvaltaisesti käyttöön ja päivitettiin työnhakijoiden hakemusten toimittamista ja rekisteröintiä varten. Tämä lisäsi rekrytoinnista vastaavan ryhmän tehokkuutta ja tehosti myös saaduista hakemuksista raportointia. Kaikki järjestelmän tulevat muutokset edellyttävät lisäresursseja, koska rekrytointiin liittyvä työmäärä on suuri. Rekrytoinnista vastaava ryhmä onnistui kuitenkin nykyaikaistamaan valintaprosessia käyttämällä verkkohaastattelutyökaluja ja verkkotestausmahdollisuuksia. Tämän alan kehittämistä jatketaan.

Tietotekniikkaviraston koulutuksen hallinnointijärjestelmää (i-Learn) kehitettiin edelleen ja koulutukseen ja suorituskykyyn liittyviä prosesseja on tehostettu työkalun avulla. Myös digitointikoulutusta koskevia pyyntöjä saatiin runsaasti, ja se on määrää aloittaa vuoden 2020 alussa. Häirinnän ehkäisystä on luotu uusi verkko-opiskelumoduuli, ja se on kaikkien viraston työntekijöiden käytettävissä.

Operaatioihin liittyvä henkilöstön koulutus

Syyskuusta alkaen kaikille tulokkaille on järjestetty useita perehdytystapahtumia, joissa käsitellään kaikkia viraston kannalta tärkeitä aiheita (esim. järjestelmiä, liikesuhteita, etiikkaa ja käytäntesääntöjä).

Henkilöstöhallinnon alan toimista, saavutuksista ja indikaattoreista on lisätietoa jäljempänä kohdassa 2.4.

1.4.6 Organisaation laajuiset palvelut ja tilat

Yleiset palvelut

Viraston päätoimipaikka sijaitsee Tallinnassa, Virossa, sen tekninen keskustoimipaikka Strasbourgissa, Ranskassa, sen tekninen varatoimipaikka St. Johann im Pongaussa, Itävallassa, ja sen yhteystoimisto Brysselissä, Belgiassa. Koska viraston henkilöstön ja itse paikalla työskentelevien toimeksisaajien määrä alkoi kasvaa huomattavasti vuonna 2019, ja kasvu jatkuu vähintään vuoteen 2021 asti, virasto on useiden vuosien ajan ollut mukana merkittävässä hankkeissa tilojensa laajentamiseksi. Tietotekniikkaviraston päätavoitteena on varmistaa, että kaikilla virastolle ja virastossa työskentelevillä on toimiva, tehokas ja miellyttävä työskentely-ympäristö.

Yleisten palvelujen ryhmä vastaa tehokkaasti toimivien tilojen ja niihin liittyvien tukipalvelujen kysyntään ja huolehtii niiden tarjonnasta operatiivisten vaatimusten täyttämiseksi. Se myös huolehtii jatkuvasti työterveyden ja työturvallisuuden tason parantamisesta ja työterveys- ja työturvallisuussuunnitelman laatimisesta, toteuttamisesta ja ylläpidosta. Käyttöön on otettu uusi ympäristöä koskeva keskeinen suorituskykyindikaattori moitteettoman energianhallinnan tukemiseksi ja viraston hiilijalanjäljen seuraamiseksi.

Virasto hankkii lisäksi logistiikka- ja toimituspalveluja pätevilta, tehokailta ja ammattitaitoisilta palveluntarjoajilta. Kaikki palvelut toimitetaan ajoissa liiketoimintaresurssina, millä tuetaan toiminnan tavoitteiden täyttämistä.

Strasbourgissa operatiivista toimipaikkaa varten on tehty uusi ylläpitosopimus, jotta voidaan varmistaa turvallinen, tehokas ja toimiva rakennusinfrastruktuuri toimintavaatimusten mukaisesti. Kaikkia laitteita ja omaisuutta ylläpidetään jatkuvasti optimoidun ylläpito-ohjelman mukaisesti.

Virasto on myös päättänyt laajentaa nykyistä toimipaikkaansa Strasbourgissa. Euroopan komission ja hallintoneuvoston ranskalaisen edustajan kanssa tehdyn ennakkotarkastuksen jälkeen sovittiin, että Ranska isäntämaana antaa virastolle tukea hankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Vuoden 2019 lopussa virasto allekirjoitti sopimuksen ohjelmointipalvelusta, jossa laaditaan alustavat vaatimukset ja tekniset edellytykset suunnittelupalvelulle, jonka on määrä alkaa vuoden 2020 lopussa. Hallintoneuvostolle myös tiedotettiin säännöllisesti Strasbourgissa teknisen toimipaikan toista laajennusta koskevasta hankkeesta sekä riskeistä, jotka liittyvät siihen, että uusille järjestelmille, henkilöstölle ja itse paikalla toimiville toimeksisaajille ei ole riittävästi tiloja. Hallintoneuvosto seurasi hanketta tiiviisti viraston kanssa. Hankkeesta toimitettiin alustavat tiedot talousarvioviranomaisille 2. huhtikuuta 2019. Sillä välin virasto jatkoi tilapäisen toimistotilan vuokraamista ja tilapäisen toimipaikan infrastruktuurin perustamista ensisijaisen datakeskuksen laajentamista varten, jotta voidaan lieventää kustannustehokkaasti riskiä, joka

liittyy siihen, että uusien järjestelmien, henkilöstön ja itse paikalla työskentelevien toimeksisaajien sijoittamiseen ei ole tiloja. Tilapäisen toimistotilan odotetaan olevan käytössä vuoden 2020 neljännellä neljänneksellä.

Virkamatkojen hallintapalvelua parannettiin ottamalla käyttöön kaksi ARES-työnkulkua, toinen matkustuspyyntöjä ja toinen matkakorvauksia varten. Se auttoi virastoa siirtymään paperittomaan toimintaympäristöön.

Asiakirjahallintapalvelut

Viraston piti luoda pitkäaikainen arkistonsäilytysstrategia, ja siksi se otti elokuussa 2019 palvelukseen asiakirjojen hallintavastaavan. Tämä helpotti tietotekniikkaviraston pitkäaikaista säilytystä koskevan toimintalinjan ja tietotekniikkaviraston pitkäaikaisten säilytysmenettelyjen laatimista. Toimintalinjan ja menettelyjen täytäntöönpano takaa, että virasto noudattaa kaikkia oikeudellisia ja sääntelyn liittyviä veloitteita, sekä varmistaa, että tietotekniikkaviraston asiakirjoja suojataan ja ne säilytetään niiden koko elinkaaren ajan.

Tieto- ja viestintätekniiset (TVT) palvelut

Viraston tieto- ja viestintätekniisillä palveluilla varmistetaan, että kaikkia tieto- ja viestintätekniisiä järjestelmiä ja sovelluksia käytetään optimaalisin parametrein, ne ovat luotettavia ja viraston käyttäjien saatavilla tarpeen mukaan, loppukäyttäjää saa niistä tukea ja niillä hallinnoidaan kaikkia tieto- ja viestintätekniikan hankkeita viraston tarpeiden mukaisesti.

Vuoden 2019 aikana tieto- ja viestintätekniisissä palveluissa tehtiin viraston sisäisten tarpeiden tukemiseksi parannuksia organisaation laajuisiin tietotekniisiin sovelluksiin ja kehitettiin infrastruktuuria verkoissa, järjestelmissä, virtualisoinnissa ja uudessa tallennusteknologiassa.

Tärkeimpiä saavutuksia tieto- ja viestintätekniisten järjestelmien aloissa olivat erityisesti käyttöiän lopussa olevien videokokous- ja etäkokousohjelmiston korvaaminen, käyttäjäkokemuksen parantaminen, siirtyminen Windows 10:een ja Office 2016:een, johdonmukaisen suorituskyvyn ja turvallisuuden varmistaminen toimintaympäristössä, uuden tallennusjärjestelmän käyttöönotto tukemaan tietotekniikkaviraston käyttäjien kasvanutta kysyntää, CERT-EU-palvelujen täytäntöönpano tietotekniikkaviraston verkkojen turvallisuuden lisäämiseksi sekä uusi varaohjelmisto, joka konfiguroitiin varmistamaan kaikki tieto- ja viestintätekniiset komponentit ja jolla lisättiin uusi toiminnallisuus sekä tehokkuutta ja laajennettavuutta viraston varmistustoimintoihin.

Lisäksi organisaation laajuisia sovelluksia edistettiin sisäisiä menettelyjä koskevilla työnkuluilla, parannuksilla ja lisätoiminnoilla SharePoint-alustassa tukemalla organisaation laajuisia suunnittelua ja raportointia ja luomalla sopimusten seurantatyökalu. Myös verkko-opiskelupalvelun jatkuvuus henkilöstölle ja jäsenvaltioille turvattiin vuoden aikana pitämällä yllä verkko-opiskeluinfrastruktuuria tietotekniikkaviraston tietoturvaliiketoiminnan mukaisesti.

Vuonna 2019 tieto- ja viestintätekniikan neuvontapalvelu otti vastaan 7 824 ilmoitusta ja toimi keskitettynä asiointipisteenä kaikkien viraston käyttäjien kaikissa teknologiaan liittyvissä kysymyksissä ja pyynnöissä.

1.4.7 Viestintä

Ulkoisen viestintä

Tietotekniikkaviraston vuoden 2019 tavoitteena organisaation laajuisessa viestinnässä oli lisätä näkyvyyttä, varmistaa uskottavuus ja edistää virastoa ja sen sidosryhmiä vastavuoroisesti hyödyttäviä suhteita. Virasto toteutti useita toimenpiteitä parantaakseen julkisia tiedotustyökalujaan. Se teki muun muassa perusteellisen analyysin verkkosivustoa koskevista tarpeista, jotta se voisi ymmärtää, mitä toimenpiteitä tarvitaan varmistamaan, että tulevaisuuden verkkokehitys vastaa sekä luotettavuutta että tietoturva koskevia vaatimuksia, jotka johtuvat EES- ja ETIAS-säädöksistä. Vuonna 2019 aloitettiin hanke viraston visuaalisen identiteetin elävöittämiseksi. Sen tarkoituksena oli päivittää ja tehostaa kaikkia suunnitteluun liittyviä tekijöitä sekä miettiä tietotekniikkaviraston hallinnoimien laaja-alaisen tietojärjestelmien alabrändien luomista osana rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän tulevaa käynnistämistä. Näin virastolle saataisiin aiempaa enemmän julkista näkyvyyttä. Lisäksi on kehitetty yksittäiskäyttöön

tarkoitettua tietografiikan tyylistä mikroverkkosivustoa, jossa voidaan esitellä järjestelmiä, yhteentoimivuusohjelmaa ja aloja, joiden merkitys on kasvanut viraston toimeksiannon laajenemisen myötä – koulutusta, tutkimusta sekä raportointia ja tilastointia. Käynnistys on suunniteltu vuoden 2020 toiselle neljännekselle. Vuonna 2019 viraston julkisella verkkosivustolla kävi edelleen keskimäärin noin 100 000 vierailijaa vuodessa. Käynti kesti keskimäärin yli kaksi minuuttia. Poistumisten osuus oli noin 41 prosenttia, mikä johtunee viraston toiminnan hyvin erityislaatuisen luonteesta. Suuntaus on kuitenkin selkeästi nouseva. Työtilaisuuksiin liittyvät sivut herättivät eniten kiinnostusta. Uutta sisältöä lisättiin viimeisimmäksi luotuihin neuvoo-antaviin ryhmiin, liikenteenharjoittajia koskevaan työryhmään ja asiakirjojen julkista saatavuutta käsittelevään työryhmään. Nämä uudet lisäykset herättivät yleistä kiinnostusta ja auttoivat tuomaan esiin viraston sitoutumisen avoimuuteen. Virasto keskitti ennakoivasti toimiaan kohokohtien jakamiseen ja avoimuuden takaamiseen sosiaalisen median kanavilla. Niiden kaikkien seuraajamäärät kasvoivat huomattavasti (+33 % Twitterissä, +58 % Facebookissa ja +99 % LinkedInissä). Tämä liittyy sellaisten tarvittavien resurssien ja työkalujen hankkimiseen, jotka ovat välttämättömiä suunnitelluille ja kohdennetuille toimille ja saatavilla säännöllisiä viestintätoimia varten.

Tietotekniikkavirasto toteutti merkittäviä toimenpiteitä edistääkseen näkyvyyttään, lisätäkseen tietoisuutta ja jakaakseen asiaankuuluvaa tietoa eri osallisryhmille. Kohokohtia olivat kuudes tietotekniikkaviraston vuosikonferenssi ja kaksi toimialan pyörän pöydän tapahtumaa. Vuosikonferenssi "The New Information Architecture as a Driver for Efficiency and Effectiveness in Internal Security" järjestettiin EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion Suomen johdolla. Se kokosi yhteen lähes 200 edustajaa jäsenvaltioista, EU:n toimielimistä ja virastoista sekä ammattihenkilöitä toimialalta ja yliopistomaailmasta. Menestyksestä todisti osallistujien korkea tyytyväisyystaso (96,6 %). Keväällä ja syksyllä järjestetyissä kahdessa toimialan pyörän pöydän tapahtumassa oli yhteensä yli 190 osallistujaa. Ne tarjosivat hyödyllisen foorumin yksityiskohtaisille keskusteluille⁵⁹). Virasto oli myös aktiivisesti mukana kymmenkunnassa konferenssissa ja seminaarissa. Niitä olivat muun muassa Euroopan poliisikongressi, matkustajaterminaalinäyttely ja -konferenssi sekä kansainvälinen raja- ja turvallisuuskonferenssi.

Sisäinen viestintä

Vuonna 2019 sisäisessä viestinnässä ensisijainen aihe oli eu-LISA 2.0 -organisaatiomuutos. Koko vuoden ajan jaettiin säännöllisesti päivityksiä muutosprosessista. Niitä olivat muun henkilöstökokoontumiset, joissa vahvistettiin kaksisuuntaista viestintää ja annettiin työntekijöille mahdollisuus kertoa huolistaan ja esittää kysymyksiään suoraan ylimmälle johdolle, asiaa koskeva verkkosivusto, erityisosio viikoittaisessa uutiskirjeessä ja muut verkkoviestinnän ja verkon ulkopuolisen viestinnän keinot. Virasto kiinnitti erityistä huomiota avoimuuden varmistamiseen ja päivitetyn tiedon antamiseen helposti kaikkien työntekijöiden käyttöön. Sisäisen viestinnän ryhmä vastasi yhteensä 79 tapaamisesta ja tapahtumasta (sekä artikkeleista ja kuvagallerioista). Vuonna 2019 julkaistiin 44 numeroa viikoittaisesta News and Info -lehdestä, joka on ensisijainen tietolähde 89 prosentille työntekijöistä³⁹. Lisäksi kirjoitettiin 74 julkaisua intranetissä ja järjestettiin kuusi henkilöstön kokoontumista (yleisiä ja aihekohtaisia "tunti toimitusjohtajan kanssa" -tapaamisia), joissa johto vastasi noin sataan henkilöstöltä kerättyyn kysymykseen.

Virasto laajensi kriisiviestintäsuunnitelmaansa ja edisti kriisinhallinta- ja kriisitoimintasuunnitelmaa edelleen osana toiminnan jatkuvuussuunnitelmaa.

Vuoden loppuun laadittiin erikoisjulkaisu tietotekniikkaviraston kohokohdista vuonna 2019, ja se jaettiin kaikille työntekijöille. Sen tarkoituksena on auttaa luomaan organisaatiokulttuuria juuri uudistetussa organisaatiossa.

Sisäistä viestintää koskevan vuoden 2019 vuosikyselyn mukaan yleinen tyytyväisyys sisäisiin viestintäkanaviin ja -toimiin oli 94 prosenttia. Erittäin tyytyväisten vastaajien määrä kasvoi viisi prosenttia ja tyytymättömyystaso laski kuusi prosenttia vuodesta 2018.

39 Sisäisen viestinnän tyytyväisyyskysely 2019.

1.4.8 Sisäinen tarkastus

Viraston sisäisen tarkastuksen yksikkö (IAC) antaa riippumattomia ja puolueettomia varmistus- ja neuvontapalveluja toimitusjohtajalle ja hallintoneuvostolle. Virasto jatkoi yhteistyötä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen ja Euroopan komission sisäisen tarkastuksen yksikön kanssa ja isännöi niiden tarkastuskäyntejä sekä toteutti toimenpiteitä vastataksaan tarpeen mukaan tarkastusten perusteella mahdollisesti annettaviin suosituksiin. Sisäisen tarkastuksen yksikkö koordinoi työtä tällä alalla, muun muassa raporttien laadintaa sekä tehtävien ja jatkotoimien suorittamista, ja lisäsi myös viraston johdon ja henkilöstön yleistä tietoisuutta sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen periaatteista, tavoitteista ja menettelyistä.

Sisäisen tarkastuksen yksikön suorituskykyindikaattorien vuoden 2019 tulokset esitetään taulukossa 4.

Taulukko 4: Sisäisen tarkastuksen yksikön vuoden 2019 suorituskykyindikaattorit

Indikaattori	2019	2018	2017
Vuosittaisen sisäisen tarkastussuunnitelman toteutuminen Tavoite > 80 %	89 %	91 %	90 %
Henkilöstön koulutustunnit vuodessa verrattuna talousarvioon. Tavoite: perustaso (IAC:n koulutusresurssit ovat 64 tuntia vuodessa työntekijää kohti).	53 %	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Ajoissa toimitetut tarkastuksen aiheet Tavoite > 80 %	42 %	70 %	67 %

Suorituskykyindikaattorin ”ajoissa toimitetut tarkastuksen aiheet” 42 prosentin tuloksesta käy ilmi, että sisäisen tarkastuksen yksikön on parannettava viivettä raporttiluonnoksen ja toimitusjohtajalle ja hallintoneuvostolle osoitetun lopullisen viestinnän välillä. Sitä varten sisäisen tarkastuksen yksikkö aikoo ottaa kesäkuuhun 2020 mennessä käyttöön kyseessä olevia johtajia koskevan raportointimallin ja viestinnän vakiotyönkulun ja korostaa niissä tarkastusmenettelyjen tulosten toimittamista ajoissa (eli tarkastuskertomuksen havaintojen ja huomautusten validointia).

Seuraavat aiheet lisättiin alustavaan sisäisen tarkastuksen suunnitelmaan, jonka hallintoneuvosto⁴⁰ hyväksyi marraskuussa 2019, ja ne toteutettiin:

- Kysely ohjelman ohjauskomitean tehokkuudesta (kuuleminen)
- Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tarkastus EU:n virastoista (koordinointi)

Seuraavat aiheet toteutettiin ajoissa:

- Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tarkastus tietotekniikkaviraston vuoden 2018 tilinpäätöksen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta – lopullinen (koordinointi)
- Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tarkastus vuoden 2019 tilinpäätöksen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta – väliaikainen (koordinointi)
- Tarkastuksen suositusten seuranta ja jatkotoimet (varmistus ja yhteistyössä Euroopan komission sisäisen tarkastuksen kanssa)
- Etiikkaa ja rehellisyyttä koskevien valistustapahtumien toteuttaminen (yhteistyössä henkilöstöyksikön kanssa)

⁴⁰ Päätös 2018-168, kohta B.6.

- Kysely ohjelman ohjauskomitean tehokkuudesta (kuuleminen)

Seuraavat (ts. lopullinen tarkastuskertomus hallintoneuvostolle ja toimitusjohtajalle) toimitettiin myöhässä:

- Viraston uuden organisaatorakenteen toteuttaminen (kuuleminen)
- Tietotekniikkaviraston tarkistetun sisäisen valvonnan kehyksen käyttöönoton helpottaminen (kuuleminen)
- Euroopan tilintarkastustuomioistuimen suorituskykytarkastus rajavalvonnasta – sisäistä turvallisuutta koskevista tietojärjestelmistä (koordinointi)
- Viraston petostentorjuntastrategian täytäntöönpanon seuranta ja siitä raportointi (kuuleminen)

Seuraavat aiheet viivästyivät ja ne toteutetaan vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla:

- Sisäisen tarkastuksen yksikön tekemä arviointi rajanylitystietojärjestelmää koskevasta hankkeesta: toiminnan ja tietotekniikan yhdenmukaistaminen (varmistus)
- Euroopan komission sisäisen tarkastuksen tarkastus rekrytoinnista, yhteisten jaettujen laitealustojen hallinnoinnista ja etiikasta (koordinointi)
- Euroopan tilintarkastustuomioistuimen suorituskykytarkastus EU:n virastoista (koordinointi)

Sisäisen tarkastuksen yksikkö osallistui pyynnöstä säännöllisesti hallintoneuvoston tarkastuksesta, vaatimustenmukaisuudesta ja taloudesta vastaavan komitean ohjelmaan ja arviointeihin.

2 Hallinto

2.1 Hallintoneuvosto

Virasto jatkoi vuonna 2019 erittäin tiivistä, läpinäkyvää ja rakentavaa yhteistyötä hallintoneuvoston kanssa. Niiden asioiden lisäksi, jotka hallintoneuvosto on hyväksynyt tehtäviensä mukaisesti, virasto on esitellyt sille säännöllisesti kaikki raportointijakson aikana havaitut merkittävät riskit ja kysymykset sekä toteutetut lieventämistoinenpiteet.

Hallintoneuvostolle esiteltiin säännöllisesti rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän käyttöönoton tila sekä niiden ohjelman hallintoneuvostojen raportit. Niissä esiteltiin ohjelmiin liittyviä riskejä ja kysymyksiä. Hallintoneuvosto puuttui useaan otteeseen erityisesti siihen, että jäsenvaltioiden on osallistuttava vahvasti, jotta voidaan varmistaa ohjelmien toteuttaminen ajoissa. Hallintoneuvosto myös hyväksyi rajanylitystietojärjestelmän biometristä tunnistusjärjestelmää koskevan hankinnan uudelleenkäynnistämisen, jotta siihen voidaan yhdistää yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu.

SIS-, VIS- ja Eurodac-järjestelmien neuvoo-antavat ryhmät tiedottivat hallintoneuvostolle työnsä tilasta, myös riskeistä ja kysymyksistä, jotka liittyvät järjestelmien operatiiviseen hallintaan ja kehityshankkeisiin.

Hallintoneuvostoa pidettiin säännöllisesti ajan tasalla uudesta monivuotisesta rahoituskehiksestä 2021–2017 käytyjen neuvottelujen tilasta. Hallintoneuvosto ilmaisi kesäkuussa 2019 huolensa siitä, että jos virastolle osoitettavat taloudelliset resurssit eivät riitä, tietotekniikkavirasto ei ehkä pysty toteuttamaan kaikkia tehtäviään, mikä vaarantaa sen kyvyn taata järjestelmien vakaus ja käytettävyys. Hallintoneuvosto myös seurasi tiiviisti Strasbourgin teknisen toimipaikan toista laajennusta koskevaa hanketta sekä riskejä, jotka liittyvät siihen, että uusille järjestelmille, henkilöstölle ja itse paikalla toimiville toimeksisaajille ei ole riittävästi tiloja. Hallintoneuvostoa pidettiin säännöllisesti ajan tasalla viraston muutosohjelman (eu-LISA 2.0) täytäntöönpanon tilasta. Se liittyy läheisesti määritettyyn viraston laajuiseen riskiin (organisaation epävakaus). Virasto toimitti hallintoneuvostolle johdonmukaisesti seurantaraportin tarkastuksen suositusten täytäntöönpanon tilasta.

Hallintoneuvosto nimitti 12. helmikuuta uuden tietosuojavastaavan. Hallintoneuvosto hyväksyi 20. maaliskuuta tietotekniikkaviraston sisäisen valvonnan kehiksen ja tietotekniikkaviraston petostentorjuntastrategian vuosille 2019–2021. Hallintoneuvosto hyväksyi 28. elokuuta 2019 tietotekniikkaviraston päivitetty varainhoitoa koskevat säännökset. Hallintoneuvosto nimitti 20. marraskuuta Luca Tagliaretin tietotekniikkaviraston varatoimitusjohtajaksi viiden vuoden ajaksi.

2.2 Tärkeimmät kehityssuuntaukset

2.2.1 eu-LISA 2.0

Kuten kohdassa 1.4.1 mainitaan, virasto käynnisti vuonna 2019 muutosohjelman. Sen tarkoituksena on toteuttaa uusi organisaatorakenne, joka vastaa tietotekniikkaviraston uutta toimeksiantoa. Ohjelma on nimeltään eu-LISA 2.0, ja sen tavoitteena on varmistaa, että organisaatiomuutosprosessi on avoin ja läpinäkyvä ja että tietotekniikkaviraston henkilöstö osallistuu siihen.

Jotta eu-LISA 2.0 -ohjelma omaksutaan virastossa kokonaisvaltaisesti, muodostettiin työryhmä 2.0, joka laati muutetun viraston sektorien ja yksikköjen uusien tehtävien ja toimintojen kuvauksia. Työryhmä myös päivitti keskeisiä organisaation laajuisia ja operatiivisia prosesseja, laati johdolle kokonaisvaltaisen kuvan ja osallistui viraston uuden toimintamallin määrittelyyn. Juuri luotujen yksikköjen päälliköiden valintamenettely saatiin operaatio-osaston osalta päätökseen toukokuussa ja viraston hallinto-osaston osalta marraskuussa.

Virastolla on ollut 1. syyskuuta 2019 lähtien uusi organisaatorakenne, jonka tavoitteena on tehdä virastosta huipputason organisaatio ja luoda uusia ajattelu- ja toimintatapoja.

Koko muutosohjelman ajan järjestettiin kuulemisia, ja edistymistä esiteltiin säännöllisesti viraston henkilöstölle sekä yksilöllisesti että viraston tasolla. Tämä paransi henkilöstön sitoutumista muutosprosessiin ja edisti uuden rakenteen onnistunutta käyttöönottoa. Viestinnän ja keskustelujen järjestämistä varten perustettiin erityinen tietoaalusta "eu-LISA 2.0". Sitä päivitettiin jatkuvasti, ja sen käyttöä edistettiin henkilöstön keskuudessa. Viraston muutoksesta järjestettiin säännöllisesti erityisiä henkilöstötapaamisia, joissa tiedotettiin tehdyn työn tilasta ja etenemisestä. Henkilöstön esittämiin kysymyksiin ja huolenaiheisiin vastattiin, mikä edisti kahdensuuntaista viestintää johtoryhmän kanssa.

Virasto järjesti sekä Tallinnassa että Strasbourgissa koulutusta muutoksenhallinnasta. Näkökulmana oli myönteinen suhtautuminen muutokseen. Viraston henkilöstö sai tietoa muutokseen reagoinnista sekä siitä, että on tärkeää suhtautua muutokseen myönteisesti ja määrittää oma asema muutosprosessissa. Johtotehtävissä oleville työntekijöille järjestettiin vastaavia tapahtumia, joissa käsiteltiin muutoksen onnistunutta johtamista, asianomaisten mallien käyttöä muutoksen toteuttamisessa, vastarinnan mahdollisten syiden selvittämistä ja ihmisten tukemista rakentavassa työskentelyssä muutoksen aikana.

Virasto loi myös organisaatiomuutolle brändin (eu-LISA 2.0), jota tuettiin yksinkertaisilla ja vaikuttavilla menetelmillä, kuten videoilla, brändätyillä tavaroilla ja työpajoilla, joissa oli kokeneita puhujia. Näin autettiin varmistamaan, että enemmistö viraston henkilöstöstä suhtautui myönteisesti tulevaan muutokseen. Vuoden 2019 sisäisen viestinnän kyselyssä 72 prosenttia vastanneista sanoi, että he olivat saaneet säännöllisesti tietoa ja päivityksiä viraston muutoksesta, 73 prosenttia katsoi, että muutoksesta tiedottamiseen käytetyt viestintäkanavat täyttivät heidän tarpeensa, ja 65 prosenttia vastasi, että tietotekniikkaviraston muutosprosessiin liittyvien tietojen laatu ja tiheys täyttivät heidän tarpeensa.

Myös hallintoneuvostolle tiedotettiin säännöllisesti muutosohjelman etenemisestä.

Kaaviossa 11 esitetään tietotekniikkaviraston muutosohjelman tärkeimmät välitavoitteet ja aikataulu. Kaikki raportointijakson välitavoitteet saavutettiin.

Kaavio 11: eu-LISA 2.0 – Tärkeimpien välitavoitteiden aikataulu

Vaikka muutos tuo virastolle uusia haasteita, se myös antaa organisaatiolle mahdollisuuden uudistaa itsensä sekä muodon että ajattelun kannalta. Siirtyminen erillisestä toimintamallista monialaiseen malliin edellyttää uusia ajattelu-

ja toimintatapoja. Muutosohjelman tuoma uusi vauhti valjastetaan käynnistämään koko organisaatiokulttuurin muutos ja edistämään asennetta, jossa saadaan asioita aikaan yhdessä.

2.2.2 Uusi lainsäädäntö

Vuonna 2019 oikeudellisessa ympäristössä, jossa tietotekniikkavirasto toimii, tapahtui merkittäviä muutoksia.

Tietotekniikkaviraston uusi perustamisasetus tuli voimaan 11. joulukuuta 2018. Viraston toimeksiannon vahvistamisen myötä sillä on nyt aiempaa enemmän vastuuta nykyisten ja tulevien järjestelmien suunnittelussa, kehittämisessä, yhteentoimivuudessa ja operatiivisessa hallinnoinnissa turvallisuuden, rajaturvallisuuden, muuttoliikkeen ja turvapaikka-asioiden alalla. Uusi toimeksianto laajentaa viraston työskentelyalaa, koska sen rooli kasvaa tutkimuksessa, järjestelmien tietojen laadun varmistamisessa sekä sen toimeksiantoon suoraan liittyvissä kokeiluhankkeissa, mallien toimivuuden osoittamisessa ja testaustoimissa.

Kolme uutta asetusta, joiden tarkoituksena on vahvistaa Schengenin tietojärjestelmää entisestään, tulivat voimaan 28. joulukuuta 2018. Niissä esitetään vaatimukset eri säännösten täytäntöönpanosta joko yhden, kahden tai kolmen vuoden kuluessa asianomaisten säädösten voimaantulosta. Tarkistetun oikeudellisen kehyksen tavoitteena on myös varmistaa SIS-järjestelmän täysi yhteentoimivuus muiden muuttoliikettä, rajaturvallisuuden ylläpitämistä ja turvallisuutta koskevien EU:n järjestelmien kanssa. Myös AFIS-toimintoa on täydennetty entisestään.

ECRIS-TCN-asetus tuli voimaan 11. kesäkuuta 2019. Tietotekniikkavirasto vastaa ECRIS-TCN-järjestelmän kehittämisestä ja operatiivisesta hallinnoinnista. Se on ensimmäinen laaja-alainen tietojärjestelmä, jonka tietotekniikkavirasto on suunnitellut ja kehittänyt ensisijaisesti oikeusalan tarkoituksiin.

Samana päivänä tuli voimaan kaksi asetusta EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuuskehyksen perustamisesta 1) poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön, turvapaikka- ja muuttoliikeasioiden ja 2) raja- ja viisumiasioiden aloilla. Yhteentoimivuuden teknisiä komponentteja ovat yhteinen henkilötietorekisteri (CIR), eurooppalainen hakuportaali (ESP), yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu (sBMS), rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin (MID) ja raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkisto (CRRS). Niiden kehittäminen on toistuva prosessi, joka edellyttää ensin rajanylitystietojärjestelmän ja ETIAS-järjestelmän käyttöönottoa.

2.2.3 Yhdistyneen kuningaskunnan Euroopan unionista eroamisen vaikutus

Sen jälkeen, kun sopimus Yhdistyneen kuningaskunnan Euroopan unionista eroamista koskevan sopimuksen luonnoksesta allekirjoitettiin marraskuussa 2018, virasto on seurannut tilannetta jatkuvasti määrittääkseen mahdollisia uusia velvoitteita. Lainvalvonnan ja sisäisen turvallisuuden kannalta Yhdistyneellä kuningaskunnalla ei ole sen 31. tammikuuta 2020 tapahtuneen eroamisen ja sitä seuranneen, 31. joulukuuta 2020 päättyvän, siirtymäajan jälkeen pääsyä tietotekniikkaviraston operatiivisen hallinnoinnin piiriin kuuluviin unionin tietojärjestelmiin eli tarkemmin sanottuna Schengenin tietojärjestelmään ja Eurodac-järjestelmiin. Tietotekniikkavirasto odotti eron tapahtuvan vuonna 2019, joten se teki kaikki tarvittavat valmistelut erottaakseen Yhdistyneen kuningaskunnan Schengenin tietojärjestelmästä ja Eurodac-järjestelmästä ja mahdollisesti poistaakseen sen tiedot järjestelmästä, kun tai jos sitä edellytettäisiin lainsäädännössä. Virasto keskusteli säännöllisesti teknisistä yksityiskohdista Euroopan komission ja asianomaisten neuvoa-antavien ryhmien kanssa ja osallistui brexitä koskevaan erityiseen työskentelyistuntoon, jonka komissio järjesti EU:n virastoille 5. syyskuuta. Virasto teki tarvittavat valmistelut erosopimuksen soveltamiseksi ja Yhdistyneen kuningaskunnan osallistumista viraston hallintoelimiin, henkilöstöhallintoon, tilastoraportteihin ja muihin asiaankuuluviin asioihin koskevien komission ohjeiden noudattamiseksi.

2.3 Talousarvion ja varainhoidon hallinto

2.3.1 Varainhoito

Tietotekniikkavirastoa rahoitetaan eri rahoituslähteistä⁴¹, Valtaosa tuloista tulee EU:n tuesta, joka saadaan vuosittain EU:n talousarviosta, komissiota koskevan pääluokan luvusta 18 02 "Sisäinen turvallisuus" sellaisena kuin budjettivallan käyttäjä sen hyväksyy⁴². Lisätuloja saadaan assosioituneista maista.

Virasto julkaisee osana vuotuista raportointikehystä talousarvion toteutumisasteet ja suoritusindikaattorit, jotka osoittavat, miten tehokkaasti ja vaikuttavasti virasto hallinnoi menojaan raportointijaksolla.

2.3.2 Talousarvion toteuttaminen

Tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto hyväksyi vuoden 2019 lopullisen tuloja ja menoja koskevan ennakoarvion⁴³ 21. joulukuuta 2018.

Viraston talousarvion toteutumisaste oli korkea vuoden 2019 lopussa:

- 99,7 prosenttia maksusitoumusmäärärahoista, kun otetaan huomioon hallintoneuvoston hyväksymät toimenpiteitä edellyttävät maksumäärärahasiirrot vuoden 2020 helmikuussa, mistä esitetään yhteenveto taulukossa 5
- 99,3 prosenttia maksumäärärahoista, mukaan lukien hallinnollisten menojen siirrot varainhoitovuodelle 2020.

Taulukko 5: Maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)

Vuoden 2019 talousarvion toteutuminen 31.12.2019			Talousarvion toteutuminen, joka sisältää päätökseen perustuvan siirron	
Vuoden 2019 lopullinen hyväksytty talousarvio	Toteutuneet maksusitoumusmäärärahat	Pantu täytäntöön (%)	Toimenpiteitä edellyttävät siirrot	Pantu täytäntöön ottamalla toimenpiteitä edellyttävät siirrot huomioon (%)
288,403	128,370	44,5 %	159,076	99,7 %

Osuus kokonaistalousarviossa edellytti virastolle osoitettujen uusien tehtävien oikeusperustojen hyväksymistä ja/tai täytäntöönpanosäädösten antamista, kuten taulukossa 6 esitetään.

Taulukko 6: Uusien tehtävien maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)

Uudet tehtävät/järjestelmät	Maksusitoumusmäärärahat
	at
Lain mukainen rahoituspalvelus SIS-järjestelmän raja-/poliisiyhteistyön uudelleenlaadinnasta	2,261
Lain mukainen rahoituspalvelus SIS-järjestelmän palauttamisosion uudelleenlaadinnasta	0,517
Lain mukainen rahoituspalvelus ECRIS-TCN-järjestelmästä	4,116
Lain mukainen rahoituspalvelus yhteentoimivuudesta	5,830
Uutta oikeusperustaa edellyttävä kokonaistalousarvio	12,724

⁴¹ Asetuksen (EU) N:o 2018/1726 46 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

⁴² Ks. asetuksen (EU) N:o 2018/1726 45 artiklan 5 ja 6 kohta. Tähän tukeen kuului C1-sitoumuksia ja maksumäärärahoja (myönnettyt kuluvat varainhoitovuoden määrärahat).

⁴³ Asetuksen (EU) N:o 2018/1726 45 artiklan 7 kohdan mukaisesti.

Taulukon 6 määrät sisältävät hallinnolliset kulut, jotka osoitetaan talousarvionimikkeistön mukaan osastossa 1 – Henkilöstömenot ja osastossa 2 – Infrastruktuuri- ja toimintakulut.

Lisätalousarvio nro 1

Viraston vuoden 2019 talousarvio sisälsi seuraavat määrärahat:

- Uusien järjestelmien (uudelleenlaadittu Eurodac, Dublinin jakomekanismi) kehittäminen: talousarvion käytön ehtona oli asiaankuuluvien oikeusperustojen hyväksyminen ja voimaantulo.
- Rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuden, uudelleenlaaditun SIS-järjestelmän ja ECRIS-TCN-järjestelmän kehittäminen: oikeusperusta hyväksyttiin, mutta tässä vaiheessa ei edellytetty talousarviota, koska hankinta oli käynnissä.
- Maksumäärärahat, jotka saatiin viraston talousarvion vahvistavan EU:n talousarviomenettelyn aikana mutta joita virasto ei ollut pyytänyt.

Hallintoneuvosto hyväksyi yhden lisätalousarvion, jolla käsiteltiin edellä mainittuja kysymyksiä

- palauttamalla 8 289 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoina
- palauttamalla 66 051 miljoonaa euroa maksumäärärahoina

Taulukossa 7 esitetään yksityiskohtainen jaottelu lisätalousarviosta talousarvion osastojen mukaan.

Taulukko 7: Vuoden 2019 lisätalousarvion erittely (miljoonaa euroa)

Talousarvion osasto	Järjestelmä/tehtävä		Lisätalousarvio	
			Maksusitoumusmäärärahat	Maksumäärärahat
A01	Henkilöstömenot		-2 554	-2 554
	josta	Yhteentoimivuus	-2 006	-2 006
		Eurodac-asetuksen uudelleenlaadinta	-0,268	-0,268
		ECRIS-TCN-järjestelmä	-0,280	-0,280
B03	Toimintamenot		-5,735	-63,497
	josta	Yhteentoimivuus		-1,688
		SIS-järjestelmän uudelleenlaadinta		-0,299
		Eurodac-asetuksen uudelleenlaadinta	-5,600	-3,920
		Dublinin jakomekanismi	-0,135	-0,135
		Rajanylitystietojärjestelmä (EES)		-23,523
		ETIAS		-6,643
		ECRIS-TCN-järjestelmä		-3,766
		Lisämaksumäärärahat, joita tietotekniikkavirasto ei ollut pyytänyt		-23,523
Vuoden 2019 lisätalousarvio yhteensä			-8,289	-66,051

Päätökseen perustuvat siirrot

Koska rajanylitystietojärjestelmän, ETIAS-järjestelmän, yhteentoimivuuden, uudelleenlaaditun SIS-järjestelmän ja ECRIS-TCN-järjestelmän hankinnat ovat käynnissä, virasto pystyi siirtämään 159,076 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja vuodelta 2019 vuodelle 2020 hallintoneuvoston päätöksellä, jotta kyseiset varat voitaisiin säilyttää käytettäväksi seuraavina vuosina (taulukko 8)⁴⁴.

⁴⁴ Viraston varainhoitoasetuksen 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Hallintoneuvoston päätös tehtiin ennen 15. helmikuuta 2020.

Taulukko 8: Vuoden 2019 siirron erittely (miljoonaa euroa)

Talousarvion osasto	Järjestelmä/tehtävä	Vuoden 2019 maksusitoumusmäärärahojen toimenpiteitä edellyttävät siirrot
Bo3 Toimintamenot	Yhteentoimivuuden poliisiyhteistyö/rajat	2,818
	SIS-järjestelmän uudelleenlaadinta	7,328
	Rajanylitystietojärjestelmä (EES)	131,415
	ETIAS	9,983
	ECRIS-TCN-järjestelmä	7,532
Bo3 yhteensä		159,076

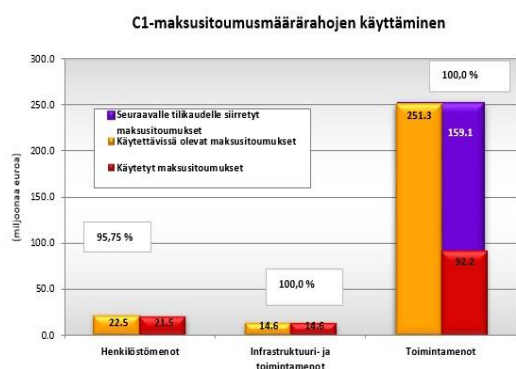
Kun lainsäädäntöehdotus toimitetaan budjettivallan käyttäjälle, asiaankuuluvat määrärajat kirjataan talousarvioon. Koska kaikkia tietotekniikkaviraston vastuulle annettuja uusia tehtäviä koskevien lainsäädäntöehdotusten antaminen on viivästynyt, viraston piti siirtää vastaavasti talousarviota.

Maksusitoumusmäärärahojen toteutuminen

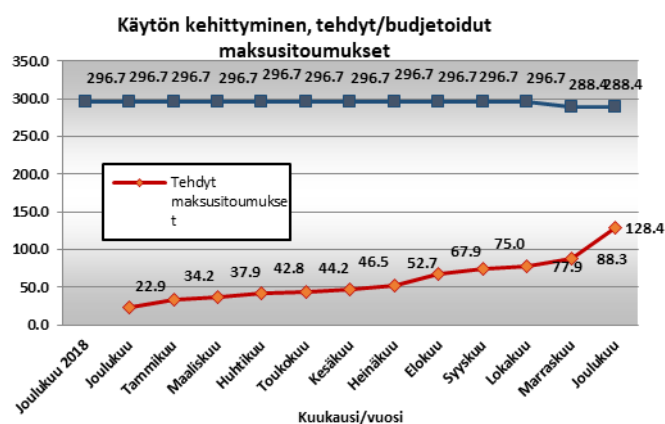
Vuodelle 2019 myönnetty maksusitoumukset (C1) jaettiin eri osastoihin seuraavasti:

- 87,13 prosenttia operatiiviseen talousarvioon (osasto 3)
- 5,07 prosenttia infrastruktuuri- ja toimintamenoihin (osasto 2)
- 7,8 prosenttia henkilöstömenoihin (osasto 1).

Kaaviossa 12 ja kaaviossa 13 esitetään talousarvion toteutuminen osastoittain vuoden lopussa.

Kaavio 12: C1-maksusitoumusmäärärahojen käyttäminen

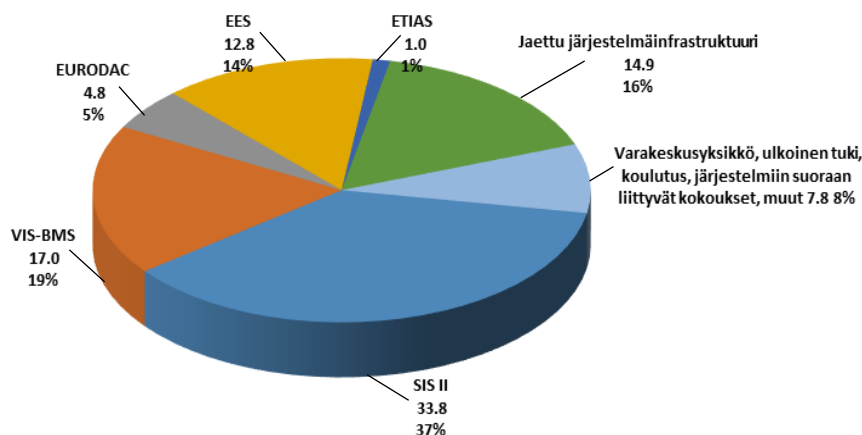

Kaavio 13: Suuntaukset sidottujen ja budjetoitujen varojen käytössä

Osastossa 3 ydintoimintojen tukemiseen käytettävien sopimusten monivuotisen luonteen vuoksi vuoden 2019 avoimista maksusitoumusmäärärahoista on siirretty automaattisesti seuraavalle tilikaudelle 78,7 miljoonaa euroa, ja ne maksetaan vuonna 2020 ja tulevina vuosina. Uusiin tehtäviin liittyvät 159,1 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja siirrettiin hallintoneuvoston päätöksen perusteella.⁴⁵ Yksityiskohtainen erittely esitetään liitteessä II

⁴⁵ Hallintoneuvoston päätös 2020–19, tehty 7.2.2020

Operatiivisesta talousarviosta pantiin täytäntöön 100 prosenttia eli 251,3 miljoonaa euroa (159,1 miljoonaa euroa siirtoja ja 92,2 miljoonaa euroa toteutuneita maksusitoumusmäärärahoja). Kaaviossa 14 esitetään operatiivisen talousarvion jakautuminen luvuittain, lukuun ottamatta siirrettyjä määrärahoja, jotka esitetään taulukossa 8.

Kaavio 14: Osaston 3 maksetut maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa)

Vuonna 2019 virasto peruutti 4,818 miljoonaa euroa edelliseltä varainhoitovuodelta siirrettyjä maksusitoumusmäärärahoja. Se on 2,1 prosenttia kaikista siirretyistä määrärahoista taulukossa 3 – toimintamenot. Taulukossa 9 tehdään yhteenveto määrärahojen vapauttamisesta kohteena olevan oikeudellisen sitoumuksen alkuperäisen vuoden mukaan.

Taulukko 9: Vuoden 2019 talousarviositoumusten vapautukset alkuperäisen vuoden mukaan (miljoonaa euroa)

Talousarvion luku	Talousarvion momentti	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Infrastruktuuri	Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri / suuralueverkko	—	—	-3,317	-0,586	-3,903
Hakemukset	SIS II	-0,183	-0,123	-0,040	—	-0,346
	VIS	—	-0,036	—	—	-0,036
	Eurodac	—	—	-0,002	—	-0,002
	Rajanylitystietojärjestelmä (EES)	—	-0,030	-0,060	—	-0,090
Operatiivinen tuki	Operatiivinen tuki	-0,072	-0,107	-0,261	—	-0,440
Yhteensä		-0,255	-0,296	-3,681	-0,586	-4,818

Peruutuksista 80,3 prosenttia on määrärahoja, jotka on siirretty virastolle talousarvioon tehtävinä kokonaissitoumuksina, kun VIS- ja SIS-verkostot on luovutettu muuttoliike- ja sisäasioiden pääosastolta. Nämä määrärahat siirrettiin ilman niitä koskevia oikeudellisia velvoitteita, eikä niitä tarvittu raportointijaksolla. Taulukossa 10 tehdään yksityiskohtainen yhteenveto asianomaisista talousarvioon tehtävistä kokonaissitoumuksista

Taulukko 10: Vuoden 2019 talousarvioon tehtävien kokonaissitoumusten vapautukset L1) (miljoonaa euroa)

Talousarvion momentti	Talousarvioon tehtävät kokonaissitoumukset (L1)	Alkuperäinen vuosi	Siirretty määrä	Käytetty määrä	Vapautettu määrä
Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	VIS-verkoston liittyvien sopimus- ja rahoitusvastuiden siirtäminen muuttoliike- ja sisäasioiden pääosastolta tietotekniikkavirastolle	2018	5,695	-2,411	-3,284
Suuralueverkko	SIS-verkoston liittyvien sopimus- ja rahoitusvastuiden siirtäminen muuttoliike- ja	2019	2,451	-1,865	-0,586

	sisäasioiden pääosastolta tietotekniikkavirastolle				
Yhteensä					-3,870

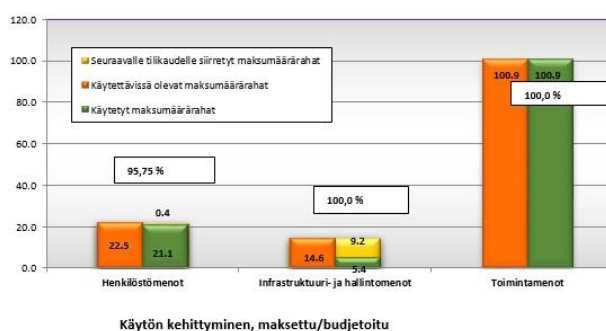
Peruutuksista 0,948 miljoonaa euroa on talousarvion maksusitoumusmäärärahoja, joiden osalta sopimuksen voimassaolo päättyi, eikä sopimuksessa määrättyjä varauksia vaadittu (eli vapautukset, jotka koskevat ulkoisia tukisopimuksia, jotka sisältävät lisäkustannukset ylijasta; vapautukset lopuista neuvoo-antavien ryhmien kokouksista ja järjestelmiin ja jäsenvaltioihin liittyvästä koulutuksesta; sovellettavista sopimussakoista johtuvat vapautukset).

Maksumäärärahojen toteutuminen

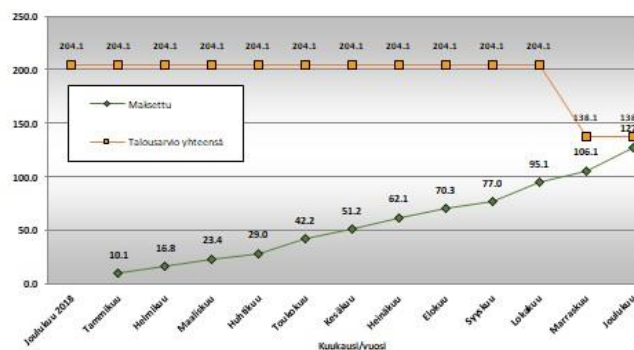
Maksumäärärahojen hyväksytty talousarvio kokonaisuudessaan oli 138,1 miljoonaa euroa.

Vuoden 2019 lopussa maksumäärärahojen toteutuminen C1-määrärahojen osalta oli 99,3 prosenttia, mukaan lukien hallintomenojen siirtäminen varainhoitovuodelle 2020. Kaaviossa 15 ja kaaviossa 16 esitetään kokonaistalousarvion erittely osastoittain ja yleinen varojen ja maksumäärärahojen käyttö vuoden 2019 aikana.

C1-maksumäärärahojen käyttäminen

Käytön kehittyminen, maksettu/budjetoitu

Kaavio 15: C1-maksumäärärahojen käyttäminen

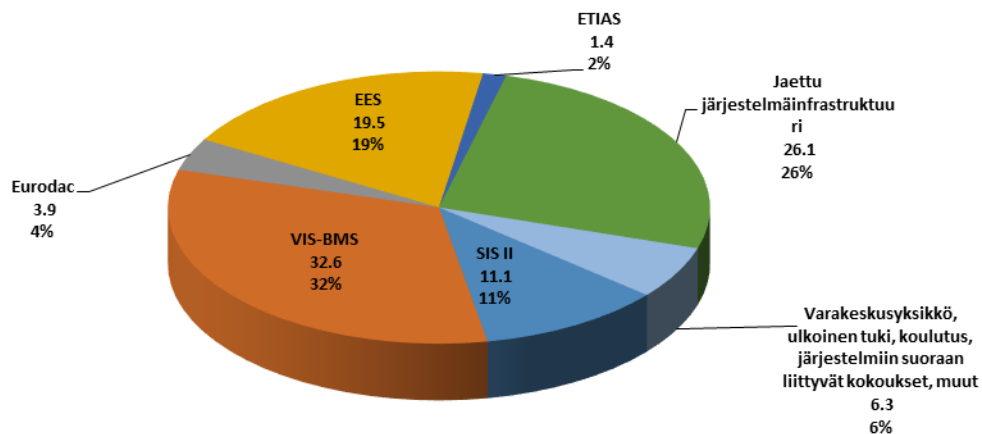
Kaavio 16: Suuntaukset maksettujen ja budjetoitujen varojen käytössä

Yhteensä 87,4 prosenttia vuodelta 2018 vuodelle 2019 siirretyistä hallintomenojen maksumäärärahoista on maksettu.

Maksusitoumusmäärärahoja, jotka ovat osastossa 1 (henkilöstömenot)⁴⁶ 0,5 miljoonaa euroa ja osastossa 2 (infrastruktuuri- ja toimintamenot) 9,2 miljoonaa euroa, joita ei ole vielä maksettu vuonna 2019 ja joille on olemassa lainmukaiset maksusitoumukset, siirrettiin vuodelle 2020 yhdessä vastaavien maksumäärärahojen kanssa.

Osastossa 3 suurin osa maksumäärärahoista käytettiin VIS-/BMS-järjestelmään. Kaaviossa 17 esitetään operatiivisen talousarvion maksettujen maksumäärärahojen jakautuminen.

⁴⁶ Palkkioihin liittyviä maksusitoumus- ja maksumäärärahoja ei siirretä eteenpäin.

Kaavio 17: Osaston 3 maksetut maksumäärärahat (miljoonaa euroa)

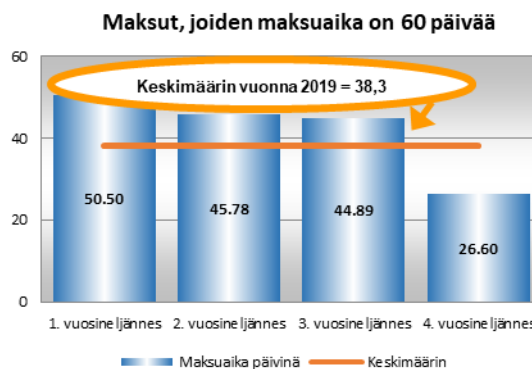
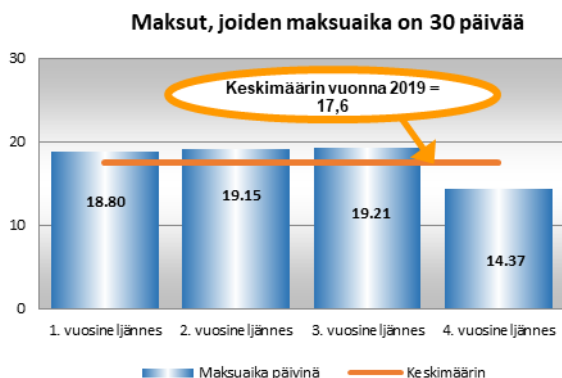
Suoritusindikaattori: maksuaika

Vuonna 2019 toteutettiin yhteensä 3 138 maksutapahtumaa, mikä on 17,53 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018:

Näistä

- 2 957 tapahtumalla oli 30 päivän enimmäismaksuaika
- 1 tapahtumalla oli 35 päivän enimmäismaksuaika
- 132 tapahtumalla oli 60 päivän enimmäismaksuaika
- 48 tapahtumalla oli 45 päivän enimmäismaksuaika.

Keskimääräinen maksuaika kaikkien maksutyyppien osalta oli huomattavasti sopimukseen perustuvaa määräaika lyhyempi: 17,6 päivää 30 päivän maksuissa ja 38,3 päivää 60 päivän maksuissa.

Kaavio 18: Maksut, joiden maksuaika on 30 päivää

Kaavio 19: Maksut, joiden maksuaika on 60 päivää

Kaikista tapahtumista 92,8 prosenttia maksettiin sopimuksen mukaisessa määräajassa. Myöhässä oli 226 maksua, joista 12:sta maksettiin velkojille viivästyskorko 5 075,01 euroa.

2.3.3 Hankintamenettelyt

Kaaviossa 11 esitetään tulokset synoptisesta määräänalyysistä, joka on tehty tutkimalla tapahtumien (eli sopimusten) määrää jaksolla 2014–2019. Määräänalyysi osoittaa, että hankintatoimintoja on vahvistettava kauttaaltaan virastossa.

Taulukko 11: Sopimusten määrä (2014–2019)

Sopimukset	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Suorat sopimukset	16	12	5	17	9	12
Tietotekniikkaviraston puitesopimukset (eivät liity järjestelmiin)	3	5	3	—	6	11
Tietotekniikkaviraston puitesopimukset (eivät liity järjestelmiin) – muutokset	—	—	—	2	16	0
Tietotekniikkaviraston puitesopimukset (liittyvät järjestelmiin)	2	—	1	1	1	1
Tilaukset	76	49	55	54	54	56
Erytissopimukset / puitesopimusten mukaiset tilauslomakkeet	118	195	278	337	476	558
Yhteensä	215	261	342	411	562	638

2.4 Henkilöstöhallinto

Vuonna 2019 henkilöstöhallinnon keskeisiä saavutuksia olivat eu-LISA 2.0-ohjelman toteuttaminen, joka kuvataan edellä kohdassa 2.2.1, Sysper-järjestelmän (henkilöresurssien tietotekninen työkalu) ensimmäisten perusmoduulien käyttöönotto, sähköisen rekrytointityökalun tehokas käyttö ja parantaminen edelleen sekä koulutuksen hallinnointijärjestelmän (i-Learn) edistäminen.

2.4.1 Rekrytointi

Rekrytointi oli merkittävää vuonna 2019 viraston kehityksen vuoksi. Vuoden 2019 aikana päättyi haku 20 ulkoisen työpaikkailmoituksen osalta, ja 84 uutta sopimusta allekirjoitettiin. Hakemuksia saatiin yhteensä 1 751, keskimäärin 88 hakemusta ilmoitusta kohti ja eri ilmoituksiin 44–196 hakemusta. Virasto haastatteli 385 hakijaa väliaikaisten ja sopimussuhteisten toimihenkilöiden toimia varten.

Tietotekniikkavirastolle vuonna 2019 myönnetyn lisähenkilöstön rekrytointi oli haasteellista sen laajuuden, erityisten profiilien ja ajoituksen (oikeusperusta hyväksyttiin vuoden lopussa) vuoksi ja siksi, että viraston henkilöstön piti osallistua prosessiin. Tietotekniikkaviraston piti investoida rekrytointiryhmän laajentamiseen ja ottaa etusijalle rekrytointi ETIAS-, ECRIS-TCN- ja SIS-järjestelmiä, uutta perustamisasetusta ja yhteentoimivuutta varten sekä korvata tietotekniikkavirastosta vuoden aikana tavanomaisen liikkuvuuden tai sopimuksen päättymisen vuoksi lähtevää henkilöstöä. Useita vuonna 2019 aloitettuja valintamenettelyjä saatiin päätökseen vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä, ja virasto odottaa täyttävänsä rekrytointia koskevan tavoitteensa vuonna 2020.

Mahdollisuuksien mukaan käytettiin profiilien ryhmittämistä ja pidempiä varallaololuetteloita useaa toimea varten yhdessä rekrytointimenettelyssä. Toisissa tapauksissa virasto käytti samaa palkkaluokkaa/palkkatasoa ja profiilia varten jo laadittuja voimassa olevia varallaololuetteloita. Näiden menetelmien käytöstä saatiin merkittäviä tehokkuusetuja. Vuonna 2019 otettiin palvelukseen seitsemän väliaikaista toimihenkilöstä ja kymmenen sopimussuhteista toimihenkilöä (koskee 31. joulukuuta 2019 mennessä hyväksytyjä työtarjoajia) vuosina 2016–2018 laadituista voimassa olevista varallaololuetteloista.

Virasto pani merkille, että hakemusten määrä kasvoi sen jälkeen, kun joulukuussa 2018 otettiin käyttöön sähköinen rekrytointialusta ja alettiin julkaista työpaikkailmoituksia laajemmin (esim. EPSOn verkkosivustolla ja EuroBrussels- ja LinkedIn-sivustoilla). Virasto aikoo jatkaa samalla tiellä.

2.4.2 Koulutus ja kehitys

Organisaatiomuutoksen tukemiseksi tietotekniikkavirasto järjesti useita koulutustilaisuuksia, työpajoja ja keskustelutilaisuuksia. Toimia olivat muun muassa henkilökohtaiset seminaarit, yhteinen toiminta, jolla kannustettiin

sitoutumiseen ja tehokkaaseen organisaatiomuutokseen, valikoimat erittäin innostavia vierailevia puhujia, mainosvideot ja animaatiot, jotka liittyivät tietotekniikkaviraston ydinarvoihin.

Tietotekniikkaviraston arvot ovat sen operatiivisten toimien ja kaiken strategisen kehityksen liikkeellepaneva voima ja tuki. Häirintäyhdyshenkilöiden ja tietotekniikkaviraston henkilöstön yhteistyönä laatima yksilöllinen kurssi seksuaalisesta häirinnästä ja muista häirinnän muodoista otettiin käyttöön.

Organisaatiomuutoksen myötä on perustettu uusia sektoreita, yksiköjä ja osastoja. Työntekijät ovat siirtyneet eri asemiin sisäisesti, ja uusia tehtäviä on luotu. Työvoima jatkaa kasvamistaan myös tulevina vuosina. Muutoksen tukemiseksi ryhmille järjestettiin kehitystoimia, joissa ryhmät kuvailivat tehtävänsä/tarkoitustaan, rooliaan ja vastuitaan, ryhmän sisäisiä suhteita sekä suhteita muihin ryhmiin ja laativat keskeisiä suorituskykyindikaattoreita ja toimintasuunnitelmia.

Sisäisesti järjestettiin yhteensä noin 40 koulutustoimea vuotuisen koulutustarveanalyysin mukaisesti. Niissä oli mukana yli 600 osallistujaa, ja keskimääräinen tyytyväisyystaso oli 80 prosenttia. Yhteensä käsiteltiin myös 185 henkilökohtaista koulutuspyyntöä, ja ne täytettiin. Niissä oli kyse erikoisaiheista, jotka liittyivät operaatioihin, tietotekniikkaan, henkilökohtaiseen kehitykseen, johtajuuteen ja kieliin.

Vuoden 2019 lopussa käynnistettiin palvelu koulutuksen kohdentamista varten. Sen tarkoituksena on lisätä työntekijöiden mahdollisuuksia vaikuttaa omaan kehitykseen ja tehokkuushaasteisiinsa heille parhaiten sopivalla tavalla ja antaa heille neuvontaa.

Alustan erikoiskurssien kirjastoa kasvatetaan edelleen, jotta työntekijät voivat opiskella silloin kun se heille parhaiten sopii.

Osaamiskehys

Tietotekniikkavirasto kehitti edelleen osaamis pohjaista toimintamallia henkilöstöhallinnon ydinprosesseissaan. Osaamiskehityksen täytäntöönpanosuunnitelman mukaisesti kehys sisällytettiin rekrytointiprosesseihin ja yhdistettiin myös suorituskyvyn hallintatoimiin, kuten kokonaisvaltaiseen oppimistarpeiden arviointiin ja määrittämiseen.

Suorituskyvyn hallinta

Osaamis pohjaiseen toimintamalliin siirryttäessä koko tavoitteiden asettamista ja arviointia koskevaa prosessia on digitalisoitu lisää. Tavoitteiden asettaminen ja arvioinnit on nyt yhdistetty, jotta voidaan edistää koko prosessin saattamista ajoissa loppuun. Näin myös henkilöstöosasto voi seurata prosessia entistä tiiviimmin.

Tietotekniikkavirasto jatkoi vuonna 2019 ei-rahallista palkitsemisaloitettaan "vuoden työoveri". Aloite perustettiin, jotta voidaan antaa tunnustusta työovereille ja ryhmille, joiden virastolle antamaa panosta muut arvostavat suuresti. Tietotekniikkaviraston työntekijöitä pyydettiin ilmoittamaan parhaat työoverit ja ryhmät eri kategorioissa tietotekniikkaviraston arvojen perusteella.

Johdon kehitys

Kaikista hallinnon tasoista tehtiin kokonaisvaltainen analyttinen arviointi, jonka tarkoituksena oli arvioida johtajuuden nykyistä tasoa ja mahdollisia parannusta vaativia alueita. Kyselyn osallistumisaste oli 88 prosenttia, ja perustana käytettiin osaamiskehystä.

Saatujen tilastoraporttien lisäksi henkilöstöosasto tarjosi kaikille johtajille yksilöllistä valmennusta tukeakseen heitä tulosten lisäpohdinnassa ja neuvoakseen heitä tulosten käyttämisessä oman ryhmän hyväksi. Kerätyistä tiedoista saatiin perusta tietotekniikkaviraston johdon kehitysohjelman analyysi- ja suunnitteluvaiheelle. Tämä vaihe päätettiin onnistuneesti, ja siitä saatiin korkeatasoinen kuvaus johdon kehitysohjelmasta, joka toteutetaan vuonna 2020.

Perehdytys

Kaikille uusille työntekijöille laadittiin yhtenäinen perehdytysohjelma yhdistämällä eri aiheiden asiantuntijoiden pitämiä henkilökohtaisia esityksiä sekä virastoa että järjestelmiä koskevasta aiheista. Näihin henkilökohtaisiin esityksiin liitetään organisaation hallintoa, rakennetta ja sääntöjä koskevat verkko-opiskelumoduulit, joita järjestetään toistuvasti, jotta

voidaan varmistaa, että uudet työntekijät saavat tarvittavan osaamisen ajoissa ja tehokkaasti. Ohjelma on vaikuttanut erittäin myönteisesti uusien työntekijöiden vastaanottamiseen.

2.4.3 Henkilöstötaulukko ja henkilöstön määrä

Vuonna 2019 tietotekniikkavirastossa oli seuraavat hyväksytyt toimet: 172 väliaikaista toimihenkilöä, 88 sopimussuhteista toimihenkilöä ja 11 kansallista asiantuntijaa yhteensä 271 hyväksytystä toimesta.

Henkilöstötaulukon toimien määrä kasvoi 36:lla vuodesta 2018. Liitteessä IV esitetään vuoden 2019 henkilöstötaulukko. Sopimussuhteisten toimihenkilöiden määrä kasvoi 47:llä 41 toimesta 88 toimeen, koska talousarviossa vahvistettiin viraston vastuulle uusia tehtäviä. Kansallisten asiantuntijoiden toimien määrä kasvoi kahdella yhdeksästä toimesta 11 toimeen.

Vuonna 2019 henkilöstötaulukon toimien täyttöaste oli 89,5 prosenttia, ja kun otetaan huomioon tehdyt työtarjoukset, 92,4 prosenttia. Kaikentyyppisten toimien täyttöaste oli samaan tapaan 82,3 ja 85,6 prosenttia. Tämä täyttöaste johtui siitä, että henkilöstötaulukossa ja vuoden 2020 talousarviossa hyväksytyihin toimiin voitiin aloittaa rekrytointi vasta uusien asetusten (perustamisasetus, ETIAS-asetus, yhteentoimivuusasetus, uudelleenlaaditut SIS-asetukset) antamisen jälkeen. Lisäksi pienen määrän henkilöstövirkailejoita piti huolehtia siitä melko lyhyessä ajassa. Uudelleenlaadittua Eurodac-asetusta, jonka perusteella tietotekniikkaviraston henkilöstötaulukkoa kasvatettiin kahdella toimella, ei myöskään annettu vuonna 2019, mikä vaikutti kielteisesti täyttöasteeseen.

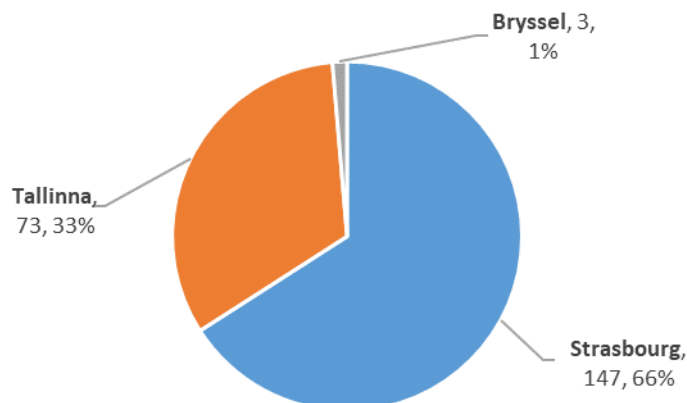
Joulukuun 2019 lopussa tietotekniikkaviraston henkilöstössä oli 223 kokoaikaista jäsentä: 154 väliaikaista toimihenkilöä, 61 sopimussuhteista toimihenkilöä ja kahdeksan kansallista asiantuntijaa. Virasto tarjosi harjoittelupaikan neljälle harjoittelijalle. Taulukossa 12 esitetään tietotekniikkaviraston työntekijöiden määrät sopimuksen tyyppin ja viraston toimipaikkojen mukaan.

Taulukko 12: Henkilöstön jakautuminen toimipaikkojen ja sopimustyyppien mukaan

<i>31. joulukuuta 2019</i>	TA	CA	SNE	YHTEENSÄ
Tallinna	45	23	5	73
Strasbourg	109	36	2	147
Bryssel	0	2	1	3
YHTEENSÄ	154	61	8	223

Kolmasosa henkilöstöstä oli töissä viraston päätoimipaikassa Tallinnassa ja kaksi kolmasosaa sen teknisessä toimipaikassa Strasbourgissa (kaavio 20). Brysselin yhteystoimiston osuus viraston henkilöstöstä on yksi prosentti. Tallinnassa oli kolme harjoittelijaa ja Brysselissä yksi.

Henkilöstön määrä ja osuus toimipaikoittain

Kaavio 20: Henkilöstön jakautuminen toimipaikkoihin (määrä ja osuus koko henkilöstöstä)

Viraston henkilöstössä on 21:tä kansallisuutta. Naisten osuus viraston henkilöstöstä oli 29 prosenttia (65) ja miesten osuus puolestaan 71 prosenttia (158). Tässä on huomattava parannus (6 %) sukupuolten tasapuolisen edustuksen osalta vuodesta 2018.

Organisaatorakenne

Hallintoneuvosto hyväksyi vuonna 2018 ehdotuksen uudesta organisaatorakenteesta, koska viraston odotettiin kasvavan uusien asetusten antamisesta johtuvan tehtävien lisääntymisen ja kyseisten tehtävien suorittamiseen myönnettävän lisähenkilöstön myötä. Virasto teki osana eu-LISA 2.0 -ohjelmaa muutoksen organisaatorakenteeseensa 1. syyskuuta 2019. Liitteessä III on tietotekniikkaviraston organisaatiokaavio, jossa esitetään tila 31. joulukuuta 2019.

Henkilöressurssien suorituskykyindikaattorit

Virasto on laatinut henkilöressurssien hallintaan liittyviä keskeisiä suoritusindikaattoreita. Niiden avulla voidaan mitata poissaoloja, henkilöstön vaihtuvuutta, suorituskykyä ja sitoutumista.

Poissaoloja oli 23 prosenttia, joten tavoite niiden jäämisestä alle 25 prosenttiin saavutettiin. Henkilöstön vaihtuvuus oli 3,14 prosenttia, ja virastosta lähti seitsemän työntekijää vuonna 2019. Osuus jäi henkilöstön vaihtuvuudelle asetetun viiden prosentin tavoitteen alapuolelle. Tallinnan päätoimipaikassa vaihtuvuusasti oli korkeampi, 5,26 prosenttia. Henkilöstön suorituskykyindikaattori arviointien tekemisestä täytettiin 99-prosenttisesti. Muutama poikkeus johtui pitkällä sairauslomalla olevista työntekijöistä. Kaikki arviointien tulokset olivat myönteisiä.

Henkilöstön sitoutumista mitattiin arvioimalla vuoden 2018 henkilöstön tyytyväisyyskyselyn jatkotoimena toteutettuun kokonaisvaltaiseen arviointikyselyyn vastanneen henkilöstön osuutta. Se oli 88 prosenttia, kun tavoite oli 80 prosenttia.

Korvauksena saatavaa vapaata koskeva järjestelmä

Viraston on vastuuvapauden myöntämistä varainhoitovuodelta 2011 koskevan Euroopan parlamentin raportin (erillisvirastojen toiminta, varainhoito ja sen valvonta) ⁴⁷ 28 kohdan mukaisesti toimitettava tiedot kuhunkin palkkaluokkaan sovellettavien lomapäivien määrästä joustavien työaikajärjestelyjen puitteissa sekä ylityövapaajärjestelyistä.

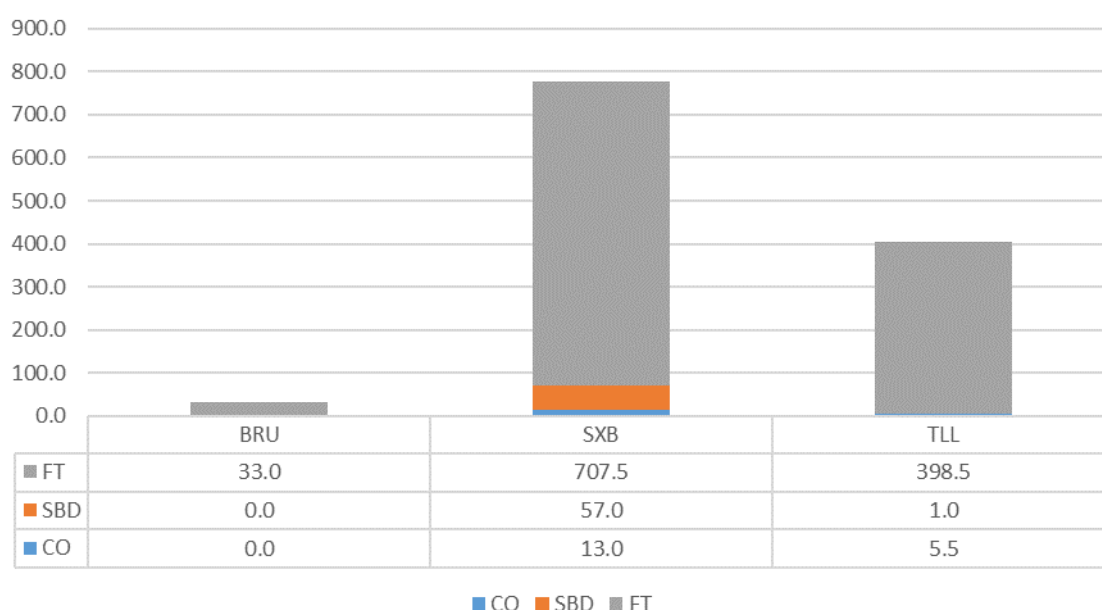
⁴⁷ P7_TA(2013) 0134.

Joustava työaikajärjestely on vakiotyöskentelymalli, jota sovelletaan tietotekniikkavirastossa työaikaa koskevan soveltamissäännön mukaisesti.⁴⁸ Viraston on toimeksiantonsa mukaisesti tarjottava jäsenvaltioille palveluja ympäri vuorokauden, joten osa sen henkilöstöstä tekee vuorotyötä tai päivystää. Viraston hallinnoimiin tietoteknisiin järjestelmiin tehtävät toimenpiteet edellyttävät toisinaan, että työ suoritetaan virka-ajan ulkopuolella, myös yöllä tai yleisinä vapaapäivinä. Siksi korvaukset ylitöistä, jotka on tehty joustavien työaikajärjestelyjen puitteissa tai päivystyksessä, ovat olennainen piirre organisaation toiminnassa.

Kaaviossa 21 esitetään niiden ylityökorvauksena saatuun vapaapäivien määrä (CO), jotka on myönnetty päivystyksestä (SBD) ja joustavasta työajasta (FT), tietotekniikkaviraston toimipaikan mukaan eriteltyinä⁴⁹.

Korvaukset ylitöistä, päivystyksestä ja joustavista työaikajärjestelyistä toimipaikoittain

Kaavio 21: Joustavan työajan, päivystyksen ja ylityökorvauksen määrä vuonna 2019 toimipaikkaa kohti

Taulukossa 13 esitetään ylityökorvauksena myönnettyjen vapaapäivien määrä jaettuna kunkin tehtäväryhmän, henkilöstön jäsenten palkkaluokan ja korvattujen päivien keskimäärän mukaan.

Tehtäväryhmä ja palkkaluokka	Korvattu ylityö	Korvattu päivystys	Korvattu joustava työaika
AD5	0,5	0,0	113,0
AD6	0,0	0,0	23,5
AD7	2,0	0,0	258,5
AD8	0,0	0,0	94,5
AD9	2,0	0,0	75,5
AD10	3,0	0,0	53,0
AD11	0,0	0,0	3,0
AD12	1,0	0,0	0,0
AD13	0,0	0,0	0,0
AD14	0,0	0,0	0,0

⁴⁸ Komission työajasta 15. huhtikuuta 2015 tekemä päätös C(2014) 2502, jonka tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto hyväksyi 15. huhtikuuta 2015.

⁴⁹ BRU tarkoittaa Brysseliä, SXB Strasbourgia ja TLL Tallinnaa.

AD15	1,0	0,0	0,0
AD16	0,0	0,0	0,0
AST1	0,0	0,0	0,0
AST2	0,0	0,0	0,0
AST3	0,0	0,0	18,5
AST4	0,0	0,0	10,5
AST5	4,0	0,0	54,5
AST6	0,0	0,0	11,0
AST7	0,0	0,0	32,5
AST8	0,0	0,0	43,5
AST9	0,0	0,0	4,0
AST10	0,0	0,0	0,0
AST11	0,0	0,0	0,0
Päivien määrä yhteensä	13,5	0,0	795,5
Henkilöiden määrä	11	0	109
Vapaapäivien keskimääräinen määrä	1,23	0	7,30
GFIII09	1,0	0,0	40,0
GFIII10	0,0	0,0	17,0
GFIV13	0,0	0,0	12,5
GFIV14	0,0	0,0	108,5
GFIV15	4,0	0,0	39,5
GFIV16	0,0	0,0	51,0
GFIV17	0,0	0,0	4,0
GFIV18	0,0	0,0	3,0
Päivien määrä yhteensä	5,0	0,0	275,5
Henkilöiden määrä	2,0	0,0	52,0
Vapaapäivien keskimääräinen määrä	2,50	0	5,30
SNE	0,0	58,0	68,0
Päivien määrä yhteensä	0,0	58,0	68
Henkilöiden määrä	0	4	10
Vapaapäivien keskimääräinen määrä	6,80	14,50	6,80
Päivien määrä YHTEENSÄ	18,5	58,0	1 139,0
Henkilöstöä YHTEENSÄ	13,0	4,0	171,0
Keskimääräinen kokonaismäärä	1,42	14,50	6,66

Taulukko 13: Korvauksena saatavat vapaat tyyppiin ja palkkaluokan mukaan

Kuvaus henkilöstökartoituksen / vertailevan arvioinnin tuloksista

Varainhoidon puiteasetuksen vaatimusten ja EU:n virastojen hallintopäälliköiden sopiman menetelmän mukaisesti tietotekniikkavirasto on tehnyt vuotuisen vertailevan arviointinsa hallinnollisen ja operatiivisen henkilöstön suhteen laskemiseksi.

Virasto katsoo, että ”terveessä” suhteessa noin 70 prosentin toimista pitäisi olla operatiivisia toimia ja 20 prosentin hallinnollisia tuki- ja koordinoitintoimia (ja 10 prosentin luokittelemattomia).

Vuoden 2019 vertailu osoittaa hienoisen laskun (0,6 prosenttiyksikköä) operatiivisten toimien osuudessa (73 prosentista 72,4 prosenttiin). Se johtuu organisaatiomuutoksesta, jossa viraston henkilöstötaulukkaan lisätyt useat operatiiviset lisätoimet osoitettiin laaja-alaisiin tehtäviin. Samasta syystä taas hallinto- ja koordinoitintoimien osuus kasvoi saman verran (0,6 prosenttiyksikköä) 16 prosentista 16,6 prosenttiin. Luokittelemattomien toimien prosenttiosuus pysyi muuttumattomana.

Toimityyppien lisäjaottelu luokkiin osoittaa, että operatiivisissa toimissa yleisten operatiivisten toimien prosenttiosuus kasvoi hieman (59 prosentista 62,6 prosenttiin) ja ohjelmajohtamisen ja korkeimman tason koordinoitintoimien osuus pieneni (ohjelmajohtaminen kuudesta prosentista 3,1 prosenttiin ja koordinointi kahdeksasta prosentista 6,7 prosenttiin).

Edellisenä vuonna hallinnollisen tuen ja operatiivisen toiminnan ulkoistettujen palvelujen osuus oli lähes sama (hallinnollinen tuki 47,5 prosenttia ja operatiivinen 48,5 prosenttia). Vuonna 2019 niissä oli tapahtunut merkittävä muutos. Hallinnollista tukea ja koordinoitintoimien ulkoistettiin entistä enemmän, 47,5 prosentista 51,2 prosenttiin, kun taas operatiivisten tehtävien osalta osuus laski 48,5 prosentista 43,5 prosenttiin. Luokittelemattomien toimien osuus ulkoisissa palveluissa kasvoi neljästä prosentista 5,2 prosenttiin.

Liitteessä IV esitetään vuoden 2019 henkilökartoituksen tulokset ja vertaillaan tietotekniikkaviraston vuosina 2018 ja 2019 tekemien vertailevien arviointien tuloksia sekä henkilöstön jäsenten että itse paikalla työskentelevien toimeksisaajien osalta.

2.5 Tarkastuksen ja jälkiarvioinnin tulosten arviointi

2.5.1 Sisäinen tarkastus

Tietotekniikkaviraston henkilöstön rekrytoinnin, rakenteellisten palveluntarjoajien hallinnoinnin ja sitoutumisen sekä organisaation eettisten sääntöjen tarkastus

Tarkastuksen tavoitteena oli arvioida niiden sisäisten valvontajärjestelmien asianmukaisuutta, jotka tietotekniikkavirasto oli ottanut käyttöön 1) henkilöstön valintaa ja rekrytointia, 2) rakenteellisten palveluntarjoajien hallinnointia ja 3) organisaation eettisiä sääntöjä varten. Tarkastus koski seuraavia aloja, prosesseja ja toimintoja vuosina 2018 ja 2019:

- Käytössä olevat valintaa ja rekrytointia koskevat menettelyt ja työkalut, myös kaikki rekrytointiin liittyvät toimintalinjat, ja arviointien, kuten osaamispuuteanalyysien, joilla on vaikutusta rekrytointipäätöksiin, loppuunsaattaminen.
- Rakenteellisten palveluntarjoajien operatiivinen sopimusten hallinta (taloudellisten sopimusten hallinta ei kuulu soveltamisalaan), myös suunnitteluprosessi ja -menettelyt, jotka koskevat rakenteellisten palveluntarjoajien tehokasta käyttöä (jotka esitetään rakenteellisten palveluntarjoajien palkkaamista koskevissa kehityksessä ja erityissopimuksissa). Tällaisiin menettelyihin voi kuulua sellaisten hallintotyökalujen, kuten työaikalomakkeiden, käyttö, joilla tuetaan rakenteellisten palveluntarjoajien palveluista laskuttamista ja niiden tehokasta johdon suorittamaa valvontaa. Rakenteellisten palveluntarjoajien palkkaamiseen liittyvät hankintamenettelyt eivät kuulu soveltamisalaan.
- Käytössä olevat eettiset säännöt, toimintalinjat ja menettelyt ja niiden soveltaminen.

Kesäkuussa 2019 tehtiin viraston päätoimipaikassa alustavat haastattelut. Syyskuussa 2019 tehtiin kenttätyöhön liittyvät käynnit päätoimipaikkaan ja tekniseen toimipaikkaan.

Euroopan komission sisäisen tarkastuksen osasto laati tarkastuksen päätelmät ja määrittä kaksi ”erittäin merkittävää” ongelmaa 1) henkilöressurssien suunnittelussa ja 2) rakenteellisten palveluntarjoajien käytön oikeudellisessa arvioinnissa.

Virasto ottaa käyttöön – yhteisymmärryksessä Euroopan komission sisäisen tarkastuksen osaston kanssa – toimintasuunnitelman, joka käsittelee tarkastushavaintoja ja suosituksia.

2.5.2 Sisäisen tarkastuksen yksikkö (IAC)

Yhteenveto sisäisen tarkastuksen yksikön tekemistä sisäisistä tarkastuksista.

Raportti sisäisen tarkastuksen yksikön osallistumisesta yksikköjen ja osastojen tehtävänkuvauksen ja viraston toimintamallin tarkistamiseen⁵⁰

Tavoitteena oli tukea ja neuvoa henkilöstöyksikköä tietotekniikkaviraston uuden organisaatorakenteen täytäntöönpanossa.

Siihen kuului yksikköjen ja osastojen tehtävänkuvauksen ja viraston toimintamallin tarkistaminen (toimintalinja 3).

Sisäisen tarkastuksen yksikkö sai seuraavat tulokset:

- osallistuminen ohjelmien ja hankkeiden toteuttamisyksikköön liittyvien sektorien toiminnan kuvauksiin
- osallistuminen hallinto- ja valmiusyksikön toiminnan kuvaukseen
- osallistuminen kriittisten prosessin määritelmää koskevaan suunnitteluun
- osallistuminen kriittisten prosessin määritelmää koskevaan sopimusten hallinointiin
- johdon neuvonta uuden organisaatorakenteen laadinnassa.

Raportti sisäisen tarkastuksen yksikön osallistumisesta tietotekniikkaviraston tarkistetun sisäisen valvonnan kehyksen käyttöönottoon (aihe 2)⁵¹

Tavoitteena oli helpottaa tarkistetun sisäisen valvonnan kehyksen käyttöönottoa tietotekniikkavirastossa hallintoneuvoston päätöksessä esitettyjen vaatimusten mukaisesti.

Tehtävässä oli määrä

- määrittää ja validoida sisäisen valvonnan seurantakriteerit tietotekniikkaviraston toimintayksiköiden kanssa, myös suorituskykyindikaattorit ja perustasot
- lisätä tietoisuutta sisäisen valvonnan kehyksen periaatteista, ominaisuuksista ja käytännön täytäntöönpanosta koko virastossa
- antaa neuvontaa sisäisen valvonnan kehyksen hallinnosta
- osallistua sisäisen valvonnan seurantakriteerien hyväksymistä koskevan toimitusjohtajan päätöksen laatimiseen ja riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön väliaikaiseen nimitykseen.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö sai seuraavat tulokset:

- Sisäisen valvonnan seurantakriteerit määritettiin ja validoitiin tietotekniikkaviraston johdon kanssa, myös suorituskykyindikaattorit ja perustasot.

⁵⁰ Sisäisen tarkastuksen yksikön raportti, viite Ares(2019)7399609 – 2.12.2019.

⁵¹ Sisäisen tarkastuksen yksikön raportti, viite Ares(2020)1058524 – 19.2.2020.

- Johdon tietoisuutta sisäisen valvonnan kehyksen periaatteista ja ominaisuuksista lisättiin.
- Toimitusjohtajalle annettiin tukea päätöksen tekemisessä riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön nimittämisestä sekä tehtävän määrittelystä ja yhteistyövaatimuksista.
- Toimitusjohtaa tuettiin päätöksen tekemisessä sisäisen valvonnan seurantakriteerien hyväksymisestä (myös suorituskykyindikaattoreista ja perustasoista).

2.5.3 Euroopan tilintarkastustuomioistuin

Euroopan tilintarkastustuomioistuin teki tietotekniikkaviraston varainhoitovuoden 2019 vuotuisen tilinpäätöksen tavanomaisen tarkastuksen.

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti

- a) viraston vuotuisen tilinpäätöksen, joka sisältää rahoitus selvitykset⁵² ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁵³ 31. joulukuuta 2019 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Lausunto tilien luotettavuudesta

Tilintarkastustuomioistuimen mielestä viraston tilinpäätös antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. joulukuuta 2019 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Lausunto tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta

Tilintarkastustuomioistuimen lausunnon mukaan 31. joulukuuta 2019 päättyneen vuoden tilien kohteena olevat tulot ja maksut ovat lainmukaisia ja asianmukaisia kaikin olennaisin osin.

Tilintarkastustuomioistuin esitti kolme alustavaa⁵⁴ huomautusta, jotka eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi. Kaksi huomautusta koski toimien laillisuutta ja sääntöjenmukaisuutta ja yksi talousarvion hallintaa.

2.6 Suositusten jatkotoimet ja tarkastusten toimintasuunnitelmat

Vuoden 2019 tarkastussuosituksista toteutui (KPI 24)⁵⁵ 62 prosenttia (eli 21 on pantu täytäntöön ja 34 on jäljellä).

Päätämisen vahvistamiseksi (yhteenvedossa kohdassa "Päättynyt" taulukko 14) sisäisen tarkastuksen yksikkö⁵⁶ ja Euroopan komission sisäisen tarkastuksen osasto⁵⁷ suorittivat toteutetuksi ilmoitettujen toimintasuunnitelmien vuotuisen seurannan (toimitettuja ja kerättyjä todisteita koskeva tarkastajan arviointi). Tilintarkastustuomioistuin seurasi myös aiemmissa tarkastuksissa antamia huomautuksia⁵⁸.

Tarkastusten suositusten tilanteeseen 31. joulukuuta 2019 voi tutustua taulukossa 14 olevasta yhteenvedosta.

52 Nämä sisältävät taseen ja tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, ilmoituksen nettovarallisuuden muutoksista ja yhteenvedon tärkeimmistä kirjanpito-oimista ja muut selvitykset.

53 Nämä sisältävät talousarvion toteutumalaskelman ja sen liitteet.

54 Huomautukset ovat alustavia tämän kertomuksen laadinnan aikana. Tuomioistuimen ja viraston on mahdollisesti sovittava lopullisesta tekstistä ennen tarkastuskertomuksen lopullista julkaisua, jonka on määrä tapahtua vuoden 2020 neljännellä neljänneksellä.

55 Sisäisen tarkastuksen yksikön raportti hallintoneuvostolle tarkastuksen suositusten täytäntöönpanon tilasta 31. joulukuuta 2019, viite 2020-055.

56 "Follow-up results for the year 2019 – IAC Memo", viite Ares(2020)1230716 – 27.2.2020.

57 Euroopan komission sisäisen tarkastuksen osaston muistio tarkastuksen yhden jäljellä olevan suosituksen seurannasta, viite. Ares(2020)1778243 – 26.3.2020

58 Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2018, kohta 3.26. Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA), liite – sivu 221.

Taulukko 14: Tarkastuksen suositusten täytäntöönpanon tilanne

Sisäisen tarkastuksen osaston, sisäisen tarkastuksen yksikön ja tilintarkastustuomioistuimen suositukset luokituksen mukaan	Yhteensä avoinna vuonna 2019	Käynnissä	Toteutettu	Määräaika umpeutunut	Suljettu vuonna 2019	Yhteensä avoinna vuoden 2019 lopussa
Kriittinen	0	0	0	0	0	0
Erittäin tärkeä	36	10	16	10	13	23
Tärkeä	12	4	5	3	3	9
Yhteensä	48	14	21	13	16	32

Huomautukset:

Seurantaan varten kaikki tilintarkastustuomioistuimen suositukset luokitellaan erittäin tärkeiksi.

Käynnissä: Toteuttaminen jatkuu suunnitelman mukaan. Määräaika ei ole mennyt tai tarkastajan kanssa on sovittu uudesta toimintasuunnitelmasta tai määräajasta.

Toteutettu: Tämä on suosituksen haltijan antama vakuutus. Suositus on valmiina tarkastajan seurantaan päättämistä varten.

Määräaika umpeutunut: Suosituksen toteutus on käynnissä, mutta sitä ei ole päätetty sovittuun määräaikaan mennessä.

Päättynyt: Tarkastaja on päättänyt tapauksen virallisesti.

Kriittinen: Tarkastetun prosessin perustavanlaatuisen heikkous, joka on haitallinen organisaation tasolla.

Erittäin tärkeä: Tarkastetun prosessin perustavanlaatuisen heikkous, joka on haitallinen koko prosessille.

Tärkeä: Koko tarkastetussa prosessissa on huomattavia heikkouksia tai tarkastetun prosessin huomattavassa osassa on perustavanlaatuisia heikkouksia.

Avoimet, huomattavasti viivästyneet, erittäin tärkeät ja tärkeät suositukset – Euroopan komission sisäisen tarkastuksen osasto⁵⁹

- Suositus 2.3: Henkilöresurssien suunnittelu ja kohdentaminen (osatoimi: varmistetaan Allegro-hankkeen täytäntöönpano) (erittäin tärkeä)
- Suositus 1: Hankintamenettelyt – tarkastusten määrittely ja virallistaminen (erittäin tärkeä)
- Suositus 2: Sopimuksen arvon, taloudellisen tarjouksen ja niihin liittyvien tarkastusten arviointi (erittäin tärkeä)
- Suositus 3: Erityissopimusten laatimista edeltävät tarkastukset (tärkeä).
- Suositus 4: Ulkoinen tuki hankintaprosessissa (tärkeä)

Avoimet, huomattavasti viivästyneet, erittäin tärkeät ja tärkeät suositukset – sisäisen tarkastuksen yksikkö⁶⁰

⁵⁹ Raportti huomattavasti viivästyneistä, erittäin tärkeistä ja tärkeistä sisäisen tarkastuksen osaston suosituksista vuonna 2019, viite Ares(2020)1714318 – 23.3.2020.
⁶⁰ "Follow-up results for the year 2019 – IAC Memo", viite Ares(2020)1230716 – 27.2.2020.

- Suositus nro 2015100924 – Sopimusten hallinnan määrittely ja järjestäminen (erittäin tärkeä)
- Suositus nro 2018090562 – IT-resurssienhallinnan hallinnointi (erittäin tärkeä)
- Suositus nro 2018090563 – Omaisuuden vastaanotto ja varastointi (erittäin tärkeä)
- Suositus nro 2018090564 – IT-resurssienhallintaan liittyvät henkilöstön vastuut (erittäin tärkeä)
- Suositus nro 2018090565 – Valmiudet käyttää suoriteperusteista kirjanpitoa (erittäin tärkeä)
- Suositus nro 2018090566 – Tiedonkulku ja käytöstäpoistomenettelyn vaatimusten noudattaminen (erittäin tärkeä)
- Suositus nro 2018090567 – Konfiguraatioiden hallinta ja ohjelmistorekisteri operaatio-osastossa (erittäin tärkeä)
- Suositus nro 2018090569 – Tavaroiden käsittely toimituspisteestä varastoon (erittäin tärkeä)
- Suositus nro 2018090570 – Konkreettinen ylläpitomenettely toiminnan jatkuvuudesta vastaavassa toimipaikassa St. Johann im Pongaussa (tärkeä)

Virasto pitää Euroopan komission sisäisen tarkastuksen osaston ja viraston sisäisen tarkastuksen yksikön ajan tasalla näiden toimintasuunnitelmien täytäntöönpanon etenemisestä. Virasto toteuttaa vankkoja ja kiireellisiä toimenpiteitä viivästyneisiin suosituksiin puuttumiseksi, muun muassa antamalla täytäntöönpanon tarkistettuja tavoitepäivämääriä.

2.7 Vastuuvapauden myöntävän viranomaisen jatkotoimia koskevat havainnot

Talousarvio- ja rahoitushallinto

1. *Vastuuvapauden myöntävä viranomainen panee merkille, että varainhoitovuoden 2018 talousarvion seurantatoimien mukaan talousarvion toteutumisaste oli 75,18 prosenttia; se huomauttaa, että matala toteutumisaste johtuu maksamatta olevista sitoumuksista, jotka liittyvät pääosin operatiivisiin menoihin, joita varten on hyväksyttävä oikeusperusta; se panee lisäksi merkille, että maksumäärärahojen toteutumisaste oli 94,08 prosenttia, jossa on 2,55 prosentin kasvu vuodesta 2017.*

Tietotekniikkaviraston perustamisasetus velvoittaa viraston mukauttamaan talousarvion vastaamaan EU:n yleisessä talousarviossa hyväksytyä tuen määrää. Resurssien kirjaaminen viraston talousarvioon vielä hyväksymättömän lainsäädännön osalta aiheuttaa huomattavia riskejä moitteettomalle varainhoidolle. Näistä riskeistä on raportoitu järjestelmällisesti hallintoneuvostolle. Virasto on ajanut joustavamman lähestymistavan ottamista käyttöön uusiin tehtäviin liittyvien taloudellisten resurssien suunnittelussa sekä oikea-aikaisempaa ja koordinoitua kuulemista lakisäätöiden rahoituspalvelusten laadinnassa.

2. *Vastuuvapauden myöntävä viranomainen panee merkille, että virasto toimitti vastineet ensimmäisen asteen tuomioistuimelle Strasbourgissa 15. toukokuuta 2018 ja 15. helmikuuta 2019 ja että ensimmäisen asteen tuomioistuin ei ole vielä tehnyt päätöstä. Lisäksi se panee merkille, että huhtikuussa 2019 aloitettiin uudestaan keskustelut ratkaisun saavuttamiseksi tuomioistuimen ulkopuolella; se kehottaa virastoa ilmoittamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle viipymättä, mikäli ratkaisu saadaan aikaan tuomioistuimen ulkopuolella, tai vaihtoehtoisesti heti, kun ensimmäisen asteen tuomioistuimen tuomio annetaan.*

Virasto panee vastuuvapauden myöntävän viranomaisen huomautukset merkille. Virasto korostaa, että huhtikuussa 2019 aloitetuista sovittelukeskusteluista ei ole saatu aikaan tuomioistuimen ulkopuolista ratkaisua. Tietotekniikkavirasto pyysi tässä yhteydessä 12. marraskuuta 2019 aikataulua kuulemisille, jotka koskevat kahta Strasbourgin hallintotuomioistuimessa vireillä olevaa käsittelyä (taloudellinen kanne ja oikeudellinen osto koskeva kanne). Sen jälkeen hallintotuomioistuin kertoi osapuolille mahdollisuudesta toimittaa vastaus tai uusia asiakirjoja, jotka johtuvat erityisesti molempien tapausten tietoihin tulleista muutoksista. Siksi molemmissa tapauksissa järjestettiin joulukuun 2019 ja huhtikuun 2020 välisenä aikana toinen kirjelmien vaihto.

Hallintotuomioistuin asetti 20. toukokuuta 2020 edellä mainittujen tapausten mahdollisen kuulemispäivämäärän, ja tuomioistuin vahvisti, että oikeudenkäyntiä edeltävät vaiheet olivat päättyneet molemmissa käsittelyissä.

Virasto lupaa ilmoittaa vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle heti, kun hallintotuomioistuimen ensimmäisen asteen tuomio on annettu.

3. *Vastuuvapauden myöntävä viranomainen panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan viraston talousarvion toteutumisaste oli suunniteltua pienempi, koska säädökset annettiin tai ne tulivat voimaan myöhässä (asia, johon virasto ei voi vaikuttaa), mikä vaikutti sekä nykyisten ja uusien järjestelmien parantamiseen että niiden kehittämiseen; se panee merkille, että tämän vuoksi virasto palautti komissiolle 74 000 000 euroa maksumäärärahoja ja siirsi 49 000 000 euroa maksusitoumusmäärärahoja, ja kyseenalaistaa siksi komission laatimat lakisäätöihin rahoitusvelvyyksiin sisältyvät suunnitteluvoitukset; se korostaa, että talousarvioresurssien kirjaaminen viraston hyväksytyyn talousarvioon vielä hyväksymättömän lainsäädännön osalta aiheuttaa huomattavia riskejä moitteettomalle varainhoidolle; se kehottaa komissiota parantamaan yhdessä viraston kanssa talousarviosuunnittelun yhdenmukaistamista säädösten oikea-aikaisen antamisen tai voimaantulon kanssa.*

Kuten huomautuksessa 1 on tuotu esiin, perustamisasetus velvoittaa viraston mukauttamaan talousarvion vastaamaan EU:n yleisessä talousarviossa hyväksytyä tuen määrää. Resurssien kirjaaminen viraston talousarvioon vielä hyväksymättömän lainsäädännön osalta aiheuttaa huomattavia riskejä moitteettomalle varainhoidolle. Näistä riskeistä on raportoitu järjestelmällisesti hallintoneuvostolle. Virasto on ajanut joustavamman lähestymistavan ottamista käyttöön uusiin tehtäviin liittyvien taloudellisten resurssien suunnittelussa sekä oikea-aikaisempaa ja koordinoitua kuulemista lakisäätöisten rahoitusvelvyyksien laadinnassa.

Suorituskyky

6. *Vastuuvapauden myöntävä viranomainen panee merkille vuonna 2018 tekemiensä huomautusten ja antamiensa kommenttien perusteella, että virasto hallinnoi kolmea erillistä laaja-alaista tietojärjestelmää, joita ei ole yhdistetty toisiinsa, kyseisiä järjestelmiä koskevien säädösten mukaisesti, ja että kehittämisen erilaiset aikataulut ja näistä oikeudellisista kehyksistä johtuvat rajoitukset ovat johtaneet siihen, että tietojärjestelmiä rakennetaan erikseen ja epäyhtenäisesti; se panee merkille, että virasto tunnustaa, että kyseinen toimintamalli ei ole kestävä eikä tehokasta toiminnan tai talousarvion kannalta; se suhtautuu myönteisesti siihen, että virasto on keskeisenä toimenpiteenä käynnistänyt aloitteen järjestelmäarkkitehtuurin ja -suunnittelun yhdenmukaistamiseksi komission yhteentoimivuusaloitteen kanssa; se kannustaa virastoa selvittämään lisää mahdollisuuksia yhteisten menettelyjen ja jaettujen järjestelmien perustamiseen.*

Virasto pyrkii lisäämään tehokkuutta ja mittakaavaetuja ja on siksi valmis irrottautumaan heti huomautuksessa kuvatusta hankintamallista. Näiden valmistelujen perusteella käynnistettiin poikkialaista suunnittelukehystä koskeva tarjousmenettely, joka on tämän kertomuksen laadinnan aikaan (kesäkuussa 2020) arvioitavana.

Poikkialaisen suunnittelukehysten on määrä lisätä huomattavasti tehokkuutta ja mittakaavaetuja sekä vähentää mahdollisuutta yhteen alihankkijaan lukittautumisesta. Hankintamallina se myös perustuu aiempaa tiiviimmin operaatio-osaston uuteen organisaatorakenteeseen.

Poikkialaista suunnittelukehystä koskeva tarjousmenettely on jaettu neljään erään:

- Erä 1: yleinen suunnittelu, laadunvarmistus ja yhdistämisen tuki, joka koskee järjestelmien korkean tason suunnittelua ja viraston avustamista aikataulujen laatimisessa ja laadunvarmistuksessa.
- Erä 2: kehittämisestä vastaaminen siten, että se sisältää yksityiskohtaisen suunnittelun, toiminnan ydinjärjestelmiä sekä yhteisiä ja uudelleenkäytettäviä komponentteja (myös yhteentoimivuuden osatekijöitä) koskevat kehitystoimet.
- Erä 3: infrastruktuurin ja alustojen toimittaminen.
- Erä 4: testauspalvelut, testauksen järjestäminen kaikissa järjestelmissä.

Poikkialaista operaatiokehystä koskevan hankintavision täydentämiseksi tehtävä toinen tarjouspyyntö sisältää päivittäiset toimet ja korjaavan ylläpidon kaikissa järjestelmissä (poikkialainen operaatiokehys).

7. Vastuuvapauden myöntävä viranomais muistuttaa (erityisesti siksi, että virasto käsittelee arkaluonteisten tietojen yhteentoimivuutta) tietojen hallinta- ja käsittelypalvelujen merkityksestä sekä siitä, että nämä palvelut on hoidettava sisäisesti; korostaa tämän osalta kyseisten tietojen suojelun ja luottamuksellisuuden merkitystä ja mahdollisia riskejä, joita nykyiseen ulkoiseen tietoteknisten palvelujen hallintajärjestelmään liittyy.

Virasto haluaisi korostaa, että viraston perustamisesta lähtien sen vastuulla olevia järjestelmiä on käytetty siten, että mitkään tuotantotiedot eivät ole ulkopuolisten toimeksisaajien saatavilla. Tämän vuoksi viittaus ”ulkoiseen tietoteknisten palvelujen hallintaan” on harhaanjohtava, eikä se perustu tietotekniikkaviraston toimintamalliin.

9. Vastuuvapauden myöntävä viranomais suhtautuu myönteisesti tilintarkastustuomioistuimen edellisinä vuosina annettujen suositusten osalta aikaansaatuun edistykseen; se panee kuitenkin merkille, että virasto ei edelleenkään julkaise työpaikkailmoituksia Euroopan unionin henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivustolla; se kehottaa siksi virastoa ryhtymään toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että työpaikkailmoitukset julkaistaan EPSOn verkkosivustolla.

Virasto on julkaissut vuoden 2019 alusta työpaikkailmoituksia EPSOn verkkosivustolla.

11. Vastuuvapauden myöntävä viranomais korostaa sukupuoleen perustuvien tietojen antamisen merkitystä, jotta voidaan analysoida sukupuolten tasapuolisen edustuksen kehittymistä viraston henkilöstössä ja sen hallintoelimissä.

Sukupuolten tasapuolinen edustus parani vuosina 2018–2019, kun tietotekniikkavirastossa töissä olevien naisten osuus kasvoi 22 prosentista 29 prosenttiin. Tilastot sisällytetään yhtenäiseen ohjelma-asiakirjaan vuosittain (taulukko 15).

Taulukko 15: Viraston henkilöstön sukupuolten tasapuolinen edustus

31.12.2019	Hallintotoimihenkilöt			Hallintoavustajat		
Sukupuoli	TA	CA	SNE	TA	CA	Yhteensä
Miehiä	88	27	7	29	7	158
Naisia	24	15	1	13	12	65
Yhteensä	112	42	8	42	19	223

Henkilöstöpolitiikka

13. Vastuuvapauden myöntävä viranomais panee huolestuneena merkille, että sukupuolet eivät ole tasapuolisesti edustettuina hallintoneuvostossa (40 miestä ja kuusi naista).

Tietotekniikkavirasto panee tämän suosituksen merkille. Virasto ei voi kuitenkaan vaikuttaa hallintoneuvoston jäsenten, varajäsenten ja tarkkailijoiden nimityksiin. Viraston perustamisasetuksen mukaan jäsenvaltiot, assosioituneet maat ja komissio nimittävät edustajansa tietotekniikkaviraston hallintoneuvostoon.

14. Vastuuvapauden myöntävä viranomais panee vuonna 2018 esittämiensä kommenttien ja huomautusten perusteella merkille, että virasto tiedostaa huomattavat riskit, joita sen toimien jatkuvuudelle aiheutuu henkilöstön pienestä määrästä; se korostaa, että virasto on pyytänyt lisähenkilöstöä ohjelma-asiakirjoissaan; se tunnustaa, että kyseinen henkilöstön lisäys edellyttää parlamentin ja neuvoston hyväksyntää ja että virasto yrittää lieventää riskiä priorisoimalla tehtäviä uudelleen ja nopeuttamalla rekrytointia; se huomauttaa, että nykyinen rekrytointikäytäntö, jossa säädöksen täytäntöönpanoon tarvittava henkilöstö rekrytoidaan vasta silloin, kun kyseinen säädös on voimassa, tarkoittaa, että olemassa olevaa henkilöstöä on käytettävä kyseisen säädöksen täytäntöönpanon valmistelutoimenpiteisiin, mikä rasittaa viraston ydinryhmän valmiuksia ja voi siten vaikuttaa viraston päivittäisten toimien suorittamiskykyyn; se kehottaa komissiota sallimaan säädösehdotuksessa suunnitellun henkilöstön osan etupainotteisen rekrytoinnin, jotta virasto voi valmistautua tehokkaasti kyseisen säädöksen täytäntöönpanoon.

Tietotekniikkavirasto panee tämän suosituksen merkille ja vahvistaa, että virastolle osoitettuihin uusiin tehtäviin tai nykyisten tehtävien laajentamiseen liittyvän henkilöstön etupainotteinen rekrytointi lisää huomattavasti organisaation ketteryyttä ja sillä pystytään puuttumaan joihinkin viraston henkilöstön työmäärän kasvuun liittyviin suurimpiin riskeihin.

15. Vastuuvapauden myöntävä viranomainen panee merkille, että yhteen tiettyyn rekrytointimenettelyyn liittyvän tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan viraston valintalautakunta poikkesi julkaistusta työpaikkailmoituksesta ja sovelsi julkaistua suurempaa vähimmäispistemäärää varallaolueluettelon sijoitettavien hakijoiden osalta, mikä vahingoitti menettelyn avoimuutta; se panee viraston vastauksesta merkille sitoutumisen jatkossa julkaistavien työpaikkailmoitusten täsmällisempään sanamuotoon; se suhtautuu myönteisesti siihen, että virasto on välittömästi mukauttanut käytäntöä käynnissä olevien menettelyjen osalta ja että rekrytointimenettelyjä koskeviin ohjeisiin sisällytetään periaate siitä, että varallaolueluettelo koskeva kynnysarvo on vahvistettava etukäteen; se kehottaa virastoa varmistamaan, että julkaistuja valintaperusteita noudatetaan.

Virasto vahvistaa, että käytäntöä on mukautettu ja että työpaikkailmoitusten sanamuoto on aiempaa täsmällisempi, jotta erilaisilta tulkinnoilta voidaan välttyä.

Hankinnat

17. Vastuuvapauden myöntävä viranomainen panee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan kaksi Schengenin tietojärjestelmän korjaavaa toimintakunnossa pitämistä koskevaa tarkastettua maksua olivat osittain sääntöjenvastaisia, koska virasto muutti yhtä tiettyä sopimusta lisäämällä kuukausittaisia ylläpitomaksuja muuttamatta toimintakunnossa pitämistä koskevaa puitesopimusta siten, että siinä olisi sama hinnankorotus, ja myöhemmin jatkoi kyseistä sopimusta 1,5 kuukaudella toimintakunnossa pitämistä koskevan puitesopimuksen päättymisen jälkeen; se korostaa, että lisämäärä, joka maksettiin kuukausittaisesta ylläpidosta, ja maksu ylläpidosta puitesopimuksen päättymispäivän jälkeen ovat osittain sääntöjenvastaisia; se panee merkille viraston vastauksen, jonka mukaan seuraavan puitesopimuksen käynnistämisen tapahtui viivästyksiä, että sopimuksentekoprosessin aikana toteutetut lisätoimet johtivat vaatimukseen varmistaa Schengenin tietojärjestelmän ylläpidon jatkuvuus viraston lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti ja että käynnissä on prosessi, jossa viimeistellään tarkastuslistat ja mallit hankintamenettelyjä varten ja luodaan valmiuksia operatiivisia toimia ja niiden kohteena olevia hankintoja tukevaa suunnittelua varten; se kehottaa virastoa varmistamaan julkisia hankintoja koskevien säännösten noudattamisen;

Virasto hyväksyy huomautuksen. Viivästykset seuraavan puitesopimuksen käynnistämisen, mukaan lukien lisätoimet, joihin ryhdyttiin sopimuksen tekemisen aikana, johtivat vaatimukseen varmistaa järjestelmän jatkuva ylläpito viraston lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti. Virasto on jo ryhtynyt toimenpiteisiin huomautuksessa esitetyn riskin lieventämiseksi vahvistamalla sopimusten ja alihankkijoiden hallinnointivalmiuksia ja osoittamalla tarjousmenettelyn valmistelusta ja arvioinnista vastaavaa henkilöstöä uudelleen muihin operatiivisiin tehtäviin.

18. Vastuuvapauden myöntävä viranomainen panee lisäksi merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan kaava, joka esitettiin tarjouseritelmissä laadukkaimman tarjouksen määrittämiseksi toimintakunnossa pitämistä koskevaa sopimusta varten, oli erilainen kuin tarjoajien kysymys- ja vastausasiakirjassa annettu, ja että annettujen tietojen laadussa, täydellisyydessä ja johdonmukaisuudessa havaittiin muita puutteita; se panee merkille, että virasto tiedostaa, että tarjouspyyntösuunnitelmien ja todellisten sopimusten välistä yhdenmukaisuutta ja vertailtavuutta on parannettava ja ne on dokumentoitava, jotta voidaan tehdä jälkiarviointeja (joita ei tehdä tällä hetkellä tehdä hankintaprosessissa henkilöresurssien puutteen vuoksi); se kehottaa virastoa vahvistamaan hankintoihin liittyvää sisäistä valvontaa.

Virasto hyväksyy huomautuksen. Tarjouspyyntösuunnitelmien ja todellisten sopimusten välisen yhdenmukaisuuden tarkistuksia ja vertailtavuutta kehitetään, ja ne dokumentoidaan, jotta jälkiarvioinnin tekeminen olisi mahdollista.

Jälkiarviointia ei tehdä tällä hetkellä hankintaprosessissa henkilöresurssien puutteen vuoksi. Virasto on jo ryhtynyt toimenpiteisiin sopimusten ja alihankkijoiden hallinnointivalmiuksien vahvistamiseksi ja tarjousmenettelyn valmistelusta ja arvioinnista vastaavan henkilöstön osoittamiseksi uudelleen muihin operatiivisiin tehtäviin.

Seuraavan sopimuksen valmistelu vaatii sellaisen operatiivisen henkilöstön oikea-aikaista ja pätevää valvontaa, jolle nämä vastuut kuuluvat. Myöhemmät viivästykset tarjouspyynnön keskeisten osatekijöiden valmistelussa aiheuttivat laatuongelmia.

19. *Vastuuvapauden myöntävä viranomaispanee huolestuneena merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan televiestintäpalvelujen toimittamista koskevassa sopimuksessa virasto teki sopimuksen yhden taloudellisen toimijan kanssa, joka oli toimittanut tarjouksen sopimuksesta, jonka arvo alkuperäisessä hankintailmoituksessa oli 144 000 euroa; se panee kuitenkin merkille, että toimijan toimittama taloudellinen tarjous oli vain 45 700 euroa, minkä vuoksi sopimus tehtiin tarjouksen ylittävistä osista, mikä ei ole julkisia hankintoja koskevien sääntöjen mukaista; se panee merkille, että viraston vastauksen mukaan hintatarjous oli tarkoitettu pelkäksi ei-sitovaksi skenaarioksi tarjousten arvioimiseksi ja todelliset kuukausimaksut perustuvat tosiasiallisesti tarjottaviin palveluihin alun perin tarjottujen yksikköhintojen mukaan; se kehottaa virastoa olemaan tekemättä sopimuksia tarjoajien tarjoukset ylittävillä hinnoilla.*

Virasto hyväksyy huomautuksen. Virasto kuitenkin huomauttaa, että hintatarjous oli tarkoitettu pelkäksi ei-sitovaksi skenaarioksi tarjousten arvioimiseksi. Todelliset kuukausimaksut perustuvat tosiasiallisesti tarjottaviin palveluihin alun perin tarjottujen yksikköhintojen mukaan, joten kyse ei ole liiallisista menoista.

20. *Vastuuvapauden myöntävä viranomaispanee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan virasto pidensi turvallisuus- ja vastaanottopalvelujen toimittamista koskevan suoran sopimuksen kestoa neljästä vuodesta kuuteen, mikä kasvatti sopimuksen arvoa 73 prosenttia (mikä ei ole varainhoitoasetuksen mukaista), jolloin alkuperäisen jakson jälkeen maksetut maksut ovat sääntöjenvastaisia; se panee merkille viraston vastuun, jonka mukaan tilanne johtui poikkeuksellisista olosuhteista, joista ilmoitettiin ajoissa ja jotka analysoitiin poikkeusrekisterissä; se tiedostaa, että päätökset tehtiin turvallisuuspalvelujen toimittamisen jatkuvuuden varmistamiseksi; se kehottaa virastoa varmistamaan julkisia hankintoja koskevien sääntöjen noudattamisen.*

Virasto hyväksyy huomautuksen. Virastolla ei ollut muuta vaihtoehtoa varmistaa, että turvallisuuspalvelut eivät keskeydy. Sopimuksen jatkamista edellyttäneet poikkeukselliset olosuhteet johtuivat luottamuksellisuutta koskevista huolista, jotka olisivat voineet vaarantaa tarjousmenettelyn sääntöjen mukaisuuden.

Virasto on parantanut suunnitteluprosessia, ja se seuraa jatkuvasti puitesopimuksen menoja. Se myös käynnistää ajoissa kaikki uudet tarjouspyynnöt, jotta kaikilta sääntöjenvastaisilta (ajan tai arvon) ylityksiltä voidaan välttyä. Turvallisuus- ja vastaanottopalveluja koskevan uuden sopimuksen yhteydessä ei ole ollut poikkeuksia.

21. *Vastuuvapauden myöntävä viranomais suhtautuu myönteisesti siihen, että tietotekniikkahankkeiden kehittämistä ja ylläpitoa koskevien ulkoisten toimeksisaajien laajaan käyttöön liittyvien vastuuvapauden myöntävän viranomaisen kommenttien ja huomautusten perusteella virasto työstää ulkoistamisstrategiaa, jolla varmistetaan sen omien resurssien mahdollisimman hyvä käyttö; se tähdentää, että tilintarkastustuomioistuin on havainnut virastoilla kokonaisvaltaisen suuntauksen käyttäen IT-neuvoja palkattua ulkoista henkilöstöä; se korostaa, että viraston riippuvuuteen tämän alan ulkoisesta rekrytoinnista on puututtava kiireellisesti; se tiedostaa, että päätöksen riittävien henkilöresurssien osoittamisesta tekevät parlamentti ja neuvosto budjettivallan käyttäjinä.*

Tilintarkastustuomioistuimen huomautusten käsittelemiseksi virasto on laatinut "ulkoistamisstrategian", jossa otetaan huomioon nykyiset ulkoistamisvaihtoehdot sekä oikeudellinen analyysi sopimuksellisista näkökohdista, jotka koskevat ulkoisten palveluntarjoajien käyttämistä maissa, joissa virastolla on toimintaa.

Toivottu ratkaisu olisi henkilöstön määrän lisääminen ja niiden ulkoisten palveluntarjoajien määrän vähentäminen, jotka tarjoavat palveluja, joista henkilöstön jäsenten pitäisi huolehtia pitkällä aikavälillä. Tällaisen ratkaisun aikaansaaminen edellyttäisi viraston talousarvioviranomaisten ja Euroopan komission koordinoitua sopimusta.

22. *Vastuuvapauden myöntävä viranomaiskehottaa virastoa selvittämään mahdollisuuksia resurssien jakamiseen muiden samanlaisista toimista vastaavien virastojen kanssa päällekkäisissä tehtävissä; se kannustaa virastoa alkamaan tutkia tapoja, joilla muuta kuin asiantuntijahenkilöstöä voitaisiin jakaa tieto- ja viestintäteknikan ja kirjanpidon kaltaisilla aloilla erityisesti Riiassa sijaitsevan Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen ja Helsingissä sijaitsevan Euroopan kemikaaliviraston kanssa.*

Virasto panee vastuuvapauden myöntävän viranomaisen huomautukset merkille. Virasto ilmoittaa, että se tekee tieto- ja viestintäteknikan osalta jo yhteistyötä muiden EU:n virastojen kanssa osana EU:n virastojen tieto- ja viestintäteknikan neuvoo-antavaa komiteaa. Virasto selvittää, millä muilla tavoilla se voisi tehdä yhteistyötä Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen ja Euroopan kemikaaliviraston kanssa. Virasto kuitenkin huomauttaa, että sen Tallinnassa sijaitsevassa päätoimipaikassa on puutetta TVT-henkilöstöstä, koska tätä tehtävää varten on osoitettu ainoastaan kaksi työntekijää.

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

23. *Vastuuvapauden myöntävä viranomaiskehottaa kuitenkin valitettavana, että sidonnaisuuksista ilmoittamista koskevaa utta mallia ei ole sovellettu myös johtohenkilöihin; se panee huolestuneena merkille, että vain toimitusjohtajalta on saatavissa ilmoitus siitä, että eturistiriitoja ei ole.*

Viraston hallintoneuvosto aikoo hyväksyä kesäkuussa 2020 uudet säännöt eturistiriidoista henkilöstösääntöjen 110 artiklan mukaisesti. Näitä sääntöjä sovelletaan kaikkiin viraston työntekijöihin, myös sen ylimpään johtoon.

Vastuuvapauden myöntävä viranomaiskehottaa merkille, että viraston vastauksen mukaan sillä ei ole lakisääteistä velvollisuutta julkaista viraston hallintoneuvoston jäsenten ansioluetteloita. Unionin virastojen pitäisi kuitenkin toimia esimerkkinä avoimuudesta, joten se kehottaa hallintoneuvoston jäseniä julkaisemaan ansioluettelonsa viraston verkkosivustolla.

Tämän pyynnön täyttämiseen ei ole lakisääteistä velvollisuutta, ja siksi hallintoneuvoston jäseniä/varajäseniä/tarkkailijoita ei voida pyytää toimittamaan ansioluettelojaan julkaistavaksi. Virasto kuitenkin kannustaa edelleen hallintoneuvoston edustajia toimittamaan ansioluettelonsa ryhmän avoimuuden lisäämiseksi.

24. *Tarkastuksen avoimiin suosituksiin liittyvien vastuuvapauden myöntävän viranomaisen kommenttien ja huomautusten perusteella vastuuvapauden myöntävä viranomaiskehottaa merkille, että tarkastuksen eri suositusten perusteella laadittujen toimintasuunnitelmien toteuttamistahti hiipui vuonna 2018 ja että virasto hyväksyi tarkistetun sisäisen valvonnan kehityksen ja otti sen käyttöön vuoden 2019 alussa; se panee merkille, että sisäisen tarkastuksen toimialalla on laadittu helmikuussa 2019 sekä Tallinnan päätoimipaikassa että Strasbourgin teknisessä toimipaikassa tehdyn riskinarvioinnin perusteella vuosien 2019–2021 strateginen tarkastussuunnitelma, joka koskee viraston tärkeimpiä hallinnollisia ja operatiivisia prosesseja; se kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tarkastuksen suositusten täytäntöönpanosta.*

Virasto seuraa tarkastuksen suositusten täytäntöönpanoa ja tiedottaa niistä jatkuvasti. Joulukuun 31. päivän 2019 seurantakertomus osoittaa, että avoinna ei ollut ”kriittisiä” tarkastussuosituksia. Kertomuksesta käy myös ilmi, että 34 tarkastussuosituksista toteutettiin 21, joka on 62 prosenttia. Tulos (vaikka se jää yhä alle 80 prosentin tavoitteen) on selkeästi parempi kuin vuoden 2018 lopussa kirjattu 42 prosentin toteutumisen taso. Virasto toteutti kuitenkin vuonna 2020 määrätietoisia ja kiireellisiä toimenpiteitä viivästyneiden suositusten käsittelemiseksi, mukaan lukien toteutumisen tarkistetut tavoitepäivämäärät. Virasto uskoo lujasti pystyvänsä säilyttämään myönteisen suuntauksen ja panemaan kaikki jäljellä olevat suositukset täytäntöön ilman lisäviivästyksiä.

Muut huomautukset

26. *Vastuuvapauden myöntävä viranomaiskehottaa virastoa keskittymään sen tutkimusten tulosten jakamiseen yleisölle ja tavoittamaan yleisöä sosiaalisen median ja muiden tiedotusvälineiden kautta.*

Virasto on julkaissut useita tutkimukseen liittyviä raportteja viraston verkkosivustolla ja ponnistellut huomattavasti pystyäkseen tavoittamaan yleisön sosiaalisen median kanavien kautta.

Koska jotkin tutkimustulokset ovat arkaluonteisia, kaikkia raportteja ei voida antaa julkisesti saataville. Virasto on kuitenkin julkaissut kaikki raportit, joissa on yleistä tietoa tutkimustuloksista. Niitä ovat seuraavat:

- Eurodac-järjestelmän monispektristä kuvantamista koskevan optisen testin tutkimusraportti
- Hajautetun tilikirjan teknologiaa ja lohkoketjua koskevat keskeiset huomiot
- Yhteentoimivien tietojärjestelmien tulevan arkkitehtuurin laadinta tietotekniikkavirastossa
- Ulkorajojen (meri/maa) tieto- ja viestintäteknisiä ratkaisuja käsittelevän työryhmän raportti

Virasto on keskittänyt ennakoivasti toimiaan kohokohtien jakamiseen ja avoimuuden takaamiseen sosiaalisen median kanavilla. Niiden kaikkien seuraajamäärät kasvoivat huomattavasti (+33 % Twitterissä, +58 % Facebookissa, +99 % LinkedInissä ja +125 % YouTubessa). Virasto on myös alkanut etsiä uusia kanavia verkkotiedottamiseen, jotta voidaan tavoittaa entistä laajempia yleisöjä ja lisätä viraston tehtävien ja vastualueiden näkyvyyttä.

2.8 Johdon laatima arvio

Viraston johto on kohtuullisen vakuuttunut siitä, että käytössä ovat asianmukaiset sisäiset valvontajärjestelmät ja että ne toimivat suunnitellusti. Vuoden aikana merkittäviä riskejä on asianmukaisesti tunnistettu ja hallittu. Vuoden aikana suoritettujen sisäisten ja ulkoisten tarkastusten tulokset vahvistavat tätä luottamusta vielä lisää.

2.9 Ulkopuoliset arvioinnit

Komissio teki tietotekniikkaviraston perustamisasetuksen mukaisesti virastosta ensimmäisen arvioinnin kolmen vuoden kuluessa sen toiminnan aloittamisesta ulkopuolisen alihankkijan tukemana. Arviointi tehtiin tiiviissä yhteistyössä tietotekniikkaviraston hallintoneuvoston ja itse viraston kanssa. Arviointia tehtiin vuoden ajan (maaliskuusta 2015 maaliskuuhun 2016), ja se koski ajanjaksoa 1. joulukuuta 2012 – 30. syyskuuta 2015.

Arvioinnissa tarkasteltiin, miten tietotekniikkavirasto toteutti perustamisasetuksessaan säädettyä toimeksiantoaan, ja siinä tarkasteltiin neljää aluetta: tehokkuutta, vaikuttavuutta, lisäarvoa ja johdonmukaisuutta. Lisäksi siinä tarkasteltiin viraston panosta koordinoitua, tehokkaan ja johdonmukaisen tietoteknisen ympäristön luomiseksi oikeus- ja sisäasioiden alan tukemiseen tarkoitettujen laaja-alaisten tietojärjestelmien hallinnointia varten.

Arvioinnissa todettiin, että virasto toteuttaa toimeksiantonsa täysimääräisesti. Komissio antoi arvioinnin perusteella ja hallintoneuvostoa kuultuaan suosituksia viraston perusasetukseen tehtävistä muutoksista. Nämä suositukset annettiin yhdessä hallintoneuvoston lausunnon kanssa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan tietosuojavaltuutetulle.

Virasto esitteli 20. marraskuuta 2019 hallintoneuvostolle suositusten täytäntöönpanon tilaan marraskuusta 2018 lokakuuhun 2019. Luetellusta 30 suosituksesta 26 on pantu täytäntöön ja kaksi on pantu osittain täytäntöön (suositus 4.1a: Toimintoperusteista hallintoa koskeva toimintamalli edistämään tietotekniikkaviraston suunnitteluvalmiuksia ja vahvistamaan avoimuutta ja vastuuvollisuutta, suositus 3.12: Viraston olisi jatkettava kiitettäviä toimenpiteitään sisäisten prosessien ja menettelyjen vahvistamiseksi ITIL v3 -kehiksen parhaiden käytäntöjen mukaisesti). Kaksi suosituksesta on vanhentunut viraston toimeksiannon tarkistamisen vuoksi, eikä niitä panna täytäntöön (suositus 3.26: DublinNet-verkostoon liittyvien tehtävien vastuulle ottamisen vaikutus resurssihin olisi arvioitava virallisesti, suositus 6.4: Viraston olisi varmistettava monivuotisen työohjelman hyväksyminen sekä taattava viraston toimien mukauttaminen käytössä olevaan monivuotiseen strategiaan).

Raportointijakson suunnitelman yleinen täytäntöönpanotaso nousi 75 prosentista 93 prosenttiin. Taulukossa 16 eritellään täytäntöönpanon tilanne yksittäisten suositusten merkityksen mukaan. Virasto eteni hyvin suunnitelmien täytäntöönpanossa raportointijaksolla. Valtaosa suunnitelluista toimista on pantu täytäntöön, ja vain kaksi suositusta on panematta osittain täytäntöön.

Taulukko 16: Viraston arvioinnista saatujen suositusten täytäntöönpanon tilanne

	Kriittinen	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Vähäinen	Yhteensä	Osuus
Pantu täytäntöön	3	5	16	2	26	93 %
Pantu osittain täytäntöön	1	—	1	—	2	7 %
<i>Ei enää relevantti</i>	—	—	(1)	(1)	(2)	—
Yhteensä	4	5	17	2	28	100 %

3 Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuuden arviointi

3.1 Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuus

3.1.1 Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuuden arvioinnissa käytetty menetelmä

Sisäinen valvonta on prosessi, joka auttaa organisaatiota saavuttamaan tavoitteensa ja pitämään operatiivista ja taloudellista suorituskykyä yllä sääntöjen ja määräysten mukaisesti. Sillä tuetaan vakaata päätöksentekoa ja vähennetään riskejä hyväksyttävillä tasoilla kustannustehokkaiden tarkastusten avulla. Tietotekniikkaviraston hallintoneuvoston 19. maaliskuuta 2019 tekemän päätöksen nro 2019-042 mukaan toimitusjohtajan on pantava täytäntöön sisäisen valvonnan periaatteet ja ominaisuudet ja otettava käyttöön organisaatorakenne ja sisäisen valvonnan järjestelmä, jotka ovat hallintoneuvoston hyväksymien periaatteiden ja ominaisuuksien mukaisia.

Tietotekniikkavirastossa sisäisen valvonnan osatekijöitä ovat valvontaympäristö, riskinarviointi, valvontatoimet, tiedotus ja viestintä sekä seurantatoimet. Nämä viisi osatekijää liittyvät toisiinsa, ja niiden on oltava tehokkaasti käytössä kaikilla viraston tasoilla, jotta toiminnan sisäisen valvonnan voidaan katsoa olevan tehokasta. Kehyksessä täsmennetään lisää kunkin osatekijän periaatteita ja kustakin periaatteesta johtuvia ominaisuuksia, jotka kuvataan ottaen huomioon viraston erityiset hallintojärjestelyt. Sisäisen valvonnan periaatteet ja ominaisuudet muodostavat tietotekniikkaviraston varainhoitoasetuksen 44 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut vähimmäisvaatimukset.

Toimitusjohtaja nimitti hallinto- ja valmiusyksikön päällikön riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavaksi väliaikaiseksi päälliköksi tukemaan itseään sisäisen valvonnan kehityksen perustamisessa, seurannassa, täytäntöönpanossa ja arvioinnissa sekä siitä raportoinnissa. Toimitusjohtajan tehtävänä on tehdä vuosittain yleinen arviointi tietotekniikkaviraston sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuudesta. Ensimmäinen tällainen arviointi tehtiin vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä, ja siitä saatiin tähän konsolidoituun vuotuisen toimintakertomukseen tietoa tietotekniikkaviraston sisäisten tarkastusten tehokkuudesta vuonna 2019.

Ensimmäisessä vuotuisessa arvioinnissa laadittiin mahdollisuuksien mukaan perustaso kullekin periaatteelle, arvioinnit periaatteen ja osatekijän tasoilla ja yleinen arviointi. Sisäisen valvonnan kehystä koskevan periaatteen perustasot ja indikaattorit määritettiin sisäisen valvonnan seurantakriteerien hyväksymisestä ja riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön väliaikaisesta nimittämisestä tehdyn toimitusjohtajan päätöksen liitteessä 2. Arvioinnin tekemiseksi riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaava päällikkö ja sisäisen valvonnan koordinaattori keräsivät ja analysoivat tietoa määritettyjen seurantakriteerien perusteella useista tietolähteistä virastossa. Tietolähteitä olivat muun muassa henkilöstökysely, poikkeuksia ja vaatimustenvastaisia tapahtumia koskeva rekisteri, sisäiset ja ulkoiset tarkastusraportit, kehitystä koskevat asiakirjat ja erilaisten liiketoimintaprosessien seuranta virastossa.

3.1.2 Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuusarvioinnin tulokset

Valvontaympäristö

Virastossa on hyvin vakiintunut valvontaympäristö. Käytössä on käyttäytymistä, prosesseja ja rakenteita koskevat vaatimukset, joita on päivitetty ajoissa huolimatta äskettäisestä huomattavasta organisaatiomuutoksesta. Hallintoneuvosto, toimitusjohtaja ja muut johtajat täyttävät tehtävänsä ja vastuunsa tehokkaasti.

Periaate 1: Tietotekniikkavirasto osoittaa sitoutumista rehellisyyteen ja eettisiin arvoihin.

Tila: pantu täysin täytäntöön.

Virasto toteutti vuonna 2019 useita toimia käytännesääntöihin liittyvän sisäisen kehityksensä päivittämiseksi ja sen varmistamiseksi, että uudelle henkilöstölle tiedotetaan niistä riittävästi. Henkilöstön rekrytointia, rakenteellisten palvelujen tarjoajien hallintaa ja sitoutumista sekä organisaation etiikkaa koskevassa sisäisessä tarkastuksessa todettiin, että organisaation etiikkaa koskevat sisäiset valvontajärjestelmät ovat yleisesti riittävät viraston nopean kasvun aiheuttamassa haastavassa tilanteessa. Sääntöjä tietotekniikkaviraston henkilöstöä koskevien eturistiriitojen ehkäisystä ja hallinnasta muutettiin ja henkilöstön omaa ilmoitusta koskeva prosessi toteutettiin onnistuneesti.

Periaate 2: Hallintoneuvosto osoittaa olevan riippumaton johdosta ja valvoo kehitystä ja vastaa sisäisestä valvonnasta.

Tila: pantu osittain täytäntöön.

Hallintoneuvostoa varten on käytössä prosesseja ja menettelyjä, joilla se pystyy valvomaan viraston hallintoa ja kantamaan yleisen poliittisen vastuun toimitusjohtajan suorittamasta johtamisesta. Hallintoneuvoston asemaa riskinhallinnassa ja sisäisissä valvontakäytännöissä vahvistetaan edelleen ottamalla käyttöön uusi sisäisen valvonnan kehys ja nimittämällä riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaava päällikkö. Toimitusjohtajalla on hyvin vakiintunut rooli sisäisen valvonnan kehittämisessä ja toteuttamisessa. Riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön nimittämisellä tuetaan toimitusjohtajaa, ja vuodesta 2020 alkaen siitä saadaan lisävarmuus johdon suorittaman raportoinnin sekä operatiivisen suorituskyvyn raportoinnin täydellisyydestä ja luotettavuudesta. Toimitusjohtaja toteuttaa riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikön tuella lisätoimenpiteitä, joilla varmistetaan, että sisäisen valvonnan kehys ymmärretään ja että tarkastusten jatkotoimet toteutetaan kaikilla tasoilla, myös osastojen ja yksiköiden päälliköiden sekä hankepäälliköiden tasolla.

Periaate 3: Hallintoneuvoston valvonnassa johto laatii rakenteet, raportointisuhteet ja asianmukaiset valtuudet ja vastuut tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tila: pantu osittain täytäntöön.

Viraston hallintorakenne on hyvin vakiintunut, ja se järjestettiin onnistuneesti uudelleen vuoden 2019 organisaatiomuutoksessa. Uusia yksiköjä luotiin, ja niiden päälliköt nimitettiin onnistuneesti hyvin määritettyihin rooleihin. Valtuudet, vastuut ja raportointisuhteet ovat vakiintuneet. Sopimusten hallinnan ja omaisuuden hallinnan aloilla tarvitaan lisätoimenpiteitä, jotta virasto voi laatia, hyväksyä ja toteuttaa uusia prosesseja, menettelyjä ja tarkastuksia.

Periaate 4: Tietotekniikkavirasto osoittaa sitoutumisensa soveltuvien pätevien työntekijöiden houkutteluun, kehittämiseen ja pitämiseen virastossa tavoitteiden mukaisesti.

Tila: pantu täytäntöön

Sisäinen tarkastusraportti vahvisti, että vuoden 2019 tehokkaan rekrytoinnin aikana siihen liittyvien prosessien laadusta pidettiin kiinni.

Periaate 5: Tietotekniikkavirastossa työntekijät ovat vastuussa sisäisen valvonnan vastualueistaan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tila: pantu täytäntöön

Työntekijöiden arvioinnit ja ylennykset tehdään vakiintuneiden prosessien ja menettelyjen mukaisesti, niihin osallistuu arviointiryhmiä, ja työntekijöillä on mahdollisuus esittää huomioita tai hakea muutosta riippumattomilta sisäisiltä tai ulkoisilta henkilöiltä tai tahoilta.

Riskinarviointi

Tietotekniikkavirastolla on riskien määrittelyä ja arviointia varten luotettavat mekanismit ja menettelyt. Tällaisia toimenpiteitä on eri tasoilla, ja niitä päivitetään ja tarkistetaan säännöllisesti.

Periaate 6: Tietotekniikkavirasto määrittää tavoitteet riittävän selkeästi, jotta tavoitteisiin liittyvät riskit voidaan määrittää ja arvioida.

Tila: pantu täytäntöön

Tavoitteet määritetään johdonmukaisesti kaikilla tasoilla ja niitä arvioidaan säännöllisesti. Tavoitteet ja suorituskykyindikaattorit määritetään kaikille yhtenäisessä ohjelma-asiakirjassa luetelluille toimille, ja niiden saavutuksista raportoidaan konsolidoidussa vuotuisessa toimintakertomuksessa. Lueteltujen toimien suuren määrän vuoksi suunnittelu- ja raportointitoimet ovat erittäin kalliita, ja ne olisi syytä tarkistaa. Toteuduttuaan ohjelmaan ja hankekokonaisuuksiin liittyvät valmiudet auttavat saavuttamaan tämän. Ohjelmien ja hankekokonaisuuksien hallintaa koskevaa hallintorakennetta päivitettiin ottoluetteloa koskevalla menettelyllä ja viraston ohjauskomitean perustamisella.

Periaate 7: Tietotekniikkavirasto määrittää koko organisaatiossa riskit sen tavoitteiden saavuttamiselle ja analysoi riskejä sekä määrittää tämän perusteella, miten riskejä olisi hallittava.

Tila: pantu täytäntöön

Riskit määritetään kaikille toimille eri tasoilla ja eri vaiheissa suunnittelusta toteuttamiseen. Merkittävässä toimissa, erityisesti suurissa hankkeissa, noudatetaan viraston hankkeenhallintamenetelmää, joka edellyttää hankkeen riskien säännöllistä arviointia ja seuranta. Suurissa uusissa kehitysohjelmissa niiden ohjelman hallintoneuvostot raportoivat riskeistä. Viraston laajuiset riskit määritetään ja arvioidaan vuosittain (ks. kohta 3.1.3).

Periaate 8: Tietotekniikkavirasto ottaa petosmahdollisuuden huomioon arvioidessaan tavoitteiden saavuttamiseen kohdistuvia riskejä.

Tila: pantu täytäntöön

Hallintoneuvosto hyväksyi tarkistetun vuosien 2019–2021 petostentorjuntastrategian maaliskuussa 2019. Siihen kuuluu toimintasuunnitelma ja indikaattoreita tavoitteiden saavuttamisesta. Sen täytäntöönpanon yksityiskohdat esitetään kohdassa 3.1.4. Sääntöjä tietotekniikkaviraston henkilöstöä koskevien eturistiriitojen ehkäisystä ja hallinnasta muutettiin ja henkilöstön omaa ilmoitusta koskeva prosessi otettiin onnistuneesti käyttöön.

Periaate 9: Tietotekniikkavirasto määrittää ja arvioi muutokset, jotka voivat vaikuttaa huomattavasti sisäiseen valvontajärjestelmään.

Tila: pantu osittain täytäntöön.

Useista muutoksista johtuvat riskit otettiin asianmukaisesti huomioon, erityisesti uuteen lainsäädäntöön liittyvissä operatiivisissa painopisteissä. Muutokset toteutettiin eri ohjelmien hallintomekanismeissa (neuvoa-antava ryhmä, ohjelman hallintoneuvosto, hallintoneuvosto) määritettyjen menettelyjen mukaisesti. Siirtyminen sisäisen valvonnan standardeista sisäisen valvonnan kehukseen oli merkittävä muutos, jossa oli riski toiminnan keskeytymisestä. Muutoksen vaikutusta sisäiseen valvontaan ei arvioitu täysimääräisesti.

Valvontatoimet

Valvontatoimia toteutettiin eri tasoilla nykyisten prosessien, menettelyjen ja hallintomekanismien osana eri osastoissa ja yksiköissä.

Tietoteknisten järjestelmien tarkastukset tehdään erikseen toiminnan ydinjärjestelmien ja organisaation laajuisten järjestelmien osalta. Virasto kiinnittää erityistä huomiota järjestelmäturvallisuuteen, myös toiminnan jatkuvuuteen ja toimintakunnon palauttamiseen. Panemalla täytäntöön tarkastussuosituksia, jotka liittyvät sopimusten hallintaan ja omaisuuden hallinnan yhdistämiseen konfiguraation hallintaan, vahvistettaisiin viraston valvontaa järjestelmien ja niiden infrastruktuurin hankinnassa ja ylläpidossa.

Periaate 10: Tietotekniikkavirasto valitsee ja kehittää valvontatoimia, joilla autetaan lieventämään tavoitteiden saavuttamiseen kohdistuvia riskejä hyväksyttävälle tasolle.

Tila: pantu osittain täytäntöön.

Valvontatoimet toteutettiin. Niitä ei ole kuitenkaan yhdistetty valvonta-, riski- ja vaatimustenmukaisuusstrategiaan, koska sitä ei ole vielä laadittu. Valvontatoimien yhdistäminen strategiaan auttaisi myös arvioimaan niiden tehokkuutta sekä niiden kustannuksia ja hyötyjä, kuten varainhoitoa koskevissa säännöksissä edellytetään.

Periaate 11: Tietotekniikkavirasto valitsee ja kehittää yleistä teknologian valvontaa tavoitteiden saavuttamisen tueksi.
Tila: pantu osittain täytäntöön.

Tietojärjestelmien tarkastukset ovat viraston keskeistä toimintaa. Ne tehdään erikseen toiminnan ydinjärjestelmien ja organisaation laajusten järjestelmien osalta. Virasto kiinnittää myös erityistä huomiota järjestelmäturvallisuuteen, myös toiminnan jatkuvuuteen ja toimintakunnon palauttamiseen. Tarkastuksen merkittäviä suosituksia ei ole vielä pantu täytäntöön (esim. sopimusten hallinta, omaisuuden hallinnoinnin yhdistäminen konfiguraatioiden hallintoihin). Näillä prosesseilla vahvistettaisiin viraston valvontaa järjestelmien ja niiden infrastruktuurin hankinnassa ja ylläpidossa.

Periaate 12: Tietotekniikkavirasto ottaa käyttöön valvontatoimia organisaation laajuisilla toimintalinjoilla, joissa määritetään odotukset, ja menettelyillä, joilla toteutetaan toimintalinjat.

Tila: pantu osittain täytäntöön.

Poikkeuksista ja pyynnöistä valvonnan ohittamisesta ilmoitettiin ja ne kirjattiin rekisteriin menettelyissä, joihin osallistui useita toimintoja ja hallinnon tasoja. Rekisterin analyysi ja arviointi esitettiin toimitusjohtajalle ja hallintokomitealle. Vaikutustenarviointi ja arvioinnit tehtiin ja niiden tuloksia käytettiin hankkeiden ottoluettelon ja vuotuisen työohjelman laatimiseen.

Tiedotus ja viestintä

Viraston tiedotus- ja viestintätoimissa noudatetaan vakiintuneita menettelyjä ja prosesseja, joilla tuetaan organisaation laajempien tavoitteiden saavuttamista. Näitä menettelyjä ja prosesseja voitaisiin käyttää työntekijöiden tietoisuuden lisäämiseen omista vastuistaan sisäisessä valvonnassa ja ymmärryksen parantamiseen niihin liittyvistä prosesseista ja toimintamalleista. Uusia prosesseja on hyväksytty, ja virasto parantaa tieto- ja asiakirjahallintoaan.

Periaate 13: Tietotekniikkavirasto hankkii tai luo ja käyttää asiaankuuluvia laatutietoja tukemaan sisäisen valvonnan toimintaa.

Tila: pantu osittain täytäntöön.

Uusia prosesseja hyväksyttiin, ja virasto parantaa tieto- ja asiakirjahallintoaan. Tämän periaatteen täytäntöönpanossa olisi hyötyä valvontastrategian hyväksymisestä, sillä siinä voitaisiin luetella sisäisen valvonnan toimintaan tarvittavat tiedot.

Periaate 14: Tietotekniikkavirasto välittää sisäisesti sellaisia tietoja, myös sisäisen valvonnan tavoitteista ja vastuualueista, jotka ovat tarpeen sisäisen valvonnan toiminnan tukemiseen.

Tila: pantu osittain täytäntöön.

Käytössä on laaja valikoima viestintätoimia, joilla välitetään viestejä muun muassa tavoitteista ja haasteista. Sisäiselle valvonnalle ja siihen liittyville tekijöille omistettu viestintä ei ole vielä toiminnassa.

Periaate 15: Tietotekniikkavirasto viestii ulkoisten osapuolien kanssa asioista, jotka vaikuttavat sisäisen valvonnan toimintaan.

Tila: pantu osittain täytäntöön.

Käytössä on laaja valikoima ulkoisen viestinnän toimia vakiintuneiden strategioiden ja toimintasuunnitelmien mukaisesti. Sisäiselle valvonnalle ja siihen liittyville tekijöille omistettu viestintä ei ole vielä toiminnassa.

Seurantatoimet

Virasto tekee sisäisestä valvonnastaan jatkuvasti nimenomaisia arviointeja, jotka perustuvat työntekijöiden itsearviointeihin näiden vastuualueilla, toimista raportointiin, poikkeuksia ja vaatimustenvastaisia tapahtumia koskevaan rekisteriin, petostentorjuntastrategian täytäntöönpanoon ja sisäisten ja ulkoisten tarkastusten havaintoihin. Näiden arviointien tulokset jaetaan asiaankuuluville hallintotasolle, ja niiden perusteella laaditaan suosituksia ja toimintasuunnitelmia niiden panemiseksi täytäntöön tietyissä tehtävissä, tietyillä vastuualueilla ja tietyissä aikatauluissa.

Periaate 16: Tietotekniikkavirasto valitsee, kehittää ja toteuttaa käynnissä olevia ja/tai erillisiä arvioiteja sen varmistamiseksi, että sisäisen valvonnan osatekijät ovat olemassa ja toiminnassa.

Tila: pantu täytäntöön

Virasto käyttää riippumattomia sisäisiä ja ulkoisia tahoja arvioimaan säännöllisesti hallintomekanismien, -menettelyjen ja -prosessien, myös tarkastusten, tehokkuutta. Näiden arviointien tulokset jaetaan asiaankuuluville hallintotasoille, ja niiden perusteella laaditaan suosituksia ja toimintasuunnitelmia niiden panemiseksi täytäntöön tietyissä tehtävissä, tietyillä vastuualueilla ja tietyissä aikatauluissa.

Periaate 17: Tietotekniikkavirasto arvioi sisäisen valvonnan puutteita ja tiedottaa ajoissa niistä ja korjaaviin toimiin ryhtymisestä vastaaville osapuolille, tarvittaessa myös johdolle ja hallintoneuvostolle.

Tila: pantu osittain täytäntöön.

Virasto teki ensimmäisen sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuuden koearviointinsa vuonna 2020.

3.1.3 Suurimmat organisaation laajuiset riskit raportointijaksolla

Taulukko 17: Suurimmat organisaation laajuiset riskit

Luokitus	Riskin kuvaus
RISKI 1	<p>Jo toteutetut toimenpiteet eivät ehkä riitä varmistamaan, että datakeskuksen kapasiteetti on riittävän suuri, jotta virasto voi ylläpitää tulevia järjestelmiä</p> <p>Datakeskuksen pinta-ala voi rajoittaa sellaisten lisäalustojen sijoittamista, joilla voidaan tukea uusia hankkeita, kuten rajanylitystietojärjestelmää ja ETIAS-järjestelmää, mikä voi estää virastoa toteuttamasta uusia toimia.</p> <p>Todennäköisyys laadullisen analyysin mukaan: 3,9</p> <p>Vaikutus laadullisen analyysin mukaan: 2,8</p> <p>Vastatoimi: Lieventäminen</p>
RISKI 2	<p>Viraston uudelleenjärjestely voi aiheuttaa organisaatiossa epävakautta.</p> <p>Uudelleenjärjestelyn tarkoituksena on edistää viraston valmiuksia tulevaisuuden haasteiden käsittelyssä, mutta lyhyellä aikavälillä se saa aikaa huomattavan muutoksen, joka voi luoda epävakautta henkilöresurssien ja organisaation prosessien kannalta.</p> <p>Todennäköisyys laadullisen analyysin mukaan: 3</p> <p>Vaikutus laadullisen analyysin mukaan: 2,9</p> <p>Vastatoimi: Lieventäminen</p>
RISKI 3	<p>Viestintäinfrastruktuurin kustannukset voivat kasvaa huomattavasti.</p> <p>Koska virastoa sitoo tietotekniikan pääosaston puitesopimus, TESTA-ng, kustannusten kasvamisesta on huomattava riski pian neuvoteltavan TESTA-ng-sopimuksen jatkamisen vuoksi.</p> <p>Jatko on tarpeen, jotta se voidaan yhdistää tulevaa yleiseurooppalaista verkkoa (FPEN) koskevaan seuraavaan sopimukseen.</p> <p>Todennäköisyys laadullisen analyysin mukaan: 2,7</p> <p>Vaikutus laadullisen analyysin mukaan: 3,1</p> <p>Vastatoimi: Lieventäminen</p>

RISKI 4	<p>Henkilöstön, menettelyjen ja työkalujen puute voi haitata resurssien asianmukaista kohdentamista ja tasapainottamista. Myös riski lakisääteisen henkilöstön määrän ja toteutettavien toimien välisestä epäsuhdasta kasvaa. Se voisi vaikuttaa kielteisesti viraston työhön ja mahdollisesti sen toiminnan jatkuvuuteen.</p> <p>Vuoden n-1 talousarvon toteutuminen / määrärahojen peruuttaminen</p> <p>Hankkeiden määrästä selviämiseen ei ole kypsää ja tehokasta resurssienhallintatyökalua ja -menettelyä. Resurssipula voisi johtaa toimien huomattavaan viivästymiseen, ja se voi lisätä suunnittelun muokkausta.</p> <p>Varainhoitoasetuksen mukaan talousarviossa olisi myös noudatettava vuotuisperiaatetta. Maksusitoumusmäärärahojen siirtäminen (talousarvioon tehtävillä kokonaissitoumuksilla) operatiivisia menoja varten ja maksu määrärahojen siirtäminen hallintomenoja varten edellisen vuoden talousarviosta (n-1) imee resursseja (kokoaikavastaavina), joita tarvitaan toteuttamaan meneillään olevan vuoden talousarvio (n), ja lisää riskiä määrärahojen peruuttamisesta.</p> <p>Todennäköisyys laadullisen analyysin mukaan: 2,9</p> <p>Vaikutus laadullisen analyysin mukaan: 2,8</p> <p>Vastatoimi: Lieventäminen</p>
RISKI 5	<p>Jotkin ulkoiset tukitoiminnot voidaan menettää tilapäisesti, kun siirrytään uuteen puitesopimukseen</p> <p>Puitesopimukset, joiden nojalla ulkoisen tuen toimeksisaajat tarjoavat palveluitaan virastolle, päättyvät tulevalla 12 kuukauden jaksolla. Useimpien toimeksisaajien sopimukset päättyvät silloin, minkä vuoksi todennäköisesti huomattava määrä toimeksisaajia lähtee samaan aikaan. Sen mukaan, mitä järjestelyjä tulevassa puitesopimuksessa on, näiden toimeksisaajien tarjoamia tukipalveluja ei ehkä ole saatavilla jonkin aikaa. Se voi vaikuttaa huomattavasti toiminnan jatkuvuuteen, koska monilla niistä on ollut keskeinen asema (ks. riippuvuutta muusta kuin lakisääteisestä henkilöstöstä koskeva ongelma).</p> <p>Todennäköisyys laadullisen analyysin mukaan: 2,9</p> <p>Vaikutus laadullisen analyysin mukaan: 2,5</p> <p>Vastatoimi: Lieventäminen</p>
RISKI 6	<p>Luottamuksellisuuden rikkoutuminen: arkaluonteisia hankintatietoja voidaan paljastaa tahattomasti</p> <p>Sellaisten arkaluonteisten hankintatietojen tahaton paljastaminen, joista voi saada kilpailuedun ja jotka voivat edistää tarjouskeinottelua, voi heikentää viraston mainetta ja johtaa tarjousmenettelyn peruuttamiseen tai sen jälkeisiin riita-asioihin.</p> <p>Todennäköisyys laadullisen analyysin mukaan: 3,4</p> <p>Vaikutus laadullisen analyysin mukaan: 1,8</p> <p>Vastatoimi: Lieventäminen</p>

RISKI 7	<p>Virasto ei pysty yhdistämään tulevaisuuteen suuntautunutta työtä ja nykyistä järjestelmän ylläpitotyötä jo käytössä oleviin rakenteisiin ja menettelyihin (oppiminen, perehdyttäminen jne.)</p> <p>Virastoa odottaa pian kattavan järjestelmäkehityksen aika. Sen toteuttamisen ohella on huolehdittava jatkuvasti nykyisen järjestelmän ylläpidosta ja kehityksestä. Vaikka työ on erilaista, molemmat toimintalinjat on yhdistettävä, ja operatiivisessa hallintotyössä saatua tietämystä on käytettävä uuden järjestelmän kehittämiseen. Tämä aiheuttaa haasteita uuden henkilöstön perehdyttämiselle, nykyisen henkilöstön kouluttamiselle, uusiin prosesseihin mukautumiselle jne.</p> <p>Todennäköisyys laadullisen analyysin mukaan: 2,2</p> <p>Vaikutus laadullisen analyysin mukaan: 1,8</p> <p>Vastatoimi: Lieventäminen</p>
RISKI 8	<p>Viraston tietotekniikka ulkoistetaan.</p> <p>Viraston tietotekniikan odotettavissa olevaan ulkoistamissuunnitelmaan liittyy luottamuksellisuuden tasoa, eheyttä ja käytettävyyttä koskevia riskejä, jotka voivat mahdollisesti vaikuttaa kielteisesti palvelujen suoritustehoon, turvallisuuteen ja laatuun. Tämä koskee esimerkiksi suurta maantieteellistä etäisyyttä palvelun toimituspaikan ja tietotekniikkaviraston välillä ja korkean tason etuoikeutettuja käyttäjiä koskevan valvonnan puutetta.</p> <p>Todennäköisyys laadullisen analyysin mukaan: 2</p> <p>Vaikutus laadullisen analyysin mukaan: 1,5</p> <p>Vastatoimi: Lieventäminen</p>

Lähteenä vuoden 2019 organisaation laajuisille riskeille käytettiin vuotuisten riskien keräämis- ja arviointihanketta, jonka tietotekniikkaviraston johto (hallintokomitean jäsenet ja jaostojen päälliköt) toteutti vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä. Sidosryhmät arvioivat esiin nousseet riskit laadullisen analyysin (tuloksena keskimääräinen todennäköisyys ja vaikutus) ja mahdollisuuksien mukaan määrällisen analyysin (odotettu riskiarvo) perusteella. Organisaation laajuisista riskeistä keskusteltiin ja ne vahvistettiin vuoden 2018 lopussa järjestetyssä vuotuisessa organisaation laajuisia riskejä käsittelevässä työpajassa, ja riskin omistaja nimitettiin.

Vuonna 2018 määritettyjen riskien vastatoimista sovittuja suunnitelmia seurattiin vuonna 2019 ja pidettiin yllä, kunnes riskiä ei enää ollut.

Vuotuinen organisaation laajuisia riskejä käsittelevä työpaja järjestettiin 28. marraskuuta 2019. Se päätettiin pitää avoinna kaikille vuonna 2018 määritetyille riskeille lukuun ottamatta riskiä 7, joka yhdistettiin vuoden 2019 aikana määritettyyn riskiin.

3.1.4 Raportti petostentorjuntastrategian toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta⁶¹

Tarkistetussa petostentorjuntastrategiassa on vuosille 2019–2021 kolme strategista tavoitetta:

- vahvistetaan petostentorjuntakulttuuria virastossa
- laaditaan korkeatasoiset eettiset säännöt tietotekniikkaviraston toimien mukaisesti ja noudatetaan niitä
- kehitetään tiedonhankintaa petosten ehkäisyä ja havaitsemista varten.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö seurasi säännöllisesti strategiaan liittyvän toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa. Raportissa tehdään yhteenveto vastauksista, joita toimien omistajilta saatiin useissa sisäisen tarkastuksen yksikön ja

61 Sisäisen tarkastuksen yksikön raportti, viite Ares(2020)1109829 – 21.2.2020.

toimien omistajien välisissä tapaamisissa. Sisäisen tarkastuksen yksikkö toteutti toimien omistajien kannanottojen perusteella varmistusmenettelyn ja keräsi näyttöä täytäntöönpanon tilan määrittämiseksi.

Toimintasuunnitelmassa oli alun perin 12 toimea, joista jokaisella pyrittiin lieventämään yhtä tai useaa määritettyä petoksen riskiä. Virasto pani suunnitelluista 12 toimesta kuusi täytäntöön, joten täytäntöönpanotaso oli 50 prosenttia. Tulos voidaan katsoa riittäväksi vuodelle 2019. Tulevina vuosina toimien omistajailta kuitenkin odotetaan tehokkaampia toimenpiteitä, jotta täytäntöönpanosta saadaan täydellistä.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö antoi seuraavat suositukset seurannan tehokkuuden parantamiseksi.

- Varmistetaan, että strategian suorituskykyindikaattorien laskemiseen tarvittavat tiedot ovat käytettävissä.
- Virasto määrittä marraskuussa 2019 vuotuisessa organisaation laajuisia riskejä koskevassa tapahtumassa kaksi uutta mahdollista petoksen riskiä. Toimintasuunnitelmaa pitäisi päivittää lieventämistoimilla, joilla puututaan näihin kahteen riskiin (tämä on jo tehty).
- Koska "käynnissä" oleviksi merkityt toimintasuunnitelmat ovat monimutkaisia, ehdotetaan näiden toimintasuunnitelmien täytäntöönpanolle määräaikojen tarkistamista.

3.2 Sisäisen valvonnan kehityksen tehokkuusarvioinnin päätelmät

Tietotekniikkaviraston sisäisen valvonnan tehokkuuden ensimmäisen arvioinnin tulokset osoittavat, että viraston sisäisen valvonnan kehitys toimii tehokkaasti. Viraston keskeisten aloitteiden täytäntöönpanon vaativa aikataulu ja niihin liittyvien huomattavien taloudellisten resurssien ja henkilöresurssien hallinta edellyttävät kuitenkin jatkuvia parannuksia valvonnan tasoon ja tehokkuuteen. Virastolle olisi tämän osalta hyötyä tavoitteiden, riskien ja tarkastusten nimenomaisesta ja yksityiskohtaisesta yhdistämisestä sekä asiaankuuluvien tasojen riskinottohalun määritelmästä, jotta voitaisiin määrittää asianmukainen valvonnan taso. Tällaiset toimet auttaisivat arvioimaan valvonnan tehokkuutta, määrittämään mahdolliset puutteet ja priorisoimaan jatkotoimet. Niillä voitaisiin myös tukea henkilöstön vastuuvellollisuutta ja edistää avoimuutta toimien täytäntöönpanossa ja seurannassa sekä niistä raportoinnissa.

3.3 Riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavan päällikönlausunto

Minä, allekirjoittanut,

vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan Euroopan unionin viraston (tietotekniikkaviraston) riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaava päällikkö,

ilmoitan riskinhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavana päällikkönä,

että olen tietotekniikkaviraston sisäisen valvonnan kehityksen mukaisesti ilmoittanut näkemykseni ja suositukseni viraston sisäisen valvonnan yleisestä tilasta toimitusjohtajalle.

Todistan täten, että tässä vuotuisessa toimintakertomuksessa ja sen liitteissä sisäisestä valvontajärjestelmästä annetut tiedot ovat parhaan tietoni mukaan tarkkoja, luotettavia ja täydellisiä.

Tallinnassa, 17. kesäkuuta 2020

ANNA PLATONOVA

Anna Platonova

4 Johdon vahvistuslausuma

4.1 Vahvistuslausumaa tukevien tekijöiden tarkastelu

Vahvistuslausuman perustekijät tukevat kohtuullista varmuutta, jonka tulojen ja menojen hyväksyjä antaa vuotuisen toimintakertomuksen vahvistuslausumassaan. Nämä tekijät esitetään lyhyesti seuraavassa.

Perustekijä 1: Johdon laatima arvio

Johdon laatima arvio

Viraston johto on kohtuullisen vakuuttunut siitä, että käytössä on yleisesti asianmukaiset valvontatoimet ja että ne toimivat suunnitellusti. Riskejä seurataan ja vähennetään asianmukaisesti ja tarvittavia parannuksia ja tukitoimia toteutetaan.

Viraston johto tunnustaa lisäksi, että viraston sisäisen valvonnan kehysten korkeaa tehokkuustasoa on pidettävä yllä sekä edistettävä sisäisen valvonnan kehysten periaatteiden ja osatekijöiden täytäntöönpanon seuranta ja arviointia, jotta voidaan varmistaa viraston perustamisasetuksessa ja pitkän aikavälin strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen.

Poikkeuksien kirjaaminen

Virastolla on ollut vuodesta 2013 alkaen käytössä menettely poikkeusten kirjaamiseen. Vuoden 2015 alussa hyväksyttiin virallinen menettely poikkeusten kirjaamista ja hallinnointia varten. Sen yleisenä tavoitteena on laatia asianmukaiset järjestelyt, joilla varmistetaan, että kaikki poikkeukselliset olosuhteet, joissa ohitetaan merkittävistä syistä valvonta tai poiketaan vahvistetusta sääntelykehystä, selitetään perusteellisesti, kirjataan ja ilmoitetaan avoimuusperiaatteen mukaisesti. Poikkeus on dokumentoitava, perusteltava ja hyväksyttävä asianmukaisella tasolla ennen toimiin ryhtymistä.

Vuonna 2019 kirjattiin 25 poikkeusta ja kahdeksan vaatimustenvastaista tapahtumaa. Poikkeusten ja vaatimustenvastaisten tapahtumien kirjaaminen arvioitiin, ja arviointi toimitettiin tulojen ja menojen hyväksyjälle tammikuussa 2020. Tulojen ja menojen hyväksyjä katsoi, että kyseiset poikkeukset eivät vaadi virallista varaumaa vahvistuslausumassa olennaisuuden perusteella. Sisäisen valvonnan kehysten täytäntöönpanon vuoksi ja poikkeuksien kirjaamisen arvioinnista tehtyjen päätelmien perusteella poikkeuksia ja vaatimustenvastaisia tapahtumia koskevaa pysyväsuhjetta päivitetään vuonna 2020.

Perustekijä 2: Ulkopuolisen tarkastuksen tulokset

Sisäisen tarkastuksen lausunto

Euroopan komission sisäisen tarkastuksen osasto teki yhden varmuustarkastuksen viraston henkilöstön rekrytoinnista, rakenteellisten palveluntarjoajien hallinnoinnista ja sitoutumisesta sekä organisaation eettisistä säännöistä. Sisäisen tarkastuksen osasto totesi, että viraston nopean kasvun aiheuttamassa haastavassa tilanteessa viraston rekrytointimenettelyissä noudatetaan yleisesti voimassa olevaa sääntelykehystä ja että henkilöstön valinnan ja rekrytoinnin hallinnointiin käytettävät sisäiset valvontajärjestelmät sekä organisaation eettiset säännöt ovat riittävät. Virasto hallinnoi myös rakenteellisia palveluntarjoajiaan asiaankuuluvien palvelujen puitesopimuksissa esitettyjen ehtojen mukaisesti. Suuria heikkouksia on kuitenkin edelleen henkilöresurssivaatimuksien arviointia koskevissa prosesseissa sekä siinä, että rakenteellisten palveluntarjoajien sitoutumisesta ei ole (kansallista) oikeudellista varmuutta.

Tilintarkastustuomioistuimen lausunto (alustavat huomiot tietotekniikkaviraston varainhoitovuoden 2019 tilinpäätöstä koskevasta kertomuksesta)***Lausunto tilien luotettavuudesta***

Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2019 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2019 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Lausunto tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta

Tilintarkastustuomioistuimen lausunnon mukaan 31. joulukuuta 2019 päättyneen vuoden tilien kohteena olevat toimet ovat lainmukaisia ja asianmukaisia kaikin olennaisin osin.

Perustekijä 3: Edellisten raportointijaksojen varaumia koskevat jatkotoimet

Tulojen ja menojen hyväksyjän vahvistuslausumassa vuotuisesta toimintakertomuksesta 2018 ei ollut yhtään varaumaa.

Päätelmät

Edellä osissa 3 ja 4 kerrotun perusteella voidaan tehdä päätelmä, jonka mukaan sisäisissä tarkastuksissa ei ole havaittu huomattavia puutteita, jotka voisivat vaikuttaa vahvistuslausumaan.

4.2 Varaumat

Edellä annettujen tietojen perusteella tulojen ja menojen hyväksyjä ei antanut varaumia.

5 Vahvistuslausuma

Minä, allekirjoittanut,

Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan Euroopan unionin viraston (tietotekniikkaviraston) toimitusjohtaja,

vakuutan tulojen ja menojen hyväksyjän ominaisuudessa,

että tämän kertomuksen sisältämät tiedot antavat oikean ja rehellisen kuvan⁶²,

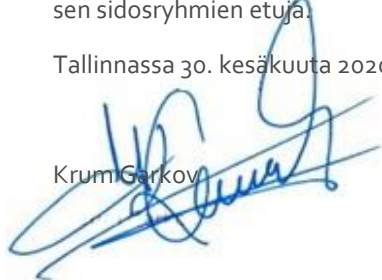
Ilmoitan, että minulla on kohtuullinen varmuus siitä, että tässä kertomuksessa kuvailluille toimille osoitetut resurssit on käytetty niiden aiottuun tarkoitukseen ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ja että käytössä olevat valvontamenettelyt antavat tarvittavat takeet kohteena olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta.

Kohtuullinen varmuus perustuu omaan arvostelukykyyni sekä käytössäni oleviin tietoihin, kuten itsearvioinnin, jälkitarkastusten (Euroopan komission sisäisen tarkastuksen osaston, tietotekniikkaviraston sisäisen tarkastuksen yksikön ja tilintarkastustuomioistuimen tarkastusten) tuloksiin tätä lausumaa edeltäviltä vuosilta.

Vahvistan, etten ole tietoinen mistään lausumassa mainitsematta jätetystä tekijästä, joka voisi vahingoittaa viraston tai sen sidosryhmien etuja.

Tallinnassa 30. kesäkuuta 2020

Krum Garkov

⁶² Oikea ja riittävä kuva tarkoittaa tässä yhteydessä luotettavaa, täydellistä ja tarkkaa kuvaa viraston asiointilasta.

Liite I Organisaation keskeiset suorituskykyindikaattorit

KPI	Organisaation keskeinen suorituskykyindikaattori	Tavoite	Toteutunut 2019
1	Turvallisuustesteissä havaittujen kriittisten puutteiden määrä	0	1
2	Sellaisten havaittujen turvallisuusriskien osuus, jotka on käsitelty varmistetuilla turvallisuustarkastuksilla	100 %	90 %
3	Eurodac-keskusjärjestelmän käytettävyys	vihreä ≥ 99,99 % 99,99 % > keltainen ≥ 99,50 % punainen < 99,50 %	99,55 % (keltainen)
4	Eurodac-keskusjärjestelmän vastausaika	vihreä ≥ 99,45 % 99,45 % > keltainen ≥ 90 % punainen < 90 %	99,91 % (vihreä)
5	Suuralueverkon (WAN) saatavuus (SIS II- ja VIS-järjestelmille)	vihreä ≥ 99,99 % 99,99 % > keltainen ≥ 99,50 % punainen < 99,50 %	99,9926 % (vihreä)
6	SIS II -keskusjärjestelmän käytettävyys	vihreä ≥ 99,99 % 99,99 % > keltainen ≥ 99,50 % punainen < 99,50 %	99,95 % (keltainen)
7	SIS II -keskusjärjestelmän vastausaika	vihreä ≥ 99,5 %, 99,5 % > keltainen ≥ 99 % punainen < 99 %	99,84 % (vihreä)
8	VIS-keskusjärjestelmän käytettävyys	vihreä ≥ 99,99 % 99,99 % > keltainen ≥ 99,50 % punainen < 99,50 %	99,65 % (keltainen)
9	VIS-keskusjärjestelmän vastausaika	vihreä = 100 % 100 % > keltainen ≥ 90 % punainen < 90 %	97,79 % (keltainen)
10	Siirrettyjen maksumäärärahojen peruuttamisaste	< 5 %	12,7 %
11	Talousarviosuomusten toteutusaste (%)	95–99 %	98,70 %
12	Maksujen toteutusaste (%)	> 95 %	99,30 %
14	Hallintoresurssien suhde operatiivisiin resursseihin (%)	Hallinnollinen: 20 %	16,61 %
		Operatiivinen: 70 %	72,38 %
15	Lakisääteisessä määräajassa maksettujen maksujen suhde (%)	90–100 %	92,8 %
16	Keskimääräinen toimiston neliömäärä FTE:tä kohden (m ²)	10 m ²	11,27 m ²

17	Viraston koulutukseen osallistuneiden ulkopuolisten tyytyväisyys	> 3	4,39
18	Hankintojen vastaavuus viraston hankintasuunnitelman kanssa	0,5–1,5	1,12
19	Hankintahankkeiden hallinnointi: % tärkeimmistä hankintahankkeista aikataulussa	> 60 %	58 %
20	Asiakastyytyväisyys: % jäsenvaltioiden käyttäjistä tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä tietotekniikkaviraston neuvontapalvelun tarjoamaan yleiseen palveluun	> 80 %	93,40 %
21	Niiden vuotuisessa työohjelmassa määritettyjen välitavoitteiden suhde (%), jotka on täytetty tai jotka ovat aikataulussa	90 %	82 %
22	Jäsenvaltioiden järjestelmien neuvontapalvelun suorituskyky	> 80 %	90 %
23	Hankkeiden hallinta: toteutettujen hankkeiden arviointi laatua, kustannuksia ja aikaa koskevien muuttujien perusteella	< 10 %	8,57 %
24	Osuus säädetyssä määräajassa toteutetuista tarkastussuosituksista	80–100 %	62 %
25	Lääkärintodistuksella vahvistettujen ja vahvistamattomien työstäpoissaolopäivien prosenttiosuus raportointijaksolla	< 25 %	30 %
26	Henkilöstön vaihtuvuuden vuotuinen prosenttiosuus	≤ 5 %	3,14 %
27	Henkilöstön suoritusindeksi	Suoritettut arvioinnit: 100 %	99 %
		Heikko suoritus: < 5 %	0 %
		Huippusuoritus: Kevyesti päällystetty paperi (LWC-paperi) kirjoitus-, painatus- tai graafiseen tarkoitukseen, mekaanisia kuituja yli 10 % kokonaiskuituisällöstä	56 %
28	Henkilöstön sitoutumisen taso	≥ 80 %	88 %
29	Ulkoinen viestintä: tietotekniikkaviraston verkkonäkyvyys	Yksittäiset kävijät: avoin	95 570
		Vierailun keskimääräinen kesto: avoin	2,24 minuuttia
		Poistumisprosentti yhden sivun jälkeen: avoin	41,75 %
		Toimet sivua kohti (keskimäärin): avoin	3,32

Huomautuksia keskeisistä suorituskykyindikaattoreista

[KPI 13] poistettiin hallintoneuvoston päätöksellä.

Turvallisuus

[KPI 1] Kriittiset ongelmat liittyvät sellaisten järjestelmässä havaittujen haavoittuvuuksien korjaamisen oikea-aikaisuuteen ja soveltamiseen, jotka johtuvat yhteensopimattomuuksien ja teknisten ongelmien operatiivisesta

vaikutuksesta. Korvaavia tarkastuksia otetaan käyttöön, jotta voitaisiin minimoida ydintoimintajärjestelmien tosiasiallinen altistuminen näille haavoittuvuusluokille.

[KPI 2] Havaittujen riskien käsittelemiseksi toteutetuissa tarkastuksissa havaitut ongelmat näkyvät ensimmäisen keskeisen suorituskykyindikaattorin havainnoissa. Havaittuihin ongelmiin puuttumiseksi on toteutettu korjaavia toimintasuunnitelmia.

Järjestelmien käytettävyys

[KPI 3, 6, 8] Järjestelmän käytettävyttä koskevaa tavoitetta ei ole määritetty tarkkaan järjestelmiä koskevissa oikeudellisissa välineissä. Virasto on asettanut 99,99 prosentin vihreän tavoitteen, koska sen hallinnoimat järjestelmät on määritetty korkean käytettävyyden järjestelmiksi.

Vastausaika

[KPI 4] Järjestelmän kannalta kriittiset liiketoiminnot jaetaan kahteen luokkaan: ensisijaisiin tapahtumiin ja tavanomaisiin tapahtumiin. Vakiintunut vastausaika ensisijaisiin tapahtumiin on yksi tunti ja tavanomaisiin tapahtumiin 24 tuntia. Indikaattoria seurataan molemmissa luokissa. KPI 4 on ensisijaisia tapahtumia koskevan indikaattorin ja tavanomaisia tapahtumia koskevan indikaattorin keskiarvo. Indikaattori on vihreä, jos 99,5 prosenttia tapahtumista sisältyy vakiovastausaikaan, keltainen, jos 90–99,5 prosenttia tapahtumista sisältyy vakiovastausaikaan, ja punainen, jos alle 90 prosenttia tapahtumista alittaa vakiovastausajan.

[KPI 7] Vakiohaut jaetaan kahteen luokkaan. Luokka 1 tarkoittaa kaikkia yksittäisiä ja moniosaisia hakuja, jotka luokitellaan ”tarkoiksi” hakukentissä annettavien tarkkojen tietojen vuoksi. Epätarkat tai sumeat haut eivät kuulu luokkaan 1. Luokan 1 vakiovastausaika on yksi sekunti. Muissa hauissa vakiovastausaika on kolme sekuntia. Luokan 1 hakujen vastausaika on keskeinen indikaattori suorituskyvyn arvioinnissa, koska se on edustavin haku. Indikaattori KPI 7 on vihreä, jos yli 99,5 prosentissa luokan 1 hauissa vastausaika on enintään yksi sekunti, keltainen, jos 99,5–99 prosentilla luokan 1 hauista vastausaika on alle yksi sekunti, ja punainen, jos alle 99 prosentilla luokan 1 hauista vastausaika on enintään yksi sekunti.

[KPI 9] Indikaattorin arvo on osuus kokonaisvastausajasta kunkin toimintaryhmän (turvapaikka-asiat, rajat, konsuliasiat, lainvalvonta ja alue) sopimuksen mukaisissa rajoissa. Viisumitietojärjestelmässä on kolme sopimuksen mukaista rajaa: huipputasoa tuntia kohti koskeva indikaattori, palvelutasosopimuksen rikkomista koskeva indikaattori ja asiakirjoja koskeva indikaattori. KPI 9 on tulosta kaikkien toimintaryhmien ja kaikkien sopimusten mukaisten rajojen laskemisesta. Indikaattori on vihreä, jos arvo on 100 prosenttia, keltainen, jos arvo on 90–100 prosenttia, ja punainen, jos arvo on alle 90 prosenttia.

Liite II Taloushallinnon tilastot

Alkuperäinen talousarvio, määrärahasiirrot ja lisätalousarviot

Seuraavassa taulukossa esitetään talousarvion luvuittain eritelty yhteenveto viraston vuonna 2018 tekemistä C1-talousarviomäärärahojen siirroista miljoonina euroina. Hallintoneuvosto hyväksyi yhden tarkistuksen talousarvioon.

Talousarvion luku		Maksusitoumusmäärärahat				Maksumäärärahat		
		Alkuperäinen talousarvio	Siirrot	Lisätalousarvio	Lopullinen talousarvio	Alkuperäinen talousarvio	Siirrot	Lisätalousarvio
A-11	Palkat ja lisät	24,4	-2,8	-2,6	19,1	24,4	-2,8	
A-12	Rekrytointin kustannukset	1,1	-0,7		0,4	1,1	-0,7	
A-13	Virkamatkakulut	0,4	0,1		0,6	0,4	0,1	
A-14	Sosiaali- ja terveydenhoitojärjestelmä	1,7	-0,1		1,5	1,7	-0,1	
A-15	Henkilöstön koulutus	0,9			0,9	0,9		
OSASTO 1 – HENKILÖSTÖMENOT		28,5	-3,5	-2,6	22,5	28,5	-3,5	
A-20	Toimitiloista aiheutuvat menot	2,6	-0,9		1,7	2,6	-0,9	
A-21	Viraston tieto- ja viestintäteknikka	2,0	1,2		3,2	2,0	1,2	
A-22	Irtaimisto ja siihen liittyvät kulut	0,2	0,6		0,9	0,2	0,6	
A-23	Juoksevat hallinnolliset menot	0,8	-0,0		0,8	0,8	-0,0	
A-24	Postikulut	0,0	-0,0		0,0	0,0	-0,0	
A-25	Hallintoneuvosto	0,6	-0,3		0,4	0,6	-0,3	
A-26	Tiedotus ja julkaisut	1,7	-0,5		1,2	1,7	-0,5	
A-27	Ulkopuoliset tukipalvelut	3,4	0,1		3,5	3,4	0,1	
A-28	Turvallisuus	2,7	0,2		2,9	2,7	0,2	
OSASTO 2 – INFRASTRUKTUURI- JA HALLINTOMENOT		14,2	0,4		14,6	14,2	0,4	
B3-0	Infrastrukturi	37,6	-19,0		18,6	49,8	-1,7	
B3-1	Hakemukset	211,5	19,9	-5,7	225,7	107,1	3,7	
B3-8	Operatiiviset tukitoimet	4,8	2,1		6,9	4,4	1,1	
OSASTO 3 - TOIMINTAMENOT		254,0	3,1	-5,7	251,3	161,4	3,1	
YHTEENSÄ		296,7	0,0	-8,3	288,4	204,1	0,0	

Vuoden talousarvion toteutuminen (rahoituslähde C1)

Viraston talousarvio toteutui vuoden 2019 määrärahojen (rahoituslähteen C1) osalta hyvin: 99,7 prosenttia maksusitoumusmäärärahoista ja 99,3 prosenttia maksumäärärahoista toteutui, kun otetaan huomioon ilman eri toimenpiteitä suoritettavat ja toimenpiteitä edellyttävät uusiin tehtäviin liittyvät maksusitoumusmäärärahasiirrot.

TALOUSARVION OSASTO	SITOUKSET (C1)			MAKSUT (C1)		
	Budjetoitu (miljoonaa euroa)	Käytetty (miljoonaa euroa)	%	Budjetoitu (miljoonaa euroa)	Käytetty (miljoonaa euroa)	%
Osasto 1 – Henkilöstömenot	22,5	21,5	95,7 %	22,5	21,5	95,7 %
<i>joista toteutunut</i>		21,5	95,7 %		21,1	93,7 %
<i>joiden saldo siirretään ilman eri toimenpiteitä seuraavalle tilikaudelle</i>		-	-		0,5	2,0 %
Osasto 2 – Infrastrukturi- ja toimintamenot	14,6	14,6	100,0 %	14,6	14,6	100,0 %
<i>joista toteutunut</i>		14,6	100,0 %		5,4	36,8 %

<i>joiden saldo siirretään ilman eri toimenpiteitä seuraavalle tilikaudelle</i>			-	-		9,2	63,2 %
Osasto 3 – Operatiiviset menot	251,3	251,3	100,0 %	100,9	100,9	100,0 %	
<i>joista toteutunut</i>		92,2	36,7 %		100,9	100,0 %	
<i>joiden saldon siirtäminen edellyttää toimenpiteitä</i>		159,1	63,3 %				
YHTEENSÄ (EUROA)	288,4	287,4	99,7 %	138,1	137,1	99,3 %	
<i>joista toteutunut</i>		128,4	44,5 %		127,4	92,3 %	
<i>joiden saldo siirretään ilman eri toimenpiteitä seuraavalle tilikaudelle</i>			-	-		9,7	7,0 %
<i>joiden saldon siirtäminen edellyttää toimenpiteitä</i>		159,1	55,2 %				

Talousarvion toteutuminen muiden rahoituslähteiden osalta

Kuluneen vuoden talousarvion lisäksi (rahoituslähde C1) virasto käytti määrärahoja, jotka olivat peräisin

- hallintoneuvoston päätöksellä vuodelle 2019 siirretyistä määrärahoista (rahoituslähde C3)
- käyttötarkoitukseensa sidotuista sisäisistä tuloista (rahoituslähde C4)
- edelliseltä vuodelta siirretyistä sitoumuksista (jaksotetut osastossa 3 ja jaksottamattomat osastoissa 1 ja 2) ja niitä vastaavista (ainoastaan jaksottamattomista) maksumäärärahoista (rahoituslähde C8)
- ulkoisesta käyttötarkoitukseensa sidotusta tulosta, osallistuvista maista perustamisasetuksen 46 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti saatuina maksusuuksina (rahoituslähde RO, vain osasto 3).

Osasto	Rahoituslähde	Maksusitoumus			Maksu		
		Budjetoitu (miljoonaa euroa)	Käytetty (miljoonaa euroa)	% sitoumuksista	Budjetoitu (miljoonaa euroa)	Käytetty* (miljoonaa euroa)	% maksuista
A-1 Henkilöstömenot	C1	22,5	21,5	95,7 %	22,5	21,1	93,7 %
	C8	0,4	0,4	81,8 %	0,4	0,4	81,8 %
	Välisumma	22,9	21,9	95,5 %	22,9	21,4	93,5 %
A-2 Infrastruktuuri- ja hallintomenot	C1	14,6	14,6	100,0 %	14,6	5,4	36,8 %
	C4	0,0	0,0	100,0 %	0,0		
	C8	5,1	4,5	87,8 %	5,1	4,5	87,8 %
	Välisumma	19,8	19,1	96,9 %	19,8	9,9	50,0 %
Bo-3 Toimintamenot	C1**	251,3	251,3	100,0 %	100,9	100,9	100,0 %
	C3	49,2	49,2	100,0 %			
	C4	0,0	0,0	100,0 %	0,0	0,0	100,0 %
	C8	229,2	224,4	97,9 %			
	Ro	9,4	0,7	7,8 %	9,4	0,4	4,4 %
	Välisumma	539,1	525,6	97,5 %	110,4	101,4	90,1 %
KAIKKI	YHTEENSÄ	581,8	566,6	97,4 %	97,4 %	132,7	86,7 %

* Osastossa 3 C1 13,6 miljoonaa euroa käytettiin vuoden maksusitoumusten maksamiseen. Jäljelle jäävä määrä, 87,4 miljoonaa euroa, käytettiin aiempien vuosien maksusitoumusten kattamiseen.

** Käytetyt sitoumukset sisältävät toimenpiteitä edellyttävän 159,1 miljoonan euron siirron.

Talousarviosiirrot

Vuoden 2019 aikana suoritettiin seuraavat sisäisen siirtotoiminnot viraston varainhoitoasetuksen 26 artiklan nojalla. Siirtojen peruste oli varmistaa maksusitoumusten ja maksumäärärahojen paras mahdollinen käyttö.

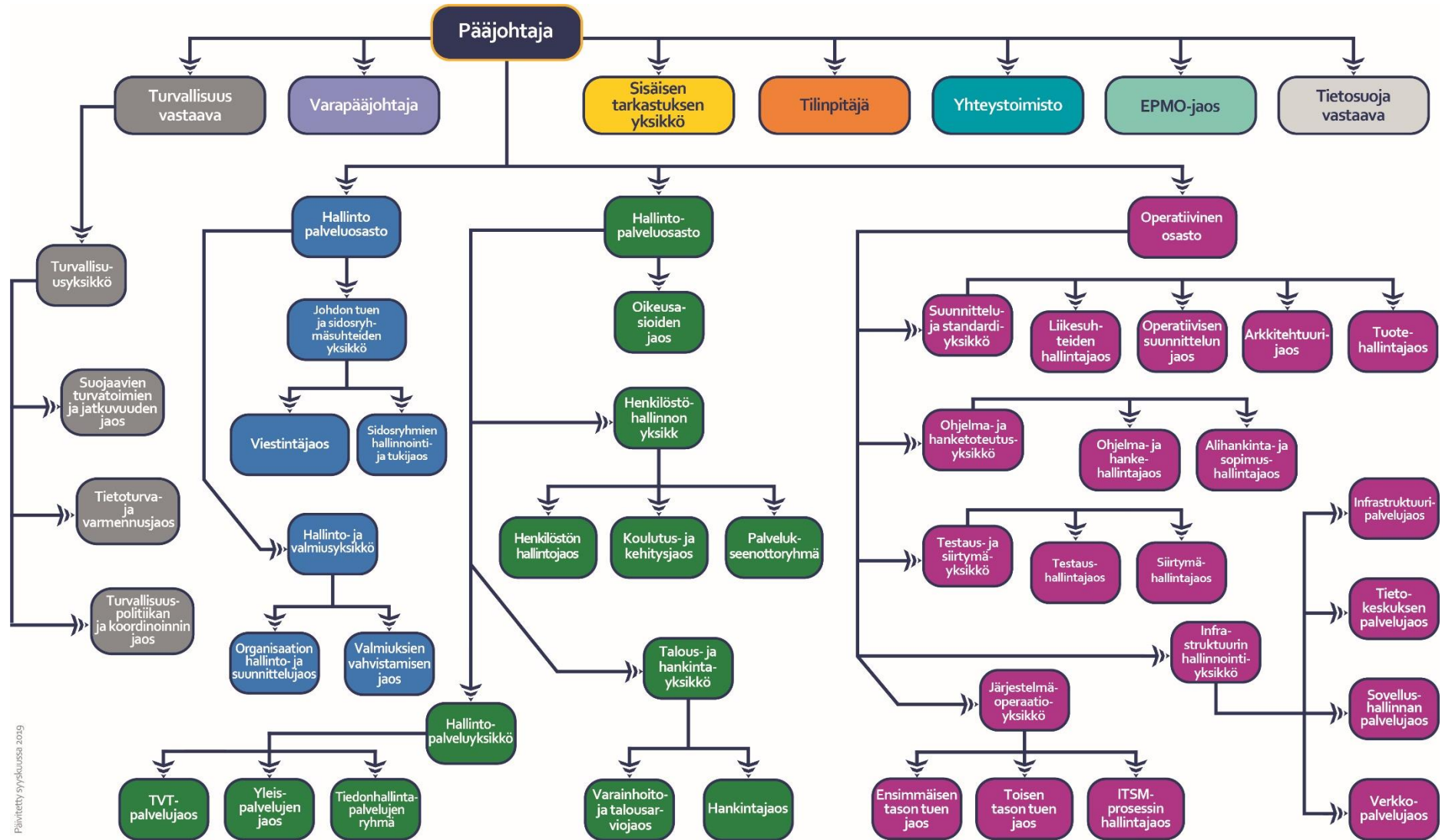
Virasto teki 11 siirtoa viraston varainhoitoasetuksen 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Taulukossa tehdään yhteenveto vuonna 2019 tehdyistä talousarviosiirroista. Valtaosa siirroista tehtiin samassa talousarvion osastossa (sen osoittaa tapahtuman nolla-arvo). Osastojen välisistä talousarviosiirroista ilmoitetaan täysi arvo euroina.

Siirroista annetaan täydelliset tiedot liitteessä V.

Osasto		Osasto 1 – Henkilöstömenot		Osasto 2 – Infrastruktuuri- ja toimintamenot		Osasto 3 – Operatiiviset menot	
Talousarvio siirto	Viite	Maksusitoumusmääräraha	Maksumääräraha	Maksusitoumusmääräraha	Maksumääräraha	Maksusitoumusmääräraha	Maksumääräraha
1	LIS.23			0	0	0	0
2	LIS.23			0	0	0	0
3	LIS.24					0	0
4	LIS.24			0	0	0	0
5	LIS.24	-1 000 000	-1 000 000	1 000 000	1 000 000	0	0
6	LIS.24			0	0	0	0
7	LIS.24	0	0	0	0	0	0
8	LIS.24			0	0	0	0
9	LIS.24			0	0	0	0
10	LIS.24	-2 498 505	-2 498 505	-551 872	-551 872	3 050 377	3 050 377
11	LIS.24					0	0
Yhteensä		-3 498 505	-3 498 505	448 128	448 128	3 050 377	3 050 377

Viraston varainhoitoasetuksen 26 artiklan 2 kohdan mukaisesti ei tehty siirtoja.

Liite III Organisaatiokaavio

Liite IV Henkilöstötaulukko

Henkilöstötaulukko 2019

Tietotekniikkaviraston vuoden 2019 henkilöstötaulukossa oli 172 väliaikaisen toimihenkilön toimea.

Tehtäväryhmä ja palkkaluokka	Väliaikaiset toimihenkilöt
AD 16	0
AD 15	1
AD 14	1
AD 13	3
AD 12	4
AD 11	5
AD 10	8
AD 9	16
AD 8	17
AD 7	31
AD6	14
AD 5	29
AD yhteensä	129
AST 11	0
AST 10	0
AST 9	1
AST 8	2
AST 7	4
AST 6	9
AST 5	12
AST 4	12
AST 3	3
AST 2	0
AST 1	0
AST yhteensä	43
Henkilöstötaulukko yhteensä	172

Palkkaluokat eri toimissa: ohjeellinen taulukko

Seuraavassa taulukossa esitetään palkkaluokat tietotekniikkaviraston keskeisissä Euroopan komission luetteloimissa toimissa. Virastossa käytetyt toimien nimikkeet on lueteltu sen varalta, että komission ja viraston käyttämät nimikkeet eroavat toisistaan. On huomattava, että Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 53 artiklassa mainittuja palkkaluokkia korkeammat aloituspalkkaluokat johtuvat siitä, että rekrytoinnit järjestettiin viraston perustamisvaiheen aikana, jolloin viraston henkilöstötaulukossa toimille oli osoitettu korkeammat palkkaluokat.

Keskeiset tehtävät (esimerkkejä – nimikkeet olisi mukautettava kunkin viraston tehtävänimikkeisiin)	Sopimuksen tyyppi (<i>virkamies, väliaikainen toimihenkilö (TA) tai sopimussuhteinen toimihenkilö (CA)</i>)	Tehtäväryhmä (FG), palkkaluokka (<i>virkamies, väliaikainen toimihenkilö (TA) tai sopimussuhteinen toimihenkilö (CA)</i>)	Tieto siitä, onko tehtävä tarkoitettu hallinnolliseen tukeen vai operatiiviseen toimintaan (<i>kartoitusmenetelmissä käytettyjen määritelmien mukaisesti</i>)
Osastopäällikkö – taso 2	TA	AD 12	Hallinto/operatiivinen
Yksikönpäällikkö – taso 3	TA	AD 9, AD 10	Hallinto/operatiivinen
Jaoksen päällikkö – taso 4	TA, CA	AD 5, AD 7, AD 8, AD 9, AD 10, FG IV	Hallinto/operatiivinen
Vanhempi virkamies	TA	AD 8, AD 9	Hallinto/operatiivinen
Virkamies	TA, CA	AD 6, AD 7, AD 8, FG IV	Hallinto/operatiivinen
Nuorempi virkamies	TA, CA	AD 5, FG IV	Hallinto/operatiivinen
Vanhempi avustaja	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Nuorempi avustaja	TA, CA	AST 3, FG III	Hallinto/operatiivinen
Hallintopalveluosaston päällikkö	TA	AD 12	Hallinto
Henkilöstöhallinnon yksikön päällikkö	TA	AD 9	Hallinto
Talous- ja hankintayksikön päällikkö	TA	AD 10	Luokittelematon
IT-päällikkö	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Sihteer ⁶³ /avustaja	TA, CA	AST 3, FG III	Hallinto/operatiivinen
Postivirkailija	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Sivustovastaava-toimittaja	Ei sovelleta	Ei sovelleta	Ei sovelleta
Tietosuojavastaava	TA	AD 8	Hallinto
Tilinpitäjä	TA	AD 9	Luokittelematon
Sisäisen tarkastuksen yksikön päällikkö	TA	AD 9	Hallinto/luokittelematon
Toimitusjohtajan henkilökohtainen	TA	AST 5	Hallinto

63 Tietotekniikkaviraston henkilöstötaulukko ei sisällä sihteerien tai toimistotyöntekijöiden toimia. Kun uudet henkilöstösäännöt tulivat voimaan 1. tammikuuta 2014, tietotekniikkavirasto päätti säilyttää henkilöstötaulukossa hyväksytyt palkkaluokat ja lisätä palkkaluokkiin AST 2 ja AST 3 palkattujen tiettyjen alojen (kuten henkilöstöresurssit ja tietotekniikka) avustajien tai hallinnollisten avustajien tehtäviä. Samaan aikaan ulkopuoliset palveluntarjoajat (viraston sisällä) suorittavat tarvittaessa sihteerintöitä.

64 Tämä aloituspalkkaluokka otettiin käyttöön viraston perustamisen yhteydessä vuonna 2012.

Vertaileva arviointi

Tietotekniikkavirasto teki vuoden 2019 lopulla vertailevan arvioinnin EU:n erillisvirastojen hallintopäälliköiden sopiman menetelmän mukaisesti. Menetelmä on laadittu muokkaamalla, hiomalla ja hienosäätämällä komission kartoitusmenetelmää. Kartoituksessa luokitellaan viraston henkilöresurssit sen mukaan, mikä on kunkin työn asema organisaatiossa. Arvioinnin päätarkoituksena on saada lukuja hallinnollisen tuen ja koordinoinnin määrästä ja operatiivisista ja luokittelemattomista töistä kaikissa organisaation osissa, jotta tuloksia voidaan verrata edellisiin vuosiin. Kartoitus koski tietotekniikkaviraston kaikkia toimia. Seuraavissa taulukoissa esitetään tämän kartoituksen tulokset.

Tietotekniikkaviraston vuoden 2019 vertailevan arvioinnin tulokset – henkilöstön jäsenet

<i>Työn tyyppi ja (ala-)luokka</i>	<i>2018 (%)</i>	<i>2019 (%)</i>
Hallinnollinen tuki ja koordinointi	16	16,6
<i>Hallinnollinen tuki</i>	12,5	11,5
<i>Koordinointi</i>	3,5	5,1
Operatiivinen	73	72,4
<i>Yleinen operatiivinen</i>	59	62,6
<i>Ohjelman hallinnointi</i>	6	3,1
<i>Korkeimman tason operatiivinen koordinointi</i>	8	6,7
<i>Arviointi ja vaikutustenarviointi</i>	0	0
Luokittelematon	11	11
<i>Varainhoito</i>	11	11
<i>Valvonta</i>	Ei sovelleta	Ei sovelleta

Vuonna 2017 virasto kartoitti myös toimet, joiden haltijat ovat ulkopuolisia palveluntarjoajia (itse paikalla työskentelevä toimeksisaajan henkilöstö), ja tulokset esitetään seuraavassa taulukossa.

Tietotekniikkaviraston vuoden 2019 vertailevan arvioinnin tulokset – ulkopuoliset palveluntarjoajat (itse paikalla työskentelevät toimeksisaajat)

<i>Työn tyyppi ja (ala-)luokka</i>	<i>2018 (%)</i>	<i>2019 (%)</i>
Hallinnollinen tuki ja koordinointi	47,5	51,2
<i>Hallinnollinen tuki</i>	44,5	47,8
<i>Koordinointi</i>	3	3,4
Operatiivinen	48,5	43,5
<i>Yleinen operatiivinen</i>	41	36,3
<i>Ohjelman hallinnointi</i>	3	2,9
<i>Korkeimman tason operatiivinen koordinointi</i>	2,5	2,4
<i>Arviointi ja vaikutustenarviointi</i>	2	1,8
Luokittelematon	4	5,2
<i>Varainhoito</i>	4	5,2
<i>Valvonta</i>	Ei sovelleta	Ei sovelleta

Jatkossa voidaan laatia yksityiskohtaisempi raportti henkilöresurssien kohdentamisesta toimiiin, kunhan toimintoperusteinen raportointijärjestelmä otetaan käyttöön.

Liite V Henkilö- ja rahoitusresurssit toiminnan mukaan

Henkilöresurssit

Vuonna 2019 yhteensä 223:sta käytettävissä olevasta kokoaikavastaavasta työntekijästä operatiiviseen toimintaan osallistui 157,85 kokoaikavastaavaa (70,8 prosenttia henkilöstöstä) ja siihen liittyviin hankinta- ja rahoitustoimiin 23,85 kokoaikavastaavaa (10,7 prosenttia henkilöstöstä). Horisontaalisiin toimiin (yleinen koordinointi ja hallinnollinen tuki) käytettiin 41,3:a kokoaikavastaavaa (18,5:tä prosenttia henkilöstöstä). Viraston toimista valtaosa ei ole toistuvia, ja niiden rakenteen vuoksi niitä ei voida kirjoittamisen aikaan eritellä tarkemmin.

Menot toimintoperusteisten kustannusten mukaan

Tietotekniikkavirasto kehitti vuonna 2018 toimintoperusteista kustannusmenetelmää, jonka avulla voidaan määrittää kaikkien tietotekniikkaviraston hallinnoimien järjestelmien kokonaiskustannukset.

Järjestelmien kokonaismenoihin kuuluvat

- suorat menot, jotka koskevat ylläpito- ja hankekustannuksia
- verkkoon liittyvät menot
- horisontaaliset menot, muun muassa yhteisen infrastruktuurin ja järjestelmän turvallisuuden operatiiviset kustannukset sekä organisaation laajuiset ja horisontaaliset kustannukset, pääasiassa henkilöstökulut ja juoksevat kustannukset.

Organisaation laajuisten ja operatiivisten horisontaalisten menojen uudelleenosoittaminen perustuu seuraaviin kustannustekijöihin:

- suorat järjestelmiin liittyvät menot
- järjestelmille osoitettu aika (työvoimakustannukset).

Raportointijaksolla virasto toteutti 128,4 miljoonan euron talousarvion, josta:

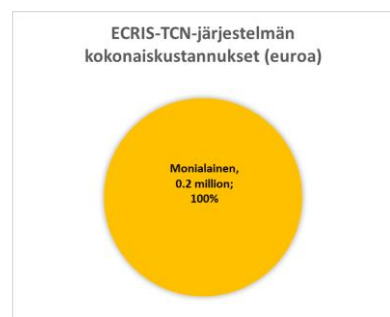
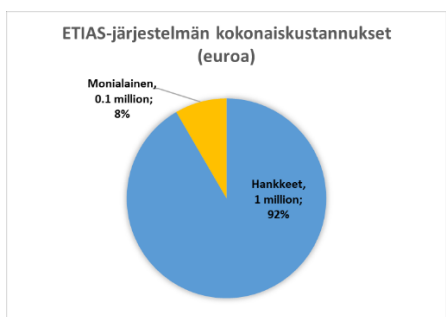
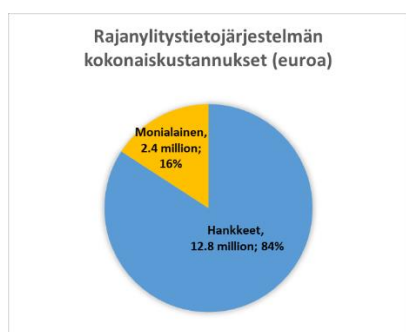
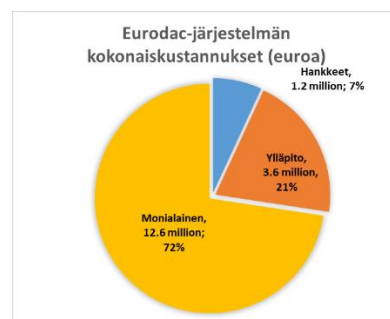
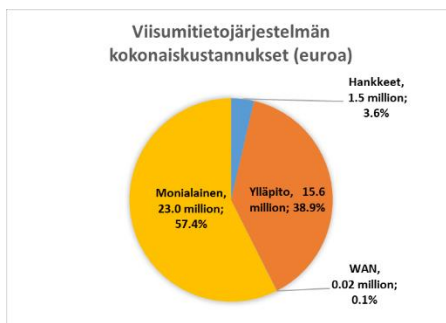
- 72 prosenttia käytettiin operatiivisiin menoihin (56 prosenttia suoriin menoihin järjestelmään ja 16 prosenttia operatiivisiin horisontaalisiin kustannuksiin);
- 28 prosenttia oli organisaation horisontaalisia kustannuksia.

Järjestelmien kokonaiskustannuksista tehdään yhteenveto seuraavassa taulukossa:

Järjestelmät	Kokonaiskustannukset (miljoonaa euroa)	Osuus kokonaiskustannuksista
SIS II	54,3	42 %
Viisumitietojärjestelmä (VIS) /	40,0	31 %
Eurodac	17,4	14 %
Rajanylitystietojärjestelmä (EES)	15,2	12 %
ETIAS	1,1	0,8 %
ECRIS-TCN-järjestelmä	0,2	0,2 %
YHTEENSÄ	128,4	100 %

On syytä panna merkille, että useimmat viraston ydintoiminnoista eivät ole toistuvia vaan hankepohjaisia. Siksi niiden kustannuksia ei voida vakioida kuten prosessipohjaisessa vakiotoimintamallissa.

Seuraavissa kaavioissa esitetään kunkin järjestelmän kustannusten jakautuminen miljoonina euroina ja prosenttiosuutena järjestelmien kokonaiskustannuksista:

Useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyvät menot

Viraston useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyvistä suorista kustannuksista esitetään yhteenveto seuraavassa taulukossa ulkoisen arvioinnin suosituksen (R. 4.34) mukaisesti.

Osuus vuoden 2019 suorista kustannuksista, jotka liittyvät viraston useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon (miljoonaa euroa)

Talousarvion osasto	Maksut yhteensä	Viraston useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyvät maksut	Osuus (%)
A01 Henkilöstömenot	21,075	0,264	1,25 %
A02 Infrastruktuuri- ja hallintomenot	5,392	Ei sovelleta	Ei sovelleta
B03 Toimintamenot	100,944	0,136	0,14 %
Yhteensä	127,411	0,400	0,31 %

Viraston useassa toimipaikassa toimivaan organisaatioon liittyviä suoria kustannuksia ovat viraston Tallinnassa sijaitsevan päätoimipaikan ja Strasbourgissa sijaitsevan teknisen toimipaikan välillä matkustavan lakisäateisen henkilöstön virkamatkakulut. Vuonna 2019 niiden osuus kaikista toteutuneista maksuista oli 0,31 prosenttia.

Yksityiskohtainen luettelo talousarviosirroista

Talousarviosiirt o nro	Viite	Päivämäär ä	Budjettikohta	Maksusitoumusmäärärah a	Maksumäärärah a
1	LIS.238 4	8.2.2019	A02000 Tilojen kulut	-300 000,00	-300 000,00
			A02210 Kalusteet ja toimistolaitteet	300 000,00	300 000,00
			B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	-1 000 000,00	0,00
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	-1 500 000,00	0,00
			B03121 EUODAC-järjestelmän operatiivinen ylläpito	-500 000,00	0,00
			B03810 Ulkoinen tuki	1 500 000,00	0,00
			B03812 Laadunvarmistus	1 500 000,00	0,00
2	LIS.239 9	5.4.2019	A02000 Tilojen kulut	-359 412,50	-359 412,50
			A02100 Viraston tieto- ja viestintäteknikka	-279 412,50	-279 412,50
			A02320 Oikeudelliset kulut	143 825,00	143 825,00
			A02331 Henkilöstöpalkkiot ja -kulut	80 000,00	80 000,00
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	615 000,00	615 000,00
			A02800 Viraston turvallisuus	-200 000,00	-200 000,00
			B03100 SIS II -hankkeet	0,00	-1 000 000,00
			B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	-2 000 000,00
			B03121 EUODAC-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	3 000 000,00
			B03810 Ulkoinen tuki	-200 000,00	-200 000,00
			B03820 Neuvoo-antavat ryhmät	200 000,00	200 000,00
			B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	0,00	2 256 000,00
			B03120 EUODAC-hankkeet	0,00	-2 256 000,00
3	LIS.240 2	23.4.2019	B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	0,00	2 256 000,00
			B03120 EUODAC-hankkeet	0,00	-2 256 000,00
			A02300 Toimistotarvikkeet	21 370,26	21 370,26
			A02400 Postimaksut	20 000,00	20 000,00
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-41 370,26	-41 370,26
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	0,00	-431 070,24
			B03010 Suuralueverkot	0,00	-3 350 000,00
			B03100 SIS II -hankkeet	0,00	-1 000 000,00
			B03110 VIS/BMS-hankkeet	0,00	3 350 000,00
			B03810 Ulkoinen tuki	-57 106,33	1 000 000,00
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	500 000,00	0,00
			B03812 Laadunvarmistus	-773 963,91	0,00
			B03820 Neuvoo-antavat ryhmät	281 070,24	281 070,24
			B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	50 000,00	50 000,00
B03830 Operatiivinen koulutus ja kehittäminen	0,00	100 000,00			
4	LIS.2407	19.7.2019	A01100 Väliaikaisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-1 000 000,00	-1 000 000,00
			A02100 Viraston tieto- ja viestintäteknikka	1 000 000,00	1 000 000,00
			A02220 Dokumentaatio- ja kirjastomenot	-9 000,00	-9 000,00
			A02500 Hallintoneuvoston kokoukset	-140 000,00	-140 000,00
			A02600 Tiedotus ja julkaisut	-300 000,00	-300 000,00
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-104 715,36	-104 715,36
			A02800 Viraston turvallisuus	553 715,36	553 715,36
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	0,00	-1 000 000,00
			B03100 SIS II -hankkeet	0,00	-500 000,00
			B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	1 000 000,00
			B03110 VIS/BMS-hankkeet	0,00	600 000,00
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	726 036,09	0,00
			B03120 EUODAC-hankkeet	0,00	-600 000,00
			B03810 Ulkoinen tuki	0,00	500 000,00
			B03812 Laadunvarmistus	-726 036,09	0,00
			A02320 Oikeudelliset kulut	52 650,00	52 650,00
			A02330 Muut käyttökustannukset	-52 650,00	-52 650,00
			B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	0,00	-300 000,00
B03010 Suuralueverkot	0,00	-2 000 000,00			
B03100 SIS II -hankkeet	0,00	-1 300 000,00			
B03110 VIS/BMS-hankkeet	0,00	1 300 000,00			
B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	2 000 000,00			
B03120 EUODAC-hankkeet	0,00	-300 000,00			
B03130 EES-hankkeet	-116 000,00	600 000,00			
B03820 Neuvoo-antavat ryhmät	116 000,00	0,00			
5	LIS.2417	13.9.2019	A01301 Virkamatkakulut	130 000,00	130 000,00
			A01401 Hoitolisä	-130 000,00	-130 000,00
			A02000 Tilojen kulut	-329 000,00	-329 000,00
			A02100 Viraston tieto- ja viestintäteknikka	498 602,46	498 602,46
			A02200 Muut tekniset laitteistot ja asennukset	-64 500,00	-64 500,00
			A02210 Kalusteet ja toimistolaitteet	393 500,00	393 500,00
			A02330 Muut käyttökustannukset	-192 452,52	-192 452,52
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-206 149,94	-206 149,94
			A02800 Viraston turvallisuus	-100 000,00	-100 000,00
			B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	0,00	-92 000,00
			B03010 Suuralueverkot	-2 604 522,24	0,00
			B03102 SIS II -järjestelmän uudelleenlaatiminen	0,00	60 000,00
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	1 000 000,00
			B03120 EUODAC-hankkeet	0,00	-300 000,00
			B03130 EES-hankkeet	-116 000,00	600 000,00
			6	LIS.2419	25.10.2019
A02330 Muut käyttökustannukset	-52 650,00	-52 650,00			
B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	0,00	-300 000,00			
B03010 Suuralueverkot	0,00	-2 000 000,00			
B03100 SIS II -hankkeet	0,00	-1 300 000,00			
B03110 VIS/BMS-hankkeet	0,00	1 300 000,00			
B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	2 000 000,00			
B03120 EUODAC-hankkeet	0,00	-300 000,00			
B03130 EES-hankkeet	-116 000,00	600 000,00			
B03820 Neuvoo-antavat ryhmät	116 000,00	0,00			
A01301 Virkamatkakulut	130 000,00	130 000,00			
A01401 Hoitolisä	-130 000,00	-130 000,00			
A02000 Tilojen kulut	-329 000,00	-329 000,00			
A02100 Viraston tieto- ja viestintäteknikka	498 602,46	498 602,46			
A02200 Muut tekniset laitteistot ja asennukset	-64 500,00	-64 500,00			
A02210 Kalusteet ja toimistolaitteet	393 500,00	393 500,00			
A02330 Muut käyttökustannukset	-192 452,52	-192 452,52			
A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-206 149,94	-206 149,94			
A02800 Viraston turvallisuus	-100 000,00	-100 000,00			
B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	0,00	-92 000,00			
B03010 Suuralueverkot	-2 604 522,24	0,00			
B03102 SIS II -järjestelmän uudelleenlaatiminen	0,00	60 000,00			
B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	1 000 000,00			
B03120 EUODAC-hankkeet	0,00	-300 000,00			
B03130 EES-hankkeet	-116 000,00	600 000,00			
7	LIS.2421	22.11.2019	A01301 Virkamatkakulut	130 000,00	130 000,00
			A01401 Hoitolisä	-130 000,00	-130 000,00
			A02000 Tilojen kulut	-329 000,00	-329 000,00
			A02100 Viraston tieto- ja viestintäteknikka	498 602,46	498 602,46
			A02200 Muut tekniset laitteistot ja asennukset	-64 500,00	-64 500,00
			A02210 Kalusteet ja toimistolaitteet	393 500,00	393 500,00
			A02330 Muut käyttökustannukset	-192 452,52	-192 452,52
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-206 149,94	-206 149,94
			A02800 Viraston turvallisuus	-100 000,00	-100 000,00
			B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	0,00	-92 000,00
			B03010 Suuralueverkot	-2 604 522,24	0,00
			B03102 SIS II -järjestelmän uudelleenlaatiminen	0,00	60 000,00
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	1 000 000,00
			B03120 EUODAC-hankkeet	0,00	-300 000,00
			B03130 EES-hankkeet	-116 000,00	600 000,00

			B03121 EUODAC-järjestelmän operatiivinen ylläpito	2 571 000,00	0,00
			B03130 EES-hankeet	0,00	1 767 000,00
			B03140 ETIAS-hankeet	0,00	-1 827 000,00
			B03810 Ulkoinen tuki	0,00	-447 000,00
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	18 022,24	0,00
			B03820 Neuvoo-antavat ryhmät	15 500,00	-151 000,00
			B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	0,00	-10 000,00
			B03830 Operatiivinen koulutus ja kehittäminen	0,00	50 000,00
			B03831 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	0,00	-50 000,00
			A02100 Viraston tieto- ja viestintäteknikka	-10 000,00	-10 000,00
			A02210 Kalusteet ja toimistolaitteet	18 547,33	18 547,33
			A02400 Postimaksut	-8 547,33	-8 547,33
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	403 000,00	867 339,21
			B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	-818 721,99	-200 000,00
			B03002 Varatoimipaikka – juoksevat kulut	0,00	-155 000,00
			B03010 Suoralueverkot	-15 225 110,45	-500 000,00
			B03100 SIS II -hankeet	17 916 623,99	-300 000,00
			B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	-534 947,44	200 000,00
			B03102 SIS II -järjestelmän uudelleenlaatiminen	0,00	-3 300,20
			B03110 VIS/BMS-hankeet	-1 602 461,72	1 023 300,20
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	-100 000,00
			B03120 EUODAC-hankeet	-125 000,00	-296 000,00
			B03121 EUODAC-järjestelmän operatiivinen ylläpito	-382,39	-15 000,00
			B03130 EES-hankeet	0,00	296 000,00
			B03140 ETIAS-hankeet	0,00	-767 339,21
			B03810 Ulkoinen tuki	-98 730,02	0,00
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	85 730,02	-50 000,00
			A02000 Tilojen kulut	100 972,00	100 972,00
			A02200 Muut tekniset laitteistot ja asennukset	-0,40	-0,40
			A02220 Dokumentaatio- ja kirjastomenot	-782,00	-782,00
			A02400 Postimaksut	-20 453,67	-20 453,67
			A02510 Muut kokoukset	-40 000,00	-40 000,00
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-39 735,93	-39 735,93
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	0,00	560 627,51
			B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	0,00	-170 000,00
			B03002 Varatoimipaikka – juoksevat kulut	0,00	-100 000,00
			B03010 Suoralueverkot	0,00	-640 840,95
			B03100 SIS II -hankeet	0,00	-156 008,27
			B03101 SIS II -järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	506 221,71
			B03102 SIS II -järjestelmän uudelleenlaatiminen	0,00	65 866,46
			B03110 VIS/BMS-hankeet	0,00	4 668,86
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	130 986,95
			B03120 EUODAC-hankeet	0,00	-1 400,00
			B03121 EUODAC-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	-197 716,63
			B03130 EES-hankeet	0,00	128 581,31
			B03140 ETIAS-hankeet	0,00	-380 908,90
			B03810 Ulkoinen tuki	0,00	-4 275,10
			B03811 Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut ja tutkimukset	0,00	254 197,05
			A01100 Väliaikaisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-551 638,52	-551 638,52
			A01110 Sopimussuhteisten toimihenkilöiden palkat ja etuudet	-987 030,59	-987 030,59
			A01120 Kansallisten asiantuntijoiden ja harjoittelijoiden etuudet	-229 660,65	-229 660,65
			A01200 Rekrytointi- ja uudelleensijoittamiskulut	-730 175,24	-730 175,24
			A02000 Tilojen kulut	-5 297,32	-5 297,32
			A02100 Viraston tieto- ja viestintäteknikka	-1 712,13	-1 712,13
			A02300 Toimistotarvikkeet	-20 262,07	-20 262,07
			A02330 Muut käyttökustannukset	-68 609,59	-68 609,59
			A02331 Henkilöstöpalkkiot ja -kulut	-12 624,83	-12 624,83
			A02500 Hallintoneuvoston kokoukset	-49 480,15	-49 480,15
			A02510 Muut kokoukset	-53 211,23	-53 211,23
			A02600 Tiedotus ja julkaisut	-183 774,72	-183 774,72
			A02700 Ulkopuoliset tukipalvelut	-129 682,27	-129 682,27
			A02800 Viraston turvallisuus	-27 217,71	-27 217,71
			B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	1 425 324,19	1 425 324,19
			B03001 Järjestelmäturvallisuus ja toiminnan jatkuvuus	0,00	-110 258,08
			B03002 Varatoimipaikka – juoksevat kulut	-161 617,58	-33 016,83
			B03010 Suoralueverkot	625 052,83	2 223 643,26
			B03100 SIS II -hankeet	-512 238,91	-222 076,91
			B03102 SIS II -järjestelmän uudelleenlaatiminen	1 854 000,00	0,00
			B03110 VIS/BMS-hankeet	-3 001 956,10	-3 114,54
			B03111 VIS/BMS-järjestelmän operatiivinen ylläpito	-630 444,94	432 551,89
			B03121 EUODAC-järjestelmän operatiivinen ylläpito	0,00	-183 699,76
			B03130 EES-hankeet	0,00	-57 513,63
			B03150 ECRIS-hankeet	3 766 000,00	0,00
			B03810 Ulkoinen tuki	-130 766,05	-129 590,82
			B03820 Neuvoo-antavat ryhmät	-4 189,40	-123 553,58
			B03821 Muut kokoukset ja tehtävät	-18 838,47	-58 035,88

			B03822 Schengen-arvioinnit	-12 000,00	--24 941,39
			B03830 Operatiivinen koulutus ja kehittäminen	-144 321,88	-27 202,06
			B03831 Jäsenvaltioille tarjottava koulutus	-3 626,67	-58 138,84
11	LIS.245 6	23.12.2019	B03000 Jaettu järjestelmäinfrastruktuuri	-861 119,05	0,00
			B03010 Suuralueverkot	-1 759 546,64	0,00
			B03102 SIS II -järjestelmän uudelleenlaatiminen	3 260 783,58	0,00
			B03110 VIS/BMS-hankkeet	-640 117,89	0,00

Liite VI Luettelo jäsenvaltioille tarjotusta koulutuksesta

Vuonna 2019 tarjottiin seuraavat koulutukset (aikajärjestyksessä):

1. VIS-järjestelmän operatiivinen koulutus – keskitaso (L2)
2. Verkko-seminaari: Schengen-arviointi (Tšekki)
3. Verkko-seminaari: Schengen-arviointi (Puola)
4. VIS-järjestelmän operatiivinen koulutus – edistynyt (L3)
5. Eurodac-järjestelmän operatiivinen koulutus – alkutaso (L1)
6. Eurodac-järjestelmän operatiivinen koulutus – keskitaso (L2)
7. Verkko-seminaari: Schengen-arviointi (Slovenia)
8. SIS II -järjestelmän kohderyhmäkurssi – keskitettyjen asiointipisteiden tekninen profiili
9. SIS-järjestelmän uusien tulokkaiden koulutusohjelma: Irlanti (käynti tietotekniikkavirastossa)
10. Verkko-seminaari: Schengen-arviointi (Ranska – uusinta)
11. Eurodac-järjestelmän operatiivinen koulutus – edistynyt (L3)
12. SIS II SIRENE-järjestelmässä (yhdessä CEPOLin kanssa)
13. Kouluttajien kouluttaminen – SIS II-, VIS- ja Eurodac-järjestelmät IT-operaattoreille (yhteinen kurssi CEPOLin kanssa)
14. SIS II -järjestelmän kohderyhmäkurssi – SIS II -järjestelmän tekninen profiili
15. Verkko-seminaari: Schengen-arviointi (Unkari)
16. SIS II -järjestelmän kohderyhmäkurssi – SIRENE-järjestelmän tekninen profiili
17. Verkko-seminaari: Schengen-arviointi (Slovakia)
18. Kansainvälisen lainvalvontayhteistyö ja tietojenvaihto (osallistuminen CEPOLin kurssiin)
19. Schengen-arviointi – SIS ja SIRENE (osallistuminen CEPOLin kurssiin)
20. SIRENE-virkailijat – taso 1 (osallistuminen CEPOLin kurssiin)
21. VIS-järjestelmän uusien tulokkaiden koulutusohjelma (käynti tietotekniikkavirastossa): Bulgaria/Romania/Kroatia/Europol
22. Eurodac ja SIS II: laaja-alaisten tietojärjestelmien asema laittoman maahantulon järjestämisen torjunnassa
23. SIS II -järjestelmän kohderyhmäkurssi – keskitettyjen asiointipisteiden tekninen profiili
24. SIS-järjestelmän uusien tulokkaiden koulutusohjelma: Frontex ja Europol
25. EES-verkko-seminaari: Rajanylitystietojärjestelmän korkean tason arkkitehtuuri ja täytäntöönpanon etenemissuunnitelma

Liite VII Tilinpito

Tase (euroa)

PITKÄAIKAISET VARAT	2019	2018	Muutos
Tietokoneohjelmistot	15 712 271	22 419 631	(6 707 360)
Keskeneräiset hankinnat	20 154 328	9 879 120	10 275 208
Aineettomat hyödykkeet	35 866 599	32 298 751	3 567 848
Maa-alueet ja rakennukset	32 105 388	33 291 494	(1 186 106)
Koneet ja laitteet	542 320	856	541 464
Irtaimisto ja ajoneuvot	141 620	127 473	14 147
Tietokonelaitteet	16 439 276	11 020 577	5 418 699
Muu kiinteä kalusto	377 108	447 069	(69 961)
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	49 605 712	44 887 469	4 718 243
Pitkäaikaiset ennakkomaksut	2 546 822	-	2 546 822
PITKÄAIKAISET VARAT YHTEENSÄ	88 019 133	77 186 220	10 832 914
LYHYTAIKAISET VARAT			
Lyhytaikaiset ennakkomaksut	-	2 546 822	(2 546 822)
Menoennakot	3 134 058	1 631 816	1 502 242
Sekalaiset saamiset	19 364 524	12 528 534	6 835 989
Muut lyhytaikaiset saamiset	7 193	665	6 528
Lyhytaikaiset vaihtoon perustuvat saamiset	22 505 775	14 161 015	8 344 760
Saamiset jäsenvaltioilta (ALV)	348 861	466 023	(117 161)
Assosioituneiden maiden rahoitusosuus	3 726 733	2 242 936	1 483 797
Saamiset muista kuin vaihtotransaktioista	4 075 594	2 708 959	1 366 636
LYHYTAIKAISET VARAT YHTEENSÄ	26 581 369	19 416 796	7 164 573
VARAT YHTEENSÄ	114 600 503	96 603 016	17 997 487
NETTOVARAT			
NETTOVARAT	2019	2018	Muutos
Kertynyt ylijäämä	77 119 6381	65 085 597	12 034 041
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos (+voitto)	7 516 088	12 034 041	(4 517 953)
NETTOVARAT	84 635 727	77 119 638	7 516 088
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA			
Lyhytaikaiset velat	4 722 680	2 810 192	1 912 488
Konsolidoituihin yhteisöihin liittyvä ostovelka	1 657 575	920 267	737 308
Ostovelka	6 380 255	3 730 459	2 649 796
		15 752 918	7 831 603
LYHYTAIKAISET VELAT YHTEENSÄ	29 964 776	19 483 377	10 481 399
VELAT YHTEENSÄ	114 600 503	96 603 016	17 997 487

Tuotto- ja kululaskelma (euroa)

TULOT	2019	2018	Muutos
Komissiolta saatu tuki	136 405 325	92 718 169	43 687 156
EFTA-maiden rahoitusosuus	3 726 733	2 242 936	1 483 797
Muut kuin vaihtoon perustuvat tuotot – varojen siirto	-	12 868 730	(12 868 730)
Muut kuin vaihtoon perustuvat tulot	140 132 058	107 829 835	32 302 223
Käyttöomaisuuteen liittyvät tulot	-	146	(146)
Sekalaiset tulot	52 475	35 158	17 316
Konsolidoituihin yhteisöihin liittyvät hallinnolliset tulot	-	22 664	(22 664)
Vaihtokurssivoitot	46	22	24
Vaihtoon perustuvat tuotot	52 521	57 990	(5 469)
Tulot yhteensä	140 184 579	107 887 826	32 296 754
KULUT			
Toimintamenot	(67 177 585)	(46 391 721)	(20 785 863)
Henkilöstökulut	(19 389 591)	(16 230 091)	(3 159 500)
Maksujen myöhästymisestä johtuvat rahoituskustannukset	(5 075)	(5 695)	620
Hallinnolliset ja tietotekniset kulut	(16 296 919)	(5 538 753)	(10 758 165)
Muut ulkoisiin palveluntarjoajiin liittyvät menot	(3 015 030)	(2 986 458)	(28 572)
Konsolidoitujen yhteisöjen kanssa jaetut yhteiset kulut	(1 939 934)	(1 747 654)	(192 280)
Käyttöomaisuuteen liittyvät menot	(24 720 218)	(22 847 458)	(1 872 760)
Toimintaan liittyvät vuokramenot	(123 473)	(105 937)	(17 535)
Vaihtokurssitappiot	(668)	(17)	(651)
Hallintomenot	(65 490 907)	(49 462 063)	(16 028 844)
Menot yhteensä	(132 668 491)	(95 853 784)	(36 814 707)
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN TULOS	7 516 088	12 034 041	(4 517 953)

Rahavirtalaskelma – epäsuora menetelmä (euroa)

Tavanomaisen toiminnan rahavirrat	2019	2018
Varsinaisen toiminnan ylijäämä/(alijäämä)	7 516 088	12 034 041
Operatiivinen toiminta		
Aineetonta käyttöomaisuutta koskevat poistot	13 258 514	15 258 740
Aineellista käyttöomaisuutta koskevat poistot	8 550 030	5 513 004
Pitkäaikaisten ennakkomaksujen (lisäys)/vähennys	(2 546 822)	-
Lyhytaikaisten saamisten (lisäys)/vähennys	(7 164 573)	3 449 809
Ostovelan ja menoajämien lisäys/(vähennys)	9 744 091	2 546 494
EU:n konsolidoituihin yhteisöihin liittyvien velkojen lisäys/(vähennys)	737 308	(421 224)
Operatiivisen toiminnan nettorahavirta	30 094 635	38 380 864
Investointien rahavirrat		
Aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden lisäys	(30 844 635)	(38 380 864)
Investointien nettorahavirta	(30 844 635)	(38 380 864)
Käteisvarojen ja muiden rahavarojen nettolisäys/(-vähennys)	-	-

Liite VIII Vuotuinen toiminta ja indikaattorit

Hankkeiden suorituskykyindikaattoreita koskeva huomautus: hankkeen suorituskykyä seurataan ja siitä raportoidaan viraston hankkeenhallintamenetelmän mukaisesti. Tämän menetelmän mukaan hankkeen edistymistä koskevat indikaattorit, jotka ilmoitetaan viraston organisaation laajuisessa raportoinnissa, ovat kustannukset, aikataulu ja soveltamisala. Suorituskykyindikaattorien raportoinnissa virasto käyttää luokitusta varten liikennevaloasteikkoa (punainen, keltainen, vihreä). Asteikko näyttää, ovatko kustannusten, aikataulun ja soveltamisalan poikkeamat hyväksytyllä vaihteluvälillä (vihreä), ovatko ne riskissä pudota hyväksytyltä vaihteluväliltä (keltainen) vai ovatko ne hyväksytyin vaihteluvälien ulkopuolella (punainen).

Konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen viite	Vuotuinen toiminta	Tuotos	Tuotoksen tila	Lisähuomautukset tuotoksesta	Suorituskykyindikaattori	Suorituskykyindikaattorin tila	Lisähuomautukset
1.1.1	SIS II -järjestelmän ylläpito	SIS II -järjestelmä on käytettävissä ja palvelutasosopimusten mukainen vuonna 2019	Toimitettu		SIS II -järjestelmän palvelutasosopimusta ja SIS II -järjestelmään liittyviä organisaation keskeisiä suorituskykyindikaattoreita noudatetaan	KPI 6: 99,95 % (keltainen) KPI 7: 99,84 % (vihreä)	
1.1.1	SIS II AFIS -järjestelmän ylläpito	SIS II AFIS -järjestelmä on käytettävissä ja palvelutasosopimusten mukainen vuonna 2019.	Toimitettu		AFIS-järjestelmän palvelutasosopimusta noudatetaan	Toteutunut	
1.1.1	VIS-/BMS-järjestelmän ylläpito	VIS-/BMS-järjestelmä toimii vaatimusten mukaisesti.	Toimitettu		VIS-/BMS -järjestelmän palvelutasosopimusta ja organisaation keskeisiä suorituskykyindikaattoreita noudatetaan	KPI 8: 99,65 % (keltainen) KPI 9: 97,79 % (vihreä)	
1.1.1	Eurodac-järjestelmän ylläpito	Jäsenvaltiot saavat luotettavia ja keskeytymättömiä Eurodac-palveluja.	Toimitettu		Eurodac-järjestelmän palvelutasosopimusta ja Eurodac-järjestelmään liittyviä organisaation keskeisiä suorituskykyindikaattoreita noudatetaan	KPI 3: 99,55 % (keltainen) KPI 4: 99,91 % (vihreä)	
1.1.1	DubliNet-järjestelmän ylläpito	Jäsenvaltiot saavat luotettavia ja keskeytymättömiä DubliNet-palveluja.	Toimitettu		DubliNet-järjestelmän operatiivista palvelutasosopimusta noudatetaan	Toteutunut	
1.1.1	Ympäri vuorokautinen tason 1 tuki järjestelmien operatiiviselle hallinnoinnille	Jäsenvaltioiden käyttäjät saavat tehokkaita ja luotettavia palveluja tason 1 tuessa	Toimitettu		Asiakastytyväisyys (KPI 20) Järjestelmätuen suorituskyky (KPI 22)	KPI 20: 93,40 % (toteutunut) KPI 22: 90 % (toteutunut)	
1.1.1	Ympäri vuorokautinen tason 2 tuki järjestelmien operatiiviselle hallinnoinnille	Jäsenvaltiot saavat luotettavaa palvelua sovelluksia, myös tietokantoja, varten.	Toimitettu		Järjestelmien keskeisiä suorituskykyindikaattoreita ja palvelutasosopimuksia noudatetaan	Toteutunut	Ks. KPI 3–9

1.1.1	Yhteinen yhdennetty valvontaratkaisu	Järjestelmän seuranta parannetaan nostamalla automaation tasoa ja vähennetään huomattavasti riskiä mahdollisen ongelman aliarvioinnista.	Toimitettu		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	2	
1.1.2	Uusi SIS-järjestelmän oikeudellinen kehys	Uudet SIS-keskusjärjestelmän versiot, mukaan lukien uudet SIS-ydintoiminnot, jotka on määritetty uudelleenlaaditussa oikeudellisessa välineessä (palauttamispäätös ei kuulu tähän)	Käynnissä	Monivuotinen hanke	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä	2	
1.1.2	SIS-järjestelmän palauttamispäätös	Uusi SIS-keskusjärjestelmän versio sekä palauttamispäätöstä koskevat toiminnot.	Käynnissä	Tämä on monivuotinen hanke, rajapinnan valvonta-asiakirjan / yksityiskohtaisten teknisten eritelmiä päivitykset ovat käynnissä	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä	2	
1.1.2	SIS II AFIS -järjestelmän täytäntöönpanon vaihe 2	Jäsenvaltiot saavat tästä hankkeesta lisää biometrisiä valmiuksia.	Käynnissä		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	Lievä viivästyminen, suunnitteluvaiheen on määrä päättyä vuoden 2020 toisella neljänneksellä	2
1.1.2	Uusi hakukone ja SIS II -järjestelmän Oracle-päivitys, jossa parannetaan käytettävyyttä ja johon kuuluvat transkriptiota koskevat näkökohdat	Uudet kustannustehokkaat huipputekniset hakutoiminnot, hakujen ja kuulutusten lisäkapasiteetti, valmistellaan hakukonemoduulia kansallisia järjestelmiä varten.	Käynnissä	WebLogic-/Java-päivitystä lykättiin vuoden 2019 lopusta tammikuuhun 2020 havaittujen ongelmien vuoksi	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	Päivitys otettu käyttöön tammikuussa 2020 eikä vuoden 2019 lopussa	2
1.1.2	Automaattisten eräkäsitteilyjen käyttöönotto nykyisten CS-SIS-kuulutusten muokkaamista varten	SIS-sovelluksella hakujen tarkkuutta lisätään käyttämällä koneellisesti luettavaa vyöhykettä.	Toimitettu		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä	2	
1.1.1 - 1.1.2	SIS II -järjestelmän tuki jäsenvaltioille (myös uusien käyttäjien ottaminen mukaan SIS II -järjestelmään)	Tuetaan kansallisten järjestelmien asianmukaista toteuttamista	Toimitettu		Jäsenvaltioiden yhdistämisen laatu ja aika Jäsenvaltioiden testaus on suunnitelman mukainen	Toteutunut	Tila kuvattu kohdassa 1.1.2.	2
1.1.2	Viisumitietojärjestelmän kapasiteetti nostetaan sataan miljoonaan viisumihakemukseen	Viisumitietojärjestelmää parannetaan jopa sadan miljoonan viisumihakemuksen käsittelemiseksi	Käynnissä		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, keltainen	Hankkeen soveltamisalaa pienennettiin ja päättäminen viivästyi sopimusongelmien vuoksi	2
1.1.2	BMS-tietokannan kasvattaminen (vaihe 1)	Jatketaan asianmukaisesti tietotekniikkaviraston tällä hetkellä jäsenvaltioille tarjoamia palveluita	Käynnissä		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	Julkaisua lykättiin, jotta ensin voidaan vakauttaa tuotantoympäristö	2
1.1.2	VIS-/BMS-järjestelmän taustatietokanta ja testauksen muut hyödyt	Uusi päivitetty VIS-taustatietokanta ja uusi BMS-melutietokanta ovat käytettävissä.	Toimitettu		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	Hanketta jatkettiin kuudella kuukaudella tuotoksia koskevien laatuongelmien vuoksi	(2
1.1.2	VIS-/BMS-järjestelmän päästä päähän -testausalustan toteutus	Viisumitietojärjestelmää ja biometristä tunnistusjärjestelmää parannetaan päästä päähän -testityökaluvalikoimalla, jotta voidaan toteuttaa johdonmukaisia, mukautuvia ja avoimia testikampanjoita.	Toimitettu		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	Yleistä kestoa jatkettiin neljällä kuukaudella, koska hanke on riippuvainen testausympäristöä käyttävästä toisesta hankkeesta	2

1.1.2	Testausympäristön parannus 100-prosenttiseen esituotantoympäristöön (vaihe 1)	Uudella testausympäristöllä on sama kapasiteetti kuin esituotantoympäristöllä.	Lykätty	Hanketta on lykätty vuodelle 2020, jotta VIS- ja EES-järjestelmien yhteenliittäminen voidaan priorisoida	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Hanketta lykätty	
1.1.2	VIS-järjestelmän tapahtumien suorituskehon hienosäätö	VIS-järjestelmää parannetaan ja kehitetään mukautumaan toimintaan liittyviin tarpeisiin ja lainsäädännön muutoksiin.	Toimitettu	Raportti toimitettu, mutta ei täytäntöönpanoa	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	Viive hankkeen päättämisessä
1.1.2	Biometrisen tunnistusjärjestelmän tapahtumien suorituskehon hienosäätö	BMS-järjestelmää parannetaan ja kehitetään mukautumaan toimintaan liittyviin tarpeisiin ja lainsäädännön muutoksiin.	Toimitettu	Raportti toimitettu, mutta ei täytäntöönpanoa	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	Viive hankkeen päättämisessä
1.1.2	VIS-järjestelmän uusien käyttäjien liittymiset: Europol	Europol voi liittyä VIS-järjestelmään ja käyttää sitä oikeusperustan mukaisesti	Käynnissä		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	Viive kansallisen rajapinnan valmiudessa
1.1.2	Passiivisen pääsyn myöntäminen Bulgarialle ja Romanian VIS-järjestelmään	Bulgaria ja Romania voivat käyttää VIS-järjestelmää oikeusperustan mukaisesti	Käynnissä	Hankkeen tuotos on viivästynyt, koska tarvitaan täydentäviä testauskampanjoita	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	Lopullinen versio suunniteltu kesäkuulle 2020
1.1.2	Käyttäjän ohjelmistovälineistön uudistaminen	Toimitetaan sormenjälkien laatustandardia koskeva asiakirja, jota kaikkien vakiohankintatyökaluja käyttävien jäsenvaltioiden on noudatettava, ja toimitetaan yksilöity välineistö, jossa on sen kansallista versiota varten vaadittu keskustuki	Peruutettu	Hanketta on lykätty, jotta ongelmaan voidaan puuttua osana yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun kehittämistä.	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Hanke yhdistetään yhteisen biometrisen tunnistuspalvelun kehittämiseen	
1.1.2	Uudelleenlaaditun Eurodac-asetuksen vaihe 1: haku ja tallennus luokissa 1, 2, 3, uudet biografiset/biometriset tiedot, kapasiteetin laajentaminen ja kasvontunnistustutkimus	Eurodac-järjestelmä on uudelleenlaadittujen säännösten mukainen ja asianmukaisen kokoinen, jotta jäsenvaltiot voivat noudattaa uutta oikeusperustaa	Hanke ei ole toiminnassa	Toiminta edellyttää uudelleenlaadittujen Eurodac-säästösten hyväksymistä	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Hanke ei ole toiminnassa	
1.1.2	Eurodac-asetuksen uudelleenlaadintavaihe 2.1 – passin ja henkilötodistusten jäljennösten sisällyttäminen	Eurodac tukee jäsenvaltioita todentamaan laittomien muuttajien henkilöllisyyden ja noudattamaan EU:n palauttamiskäytäntöjä.	Hanke ei ole toiminnassa	Toiminta edellyttää uudelleenlaadittujen Eurodac-säästösten hyväksymistä	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Hanke ei ole toiminnassa	
1.1.2	Eurodac-asetuksen uudelleenlaadintavaihe 2.2: uudelleensijoitusten hallinta	Jäsenvaltiot voivat käsitellä uudelleensijoituksia (EU:n ja kansallisissa järjestelmissä) Eurodac-järjestelmässä ja voivat toimia oikeusperustan (vuoden 2014 uudelleenlaadittu Eurodac-asetus – uudelleensijoituksia koskeva ehdotus) mukaisesti	Hanke ei ole toiminnassa	Toiminta edellyttää uudelleenlaadittujen Eurodac-säästösten hyväksymistä	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Hanke ei ole toiminnassa	

1.1.2	Eurodac-asetuksen uudelleenlaadintavaihe 2.3: aakkosnumeeriset haut	Eurodac on uusien säädösten mukainen ja jäsenvaltiot voivat tehdä aakkosnumeerisia hakuja ja hyödyntää paremmin Eurodac-järjestelmään rekisteröityjä tietoja lain valvontaa varten.	Hanke ei ole toiminnassa	Toiminta edellyttää uudelleenlaadittujen Eurodac-säädösten hyväksymistä	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Hanke ei ole toiminnassa	2
1.1.2	Eurodac-asetuksen uudelleenlaadintavaihe 3: kasvontunnistuksen käyttöönotto	Eurodac on uusien säädösten mukainen ja sen tunnistustarkkuus on parempi multimodaalisten biometristen valmiuksien ansiosta	Hanke ei ole toiminnassa	Toiminta edellyttää uudelleenlaadittujen Eurodac-säädösten hyväksymistä	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Hanke ei ole toiminnassa	2
1.1.2	Automaattinen Dublin-järjestelmä	Uusi järjestelmä käytössä uuden säädöksen mukaisesti, jolloin jäsenvaltiot voivat panna täytäntöön EU:n turvapaikkapolitiikkaa.	Hanke ei ole toiminnassa	Toiminta edellyttää uudelleenlaadittujen Dublin-säädösten hyväksymistä	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Hanke ei ole toiminnassa	2
1.1.2	Eurodac-järjestelmän viestintämallin muuttaminen verkkopalveluiksi	Eurodac-keskusjärjestelmä ja kansalliset järjestelmät yhdenmukaistetaan teknisesti. Jäsenvaltiot pystyvät viestimään tehokkaasti Eurodac-järjestelmän kanssa ja noudattamaan uusia lakisääteisiä vaatimuksia ja uusia toimintatyypppejä.	Lykätty	Hanketta lykätty uudelleenlaadittujen Eurodac-säädösten hyväksymiseen asti	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Hanketta lykätty	2
1.1.2	Aktiivinen-aktiivinen-konfiguraation vaikutustenarviointi ja kustannus-hyötyanalyysi	Järjestelmät ja yhteinen jaettu infrastruktuuri pystyvät täyttämään säädöksissä määritetyn tavoitteen korkean tason käytettävyydestä.	Käynnissä	Tutkimuksen ensimmäisen osa toimitettiin suunnitellusti	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä	2
1.1.3	Rajanylitystietojärjestelmän toteuttaminen	Rajanylitystietojärjestelmää kehitetään säädösten mukaisesti.	Käynnissä	Ohjelma etenee	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä	2
1.1.3	ETIAS-järjestelmän toteuttaminen	ETIAS-järjestelmää kehitetään säädösten mukaisesti.	Käynnissä	Ks. kohta 1.1.3.	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä	2
1.1.3	ECRIS-TCN-järjestelmän käyttöönotto	ECRIS-TCN-järjestelmää kehitetään säädösten mukaisesti.	Käynnissä	Ks. kohta 1.1.3.	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	2
1.1.4	Yhteentoimivuusasetusten toteuttaminen	Järjestelmien omistajuuden kokonaiskustannukset vähenevät, sidosryhmien palvelut paranevat, käytettävyys lisääntyy, järjestelmien pääsynvalvonta paranee ja niihin tulee uusia valmiuksia.	Käynnissä	Ohjelma etenee	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä	2
1.1.4	Raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston täytäntöönpano automaattisen raportoinnin ja tilastojen luomisen parantamiseksi – vaihe 2 – kaikkien järjestelmien raportoinnin yhtenäistäminen	Jäsenvaltioilla, komissiolla ja tietotekniikkaviraston johdolla ja tietotekniikkaviraston ryhmillä on entistä enemmän tietoa sovelluksen käytöstä ja toiminnasta helpon käyttöliittymän ansiosta. Tehokas ratkaisu uusien raportointiratkaisujen nopeaan kehittämiseen.	Käynnissä	Ydintoimintajärjestelmien yhtenäistä raportointia koskeva tutkimushanke on toteutettu	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, punainen, vihreä	2

1.1.5	Järjestelmien viestintäinfrastruktuurin ja siihen liittyvien viestintäjärjestelmien operatiivinen hallinnointi	Ydintoimintajärjestelmien ja jäsenvaltioiden välinen viestintäinfrastruktuuri ja siihen liittyvät viestintäjärjestelmät ovat luotettavia.	Toimitettu		Viestintäinfrastruktuuri keskeisen suorituskykyindikaattorin 5 noudattaminen	KPI 5: 99,9926 % Toteutunut	2
1.1.5	Pitkälle kehitetyn verkkotilastotoiminnon käyttöönotto	Viestintäinfrastruktuurin valvonnan tehokkuutta lisätään Tarjotaan tietoa, jota tarvitaan päätösten tekemiseen viestintäinfrastruktuurin suorituskyvyn perusteella.	Käynnissä		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	Pieni viivästys, koska hanke on riippuvainen toisesta hankkeesta
1.1.5	VIS- ja SIS II -järjestelmien viestintäinfrastruktuurin talousarvion toteuttamiseen, hankintaan, uudistamiseen ja sopimussasioihin liittyvien toimien siirtäminen	Virasto pystyy suorittamaan viestintäinfrastruktuurin sopimusten hallinnan.	Toimitettu		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä	2
1.1.5	Viestintäinfrastruktuurin sopimusten säännöllinen operatiivinen hallinta	Viestintäinfrastruktuuri toimii vaatimusten mukaisesti.	Toimitettu		Tietoliikenteen palvelutasosopimuksia ja keskeisiä suorituskykyindikaattoreita noudatetaan	Toteutunut	Ks. KPI 3–9
1.1.5	Eurodac-verkon kaistanleveyden parantaminen	Eurodac-järjestelmän viestintäinfrastruktuuri takaa joustavan ja keskeytymättömän tapahtumavirran palvelutasosopimuksen mukaisesti, ja jäsenvaltiot voivat sen avulla täyttää lakisääteiset velvoitteensa	Hanke ei ole toiminnassa	Toiminta edellyttää uudelleenlaadittujen Eurodac-säädösten hyväksymistä	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Hanke ei ole toiminnassa	2
1.1.5	VIS-järjestelmän TESTA-ng-verkon toisen salauskerroksen toteuttaminen	Toinen salauskerros toteutetaan VIS-järjestelmän TESTA-ng-verkossa, ja SIS II Mail -palvelujen tuki järjestetään ja siirretään sTESTA-palveluntarjoajalta.	Toimitettu	Sirenemail- ja VISmail-järjestelmät siirrettiin tietotekniikkavirastolle vuonna 2017 VIS-järjestelmän toisen salauskerroksen kokeiluhanke käynnistettiin onnistuneesti kolmessa jäsenvaltiossa	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	VIS-järjestelmän toisen salauskerroksen kokeiluhanke on edelleen käynnissä siihen asti, että rajanylitystietojärjestelmän toista salauskerrosta koskevaan ratkaisuun saadaan enemmän selkeyttä.
1.1.5	Yhtenäisen verkon testivaiheen toteuttaminen	Annetaan viraston johdolle pohjatietoa mahdollisista parannuksista ja säädöksiin tehtävistä mahdollisista muutoksista.	Toimitettu		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä	2
1.1.5	Yhtenäinen suuralueverkko – tutkimus ja suunnittelu	Viestintäinfrastruktuurin ja siihen liittyvien viestintäjärjestelmien luotettavuus lisääntyy Uudet järjestelmät yhdistetään entistä nopeammin ja helpommin.	Lykätty	Tutkimusta lykättiin siihen asti kunnes rajanylitystietojärjestelmän perussuunnitelmasta on hahmoteltu sen ääriviivat	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Hanketta lykätty	2

1.1.5	Operatiivinen hallinnointi / järjestelmän päivittäiset hallinnointitoimet	Luotettava infrastruktuuri on käytettävissä järjestelmien ja palvelujen käyttämistä varten palvelusopimuksen mukaisesti	Toimitettu		Järjestelmien keskeisiä suorituskykyindikaattoreita ja yhteisen jaetun infrastruktuurin palvelutasosopimuksia noudatetaan	Toteutunut	Ks. KPI 3–9	2
1.1.5	Varatietokeskuksen ja operatiivisen varatoimipaikan käyttö, hallinnointi ja ylläpito	Luotettava infrastruktuuri on käytettävissä järjestelmien ja palvelujen käyttämistä varten palvelusopimuksen mukaisesti	Toimitettu		Järjestelmien keskeisiä suorituskykyindikaattoreita ja yhteisen jaetun infrastruktuurin palvelutasosopimuksia noudatetaan	Toteutunut	Ks. KPI 3–9	2
1.1.5	Yhteisen jaetun infrastruktuurin toisen vaiheen toteuttamisen ylläpito, myös tietokeskusten uudelleenorganisointi	Pakollinen ylläpito yhteistä jaettua infrastruktuuria koskevan puitesopimuksen yhteydessä, myös ohjelman hallinta. Datakeskusten pakollinen uudelleenjärjestäminen uuden infrastruktuurin sijoittamista varten. Yhteistä jaettua infrastruktuuria pidetään yllä ympärivuorokautisesti tietotekniikkaviraston kanssa sovittujen palvelutasosopimusten mukaisesti	Toimitettu		Ylläpidon palvelutasosopimuksia noudatetaan Järjestelmien suorituskykyindikaattorit	Toteutunut	Ks. KPI 3–9	2
1.1.5	Yhteisen jaetun infrastruktuurin toisen vaiheen täytäntöönpano	Yhteiset jaetut palvelut vaikuttavat yhteisen jaetun infrastruktuurin ja virtualisointiperusteiden lisäksi ydintoimintajärjestelmiin tuomalla käyttöön entistä tehokkaamman ja toimivamman operatiivisen hallinnonin ja poistamalla nykyisen erillisen toimintamallin.	Toimitettu		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä		2
1.1.6	Viraston toimipaikan (Strasbourg, Tallinna) fyysisen turvallisuuden parantaminen	Virasto varmistaa ihmisten ja omaisuuden turvallisuuden tiloissaan Tallinnassa.	Käynnissä	Joidenkin parannusten täydellistä toteuttamista on lykätty vuoden 2020 ensimmäiselle tai toiselle neljännekselle, koska puitesopimuksen allekirjoittaminen on viivästynyt	Fyysistä turvallisuutta koskevissa toimenpiteissä noudatetaan riskinarvioinnin tuloksia ja tietotekniikkaviraston turvallisuussääntöjä	Saavutettu osittain	Täydellinen täytäntöönpano viivästynyt	2

1.1.6	Turvallisuuden ja jatkuvuuden hallintojärjestelmän toiminnan jatkuvuutta / katastrofielvytystä / valmiussuunnitelmaa koskevien osien käyttö, suunnittelu ja kehittäminen	Virasto parantaa tietokykyään monialaisessa toiminnassaan.	Toimitettu		Toiminnan jatkuvuuden tarkastukset koskevat kaikkia tietotekniikkaviraston toiminta-aloja Toiminnan jatkuvuutta koskevia suunnitelmia testataan, ja testeillä osoitetaan käytössä olevien toiminnan jatkuvuutta koskevien tarkastusten tehokkuus Viraston henkilöstölle annetaan erikoiskoulutusta ja valistusta tarvittaessa	Saavutettu osittain		2
1.1.6	Turvallisuuden ja jatkuvuuden hallinnan turvatekijöiden käyttäminen, suunnittelu ja kehittäminen	Virasto varmistaa ihmisten ja omaisuuden turvallisuuden asianmukaisen tason toimitiloissaan.	Toimitettu		Suojaavissa turvatoimissa noudatetaan 100-prosenttisesti riskinarviointia, tietotekniikkaviraston sääntöjä ja määräyksiä sekä ISO-standardeja	Saavutettu osittain		2
1.1.6	Tietoturva- ja varmistuspalvelujen toimittaminen	Varmistetaan, että tietoturvariskien hallinnoinnin taso on hyväksyttävä	Toimitettu		Sellaisten toimintaprosessien ja niiden palvelujen osuus, joilla on tietoturvan riskinhallintaprosessi Sellaisen henkilöstön osuus, joka on suorittanut turvallisuustietoisuuden verkkokoulutuksen Jokaisen tietojärjestelmän turvallisuussuunnitelmassa toteutettujen turvallisuustarkastusten osuus	Toteutunut		2
1.1.6	Turvallisuuden yhteisen jaetun infrastruktuurin täytäntöönpanon vaihe 3 – ydintoimintajärjestelmien henkilöllisyyden ja pääsyn hallinta	Käyttäjien hallinnointi paranee Euroopan komission käyttäjien pääsyn hallinnoinnista antamien tietoturvastandardien mukaisesti.	Lykätty	Yhteistä jaettua infrastruktuuria koskevan sopimuksen ylärajan vuoksi hanketta lykättiin, ja se toteutetaan rajanylitystietojärjestelmän täytäntöönpano-ohjelman yhteydessä	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, punainen, vihreä	Hanketta lykättiin, ja se toteutetaan rajanylitystietojärjestelmän täytäntöönpano-ohjelman yhteydessä	2
1.1.6	Eurodac-järjestelmän turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskeva hanke	Virasto varmistaa, että käytössä olevat toiminnan jatkuvuutta ja turvallisuutta koskevat tarkastukset noudattavat riskinarvioinnin tuloksia, toiminnan jatkuvuutta ja katastrofielvytystä koskevia suunnitelmia ja turvallisuussuunnitelmia	Toimitettu		Hanketta koskevat odotukset ja tavoitteet	100 % (toteutunut)		2

1.1.6	Turvallisuutta ja toiminnan jatkuvuutta koskevista hankkeista saatavien suositusten täytäntöönpano	Varmistetaan järjestelmien turvallisuuden ja toiminnan jatkuvuuden jatkuva parantaminen	Toimitettu		Toimintasuunnitelman täytäntöönpanon prosenttiosuus:	Saavutettu osittain	Täytäntöönpanon tila kohdassa 1.1.6.	2
1.1.7	Vuoden 2018 vuotuisen työraportin laatiminen ja tietosuojavaatimusten noudattamisen välitilanteesta raportointi hallintoneuvostolle	Hallintoneuvostolle tiedotetaan tietosuojaa koskevasta vaatimustenmukaisuuden tasosta.	Toimitettu		Tuotokset toimitetaan sovituissa määräajoissa	Toteutunut	Raporttien luettelo ja päivämäärät kohdassa 1.1.7.	2
1.1.7	Tietosuojavalistuksen lisääminen	Henkilöstö noudattaa tietosuojavaatimuksia.	Toimitettu		Tietosuojasta ja henkilötietojen tietoturvaloukkauksista toteutettujen tapahtumien määrä Lähetettyjen tietosuojaa koskevien uutiskirjeiden määrä	Kaksi yleistä tapahtumaa + useita erityisiä ryhmä- ja valmennustapahtumia (saavutettu) Tietosuojaosio 44 viikoittaisessa uutiskirjeen numerossa (saavutettu)		2
1.1.7	Asetuksen N:o 45/2001 kumoavan uuden asetuksen saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä	Varmistetaan, että sisäiset säännöt vastaavat sovellettavaa oikeudellista kehystä.	Toimitettu		Tietotekniikkaviraston hallintoneuvosto hyväksyi uuden päätöksen täytäntöönpanosäännöistä	Toteutunut	Päätös nro 2019-185 REV 1, tehty 9.10.2019	2
1.1.7	Vuotuisen tietosuojatutkimuksen tekeminen	Pannaan täytäntöön suositukset tietosuojan vaatimusten mukaisuudesta, jotta voidaan lisätä viraston tietosuojan vaatimusten mukaisuutta.	Toimitettu	Toiminnan sisältöä päivitettiin odotetun tuotoksen aikaansaamiseksi ja siinä otettiin huomioon oikeudellisen kehyksen muutos Uudesta asetuksesta tehtiin puuteanalyysi	Uuden tietosuoja-asetuksen noudattamista koskevat puuteanalyysi ja toimintasuunnitelma laaditaan ja esitetään toimitusjohtajalle ja hallintoneuvostolle	Toteutunut	Puuteanalyysin tärkeimmät havainnot ja suositellut toimet esiteltiin myös hallintoneuvoston kokouksessa marraskuussa 2019	2
1.1.8	Teknisten raporttien ja yhdistelmätilastojen laadinta	Kaikki raportointivelvoitteet täytetään oikeusperustassa kuvatun mukaisesti.	Toimitettu		Kaikki raportit julkaistaan	Toteutunut	Julkaisujen luettelo ja päivämäärät kohdassa 1.1.8.	2
1.1.9	Järjestelmien teknistä käyttöä koskevan koulutuksen tarjoaminen jäsenvaltioille	Käytössä on tarpeiden perusteella suunniteltuja ja helposti muutettavia järjestelmäkoulutusohjelmia, jotka täyttävät sidosryhmien tarpeet täysimittaisesti.	Toimitettu		KPI 17: Tyytyväisyystaso (asteikolla 1–5, jossa 1 on matalin ja 5 korkein)	KPI 17: 4,39 (saavutettu)		2
1.1.10	Vuoden 2019 vuotuisessa tutkimuksen ja teknologian seurannan etenemissuunnitelmassa ja vuosien 2019–2021 tutkimuksen ja teknologian seurannan strategiassa esitettyjen ulkoisesti johdettujen toimien toteuttaminen	Kertyneen merkityksellisen tietämyksen jakaminen lisää tarvittavaa sidosryhmätietoisuutta teknisistä asioista, mikä parantaa yhteistyömahdollisuuksia Viraston profiilia osaamiskeskuksena nostetaan ja sen julkisuuskuva parannetaan.	Toimitettu		Yksi tutkimustoiminnan ja teknologian seurantaraportti julkaistaan Kaksi toimialan tapahtumaa ja vuotuinen konferenssi järjestetään kalenterivuoden aikana, ja niihin osallistuu paljon eri sidosryhmiä	Toteutunut	Julkaisujen tapahtumien luettelo ja päivämäärät kohdassa 1.1.10.	2

1.1.10	Tutkimuksen ja teknologisen kehityksen seuranta ja oppimisen hyödyntäminen sisäisissä hankkeissa, joissa keskitytään järjestelmän kehittämiseen, uuden järjestelmän täytäntöönpanoon, viraston valmiuksien edistämiseen ja uuden palvelun toimittamiseen	Tietotekniikkaviraston laaja-alaisia tietojärjestelmiä pidetään yllä ja kehitetään hyödyntämällä parhaita käytettävissä olevia teknologioita.	Toimitettu		Sisäisiä teknologiatiedotteita toimitetaan pyynnöstä. Tehdään järjestelmien neuvonantavien ryhmien kanssa yhteistyötä, jotta painopisteitä voidaan hioa ja hyödyntää niitä järjestelmien kehitystyössä. Tutkimustoiminnan ja teknologian seurantahenkilöstö on osa hankeryhmiä teknisesti edistyneimmissä hankkeissa.	Toteutunut	2
1.2.1	Prosessien ja koulutusohjelmien kehittäminen ja käyttöönotto, hankkeiden arviointi, hankkeiden laadunvarmistustarkastusten tekeminen, prosessien uudelleentarkastelu ja raportointi hankkeen edistymisestä	Parannetaan viraston strategian ja hanketoteutuksen välistä yhdenmukaistamista yhdistämällä pääprosessit: hankehallinta, ohjelman hallinta ja kokonaisuuden hallinta.	Toimitettu		Organisaation hankehallintatoimiston etenemissuunnitelmassa sovitut tavoitteet saavutetaan	Toteutunut	E s
1.2.1	CMMI (Capability Maturity Model Integration) -malliin perustuva virallinen arviointi	Virasto luokitellaan virallisesti CMMI-mallin perusteella.	Lykätty	Virastolla ei ollut riittävästi resursseja CMMI-mallin panemiseksi täytäntöön	Hankinta-asiakirjat ovat valmiina	Toimintaa on lykätty	E s
1.2.1	Hankekokonaisuuden hallintovalmiudet	Tämän hankkeen tärkeimmässä tuloksessa on kaksi osatekijää: 1. prosessimalli hankekokonaisuuksien hallintaa varten 2. tietotekniikan etenemissuunnitelma hankekokonaisuuksien hallinnan prosessimallin täytäntöönpanoa varten.	Toimitettu		Uudet prosessit ja tietotekniikan etenemissuunnitelma hyväksytään aikataulun, soveltamisalan ja talousarvion mukaisesti	Toteutunut	E s
1.2.1	Viraston riskinhallinnan kehitys	1. Prosessimalli viraston riskinhallintaa varten 2. Tietotekniikan etenemissuunnitelma viraston riskinhallinnan prosessimallin täytäntöönpanoa varten.	Käynnissä	Organisaation laajuisia riskejä ja ongelmia kerättiin ja priorisoitiin vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä.	Viraston riskinhallinnan prosessimalli ja tietotekniikan etenemissuunnitelma toimitettu	Viivästynyt	E s Viraston riskinhallintakäytännön uudelleenmäärittely ja viraston riskinhallinnan prosessimallin suunnittelu tehdään vuonna 2020
1.2.1	Laadunhallintajärjestelmän laatiminen älykkäitä rajoja koskevalle ohjelmalle (rajanylitystietojärjestelmän toteuttamisohjelma)	Älykkäitä rajoja koskeva ohjelma täyttää laatutavoitteensa.	Toimitettu		Laadunhallintajärjestelmä valmiina älykkäitä rajoja koskevan ohjelman allekirjoituspäivään mennessä	Toteutunut	E s Hankkeiden ja ohjelmien laadunhallintajärjestelmä oli valmiina rajanylitystietojärjestelmän sopimuksen allekirjoittamiseen mennessä
1.2.2	Tietotekniikkaviraston ITSM-kehityksen ylläpito ja kehittäminen	Tietotekniikkaviraston prosessien ja palvelumallin tehokas uudelleentarkastelu, tuki ja lisäkehitys	Toimitettu		ITSM-kehityksen keskeinen suorituskykyindikaattori, uusien prosessien dokumentointi	Toteutunut	2

1.2.2	Omaisuuuden hallinnon yhdistäminen konfiguroinnin hallintoihin	Yksi keskitetty ja relationaalinen tietokanto tietoteknisten komponenttien ja omaisuuden sopimus- ja varainhoitotilanteelle ja operatiiviselle tilanteelle.	Lykätty	Resurssien puutteen vuoksi tätä hanketta on lykätty vuoteen 2020	Yhdistämismalliin kuuluvien omaisuus- ja konfiguraatioelementtien osuus ilmoitettujen häiriötapauksien määrä automaattisesti havaittujen luvattomien muutosten määrä	Hanketta lykätty		2
1.3.1	Yritysarkkitehtuurin kehittäminen edelleen	Kokonaisvaltainen näkemys tietotekniikan ja toiminnan välisistä suhteista määritetään viraston tasolla.	Toimitettu		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä		2
1.3.2	Sidosryhmien osallistuminen ja menettelytapojen koordinointi	Edistetään yhteistyötä tietotekniikkaviraston ulkoisten sidosryhmien kanssa ja sitoutumista virastossa.	Toimitettu		Laadukkaat sidosryhmäsuhteet ja kokonaisvaltainen menettelytapojen koordinointi	Toteutunut	Tila kuvataan kohdissa 1.3.1 ja 1.3.2	2
1.3.2 –1.3.3	Sidosryhmien osallistuminen ja menettelytapojen koordinointi	Järjestelmällinen ja hyvin toimiva yhteistyö tietotekniikkaviraston sidosryhmien kanssa ja perusteellinen toimintalinjojen analysointi ja koordinointi sisäisesti sekä asiaankuuluvien sidosryhmien asianmukainen valistus.	Toimitettu		Laadukkaat sidosryhmäsuhteet ja kokonaisvaltainen menettelytapojen koordinointi	Toteutunut	Toimien luettelo kohdissa 1.3.2 ja 1.3.3.	2
1.3.3	Osallistuminen tarkkailijana Schengen-järjestelmän arviointiin SIS/SIRENE-järjestelmän ja yhteisen viisumipolitiikan aloilla ja SIS II- ja VIS-järjestelmän entistä paremman käytön varmistaminen jäsenvaltioissa	EU:n jäsenvaltiot soveltavat Schengen-lainsäädäntöä oikein SIS/SIRENE-järjestelmän ja yhteisen viisumipolitiikan alalla ja varmistavat SIS II- ja VIS-järjestelmän käytön parantamisen.	Toimitettu		Osallistuminen arviointiin tarvittaessa	Toteutunut	Niiden arviointien luettelo, joihin on osallistuttu, on kohdassa 1.3.3	2
1.4.2	Suunnittelu ja raportointi	Tietotekniikkavirasto tarjoaa sidosryhmilleen riittävästi tietoa tehtäviensä suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä suorituskyvystään.	Toimitettu		Yhtenäinen ohjelma-asiakirja 2020–2022 hyväksytään ajoissa ilman suuria muutoksia hallintoneuvostolta Väliraportti toimitetaan ajoissa Konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus hyväksytään ajoissa ilman suuria muutoksia hallintoneuvostolta	Toteutunut	Raporttien ja hyväksymispäivämäärien luettelo on kohdassa 1.4.2.	2
1.4.3	Hallintoa ja vaatimustenmukaisuuden hallinnointia koskevien valmiuksien tarjoaminen	Virasto soveltaa asianmukaisesti hyvän hallinnon tekijöitä sen vaatimustenmukaisuuden hallintokäytännöissä.	Toimitettu		Sisäisen valvonnan rekisteri ja seurantaraportit laaditaan vaaditussa ajassa ja laajuudessa ja vaaditun laatuina	Toteutunut	Tila kuvataan luvussa 3	2

1.4.3	Hallintoneuvostolle annettava oikea-aikainen hallinnollinen tuki	Hallintoneuvostoa tuetaan riittävästi, jotta se voi hoitaa tehtävänsä tehokkaasti.	Toimitettu	Kokoukset pidetään suunnitellusti KPI 20: Sidosryhmien yleinen tyytyväisyystaso mitataan tyytyväisyyskyselyssä	Kolme hallintoneuvoston kokousta järjestetään (toteutunut) KPI 20: 93,4 % (toteutunut)	2
1.4.3	Oikea-aikainen hallinnollinen tuki neuvoo-antaville ryhmille	Neuvoo-antavia ryhmiä tuetaan riittävästi tehtävien hoitamiseksi tehokkaasti.	Toimitettu	Kokoukset pidetty suunnitellusti. KPI 20	Kaikki neuvoo-antavien ryhmien kokoukset järjestetään suunnitellusti KPI 20 toteutunut	2
1.4.4–2.3	Varainhoitoon ja hankintoihin liittyvä sisäinen valvonta, menettelyt ja tarkastukset	Virasto hyödyntää kokonaisvaltaista menettelyjen ja tarkastusten kokonaisuutta, joka sopii edistämäänsä moitteetonta varainhoitoa ja sisäistä tarkastusta.	Toimitettu	Kokonaisvaltainen ja johdonmukainen menettelykokonaisuus koskee tärkeimpiä toimintaprosesseja taloudessa ja hankinnoissa	Toteutunut	2
1.4.4–2.3	Talousarvioon, hankintoihin, varainhoitoon ja omaisuuden hallintoihin liittyvien palveluiden toimittaminen ajallaan	Laadukkaiden talousarvio-, hankinta- ja talouspalvelujen oikea-aikainen toimittaminen koko vuoden ajan Prosesseja tarkistetaan jatkuvasti tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi mahdollisuuksien mukaan digitalisoinnilla.	Toimitettu	Palvelut eivät keskeydy organisaatioon liittyvien sisäisten ongelmien vuoksi KPI 10: Maksumäärärahojen peruuttamisaste KPI 11: Talousarviositoumusten toteutusaste (%) KPI 12: Maksujen toteutusaste (%) KPI 15: Lakisääteisessä määräajassa maksettujen maksujen osuus (%)	Toteutunut KPI 10: 12,7 % (ylittänyt tavoitteen) KPI 11: 98,7 % (toteutunut) KPI 12: 99,30 % (toteutunut) KPI 15: 92,8 % (toteutunut)	2
1.4.4–2.3	Hankinta- ja ostosuunnitelman toteutus	Viraston hankintatarpeita käsitellään lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti ja budjettikehyksen rajoissa.	Toimitettu	KPI 18: Hankintojen vastaavuus viraston hankintasuunnitelman kanssa KPI 19: Aikataulussa toteutettujen tärkeimpien hankintaprojektien prosenttiosuus	KPI 18: 1,12 KPI 19: 58 %	2
1.4.4 – Liite V	Toimintojohtamisen mallin esittäminen ensimmäiseltä täydeltä varainhoitovuodelta (muun muassa kustannukset, talousarvion laatiminen ja raportointi)	Virasto pystyy mittaamaan täsmällisesti suorituskykynsä tärkeimpien toimintaprosessiensa suorittamisessa toimintojohtamisen mallin mukaisesti.	Toimitettu	Virasto pystyy toteuttamaan toimintoperusteisen järjestelmän	Toteutunut	2

1.4.5–2.4	Henkilöresurssien optimointi ja vakaa hallinnointi organisaatorakenteen, prosessien ja käytäntöjen kannalta asiaankuuluvien sääntöjen ja päätösten mukaisesti	Viraston ja henkilöstö- ja koulutusyksikön organisaatiarakenteessa näkyy organisaation kehitys ja siinä otetaan huomioon tuleva kasvu. Tietotekniikkavirasto täyttää henkilöstöä koskevat velvoitteensa sääntelykehysten mukaisesti.	Käynnissä	Rekrytointia koskevien ohjeiden tarkistus on käynnissä Riskinarvioinnin hankinta terveyden ja turvallisuuden alalla on käynnissä Terveydenhuoltopalvelujen hankinta Tallinnassa saatiin päätökseen; Strasbourgia varten ei saatu tarjousta	KPI 14: Hallintoresurssien suhde operatiivisiin resursseihin (%) KPI 25: Lääkärintodistuksella vahvistettujen ja vahvistamattomien työstäpoissaolopäivien prosenttiosuus KPI 26: Henkilöstön vaihtuvuuden vuotuinen prosenttiosuus KPI 27: Henkilöstön suoritusindeksi KPI 28: Henkilöstön sitoutumisen taso	KPI 14: 16,61 % / 72,38 % (toteutunut) KPI 25: 30 % (ylittänyt tavoitteen) KPI 26: 3,14 % (toteutunut) KPI 27: 9 %, 0 %, 56 % (lähes toteutunut) KPI 28: 88 % (toteutunut)	KPI 25 ylittää tavoitteen (< 25 %), koska lääkäriin on vaikea päästä nopeasti, ja siksi vahvistamattomien päivien määrä kasvaa KPI 27 on aivan tavoitteen alapuolella ensimmäisen kohdan osalta (100 %) KPI 28: henkilöstön sitoutumista mitattiin arvioimalla kokonaisvaltaiseen arviointikyselyyn vastanneen henkilöstön osuutta	2
1.4.5	Henkilöstöhallinnon IT-työkalujen kehittäminen ja täytäntöönpano	Tietotekniikkaviraston henkilöstöhallinto optimoidaan suoritustehon, resurssien jakamisen ja tietorakenteen sekä tarkistettavien rekisterien jäsentämisen osalta.	Toimitettu		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä		2
1.4.5	Operaatioihin liittyvä henkilöstön koulutus	Henkilöstö suoriutuu paremmin ja tuntee teknologian parhaat käytännöt.	Toimitettu		Koulutusten määrä vuodessa Yleinen tyytyväisyystaso	40 koulutustapahtumaa, joissa on yli 600 osallistujaa (toteutunut) Yleinen tyytyväisyystaso 80 % (toteutunut)		2
1.4.6	Toimitiloja koskevat operaatiot Tallinnan uuden päätoimipaikan täysimittaisen ja tehokkaan käytön takaamiseksi	Henkilöstön työolot parantuneet ja valmius käyttää uutta päätoimipaikkaa lisääntynyt	Toimitettu		Standardien yhdenmukainen soveltaminen	Toteutunut		2
1.4.6	Logistiikka- ja toimituspalvelujen toteuttaminen uudessa päätoimipaikassa	Henkilöstön työolot parantuneet ja valmius käyttää uutta päätoimipaikkaa lisääntynyt	Toimitettu		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä		2
1.4.6	Kaikkien laitteiden ja omaisuuden ylläpitotoimet teknisessä toimipaikassa	Toimitiloissa on kaikki tarvittavat edellytykset.	Toimitettu		Korjaavien toimenpiteiden määrä Ehkäisytoimenpiteiden määrä Teknologian tai muun kehityksen määrä Vikojen määrä	Toteutunut	Sisäiset kuukausiraportit hyväksytään	2
1.4.6	Operatiivisten toimitilojen laajentaminen nykyisten ja tulevien hankkeiden ylläpitämiseksi	Asianmukaiset työskentely- ja toimintaolot sekä teknisten, logististen ja operatiivisten parhaiden käytäntöjen täytäntöönpano.	Käynnissä	Hanke on määrä hyväksyä vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä		2

1.4.6	Tehtävävalikoima ja sisäisen tehtäväoppaan laatiminen	Tehokkuutta tehtäväportfoliossa parannetaan.	Osittain toimitettu	Allegro-hankkeen täytäntöönpano peruutettiin. Tietotekniikkavirasto aikoo käyttää Euroopan komission MIPS-tehtävähallintatyökalua. Se pannaan täytäntöön, kun SYSPER II on otettu virastossa käyttöön. Työkalun arvioitu käynnistys on vuoden 2020 neljännellä neljänneksellä. Sillä välin on otettu käyttöön kaksi ARES-toimintalinjaa virkamatkamääräyksiä ja matkakorvauksia varten, jotta virkamatkakokonaisuuden tehokkuutta voidaan parantaa.	Ajoissa toteutettujen virkamatkojen määrä, kun pyynnöt on toimitettu ajoissa.	Toteutunut	Sisäinen raportti	2
1.4.6	Viraston pitkän aikavälin arkistojen säilyttämisstrategia	Tarjotaan palveluita tehokkaan asiakirja- ja arkistohallinnan alalla Parannetaan henkilöstön työoloja.	Toimitettu		Noudatetaan lakisääteistä velvoitetta	Toteutunut pienellä viipeellä	Tietotekniikkaviraston pitkän aikavälin säilyttämisstrategia ja pitkän aikavälin säilyttämismenettelyt hyväksyttiin toimitusjohtajan päätöksellä maaliskuussa 2020	2
1.4.6	Organisaation verkkoarkkitehtuurin ylläpito ja kehittäminen	Riittävä tuki organisaation IT-palvelujen alalla; henkilöstön työolot parantuneet; viestintävalmiuksia edistetty	Käynnissä	Välityspalvelimen nykyaikaistaminen: käynnissä, viivästynyt uudelleen priorisoinnin vuoksi Kokoushuone Strasbourgissa: lykätty vuoteen 2020	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	Täytäntöönpano saatettava loppuun vuoden 2020 toiseen neljännekseen mennessä	2
1.4.6	Hallintajärjestelmän ja tallennusarkkitehtuurin ylläpito ja kehittäminen	Palveluja tarjotaan organisaation tietojärjestelmähallinnan alalla Viestintävalmiuksia edistetty.	Käynnissä	Pieni viive joissakin toimissa	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, keltainen, vihreä	Viivästyneet toimet on määrä saattaa päätökseen vuoden 2020 toiseen neljännekseen mennessä	2
1.4.6	Organisaation ohjelmien parantaminen	Parannetaan SharePoint-, asiakirjahallinto- ja henkilöstöalustan valmiuksia.	Toimitettu		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä		2
1.4.6	Tietotekniikkaviraston sähköisten oppimisympäristöjen kehittäminen	Parannetaan sähköisen oppimisen ja tiedotuksen edellytyksiä henkilöstölle ja jäsenvaltioille Viestintävalmiuksia edistetty.	Toimitettu		Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä		2

1.4.7	Ulkoisen viestintä- ja tiedotussuunnitelman täytäntöönpano	Ensisijaiset sidosryhmät tuntevat ja tiedostavat aiempaa paremmin viraston aseman ja tehtävät.	Toimitettu	KPI 29: ulkoinen verkkopohjainen näkyvyys Osallistujien tyytyväisyyttä tapahtumanhallintaan mitataan arviointilomakkeilla	KPI 29: Toteutunut tyytyväisyystaso: 96,6 % (toteutunut)	Seuraajien määrä sosiaalisen median alustoilla kasvoi 1,5-kertaiseksi	2
1.4.7	Verkkosivuston ylläpito ja kehittäminen	Tarjotaan palveluja verkkosivustojen ylläpidon ja sisällön säilyttämisen alalla.	Toimitettu	Kustannukset, aikataulu ja soveltamisala	Vihreä, vihreä, vihreä		2
1.4.7	Eu-LISAn sisäisen viestinnän toimintasuunnitelman täytäntöönpano	Henkilöstöä informoidaan kaikissa viraston toimipaikoissa, ja se sitoutetaan organisaation tasolla. Näin työntekijät tekevät tietoon perustuvia päätöksiä työtehtävistään ja saavat käyttöönsä sisäisen viestinnän työkalut tietojen jakamista ja palautteen antamista varten.	toimitettu	Asetettujen välitavoitteiden ja aikataulun noudattaminen vuotuisessa sisäisen viestinnän toimintasuunnitelmassa	Toteutunut		2
1.4.8	Vuosittaisen sisäisen tarkastussuunnitelman täytäntöönpano	Käytössä ovat tehokkaat ja toimivat riskien hallintaa, valvontaa ja hallinnointia koskevat prosessit ja menettelyt, joiden avulla tietotekniikkavirasto voi saavuttaa tavoitteensa.	Toimitettu	Vuotuisen sisäisen tarkastussuunnitelman täytäntöönpanoprosentti.	89 % (toteutunut)		2
Liite VII	Viraston tilinpito	Esitetään vuotuiset tilinpäätökset siten, että niissä esitetään oikein ja avoimesti viraston taloudellinen asema, helpotetaan vastuuvapausmenettelyä.	toimitettu	Alustavien, konsolidoitujen ja lopullisten tilien toimittaminen ajoissa talousarvioviranomaiselle ja tilintarkastustuomioistuimelle	Toteutunut		2
Ei viitettä	Tietotekniikkaviraston oikeudellinen neuvominen	Sovellettavia asetuksia noudatetaan tietotekniikkavirastossa.	Toimitettu	Niiden riita-asioiden osuus, joista on annettu ajoissa vastaus joko tuomioistuimessa tai ennen tuomioistuinkäsittelyä	100 % (toteutunut)		2

Liite IX Kertomus asiakirjapyyntöistä

Asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen (EY) N:o 1049/2001 17 artiklaa sanamuodoltaan vastaavan hallintoneuvoston 28. kesäkuuta 2012 tekemän päätöksen 17 artiklan ja viraston perustamisasetuksen 34 artiklan mukaan tietotekniikkavirasto liittää vuosikertomukseen kertomuksen asiakirjoihin tutustumista koskevista pyynnöistä. Kertomuksessa on tapausten määrä, joissa toimitellaan on kieltäytynyt antamasta asiakirjoja tutustuttavaksi, ja näiden kieltäytymisten perustelut.

Kertomus asiakirjapyyntöistä vuonna 2019

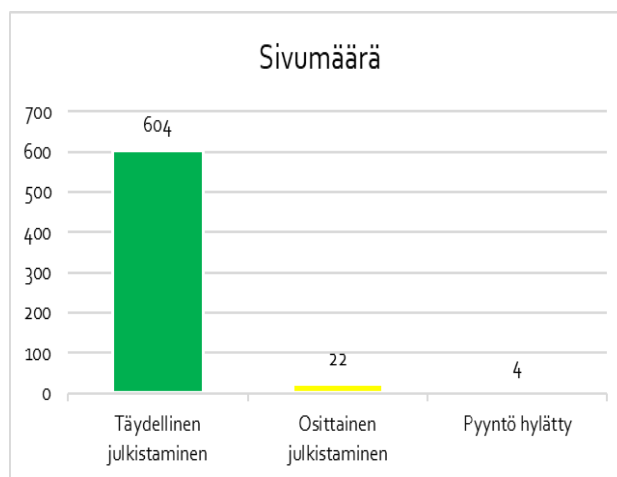
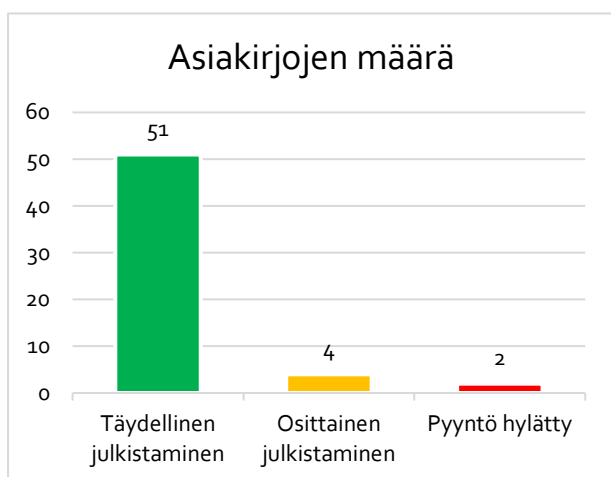
Virasto pyrkii takaamaan avoimuuden prosesseissaan, myös asiakirjapyyntöä koskevassa menettelyssä. Virasto vaali vuonna 2019 korkeinta hyvän hallintotavan tasoa ja noudatti kaikkia asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 tarkoitettuja määräaikoja

Virasto sai vuonna 2019 kahdeksan asiakirjapyyntöä eli enemmän kuin vuonna 2018 (yksi asiakirjapyyntö) ja vuonna 2017 (kaksi pyyntöä). Virasto sai lisäksi yhden uudistetun pyynnön, jossa pyydettiin tietotekniikkavirastoa tarkistamaan edellinen päätöksensä.

Viraston päätöksiin asiakirjojen saatavuudesta ei ole haettu muutosta EU:n tuomioistuimissa. Virastosta ei myöskään esitetty Euroopan oikeusasiamiehelle kanteluita asiakirjapyyntöjen osalta.

Vuonna 2019 tietotekniikkavirasto analysoi 57 asiakirjaa, joista 51 julkistettiin kokonaan, ja 630 sivua, joista 604 annettiin täysin saataville.

Yhdessä asiakirjapyyntöissä viitattiin toimitusjohtajan päätökseen muuttaa yhden rekrytointimenettelyn valintalautakunnan kokoonpanoa. Kun virasto oli arvioinut pyynnön asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 määritettyjen periaatteiden ja ehtojen perusteella, se kieltäytyi antamasta pyydettyjä asiakirjoja saataville, koska päätöksentekoprosessi (rekrytointiprosessi) oli edelleen käynnissä. Virasto kieltäytyi näin ollen antamasta saataville kahta asiakirjaa, joissa oli neljä sivua. Hakija ei tehnyt uudistettua pyyntöä.

Toinen pyyntö liittyi esitykseen, jonka tietotekniikkavirasto piti neuvoston tietosuojaryhmässä EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta 17. huhtikuuta 2018. Virasto päätti alun perin antaa pyydetyn asiakirjan osittain saataville, koska se katsoi, että täydellinen julkistaminen heikentäisi yleisen turvallisuuden suojelua asetuksen (EY) N:o 1049/2001 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettun poikkeuksen perusteella, ja siksi, että tästä aiheesta oli edelleen käynnissä päätöksentekoprosessi, saman asetuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Saatuaan uudistetun pyynnön virasto kuitenkin päätti antaa pyydetyn asiakirjan kokonaan saataville asianomaisten kolmansien osapuolien kuulemisen jälkeen.

Tietotekniikkaviraston tekemä asiakirjojen osittainen muokkaaminen perustui asetuksen (EY) n:o 1049/2001 4 artiklassa tarkoitettuihin poikkeuksiin, erityisesti yksityisyyden suojaan ja henkilön koskemattomuuden suojaan (henkilötietojen suoja koskevan EU:n lainsäädännön⁶⁵ mukaisesti), yleistä turvallisuutta koskevan yleisen edun suojeluun ja viraston päätöksentekoprosessin suojeleluun.

Muut vuonna 2019 toteutetut asiakirjapyyntöihin liittyvät toimet

Oikeudellinen yksikkö on vuoden 2019 alusta lähtien pyrkinyt takaamaan säädösten täydellisen noudattamisen ja parantamaan asiakirjapyyntöjen käsittelykäytäntöä.

Oikeudellinen yksikkö loi toukokuussa 2019 sähköpostiosoitteen asiakirjapyyntöjä varten. Se on PAD@EULISA.EUROPA.EU.

Oikeudellisen yksikön ja asianosaisen osapuolen kanssa 8. heinäkuuta 2019 käydyn vuoropuhelun jälkeen virasto lisäsi verkkosivustolleen asiakirjapyyntöjä koskevan osion, jossa on kaikki tarvittavat tiedot hakijoiden oikeuksista, lakisääteisten vaatimusten ja muiden EU:n virastojen (kuten Frontexin ja perusoikeusviraston) käytännön mukaisesti. Osioon pääsee seuraavasta linkistä: <https://www.eulisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents>.

Oikeudellinen yksikkö teki myös vuonna 2019 asianosaisen osapuolen kanssa keskusteltuaan aloitteen julkisen asiakirjarekisterin luomisesta tietotekniikkaviraston perustamisasetuksen ja asetuksen (EU) N:o 1049/2001 säännösten mukaisesti. Asiakirjarekisteri julkaistiin lopulta helmikuussa 2020 seuraavassa linkissä: <https://www.eulisa.europa.eu/About-Us/access-to-documents/public-register>. Tässä asiakirjarekisterissä näytetään kaikki tietotekniikkaviraston julkisesti saatavilla olevat asiakirjat, ja sitä päivitetään säännöllisesti.

Oikeudellinen yksikkö on valmistellut vuoden 2019 lopusta lähtien uutta hallintoneuvoston päätöstä viraston hallussa olevien asiakirjojen saatavuutta koskevista käytännön järjestelyistä. Hallintoneuvoston päätöksellä oikeudellisen yksikön roolia kasvatettaisiin asiakirjapyyntöjen koordinoinnissa sekä luotaisiin asiakirjapyyntöjen yhteyshenkilön tehtävä virastoon.

⁶⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725 luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta, EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39–98.